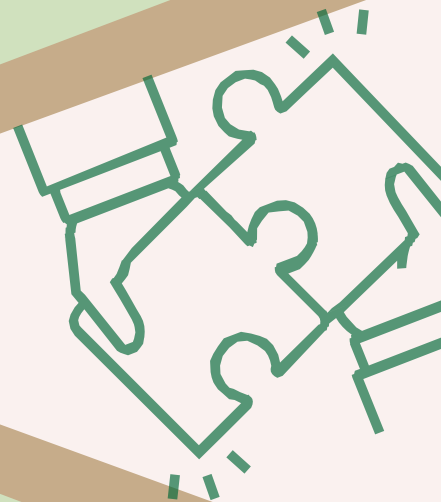

White paper

Συστάσεις για την ανάπτυξη
οικο-επιχειρηματικού πλαισίου

Ιούνιος 2023

**Funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

“EcopreNEETs: Boosting the eco-preneurial skills of NEETs”

Project number: 2022-2-FR02-KA220-YOU-000098683

Project Information	
Project Acronym	EcopreNEETs
Project Title	Boosting the Eco-preneurial Skills of NEETs
Project Reference	2022-2-FR02-KA220-YOU-000098683
Project Duration	31.03.2023-30.03.2025
Project website	https://ecopreneets.erasmusplus.website/

Project Partners
Ligue de l'Enseignement Nouvelle-Aquitaine (LENA)
ATERMON B.V
Learning Seed
Ecocenter Alapítvány
DIGICULT

REVISION HISTORY

Version	Date	Author	Organisation	Action	Pages
1	19/06/23	LENA	LENA	C	96
1	17/07/23	LENA	LENA	U	96

(*) Action: C = Creation, I = Insert, U = Update, R = Replace, D = Delete

Πίνακας περιεχομένων

Συνοπτική παρουσίαση	5
Εισαγωγή	6
Σκοπός της παρούσας έκθεσης	8
Γλωσσάριο.....	8
Πλαίσιο της Ευρώπης και των χωρών εταίρων	15
<i>Ευρώπη</i>	15
1.1.2. Πολιτική απασχόλησης των νέων	17
1.1.3. Επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη	20
1.1.4. Πράσινη οικονομία / επιχειρήσεις / επιχειρηματικότητα	22
1.2. Γαλλία.....	26
1.2.1. NEETs	26
1.2.2. Πολιτική απασχόλησης των νέων	27
1.2.3. Επιχειρηματικότητα στη Γαλλία.....	28
1.2.4. Πράσινη οικονομία/ επιχειρήσεις/ επιχειρηματικότητα	31
1.2.5. Γαλλία - κάρτα χώρας	33
1.3. Ουγγαρία.....	35
1.3.1. NEETs	35
1.3.2. Πολιτική απασχόλησης των νέων	35
1.3.3. Επιχειρηματικότητα στην Ουγγαρία	37
1.3.4. Πράσινη οικονομία / επιχειρήσεις / επιχειρηματικότητα	39
1.3.5. Ουγγαρία - κάρτα χώρας.....	40
1.4. Πολωνία	42
1.4.1. NEETs	42
1.4.2. Πολιτική απασχόλησης των νέων	43
1.4.3. Επιχειρηματικότητα στην Πολωνία.....	44
1.5. Ολλανδία	49
1.5.1. NEETs	49
1.5.2. Πολιτική απασχόλησης των νέων	50
1.5.3. Επιχειρηματικότητα στην Ολλανδία	52
1.5.4. Πράσινη οικονομία/ επιχειρήσεις/ επιχειρηματικότητα	54
1.5.5. Ολλανδία - κάρτα χώρας.....	56
1.6.2. Πολιτική απασχόλησης των νέων	54
1.6.3. Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα	55
1.6.4. Πράσινη οικονομία/ επιχειρήσεις/ επιχειρηματικότητα	57
1.7. Σύνοψη περίληψη.....	60
1.7.1. NEETs	60
1.7.2. Πολιτικές απασχόλησης των νέων και επιχειρηματικότητα	61
1.7.3. Οικολογική επιχειρηματικότητα και πράσινες επιχειρήσεις	63
Συνεντεύξεις.....	65
2.1. Μεθοδολογία	65
2.2. Προφίλ των ερωτηθέντων	65
2.3.3. Οικο-επιχειρηματίες.....	77
Συστάσεις.....	3
Γενικές συστάσεις.....	3
Προφίλ στόχου NEETs.....	3
Στρατηγική επικοινωνίας/διάδοσης	3
Πακέτο εργασίας 2 "ΜΟΟC κατάρτισης για οικολογικές δεξιότητες"	4
Αρχικοί στόχοι	4
Συστάσεις για την πλατφόρμα.....	5
3.2.3. Συστάσεις για τη μέθοδο	5
3.2.4. Συστάσεις περιεχομένου	5
3.3. Πακέτο εργασίας 3 "Εκπαίδευση των εκπαιδευτών"	6
Αρχικοί στόχοι	6
Συστάσεις για τη μέθοδο	6

Συστάσεις περιεχομένου	6
Αρχικοί στόχοι	7
Συστάσεις για τη μέθοδο	7
3.5.1. Ποιοτικοί δείκτες	8
3.5.2. Ποσοτικοί δείκτες.....	8
3.6. Βιωσιμότητα.....	8
3.6.1. Αρχικοί στόχοι	8
3.6.2. Συστάσεις	9
Συμπεράσματα	9
Βιβλιογραφία	11
Annexes	16
<i>Συνεντεύξεις</i>	<i>16</i>
NEETs	16
Άτομα που υποστηρίζουν τους NEETs.....	17
Οικο-επιχειρηματίες.....	18
<i>Αρχείο συνεντεύξεων</i>	<i>20</i>
Εταίροι του προγράμματος.....	21

Συνοπτική παρουσίαση

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου *EcopreNEETs*: [Ligue de l'Enseignement Nouvelle-Aquitaine](#) (Γαλλία) σε συνεργασία με τις [Atermon](#) (Ολλανδία), [Digicult](#) (Πολωνία), [Learning Seed](#) (Ελλάδα), [Ecocenter](#) (Ουγγαρία) και με την υποστήριξη του Οργανισμού Erasmus+. Ο αριθμός του έργου είναι 2022-2-FR02-KA220YOU-000098683.

Εισαγωγή

Από το 2010, οι ευρωπαϊκές πολιτικές για τη νεολαία χρησιμοποίησαν την έννοια "NEET", ακρωνύμιο των λέξεων "Not in Employment, Education or Training", για να αναφερθούν στην κατάσταση πολλών ευάλωτων νέων, ηλικίας μεταξύ 15 και 29 ετών, στην Ευρώπη, όσον αφορά την απασχολησιμότητά τους, την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την κοινωνική ένταξη¹. Το 2019, το 12,6% του πληθυσμού ηλικίας 15-29 ετών θεωρούνταν ως NEETs, το οποίο ήταν το χαμηλότερο σημείο εδώ και μια δεκαετία, αλλά μετά την πανδημία COVID-19, το ποσοστό αυτό αυξήθηκε στο 13,7% το 2020.

Το 2022, μετά την πανδημία COVID-19, η κοινοπραξία των εταίρων του προγράμματος, εντόπισε σημαντικά ευρωπαϊκά ζητήματα που αφορούν τους νέους. Κατά την τελευταία δεκαετία, το ποσοστό ανεργίας των νέων Ευρωπαίων ήταν σταθερά υψηλότερο² από αυτό όλων των άλλων ηλικιακών ομάδων. Οι οικονομικές και χρηματοπιστωτικές κρίσεις - και όχι μόνο αυτή που προκλήθηκε από την πανδημία COVID-19³ - έπληξαν περισσότερο τους νέους που αναζητούν εργασία, ιδιαίτερα τους πιο ευάλωτους όπως οι γυναίκες, οι νέοι της υπαίθρου και οι νέοι "χαμηλού μορφωτικού επιπέδου".

Αυτή η περίοδος δημιούργησε οικονομική ανασφάλεια, αλλά επηρέασε επίσης την ψυχική υγεία αυτών των νέων με έναν πιο σφαιρικό τρόπο. Ανέφεραν έλλειψη πίστης στο μέλλον και έλλειψη κινήτρων για να αρχίσουν να εργάζονται. Επιπροσθέτως, μια πρόσφατη διεθνής μελέτη έδειξε ότι η πλειοψηφία των νέων αισθάνεται εξαιρετικά ανήσυχη για την κλιματική αλλαγή και την ανεπαρκή αντίδραση της κυβέρνησης.

Η κοινοπραξία πιστεύει ότι μια πιθανή απάντηση σε αυτά τα προβλήματα, την απασχολησιμότητα και την ενδυνάμωση της βιώσιμης ανάπτυξης και της κλιματικής αλλαγής για τους NEETs θα μπορούσε να είναι η οικολογική επιχειρηματικότητα. Πράγματι, το 46% των νέων ηλικίας 15-30 ετών στην ΕΕ, θα εξέταζε το ενδεχόμενο να ιδρύσει τη δική του επιχείρηση, αλλά μόνο λίγοι έχουν λάβει ενεργά μέτρα για να το πράξουν. Η έλλειψη κεφαλαίου ή πόρων, οι οικονομικοί κίνδυνοι και οι ανεπαρκείς γνώσεις και επιχειρηματικές δεξιότητες διαπιστώθηκαν ως τα κυριότερα εμπόδια που εμποδίζουν τους νέους να γίνουν επιχειρηματίες. Επιπλέον, μόνο το ένα τρίτο των νέων ήταν εξοικειωμένο με την έννοια της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Για τους λόγους αυτούς, ο σκοπός του παρόντος έργου είναι να επαναφέρει τους NEETs, ιδίως τους πιο ευάλωτους, στην αγορά εργασίας, να αυξήσει τις οικολογικές επιχειρηματικές τους δεξιότητες, να γεφυρώσει το χάσμα επικοινωνίας μεταξύ των νέων που αναζητούν εργασία και των μελλοντικών εργοδοτών και να τους παράσχει καινοτόμα εργαλεία για να ευδοκιμήσουν.

Πιο συγκεκριμένα, το έργο απευθύνεται κυρίως σε νέους ενήλικες, οι οποίοι θεωρούνται ως NEETs (18-30 ετών), προέρχονται από αγροτικές περιοχές, έχουν απομακρυνθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα από την αγορά εργασίας και έχουν περιορισμένη ή και καθόλου πρόσβαση στη μηχανική και την τεχνολογία. Το έργο αυτό επιδιώκει όχι μόνο να ενισχύσει τις ικανότητές τους και την κατανόηση των βιώσιμων οικολογικών και καινοτόμων ψηφιακών πρακτικών, αλλά και να τους φέρει σε άμεση επαφή με δυνητικούς εργοδότες και ενδιαφερόμενους φορείς, δίνοντάς τους έτσι μια ώθηση για να αισθανθούν περισσότερο ενταγμένοι.

Επιπλέον, το έργο επικεντρώνεται στην επιμόρφωση των εκπαιδευτών και των εργαζομένων νεολαίας. Με την "εκπαίδευση των εκπαιδευτών" στοχεύουμε στην προώθηση μιας νέας μεθοδολογίας για την εκπαίδευση των NEET, βασισμένη στη βιωσιμότητα και σε δράσεις μικρής κλίμακας, η οποία, αν εφαρμοστεί, θα οδηγήσει σε θετικό αντίκτυπο στους NEET και στον αγώνα κατά της περιβαλλοντικής αδιαφορίας. Επιπλέον, ο αντίκτυπος του έργου προκύπτει από τη βελτίωση της απασχολησιμότητας των NEETs, την εξοικείωσή τους με την αειφορία και τις αξίες της [Ατζέντας 2030](#)⁴, τη δημιουργία ενός διαδικτυακού χώρου που θα

¹ Πηγή: (15.09.2022) [NEETs](#)

² Πηγή: (22.05.2018) [Κατάσταση των νέων στην Ευρωπαϊκή Ένωση](#)

³ Πηγή: (27.05.2020) [COVID-19 and the World of Work, Fourth edition - Updated Estimates and Analysis \(COVID-19 και o](#)

⁴ Οι [Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης](#) αποτελούν μια παγκόσμια έκκληση για δράση με στόχο την εξάλειψη της φτώχειας, την προστασία του πλανήτη και τη βελτίωση της ζωής και των προοπτικών όλων, παντού. Οι 17 Στόχοι υιοθετήθηκαν από όλα τα κράτη μέλη του ΟΗΕ το 2015, ως μέρος της [Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη](#), η οποία ορίζει ένα 15ετές σχέδιο για την επίτευξη των Στόχων. Η Ατζέντα 2030 και οι συνακόλουθοι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης παρουσιάζουν μια βαθιά καινοτόμο αντίληψη για τη βιώσιμη ανάπτυξη:

- Συνδυάζουν την καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας και τη μείωση των ανισοτήτων με τη διατήρηση του πλανήτη απέναντι στην κλιματική διαταραχή,

- Υπερβαίνουν τα ζητήματα βιώσιμης ανάπτυξης όλων των χωρών του πλανήτη σε μια παγκόσμια και οικουμενική προσέγγιση, - Είναι το αποτέλεσμα μιας άνευ προηγουμένου διαβούλευσης με φορείς της κοινωνίας των πολιτών, του ιδιωτικού τομέα, των τοπικών αρχών, της ερευνητικής κοινότητας κ.λπ.

τους φέρει σε επαφή με τους μελλοντικούς εργοδότες και, τέλος, την επιμόρφωση των εκπαιδευτών τους/των νέων εργαζομένων.

Τέλος, το έργο αυτό θα επηρεάσει επίσης τους ενδιαφερόμενους φορείς (κυρίως τις ΜΜΕ) που φιλοδοξούν να αποκτήσουν μια πιο πράσινη επιχειρηματική συμπεριφορά, τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής για τη νεολαία, τις δημόσιες αρχές και τους οργανισμούς περιφερειακής ανάπτυξης. Οι ομάδες αυτές θα εκτεθούν για πρώτη φορά σε καινοτόμο εκπαιδευτικό υλικό που θα παρέχεται μέσω βιωματικής μάθησης και στοιχείων μικροεκμάθησης μέσω μιας ποικίλης πύλης. Θα τους δοθεί επίσης η ευκαιρία να επικοινωνήσουν άμεσα με επαγγελματίες κατάρτισης και νέους NEETs, να ενημερωθούν άμεσα για τις ανάγκες τους και ενδεχομένως να προτείνουν.

Συνοψίζοντας, τα αποτελέσματα του έργου θα περιλαμβάνουν:

- **μια διαδικτυακή κατάρτιση** (working package 2: κατάρτιση MOOC για οικολογικές δεξιότητες) με στόχο την ενίσχυση των δεξιοτήτων των NEETs σύμφωνα με ένα πλαίσιο ικανοτήτων που έχει καθοριστεί προηγουμένως, σχετικά με την οικολογική επιχειρηματικότητα,
- **κατάρτιση για εκπαιδευτές** (working package 3:), για να βοηθηθούν οι μέντορες των NEET στις μεθόδους κατάρτισης και καθοδήγησης και να τους δώσουν έτσι τα κλειδιά για να κατευθύνουν τους NEET προς την οικολογική επιχειρηματικότητα,
- **Θερμοκοιτίδα για NEETS** (working package 4: EcopreNEETs incubation), συμπεριλαμβανομένων διαδικτυακών εργαστηρίων, υπηρεσιών καθοδήγησης και συμβουλευτικής για τους δικαιούχους.

Έτσι, κατά την αντιμετώπιση των προαναφερθέντων στόχων, η παρούσα έκθεση μπορεί να χρησιμεύσει ως πυξίδα για τη διασφάλιση της συνέπειας του έργου. Η αποσκοπεί

1. Στην επαλήθευση των προηγούμενων μελετών που αναπτύχθηκαν στο έντυπο της αίτησης με την επικαιροποίησή τους και τη λεπτομερέστερη μελέτη του ευρωπαϊκού και κάθε εθνικού πλαισίου.⁵
2. Στην παρουσίαση και ανάλυση των συνεντεύξεων που πραγματοποιήθηκαν με τους στόχους, προκειμένου να:
 - Αποκτήσετε πιο συγκεκριμένες πληροφορίες,
 - Κατανοήσετε τα διάφορα κοινά που επηρεάζονται από το έργο, τις ανάγκες και τα προβλήματά τους.
3. Στο να συντάξει σαφείς συστάσεις για το έργο μας, τη σημασία και τη βιωσιμότητά του. Οι συστάσεις αυτές θα αφορούν τα 3 πακέτα εργασίας που περιγράφονται λεπτομερώς παραπάνω (π.χ. μεθοδολογίες που θα εφαρμοστούν για τη συνοδεία των NEET και των "προπονητών NEET", μέθοδοι που θα χρησιμοποιηθούν για την ηλεκτρονική μάθηση, θέματα που πρέπει να ιεραρχηθούν, τρόποι συμμετοχής των ενδιαφερομένων μερών, καθώς και κίνδυνοι που πρέπει να αποφευχθούν).
4. Στη διαμόρφωση του πλαισίου οικολογικών επιχειρηματικών ικανοτήτων.

Τέλος, η παρούσα έκθεση στοχεύει να απαντήσει στα ακόλουθα ερωτήματα: γιατί και πώς μπορεί η οικολογική επιχειρηματικότητα να αποτελέσει τη λύση για την (επανα)κινητοποίηση των νέων NEET και να τους δώσει τη δύναμη να δράσουν και να συμμετάσχουν για έναν πιο βιώσιμο κόσμο.

⁵ Για τις χώρες που αφορά το έργο: Ελλάδα, Ουγγαρία, Πολωνία, Ολλανδία, Γαλλία.

Σκοπός της παρούσας έκθεσης

Η φιλοδοξία αυτής της έκθεσης είναι να αναπτυχθεί και να προωθηθεί ένα πλαίσιο οικολογικών δεξιοτήτων όπου οι νέοι NEET θα βρίσκουν έμπνευση, κίνητρα, πολύτιμες γνώσεις και συμβουλές εμπειρογνομόνων για το πώς να δημιουργήσουν τη δική τους οικολογική επιχείρηση ή να τοποθετηθούν σε υφιστάμενες επιχειρήσεις όπου μπορούν να εξασκήσουν τις οικολογικές τους δεξιότητες.

Η παρούσα έκθεση έχει ως στόχο να εστιάσει και να περιγράψει ένα συγκεκριμένο πλαίσιο, σε διάφορους κύριους τομείς:

1. Χαρακτηριστικά των NEET στην Ευρώπη και σε κάθε χώρα εταίρο (ηλικία, φύλο, κατάρτιση και εκπαίδευση, ποσοστό ανεργίας, ιδιαιτερότητες σχετικά με τους νέους της υπαίθρου),
2. Πολιτική, στήριξη και πρόγραμμα για τους νέους (όσον αφορά την κατάρτιση και την απασχόληση) στην Ευρώπη και σε κάθε χώρα εταίρο,
3. Πολιτική, στήριξη και πρόγραμμα για την επιχειρηματικότητα (συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας χωρίς αποκλεισμούς) στην Ευρώπη και σε κάθε χώρα εταίρο,
4. Η εφαρμογή πράσινων/οικολογικών επιχειρήσεων, δεδομένων, δικτύων στην Ευρώπη και σε κάθε χώρα εταίρο,
5. Εκπαιδεύσεις και MOOCs για την οικολογική επιχειρηματικότητα.

Για να γίνει αυτό,

- Το πρώτο βήμα ήταν η διερεύνηση του ευρωπαϊκού και του τοπικού πλαισίου. Ο στόχος ήταν ο εντοπισμός και η συλλογή δεδομένων για την κατανόηση ενός πλαισίου,
- Το δεύτερο βήμα συνίστατο στη διεξαγωγή έρευνας: οι εταίροι ρώτησαν τις ομάδες - στόχους (τρία προφίλ:) σχετικά με τις πρακτικές και τις γνώσεις τους για τον τομέα της οικολογικής επιχειρηματικότητας.

Οι συστάσεις της παρούσας έκθεσης θα συμβάλουν στη μεθοδολογία και το σχέδιο δράσης των πακέτων εργασίας EcopreneNEETs (MOOCs, καθοδήγηση, coaching και θερμοκοιτίδα) για να βοηθήσουν τους NEETs να γίνουν ενεργοί και ανταγωνιστικοί στην αγορά εργασίας.

Συνεπώς, οι συστάσεις αυτές θα συμβάλουν

- Στην υποστήριξη των νέων NEET για τη δημιουργία της δικής τους επιχείρησης. Η μεθοδολογία ηλεκτρονικής μάθησης και το σχέδιο δράσης που θα δημιουργηθεί θα στοχεύουν στη συμμετοχή τόσο των NEETs, των ενδιαφερόμενων φορέων, όσο και των επαγγελματιών μεντόρων που θα οριστούν από τους οργανισμούς-εταίρους.
- Στην παροχή καθοδήγησης, σε νέους NEETs για να τους βοηθήσει να γίνουν ενεργοί και ανταγωνιστικοί στην αγορά εργασίας και να τους υποστηρίξει στη δημιουργία της δικής τους οικολογικής επιχείρησης.

Γλωσσάριο

NEET

Ο όρος NEET είναι ακρωνύμιο των λέξεων "Not in Employment, Education or Training", που χρησιμοποιείται για να περιγράψει την κατάσταση πολλών νέων ηλικίας μεταξύ 15 και 29 ετών στην Ευρώπη. Στόχος της έννοιας NEET είναι η ευρύτερη κατανόηση της ευάλωτης κατάστασης των νέων και η καλύτερη παρακολούθηση της προβληματικής πρόσβασής τους στην αγορά εργασίας.

Πηγή: Eurofound - Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (15 Σεπτεμβρίου 2022) [NEETs](#)

Νέοι άνθρωποι / νεολαία

Δεν υπάρχει καθολική συναίνεση για το τι είναι η "νεολαία". Η νεολαία είναι κοινωνικά κατασκευασμένη και αναφέρεται στην περίοδο των πολύπλοκων μεταβάσεων προς την αυτονομία, από την παιδική ηλικία στην ενηλικίωση. Οι ορισμοί των νέων διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Το ηλικιακό εύρος 15-29 ετών επιλέγεται συχνά για στατιστικούς σκοπούς σε επίπεδο ΕΕ. Στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+, υπάρχουν διάφορες ευκαιρίες για νέους ηλικίας 13 έως 30 ετών. Οι δραστηριότητες του τομέα νεολαίας του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι διαθέσιμες για νέους ηλικίας 18 έως 30 ετών, με αιτιολογημένες εξαιρέσεις.

Πηγή: (Οκτώβριος 2019, αναθεωρημένο 2021) [Βασικά στοιχεία της πολιτικής για τη νεολαία](#)

Αγροτική περιοχή

Αγροτική περιοχή είναι μια περιοχή όπου πάνω από το 50% του πληθυσμού της ζει σε αγροτικές μονάδες (μονάδες που δεν προσδιορίζονται ως αστικά κέντρα ή ως αστικά συμπλέγματα), όπως χρησιμοποιείται στο βαθμό αστικοποίησης (ο βαθμός αστικοποίησης ταξινομεί τις τοπικές διοικητικές μονάδες (ΟΔΜ) ως πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια ή αγροτικές περιοχές με βάση ένα συνδυασμό γεωγραφικής γειτνίασης και πληθυσμιακής πυκνότητας, που μετράται με ελάχιστα πληθυσμιακά όρια που εφαρμόζονται σε μονάδες πληθυσμού 1 km²- κάθε ΟΔΜ ανήκει αποκλειστικά σε μία από αυτές τις τρεις κατηγορίες).

Πηγή: Eurostat [Glossary: Στατιστικά Επεξηγήσεις](#)

Επίπεδο μελέτης

Στην Ευρώπη, τα επίπεδα σπουδών κατηγοριοποιούνται συνήθως ως εξής:

- **Πρωτοβάθμια εκπαίδευση:** Ξεκινά συνήθως γύρω στην ηλικία των 5 ή 6 ετών και συνεχίζεται μέχρι την ηλικία των 11 ή 12 ετών. Παρέχει τα θεμέλια σε βασικά μαθήματα όπως τα μαθηματικά, η γλώσσα, οι φυσικές επιστήμες και οι κοινωνικές σπουδές.
- **Δευτεροβάθμια εκπαίδευση:**
 - Κατώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Αυτό το επίπεδο καλύπτει γενικά τις ηλικίες από 11 ή 12 έως 15 ή 16 ετών. Βασίζεται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και προσφέρει ένα ευρύτερο πρόγραμμα σπουδών, που περιλαμβάνει μαθήματα όπως λογοτεχνία, ιστορία, γεωγραφία, ξένες γλώσσες και φυσικές επιστήμες.
 - Ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Προετοιμάζει τους μαθητές για την τριτοβάθμια εκπαίδευση ή την επαγγελματική κατάρτιση. Η ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση προσφέρει πιο εξειδικευμένα μαθήματα και επιτρέπει στους μαθητές να επιλέξουν μια συγκεκριμένη κατεύθυνση με βάση τα ενδιαφέροντα και τις επαγγελματικές τους φιλοδοξίες. Μπορεί να περιλαμβάνει γενικά ακαδημαϊκά προγράμματα ή επαγγελματική κατάρτιση, ανάλογα με το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας.
- **Τριτοβάθμια εκπαίδευση:**
 - Πτυχίο Bachelor: Αυτό είναι το πρώτο επίπεδο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και συνήθως διαρκεί τρία έως τέσσερα χρόνια για να ολοκληρωθεί. Παρέχει ολοκληρωμένη εκπαίδευση σε έναν συγκεκριμένο τομέα και συνήθως απαιτεί την ολοκλήρωση μιας τελικής εργασίας ή διπλωματικής εργασίας.
 - Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών: Αυτό είναι το δεύτερο επίπεδο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και συνήθως ακολουθεί την ολοκλήρωση του πτυχίου Bachelor. Τα μεταπτυχιακά προγράμματα μπορεί να διαρκούν από ένα έως δύο χρόνια και προσφέρουν προχωρημένα μαθήματα και ερευνητικές ευκαιρίες σε έναν εξειδικευμένο τομέα.
 - Διδακτορικό (Ph.D.): Αυτό είναι το υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης και επικεντρώνεται στην έρευνα και την πρωτότυπη συνεισφορά σε έναν συγκεκριμένο τομέα. Τα διδακτορικά προγράμματα μπορεί να διαρκέσουν τρία έως πέντε χρόνια και οι φοιτητές υποχρεούνται να εκπονήσουν μια σημαντική ερευνητική διατριβή ή διπλωματική εργασία.

Πηγή: (2022) [Η δομή των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών συστημάτων 2022/2023](#)

Εργατικό δυναμικό

Το εργατικό δυναμικό ή ο ενεργός πληθυσμός περιλαμβάνει όλα τα άτομα που πληρούν τις προϋποθέσεις για να συμπεριληφθούν στους απασχολούμενους (πολιτική απασχόληση συν τις ένοπλες δυνάμεις) ή στους ανέργους. Ως απασχολούμενοι ορίζονται όσοι εργάζονται για μισθό ή κέρδος για τουλάχιστον μία ώρα την εβδομάδα, ή όσοι έχουν εργασία αλλά δεν εργάζονται προσωρινά λόγω ασθένειας, άδειας ή απεργίας. Οι ένοπλες δυνάμεις καλύπτουν το προσωπικό της μητροπολιτικής επικράτειας που προέρχεται από το συνολικό διαθέσιμο εργατικό δυναμικό και υπηρετεί στις ένοπλες δυνάμεις κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, είτε υπηρετεί στη μητροπολιτική επικράτεια είτε αλλού. Οι άνεργοι ορίζονται ως άτομα που δεν έχουν εργασία αλλά αναζητούν ενεργά εργασία και είναι επί του παρόντος διαθέσιμοι για να αρχίσουν να εργάζονται. Ο δείκτης αυτός είναι εποχικά προσαρμοσμένος και μετράται σε άτομα.

Πηγή: OECD (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) [OECD Data Εργατικό δυναμικό](#)

Απασχόληση

Το επίπεδο απασχόλησης ορίζεται ως ο αριθμός των ατόμων που απασχολούνται σε παραγωγικές δραστηριότητες σε μια οικονομία. Η έννοια περιλαμβάνει τόσο τους μισθωτούς όσο και τους αυτοαπασχολούμενους. Τα δύο κύρια μέτρα που χρησιμοποιούνται για την απασχόληση είναι ο αριθμός των απασχολούμενων ή ο αριθμός των εργαζομένων. Πιο σύνθετα μέτρα της απασχόλησης παράγονται μερικές φορές με τη μέτρηση του αριθμού των ωρών εργασίας ή με τη μετατροπή του αριθμού των ωρών σε μονάδες ισοδύναμου πλήρους απασχόλησης. Επιπλέον, μετρώνται ορισμένες ειδικές κατηγορίες απασχόλησης, όπως η μερική απασχόληση, η γυναικεία απασχόληση, η αυτοαπασχόληση, η μαθητεία, η κατ' οίκον εργασία και η άμισθη απασχόληση (άμισθοι οικογενειακοί εργαζόμενοι και εργαζόμενοι ιδιοκτήτες).

Πηγή: Eurostat [Glossary: Στατιστικά Επεξηγήσεις](#)

Ανεργία

Ο άνεργος ορίζεται από τη Eurostat, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, ως:

- Κάποιος ηλικίας 15 έως 74 ετών (16 έως 74 ετών σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ),
- Που δεν απασχολείται κατά τη διάρκεια της εβδομάδας αναφοράς σύμφωνα με τον ορισμό της απασχόλησης,
- Είναι αυτή τη στιγμή διαθέσιμος/-η για εργασία, δηλαδή διαθέσιμος/-ξη για αμειβόμενη απασχόληση ή αυτοαπασχόληση πριν από το τέλος των 2 εβδομάδων που ακολουθούν την εβδομάδα αναφοράς,
- Βρίσκεται σε ενεργή αναζήτηση εργασίας, δηλ. είτε είχε πραγματοποιήσει δραστηριότητες κατά την περίοδο των τεσσάρων εβδομάδων που έληγε με την εβδομάδα αναφοράς για την αναζήτηση αμειβόμενης εργασίας ή αυτοαπασχόλησης είτε είχε βρει μια θέση εργασίας για να ξεκινήσει εντός περιόδου το πολύ 3 μηνών από το τέλος της εβδομάδας αναφοράς.

Πηγή: Eurostat [Glossary: Στατιστικά Επεξηγήσεις](#)

Ποσοστό ανεργίας

Το ποσοστό ανεργίας είναι ο αριθμός των ανέργων ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού.

Πηγή: Eurostat [Glossary: Στατιστικά Επεξηγήσεις](#)

Επιχειρηματικότητα

Το Πρόγραμμα Δεικτών Επιχειρηματικότητας της Eurostat, το οποίο εισήχθη το 2006, ανέπτυξε ορισμούς για τον "επιχειρηματία", την "επιχειρηματικότητα" και την "επιχειρηματική δραστηριότητα" για να υποστηρίξει την ανάπτυξη σχετικών δεικτών. Το πρόγραμμα αναγνωρίζει τις διαφωνίες και τις διαφορετικές απόψεις μεταξύ των ερευνητών για το θέμα αυτό και υιοθετεί σκόπιμα μια ρεαλιστική προσέγγιση που βασίζεται σε δύο αρχές, τη συνάφεια και τη μετρήσιμη αξία. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι ορισμοί του ΟΟΣΑ και της Eurostat δίνουν έμφαση στη δυναμική φύση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και εστιάζουν όχι στις προθέσεις αλλά στις δράσεις. Αποσκοπούν στην καθοδήγηση της συλλογής και της ανάλυσης δεδομένων.

- Οι επιχειρηματίες είναι πρόσωπα (ιδιοκτήτες επιχειρήσεων) που επιδιώκουν να δημιουργήσουν αξία, μέσω της δημιουργίας ή της επέκτασης της οικονομικής δραστηριότητας, εντοπίζοντας και αξιοποιώντας νέα προϊόντα, διαδικασίες ή αγορές.

- Επιχειρηματική δραστηριότητα είναι η επιχειρηματική ανθρώπινη δράση με σκοπό την παραγωγή αξίας, μέσω της δημιουργίας ή της επέκτασης της οικονομικής δραστηριότητας, με τον εντοπισμό και την εκμετάλλευση νέων προϊόντων, διαδικασιών ή αγορών.
- Η επιχειρηματικότητα είναι το φαινόμενο που συνδέεται με την επιχειρηματική δραστηριότητα.

Πηγή: OECD - Ahmad et Seymour (2008) [Ορισμοί του επιχειρηματία, της επιχειρηματικότητας και της επιχειρηματικής δραστηριότητας](#)

Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)

- πολύ μικρές επιχειρήσεις: λιγότεροι από 10 απασχολούμενοι
- μικρές επιχειρήσεις: 10-49 άτομα που απασχολούνται
- μεσαίες επιχειρήσεις: 50-249 απασχολούμενα άτομα μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ): 1-249 απασχολούμενοι
- μεγάλες επιχειρήσεις: 250 ή περισσότερα άτομα απασχολούνται

Πηγή: Eurostat [Μικρομεσαίες επιχειρήσεις \(ΜΜΕ\) - Διαρθρωτικές στατιστικές επιχειρήσεων](#)

Επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς

Η επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς συμβάλλει στην κοινωνική ένταξη, ώστε να δοθεί σε όλους τους ανθρώπους η ευκαιρία να ιδρύσουν και να λειτουργήσουν επιχειρήσεις.

Πηγή: OECD [Inclusive Entrepreneurship](#)

Η επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς αποσκοπεί στο να διασφαλίσει ότι όλοι οι άνθρωποι, ανεξάρτητα από τα προσωπικά τους χαρακτηριστικά και το υπόβαθρό τους, έχουν ίσες ευκαιρίες να δημιουργήσουν και να διευθύνουν μια επιχείρηση.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή [Κοινωνική οικονομία και επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς](#)

Κοινωνική επιχειρηματικότητα

Η κοινωνική επιχειρηματικότητα έχει ως κύριο στόχο την αντιμετώπιση πιεστικών κοινωνικών προκλήσεων και την κάλυψη κοινωνικών αναγκών με καινοτόμο τρόπο, εξυπηρετώντας παράλληλα το γενικό συμφέρον και το κοινό καλό προς όφελος της κοινότητας. Εν συντομία, η κοινωνική επιχειρηματικότητα στοχεύει κυρίως στον κοινωνικό αντίκτυπο και όχι στη μεγιστοποίηση του κέρδους στην προσπάθειά της να προσεγγίσει τις πιο ευάλωτες ομάδες και να συμβάλει στην ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς και στη βιωσιμότητα.

Πηγή: ΟΟΣΑ: [Κοινωνική επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη](#)

Η κοινωνική επιχειρηματικότητα είναι η διαδικασία μέσω της οποίας συγκεκριμένοι τύποι φορέων - οι "κοινωνικοί επιχειρηματίες" - δημιουργούν και αναπτύσσουν οργανισμούς που μπορεί να είναι είτε κοινωνικές επιχειρήσεις είτε άλλου τύπου οργανισμοί. Ονομάζει επίσης έναν τομέα που περιλαμβάνει ένα ευρύ σύνολο πρωτοβουλιών με διάσταση κοινωνικού αντίκτυπου σε ένα φάσμα που κυμαίνεται από κερδοσκοπικές έως μη κερδοσκοπικές οργανώσεις. Η κοινωνική επιχειρηματικότητα ευδοκιμεί όταν υπάρχει ένα ολιστικό οικοσύστημα πολιτικής - κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο, μέσα που εξασφαλίζουν καλύτερη πρόσβαση στην αγορά, χρηματοδότηση και ευκαιρίες για ανάπτυξη δεξιοτήτων, ιδίως μέσω δομών υποστήριξης των επιχειρήσεων.

Πηγή: ΟΟΣΑ [Κοινωνική επιχειρηματικότητα & Κοινωνικές Επιχειρήσεις](#)

Κοινωνική επιχείρηση

Μια κοινωνική επιχείρηση είναι ένας φορέας της κοινωνικής οικονομίας, του οποίου ο κύριος στόχος είναι να έχει κοινωνικό αντίκτυπο και όχι κέρδος για τους ιδιοκτήτες ή τους μετόχους του. Λειτουργεί παρέχοντας αγαθά και υπηρεσίες για την αγορά με επιχειρηματικό και καινοτόμο τρόπο και χρησιμοποιεί τα κέρδη της κυρίως για την επίτευξη κοινωνικών στόχων. Η διαχείρισή της γίνεται με ανοιχτό και υπεύθυνο τρόπο και, ιδίως, εμπλέκει τους εργαζόμενους, τους καταναλωτές και τους ενδιαφερόμενους που επηρεάζονται από τις εμπορικές της δραστηριότητες.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή [Κοινωνικές επιχειρήσεις](#)

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις προσδιορίζονται από τον ΟΟΣΑ ως "κάθε ιδιωτική δραστηριότητα που διεξάγεται προς το δημόσιο συμφέρον, οργανωμένη με επιχειρηματική στρατηγική, της οποίας κύριος σκοπός δεν είναι η μεγιστοποίηση του κέρδους αλλά η επίτευξη ορισμένων οικονομικών και κοινωνικών στόχων και η οποία έχει την ικανότητα να δίνει καινοτόμες λύσεις στα προβλήματα του κοινωνικού αποκλεισμού και της ανεργίας". Πιο πρόσφατα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όρισε την κοινωνική επιχείρηση ως "έναν φορέα της κοινωνικής οικονομίας, του οποίου ο κύριος στόχος είναι να έχει κοινωνικό αντίκτυπο και όχι κέρδος για τους ιδιοκτήτες ή

τους μετόχους του. Λειτουργεί παρέχοντας αγαθά και υπηρεσίες για την αγορά με επιχειρηματικό και καινοτόμο τρόπο και χρησιμοποιεί τα κέρδη της κυρίως για την επίτευξη κοινωνικών στόχων. Η διαχείρισή της γίνεται με ανοιχτό και υπεύθυνο τρόπο και, ιδίως, εμπλέκει τους εργαζόμενους, τους καταναλωτές και τους ενδιαφερόμενους φορείς που επηρεάζονται από τις εμπορικές της δραστηριότητες."

Πηγή: ΟΟΣΑ [Κοινωνική επιχειρηματικότητα & Κοινωνικές Επιχειρήσεις](#)

Κοινωνική οικονομία

Η κοινωνική οικονομία περιλαμβάνει μια ποικιλία επιχειρήσεων, οργανισμών και νομικών μορφών, όπως οι κοινωνικές επιχειρήσεις, οι συνεταιρισμοί, οι κοινωνίες αμοιβαίου οφέλους, οι μη κερδοσκοπικές ενώσεις και τα ιδρύματα - που όλες έχουν το κοινό χαρακτηριστικό ότι θέτουν συστηματικά τον άνθρωπο στο επίκεντρο.

Πηγή: [Κοινωνική οικονομία και επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς - Απασχόληση, Κοινωνικές Υποθέσεις και Ένταξη](#)

Ο όρος κοινωνική οικονομία αναφέρεται σε όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες που όχι μόνο καθοδηγούνται από μια ισχυρή κοινωνική αποστολή, αλλά έχουν επίσης ως στόχο να είναι οικονομικά βιώσιμες. Περιλαμβάνει συνεταιρισμούς, αλληλασφαλιστικές εταιρείες, μη κερδοσκοπικές ενώσεις, ιδρύματα και κοινωνικές επιχειρήσεις, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων. Οι στόχοι των οργανισμών κοινωνικής οικονομίας είναι γενικά να παρέχουν αγαθά και υπηρεσίες (συμπεριλαμβανομένων των ευκαιριών απασχόλησης) στα μέλη τους ή στην κοινότητά τους και να επιδιώκουν στόχοι γενικού συμφέροντος, όπως η προστασία του περιβάλλοντος. Με αυτόν τον τρόπο, οι οργανισμοί κοινωνικής οικονομίας στοχεύουν να αποκομίσουν κέρδος για ανθρώπους που δεν είναι επενδυτές ή ιδιοκτήτες.

Πηγή: [Κοινωνική οικονομία](#)

Οικολογική επιχειρηματικότητα / πράσινη επιχειρηματικότητα

Μεταξύ των διαθέσιμων όρων για την περιγραφή της πράσινης επιχειρηματικότητας, οι ακόλουθοι είναι οι πιο συχνά χρησιμοποιούμενοι: οικολογική επιχειρηματικότητα, οικοεπιχειρηματικότητα, περιβαλλοντική επιχειρηματικότητα, βιώσιμη επιχειρηματικότητα, οικολογική επιχειρηματικότητα, enviro-preneurship ή sustainopreneurship. Μια πράσινη επιχειρηματίας μπορεί είτε να κάνει την επιχείρησή της "πράσινη" είτε απλώς να εισέλθει σε μια "πράσινη επιχείρηση". Με άλλα λόγια, η πράσινη επιχειρηματικότητα θα μπορούσε να οριστεί από την άποψη της τεχνολογίας που χρησιμοποιείται για την παραγωγή σε οποιονδήποτε τομέα της οικονομίας, ή από την άποψη των τομέων, στους οποίους δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις, οπότε η προσοχή μας περιορίζεται σε τμήματα της οικονομίας που παράγουν συγκεκριμένα είδη παραγωγής. Η πρώτη περίπτωση αναφέρεται μερικές φορές ως διαδικασία.

Πηγή: OECD [Measuring Green Entrepreneurship | Entrepreneurship at a Glance 2011](#)

Η οικο-επιχειρηματικότητα, ή οικο-επιχειρηματικότητα, είναι μια επιχειρηματική συμπεριφορά που υιοθετείται από άτομα που θέλουν να δημιουργήσουν μια "πράσινη" επιχείρηση. Με άλλα λόγια, είναι ένας τρόπος για να συμβάλουν στην αειφόρο ανάπτυξη και ταυτόχρονα να αποκομίσουν κέρδος.

Πηγή: ENI (Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας) CBC (Διασυνοριακή Συνεργασία) Med(iterranean) - [Οικολογική επιχειρηματικότητα: ξέρετε τι είναι;](#)

Η περιβαλλοντική επιχειρηματικότητα, η πράσινη επιχειρηματικότητα ή η οικοεπιχειρηματικότητα σχετίζονται με ουσιαστικό ρόλο στην ανάπτυξη ενός πιο βιώσιμου οικονομικού και εμπορικού συστήματος. Ο προσδιορισμός και ο ορισμός αυτής της επιχειρηματικότητας είναι πολύ περίπλοκος. Η οικοεπιχειρηματικότητα εμπλέκεται σε πολλές διαφορετικές μορφές και σε μεγάλη ποικιλία επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Η δέσμευσή τους προς τη βιωσιμότητα ποικίλλει, αλλά σε γενικές γραμμές, ο αντίκτυπός τους στο περιβάλλον παραμένει θετικός.

Τα κύρια χαρακτηριστικά που αναγνωρίζονται και γίνονται αποδεκτά σε κάθε σχολή σκέψης είναι:

1. Οι επιχειρηματίες αναλαμβάνουν επιχειρηματικά εγχειρήματα με συναφή μέτρα κινδύνου με πιθανότητα αποτυχίας.
2. Οι εμπορικές δραστηριότητες έχουν συνολικά θετικό αντίκτυπο στο φυσικό περιβάλλον που κινείται προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας.
3. Λειτουργούν με ένα σύνολο αξιών και φιλοδοξιών που οδηγούν στη βιωσιμότητα και αναφέρονται ως πρακτικές "Βιώσιμης Κατανάλωσης και Παραγωγής".

Πηγή: UNEP (Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον): [Οδγός οικολογικής επιχειρηματικότητας](#)

Ο οικοεπιχειρηματίας είναι ένα άτομο που επιδιώκει να μετασχηματίσει έναν τομέα της οικονομίας προς την αειφορία, ξεκινώντας επιχειρήσεις στον τομέα αυτό με πράσινο

σχεδιασμό, με πράσινες διαδικασίες και με τη δια βίου δέσμευση για αειφορία σε ό,τι λέγεται και γίνεται (Isaak, 2005).

Υπάρχουν δύο τύποι οικοεπιχειρηματιών:

1. Οι "επιχειρηματίες με περιβαλλοντική συνείδηση" είναι άτομα που αναπτύσσουν κάθε είδους καινοτομία (προϊόν, υπηρεσία και διαδικασία) που είτε μειώνει τη χρήση πόρων και τις επιπτώσεις, είτε βελτιώνει την αποδοτικότητα του κόστους, ενώ παράλληλα κινείται προς τον στόχο μηδενικών αποβλήτων.
2. Οι "πράσινοι επιχειρηματίες", είναι εκείνοι που έχουν επίγνωση των περιβαλλοντικών ζητημάτων και των οποίων το επιχειρηματικό εγχείρημα αφορά την περιβαλλοντική αγορά. Αυτοί οι επιχειρηματίες επιδιώκουν ευκαιρίες με επίκεντρο το περιβάλλον, οι οποίες παρουσιάζουν καλές προοπτικές κέρδους (Volery, 2002).

Τόσο η επιχειρηματικότητα όσο και ο περιβαλλοντισμός βασίζονται στην αντίληψη της αξίας. Οι στάσεις που διαμορφώνουν την περιβαλλοντική ανησυχία δημιουργούν τομείς αξίας που μπορούν να αξιοποιηθούν επιχειρηματικά. Οι "Περιβαλλοντικοί Επιχειρηματίες" όχι μόνο αναγνωρίζουν τις ευκαιρίες, αλλά κατασκευάζουν πραγματικούς οργανισμούς για να συλλάβουν και να καθορίσουν την αλλαγή στην κοινωνία (Anderson, 1998).

Πηγή: OECD iLibrary [Measuring Green Entrepreneurship | Entrepreneurship at a Glance 2011](#)

Βιώσιμη ανάπτυξη

Αειφόρος ανάπτυξη σημαίνει ικανοποίηση των αναγκών του παρόντος, εξασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι μελλοντικές γενιές θα μπορούν να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες. Έχει τρεις πυλώνες: τον οικονομικό, τον περιβαλλοντικό και τον κοινωνικό. Για να επιτευχθεί η βιώσιμη ανάπτυξη, οι πολιτικές στους τρεις αυτούς τομείς πρέπει να συνεργάζονται και να αλληλοϋποστηρίζονται.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή [Αειφόρος ανάπτυξη](#)

Η [έκθεση Brundtland](#), όπως αναφέρεται ευρέως η έκθεση με τίτλο "Το κοινό μας μέλλον", ορίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη ως "Ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες.

Πηγή: (01.08.21) [Αειφόρος ανάπτυξη - ορισμός και εφαρμογή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης \(ΕΕ\) - πρακτικό σημείωμα](#)

Η ατζέντα 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη

Η [Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη](#), που εγκρίθηκε από όλα τα κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών το 2015, παρέχει ένα κοινό σχέδιο για την ειρήνη και την ευημερία των ανθρώπων και του πλανήτη, τώρα και στο μέλλον. Στο επίκεντρό της βρίσκονται οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ), οι οποίοι αποτελούν επείγουσα έκκληση για ανάληψη δράσης από όλες τις χώρες - αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες - στο πλαίσιο μιας παγκόσμιας εταιρικής σχέσης. Αναγνωρίζουν ότι ο τερματισμός της φτώχειας και άλλων στερήσεων πρέπει να συμβαδίζει με στρατηγικές που βελτιώνουν την υγεία και την εκπαίδευση, μειώνουν την ανισότητα και τονώνουν την οικονομική ανάπτυξη - και παράλληλα αντιμετωπίζουν την κλιματική αλλαγή και εργάζονται για τη διατήρηση των ωκεανών και των δασών μας.

Οι [Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης \(ΣΒΑ\)](#), γνωστοί και ως Παγκόσμιοι Στόχοι, υιοθετήθηκαν από τα Ηνωμένα Έθνη το 2015 ως παγκόσμια πρόκληση για δράση με στόχο την εξάλειψη της φτώχειας, την προστασία του πλανήτη και τη διασφάλιση ότι έως το 2030 όλοι οι άνθρωποι θα απολαμβάνουν ειρήνη και ευημερία. Οι 17 ΣΒΑ είναι ολοκληρωμένοι - αναγνωρίζουν ότι η δράση σε έναν τομέα θα επηρεάσει τα αποτελέσματα σε άλλους και ότι η ανάπτυξη πρέπει να εξισορροπεί την κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Οι χώρες έχουν δεσμευτεί να δώσουν προτεραιότητα στην πρόοδο για όσους βρίσκονται πιο πίσω. Οι ΣΒΑ αποσκοπούν στην εξάλειψη της φτώχειας, της πείνας, του AIDS και των διακρίσεων εις βάρος των γυναικών και των κοριτσιών. Η δημιουργικότητα, η τεχνογνωσία, η τεχνολογία και οι οικονομικοί πόροι από το σύνολο της κοινωνίας είναι απαραίτητοι για την επίτευξη των ΣΒΑ σε κάθε πλαίσιο.

Πηγή: UNDP (Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών) [Βιώσιμοι στόχοι - στόχοι μέχρι το 2030](#)

Κυκλική οικονομία

Η κυκλική οικονομία είναι ένα μοντέλο παραγωγής και κατανάλωσης, το οποίο περιλαμβάνει την κοινή χρήση, τη μίσθωση, την επαναχρησιμοποίηση, την επισκευή, την ανακαίνιση και την ανακύκλωση των υφιστάμενων υλικών και προϊόντων για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Με τον τρόπο αυτό, ο κύκλος ζωής των προϊόντων παρατείνεται. Στην πράξη, συνεπάγεται τη μείωση των αποβλήτων στο ελάχιστο. Όταν ένα προϊόν φτάσει στο τέλος της

ζωής του, τα υλικά του διατηρούνται στην οικονομία, όπου είναι δυνατόν, χάρη στην ανακύκλωση. Αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν παραγωγικά ξανά και ξανά, δημιουργώντας έτσι περαιτέρω αξία.

Πηγή: 22.02.2023) [Κυκλική οικονομία: ορισμός, σημασία και οφέλη](#)

Η κυκλική οικονομία αποσκοπεί στη διατήρηση της αξίας των προϊόντων, των υλικών και των πόρων για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, επιστρέφοντάς τα στον κύκλο του προϊόντος στο τέλος της χρήσης τους, ελαχιστοποιώντας παράλληλα τη δημιουργία αποβλήτων. Όσο λιγότερα προϊόντα απορρίπτουμε, όσο λιγότερα υλικά εξάγουμε, τόσο το καλύτερο για το περιβάλλον μας.

Η διαδικασία αυτή ξεκινά από την αρχή του κύκλου ζωής ενός προϊόντος: ο έξυπνος σχεδιασμός προϊόντων και οι διαδικασίες παραγωγής μπορούν να συμβάλουν στην εξοικονόμηση πόρων, στην αποφυγή της αναποτελεσματικής διαχείρισης αποβλήτων και στη δημιουργία νέων επιχειρηματικών ευκαιριών.

Πηγή: Eurostat [Κυκλική οικονομία](#)

Πράσινη οικονομία

Το UNEP έχει ορίσει την Πράσινη Οικονομία ως "μία οικονομία που οδηγεί σε βελτιωμένη ανθρώπινη ευημερία και κοινωνική ισότητα, ενώ παράλληλα μειώνει σημαντικά τους περιβαλλοντικούς κινδύνους και τις οικολογικές ελλείψεις". Στην απλούστερη έκφρασή της, η Πράσινη Οικονομία μπορεί να θεωρηθεί ως μια οικονομία που έχει χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, είναι αποδοτική ως προς την αξιοποίηση των πόρων και είναι κοινωνικά περιεκτική.

Πηγή: UNEP [Πράσινη οικονομία](#)

Η πράσινη οικονομία ορίζεται ως οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, αποδοτική ως προς τους πόρους και χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς. Σε μια πράσινη οικονομία, η αύξηση τις απασχόλησης και του εισοδήματος οδηγείται από δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις σε οικονομικές δραστηριότητες, υποδομές και περιουσιακά στοιχεία που επιτρέπουν τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και της ρύπανσης, τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της αποδοτικότητας των πόρων και την πρόληψη της απώλειας της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών του οικοσυστήματος.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Ένωση - Κεντρική Ασία Συνεργασία για τα ύδατα, το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή (WECOP) [Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ](#)

Πράσινη ανάπτυξη

Πράσινη ανάπτυξη σημαίνει προώθηση της οικονομικής μεγέθυνσης και ανάπτυξης, ενώ παράλληλα διασφαλίζεται ότι τα φυσικά αγαθά θα συνεχίσουν να παρέχουν τους πόρους και τις περιβαλλοντικές υπηρεσίες από τις οποίες εξαρτάται η ευημερία μας.

Πηγή: ΟΟΣΑ [Πράσινη ανάπτυξη και αειφόρος ανάπτυξη](#)

Πλαίσιο της Ευρώπης και των χωρών εταίρων

Ευρώπη

1.1.1. NEETs

Στατιστικά στοιχεία

Το 13,1% των ατόμων ηλικίας 15-29 ετών το 2021 ήταν NEET. Οι νεαρές γυναίκες είναι πιο πιθανό να είναι NEETs από ό,τι οι νεαροί άνδρες. Το 14,5% των νεαρών γυναικών ηλικίας 15-29 ετών ήταν NEET, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό μεταξύ των νεαρών ανδρών ήταν 2,7 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερο, στο 11,8%.

Το 10,9% των νέων ηλικίας 15-19 ετών ήταν ταυτόχρονα εργαζόμενοι και εκπαιδευόμενοι και, συνεπώς, έκαναν χρήση αυτής της πιο ευέλικτης μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία. Το ποσοστό αυξήθηκε σε 19,6% μεταξύ των ατόμων ηλικίας 20-24 ετών, πριν μειωθεί κάπως για τις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες στο 14,9%, ενώ μεταξύ των ατόμων ηλικίας 25-29 ετών ήταν στο 10,8%.

Το χάσμα μεταξύ των δύο φύλων στην ΕΕ για τους NEETs αυξήθηκε σε σχέση με την ηλικία. Για τα άτομα ηλικίας 25-29 ετών, το ποσοστό ήταν σταθερά υψηλότερο για τις γυναίκες από ό,τι για τους άνδρες σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Το ποσοστό NEET για τους νέους ηλικίας 15-29 ετών ήταν 15,5% μεταξύ των ατόμων με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης, σε σύγκριση με 13,1% μεταξύ των ατόμων με μεσαίο επίπεδο εκπαίδευσης και 9,2% μεταξύ των ατόμων με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης. Όσον αφορά τα άτομα ηλικίας 15-29 ετών με τριτοβάθμια εκπαίδευση, τα ποσοστά NEET ήταν γενικά σημαντικά χαμηλότερα από ό,τι για τα άλλα επίπεδα εκπαίδευσης.

Αστικές και αγροτικές περιοχές

Τα ποσοστά NEET ήταν υψηλότερα στις αγροτικές από ό,τι στις αστικές περιοχές σε 17 κράτη μέλη της ΕΕ. Οι νέοι που ζουν σε αγροτικές περιοχές έχουν γενικά πρόσβαση σε λιγότερες υπηρεσίες και δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες να εμπλακούν στην εργασία των νέων και στη μη τυπική μάθηση με τους συνομηλίκους τους που ζουν σε αστικές περιοχές. Αντιμετωπίζουν ηλικιακές αδυναμίες και υφίστανται άμεσα τις συνέπειες της έλλειψης ευκαιριών, της υπανάπτυξης των υποδομών και των υπηρεσιών στις κοινότητές τους (απασχόληση, στέγαση ή πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες). Επιπλέον, οι νέοι στις αγροτικές περιοχές δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες να εμπλακούν στην εργασία των νέων και στη μη τυπική μάθηση με τους συνομηλίκους τους που ζουν σε αστικές περιοχές. Οι νέοι στις αστικές περιοχές έχουν περισσότερες πιθανότητες να είναι μορφωμένοι από εκείνους που ζουν σε μικρές πόλεις και αγροτικές περιοχές. Η έλλειψη δεξιοτήτων και ευκαιριών κατάρτισης είναι κύριοι λόγοι για την αύξηση της ανεργίας. Σε πολλές αγροτικές περιοχές το σύστημα εκπαίδευσης, επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης μπορεί να είναι ήδη υποβαθμισμένο λόγω της υπανάπτυξης ή της έλλειψης ορισμένων υπηρεσιών.

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19, το κλείσιμο των εκπαιδευτικών και μαθησιακών εγκαταστάσεων άφησε ένα μεγάλο ποσοστό των νέων της υπαίθρου εκτός εκπαίδευσης, λόγω του δύσκολου περιβάλλοντος στο οποίο ζουν και των δυσκολιών πρόσβασης στις τεχνολογίες για εξ αποστάσεως εκπαίδευση¹².

Το ποσοστό των νέων (ηλικίας 15-29 ετών) που ήταν NEET ήταν χαμηλότερο στις πόλεις (12,2%) και περίπου στο ίδιο επίπεδο στις μικρές πόλεις, τα προάστια (13,9%) και τις αγροτικές περιοχές (13,7%). Το πρότυπο των χαμηλότερων ποσοστών NEET στις πόλεις (σε σύγκριση τόσο με τις αγροτικές περιοχές όσο και με τις μικρές πόλεις και τα προάστια) επαναλήφθηκε σε 15 κράτη μέλη της ΕΕ¹³.

Το 2021, περίπου το 9,7% του συνόλου των νέων στην ΕΕ ηλικίας 18-24 ετών εγκατέλειψαν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση. Το ποσοστό αυτό ήταν υψηλότερο μεταξύ του πληθυσμού των νέων που ζούσαν σε κωμοπόλεις και προάστια (10,7%) και σε αγροτικές περιοχές (10%), ενώ ήταν χαμηλότερο για εκείνους που ζούσαν σε πόλεις (8,7%). Στο σύνολο της ΕΕ, υψηλότερο ποσοστό των νέων ανδρών (11,4%) από ό,τι των νέων γυναικών (7,9%) εγκατέλειψαν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση- το μοτίβο αυτό επαναλήφθηκε και για τις τρεις κατηγορίες όταν αναλύθηκε με βάση το βαθμό αστικοποίησης.

¹² Πηγή: Οι νέοι στις αγροτικές περιοχές: ποικίλοι, αγνοημένοι και ανεκπλήρωτοι

¹³ Πηγή: (26.05.2023) Στατιστικά στοιχεία για τους νέους που δεν απασχολούνται ούτε βρίσκονται σε εκπαίδευση ή κατάρτιση

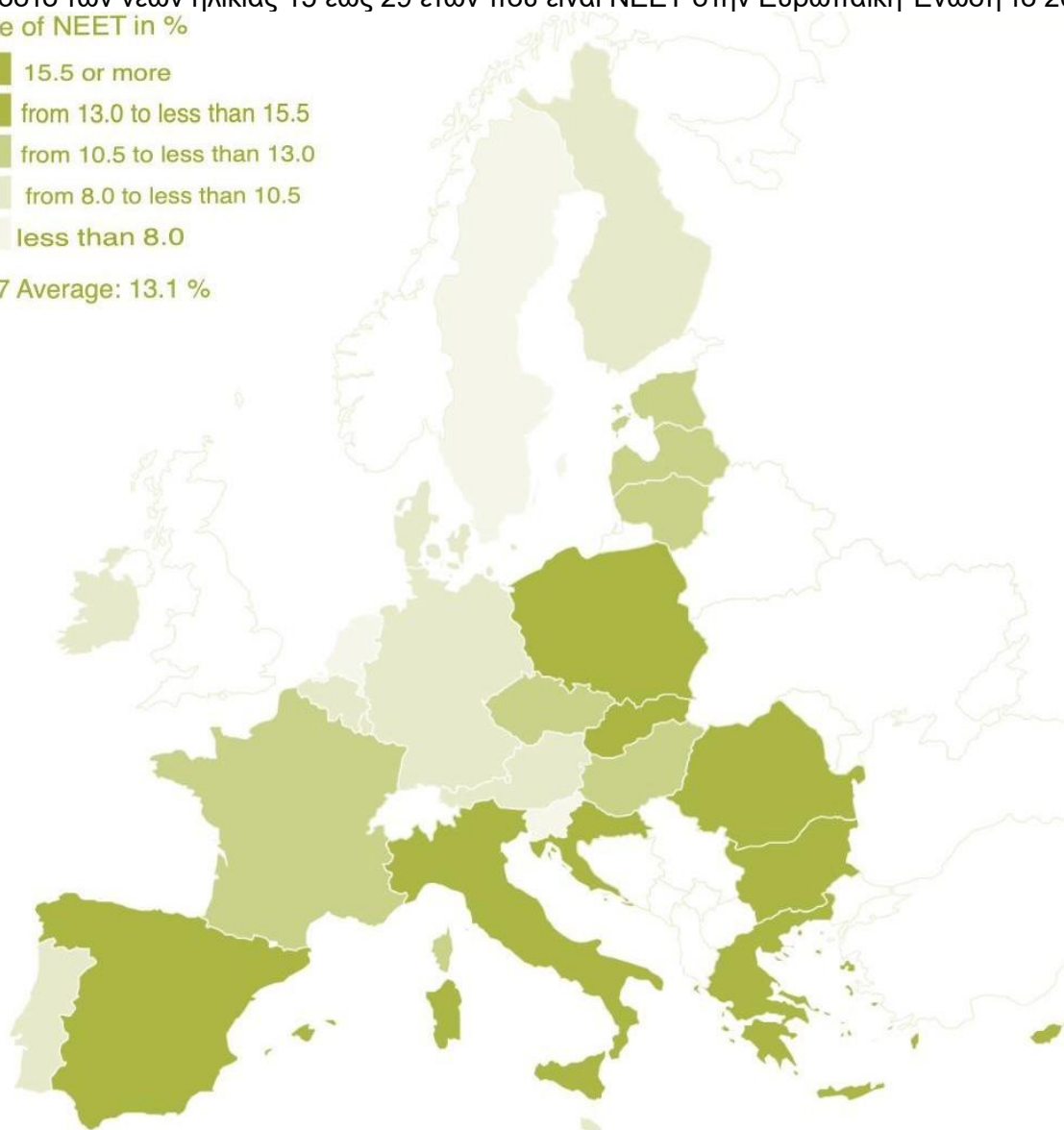
¹⁴ Πηγή: (23.05.2023) Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και της κατάρτισης

Στοιχεία για τους NEETs

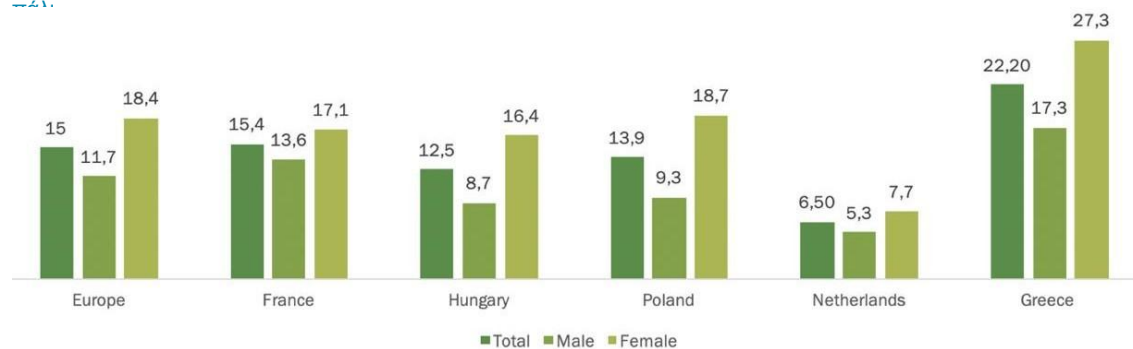
Ποσοστό των νέων ηλικίας 15 έως 29 ετών που είναι NEET στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2023¹⁵
share of NEET in %

EU27 Average: 13.1 %

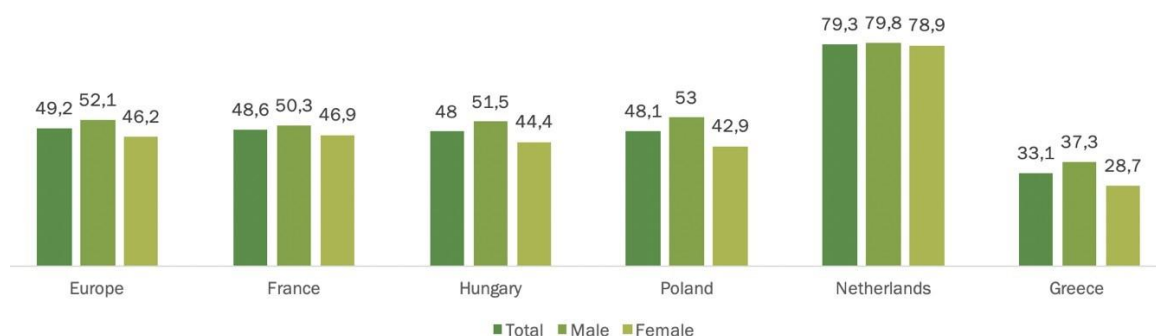

INSEE (Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικών και Οικονομικών Μελετών) FOCUS - n°285 (10.01.2023) [Μετά από μια κορύφωση λόγω της κρίσης στην υγεία, το ποσοστό των νέων που δεν εργάζονται ούτε στην εκπαίδευση και την κατάρτιση μειώνεται και...](#)

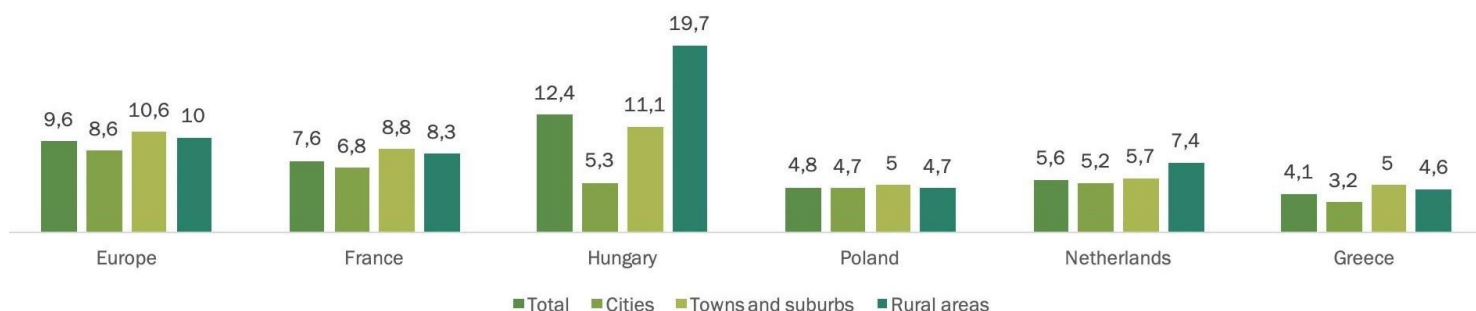

Απασχόληση των νέων κατά φύλο, ηλικία και επίπεδο εκπαίδευσης (% των ατόμων ηλικίας 15 έως 29 ετών)⁶

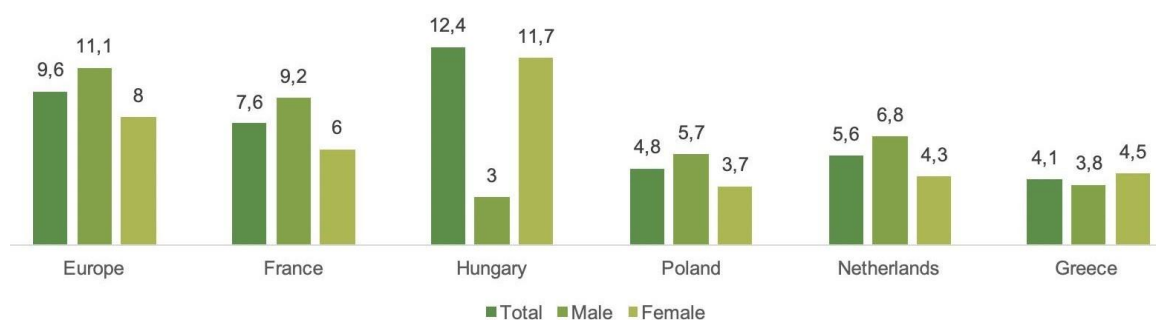
⁶ Πηγή: 2023) [Απασχόληση των νέων κατά φύλο, ηλικία και επίπεδο εκπαίδευσης](#)

Πρώωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης ανά φύλο και βαθμό αστικοποίησης (% των ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών)⁷

Πρώωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης ανά φύλο και εργασιακό καθεστώς (% των ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών)⁸

1.1.2. Πολιτική απασχόλησης των νέων

Απασχόληση των νέων

Το ποσοστό και η αναλογία ανεργίας στην ΕΕ για τα άτομα ηλικίας 15-29 ετών ήταν 13% και 7,1% αντίστοιχα. Η πανδημία COVID-19 είχε αντίκτυπο στις αγορές εργασίας σε όλο τον κόσμο²¹. Υπάρχουν σημαντικές διαρθρωτικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τη συμμετοχή των νέων στο εργατικό δυναμικό, οι οποίες οφείλονται σε θεσμικούς παράγοντες, σε πολιτιστικούς παράγοντες, στην αγορά εργασίας για φοιτητές κ.λπ. Οι διαφορές στα εθνικά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο.

Ένα υψηλότερο ποσοστό των νεαρών γυναικών NEET ηλικίας 15-29 ετών ήταν εκτός του εργατικού δυναμικού (δεν αναζητούσαν ενεργά εργασία) σε σύγκριση με τους νεαρούς άνδρες NEET της ίδιας ηλικίας. Το ποσοστό των νεαρών ανδρών εκτός εργατικού δυναμικού ήταν 6,3%, σε σύγκριση με 10,2% μεταξύ των γυναικών.

Οι πρόωρα αποχωρούντες από την εκπαίδευση και την κατάρτιση μπορεί να αντιμετωπίσουν προκλήσεις κατά την προσπάθειά τους να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Το 2021, η κατανομή μεταξύ των διαφόρων αποτελεσμάτων στην αγορά εργασίας είχε ως εξής: Το 42,3%

⁷ Πηγή: Eurostat (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Πρώωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και βαθμό αστικοποίησης](#)

⁸ Πηγή: Eurostat (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Πρώωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και εργασιακή κατάσταση](#)

του συνόλου των ατόμων που εγκατέλειψαν πρόωρα την αγορά εργασίας ήταν εργαζόμενοι, ενώ το 34% δεν απασχολούνταν αλλά επιθυμούσαν να εργαστούν. Το υπόλοιπο 23,7% δεν απασχολούνταν και δεν ήθελε να εργαστεί. Σε σχέση με τον πληθυσμό ηλικίας 18-24 ετών, αυτό αντιστοιχούσε σε 4,1% των απασχολούμενων πρόωρα αποχωρούντων, 3,3% των πρόωρα αποχωρούντων που δεν απασχολούνταν και ήθελαν να εργαστούν και 2,3% των πρόωρα αποχωρούντων που δεν απασχολούνταν και δεν ήθελαν να εργαστούν.

Κατά την τελευταία δεκαετία, το ποσοστό ανεργίας των νέων Ευρωπαίων ήταν σταθερά υψηλότερο από εκείνο όλων των άλλων ηλικιακών ομάδων. Οι οικονομικές και χρηματοπιστωτικές κρίσεις - και όχι μόνο αυτή που προκλήθηκε από την πανδημία COVID19 - έπληξαν περισσότερο τους νέους που αναζητούν εργασία. Οι πολιτικές που αποσκοπούν στην ενίσχυση της απασχόλησης των νέων μπορούν να χωριστούν σε δύο κύριες ομάδες: ορισμένες προσφέρουν άμεσα την ένταξη στην αγορά εργασίας με τη χορηγία μέτρων όπως η προσωρινή τοποθέτηση σε θέσεις εργασίας και η αμειβόμενη κατάρτιση εντός του εργασιακού περιβάλλοντος- άλλες πολιτικές επικεντρώνονται στην τόνωση των εργοδοτών να προσλάβουν νέους αναζητούντες εργασία, μέσω οικονομικών πλεονεκτημάτων όπως η μείωση της φορολογίας και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

Ευρωπαϊκή πολιτική

Μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008, η ανεργία των νέων αυξήθηκε από 16,0% το 2008 σε μέγιστο 24,4% το 2013, με χαμηλό ρεκόρ 14,9%, λίγο πριν από την πανδημία COVID-19. Για την καλύτερη ανάκαμψη από τη νέα οικονομική ύφεση που προκάλεσε η πανδημία COVID-19, η Επιτροπή ενέκρινε μια [ανακοίνωση για τη στήριξη της απασχόλησης των νέων](#) το 2020.

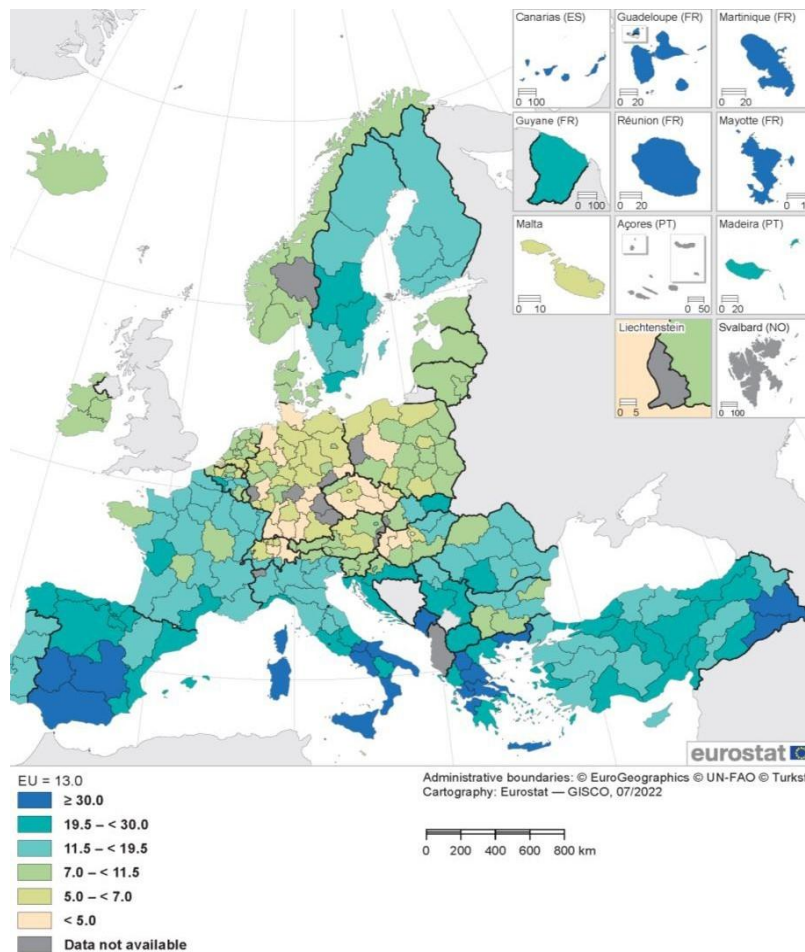
Η [δέσμη μέτρων στήριξης της απασχόλησης των νέων](#) για το 2020 βασίζεται σε 4 άξονες.

1. Οι [Εγγυήσεις](#) για τη [Νεολαία](#), που δημιουργήθηκαν το 2013, έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν ότι όλοι οι νέοι κάτω των 25 ετών θα λάβουν μια ποιοτική προσφορά απασχόλησης, συνέχισης της εκπαίδευσης, μαθητείας ή πρακτικής άσκησης εντός τεσσάρων μηνών από την ανεργία ή την αποχώρησή τους από την επίσημη εκπαίδευση. Οι [ενισχυμένες Εγγυήσεις για τη Νεολαία](#) που δρομολογήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιούλιο του 2020, αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας Covid-19 στην ευρωπαϊκή νεολαία. Το ενισχυμένο πρόγραμμα προβλέπει τέσσερις φάσεις: χαρτογράφηση, προβολή, προετοιμασία και προσφορά. Η [Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων \(ΠΑΝ\)](#) είναι ένας από τους κύριους χρηματοδοτικούς πόρους της ΕΕ για τη στήριξη της εφαρμογής των Εγγυήσεων για τη Νεολαία.
2. Η [σύσταση του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2020, για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση \(ΕΕΚ\) με στόχο τη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, την κοινωνική δικαιοσύνη και την ανθεκτικότητα](#) καθορίζει βασικές αρχές για να εξασφαλιστεί ότι η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση είναι ευέλικτη, καθώς προσαρμόζεται γρήγορα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και παρέχει ευκαιρίες ποιοτικής μάθησης τόσο στους νέους όσο και στους ενήλικες. Δίνει μεγάλη έμφαση στην αυξημένη ευελιξία της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ενίσχυση των ευκαιριών για μάθηση με βάση την εργασία και μαθητεία και βελτίωση της διασφάλισης της ποιότητας⁹.
3. Η [Ευρωπαϊκή Συμμαχία για τη Μαθητεία \(EaFA\)](#) ενώνει κυβερνήσεις και βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς με στόχο την ενίσχυση της ποιότητας, της προσφοράς και της συνολικής εικόνας της μαθητείας σε ολόκληρη την Ευρώπη, ενώ παράλληλα προωθεί την κινητικότητα των μαθητευομένων. Οι στόχοι αυτοί προωθούνται μέσω εθνικών δεσμεύσεων και εθελοντικών υποσχέσεων από τους ενδιαφερόμενους φορείς. Από το 2020, η ανανεωμένη EaFA ζητά νέες δεσμεύσεις για την ψηφιακή και πράσινη μαθητεία, εστιάζοντας στους οικονομικούς τομείς που θα βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη¹⁰.
4. Το [ευρωπαϊκό δίκτυο δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης](#) δημιουργήθηκε μετά από απόφαση -που τροποποιήθηκε το 2020- του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων

⁹ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης - Ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση για όλους - [Πρωτοβουλίες επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης](#)

¹⁰ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Απασχόληση, Κοινωνικές Υποθέσεις και Ένταξη - Δεξιότητες και προσόντα - [Ευρωπαϊκή](#)

υπηρεσιών απασχόλησης (ΔΥΑ). Το δίκτυο συγκρίνει τις επιδόσεις των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, εντοπίζει τεκμηριωμένες ορθές πρακτικές και προωθεί την αμοιβαία μάθηση, προωθεί τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση της παροχής υπηρεσιών δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, προετοιμάζει στοιχεία για την [Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση](#) και τις αντίστοιχες εθνικές πολιτικές για την αγορά εργασίας

[Συμμαχία για τη μαθητεία](#)

³⁰ Πηγή: Ευρωπαϊκή

Επιτροπή - Απασχόληση, Κοινωνικές Υποθέσεις και Ένταξη - Πολιτικές και δραστηριότητες - Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση - [Ευρωπαϊκό δίκτυο δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης](#)

³¹ Πηγή: 2022 [Ποσοστό ανεργίας των νέων, 2021 \(% του εργατικού δυναμικού, άτομα ηλικίας 15-29 ετών\)](#)

1.1.3. Επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη

Το 2018¹¹, η πλειονότητα των επιχειρήσεων στην ΕΕ ήταν μικρές επιχειρήσεις, με μερίδια 97% και άνω μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Οι μικρές επιχειρήσεις αντιπροσώπευαν συνήθως μεταξύ 40% και 60% της συνολικής απασχόλησης.¹²

Οι νέοι έχουν μεγάλο ενδιαφέρον για την αυτοαπασχόληση, αλλά μόνο το 6,5% των εργαζόμενων νέων (20-29 ετών) στην Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν αυτοαπασχολούμενοι. Το χάσμα μεταξύ των δύο φύλων στην αυτοαπασχόληση ξεκινά από νωρίς. Οι νεαρές γυναίκες ήταν μόνο κατά 60% περίπου αυτοαπασχολούμενες σε σχέση με τους νεαρούς άνδρες (4,8% έναντι 8%). Οι νέοι έχουν ελαφρώς περισσότερες πιθανότητες από τους ενήλικες να ασχοληθούν με την έναρξη μιας επιχείρησης. Τα στοιχεία της έρευνας δείχνουν ότι το 4,7% των νέων (18-30 ετών) ασχολήθηκε ενεργά με τη δημιουργία μιας επιχείρησης μεταξύ 2014 και 2018.

Μόνο το 15,9% των αυτοαπασχολούμενων νέων (20-29 ετών) απασχολούσαν άλλα άτομα. Οι νέοι νέοι επιχειρηματίες είναι αισιόδοχοι για τις δυνατότητες δημιουργίας θέσεων εργασίας: το 11,1% δήλωσε ότι αναμένει να δημιουργήσει τουλάχιστον 19 επιπλέον νέες θέσεις εργασίας κατά την επόμενη πενταετία σε σύγκριση με το 9,8% συνολικά.

Ωστόσο, οι νέοι αντιμετωπίζουν ορισμένα βασικά εμπόδια για τη δημιουργία επιχειρήσεων και την αυτοαπασχόληση. Οι νέοι είχαν ελαφρώς λιγότερες πιθανότητες σε σχέση με τους ενήλικες να θεωρούν ότι διαθέτουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες για την επιχειρηματικότητα (36,3% έναντι 41,9% για τους ενήλικες). Το 44,5% των νέων θεώρησε το φόβο της αποτυχίας ως εμπόδιο για την επιχειρηματικότητα κατά την περίοδο αυτή.

Μέτρα ευρωπαϊκής πολιτικής για την επιχειρηματικότητα

Κοινωνική οικονομία και επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς

Υπάρχουν περίπου 2,8 εκατομμύρια φορείς και επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας στην Ευρώπη, που απασχολούν συνολικά περίπου 13,6 εκατομμύρια άτομα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στηρίζει την κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς επιχειρηματικότητα μέσω χρηματοδότησης, δημιουργίας γνώσεων και χάραξης πολιτικής¹³. Έτσι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί την κοινωνική οικονομία και την επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς, λόγω του σημαντικού ρόλου τους στη δημιουργία θέσεων εργασίας, στην ένταξη στην εργασία και στην ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς και στη βιωσιμότητα. Η κοινωνική οικονομία μπορεί να συμβάλει στην εφαρμογή των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα για τα κοινωνικά δικαιώματα και στην επίτευξη του σχεδίου δράσης του 2021 και των πρωταρχικών στόχων του 2030. Συμβάλλει επίσης στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης.

Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων

Ο Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων καθορίζει 20 βασικές αρχές και δικαιώματα για τη στήριξη δίκαιων και εύρυθμων αγορών εργασίας, δομημένα γύρω από τρία κεφάλαια: ισες ευκαιρίες και πρόσβαση στην αγορά εργασίας, δίκαιες συνθήκες εργασίας, κοινωνική προστασία και ένταξη. Οι δράσεις αυτές θα απαιτήσουν κοινή προσπάθεια από τα κράτη μέλη και την ΕΕ, με ενεργό συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών. Το σχέδιο δράσης θέτει τρεις στόχους σε επίπεδο ΕΕ στους τομείς της απασχόλησης, των δεξιοτήτων και της κοινωνικής προστασίας που πρέπει να επιτευχθούν έως το 2030.

Επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς και μικροχρηματοδότηση

Οι πολιτικές επιχειρηματικότητας χωρίς αποκλεισμούς αποσκοπούν στη στήριξη της δημιουργίας και της ανάπτυξης επιχειρήσεων από υποεκπροσωπούμενες ομάδες (π.χ. γυναίκες, νέοι, μετανάστες και ηλικιωμένοι) και ανέργους. Ενόψει των προκλήσεων της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, η Ευρώπη θα χρειαστεί καινοτόμες λύσεις και θα πρέπει να ενθαρρυνθούν όλα τα επιχειρηματικά ταλέντα.

Οι πολύ μικρές επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν πάνω από το 90% των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και έχουν καθοριστική σημασία για την τόνωση της απασχόλησης, της

¹¹ Πηγή: (10.12.2019) [Youth self-employment and entrepreneurship activities | The Missing Entrepreneurs 2019 : Πολιτικές για την επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς](#)

¹² Πηγή: (Ιούλιος 2023) [Επιχειρηματικότητα - Στατιστικοί δείκτες](#)

¹³ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις και κοινωνική ένταξη - Προτεραιότητες και δραστηριότητες - Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση - [Κοινωνική οικονομία και επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς](#)

ανάπτυξης και των επενδύσεων στην Ευρώπη. Η μικροχρηματοδότηση παρέχει πολύ μικρά δάνεια (μικροδάνεια) σε επιχειρηματίες, κοινωνικές επιχειρήσεις, εργαζόμενους που επιθυμούν να αυτοαπασχοληθούν, ανέργους και άλλους που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και δεν θεωρούνται τραπεζικά.

Υποστήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη

Η επιχειρηματικότητα των νέων βρίσκεται ψηλά στην πολιτική ατζέντα της ΕΕ ως εργαλείο για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και για την τόνωση της καινοτομίας μεταξύ των νέων:

- Η προώθηση της νεανικής επιχειρηματικότητας είναι ένας από τους στόχους της [στρατηγικής "Ευρώπη 2020"](#),
- Η απασχόληση και η επιχειρηματικότητα είναι ένας από τους οκτώ τομείς δράσης που προωθεί η [στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία](#) (2010-2018),
- Η επιχειρηματικότητα αποτελεί βασική ικανότητα στο [Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις βασικές ικανότητες για τη δια βίου μάθηση](#) (2006).

Η εργασία των νέων και η μη τυπική μάθηση διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του δημιουργικού και καινοτόμου δυναμικού των νέων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών δεξιοτήτων. Η πολιτική και τα προγράμματα για τη νεολαία σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο υποστηρίζουν αυτό:

- Το [ψήφισμα του Συμβουλίου Στρατηγικής της ΕΕ για τη Νεολαία σχετικά με ένα ανανεωμένο πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της νεολαίας](#) (2010-2018) περιλαμβάνει την επιχειρηματικότητα μεταξύ των οκτώ τομέων δράσης της,
- Η σημασία της νεανικής επιχειρηματικότητας τονίζεται στα [συμπεράσματα για την προώθηση της νεανικής επιχειρηματικότητας με στόχο την κοινωνική ένταξη των νέων](#) (Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2014),
- Το πρόγραμμα [Erasmus+](#) (2014-2020) δίνει μεγάλη έμφαση στην καινοτομία και την επιχειρηματικότητα, ιδίως στη δράση μέσω στρατηγικών συμπράξεων και διακρατικών πρωτοβουλιών για τη νεολαία.¹⁴

Το [πρόγραμμα Erasmus για νέους επιχειρηματίες](#), που ξεκίνησε το 2009 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είναι ένα διασυνοριακό πρόγραμμα ανταλλαγής, το οποίο έχει ως στόχο να βοηθήσει νέους και επίδοξους επιχειρηματίες να αποκτήσουν τις κατάλληλες δεξιότητες για τη λειτουργία και την ανάπτυξη μιας μικρής επιχείρησης, συνεργαζόμενοι με έναν έμπειρο επιχειρηματία σε άλλη χώρα για 1 έως 6 μήνες. Το Erasmus για νέους επιχειρηματίες είναι μία από τις βασικές δράσεις του [σχεδίου δράσης "Επιχειρηματικότητα 2020"](#).¹⁵

Το [NextGenerationEU](#) είναι ένα σχέδιο ανάκαμψης, το οποίο στοχεύει να βγει ισχυρότερο από την πανδημία, να μετασχηματίσει τις οικονομίες και να δημιουργήσει ευκαιρίες και θέσεις εργασίας για την Ευρώπη. Η ΕΕ μπορεί να συμβάλει στη χρηματοδότηση επιχορηγήσεων και δανείων εκκίνησης για νέους επιχειρηματίες, προγραμμάτων καθοδήγησης και θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων, μπόνους για τις ΜΜΕ που προσλαμβάνουν μαθητευόμενους, σεμινάρια κατάρτισης για την απόκτηση νέων δεξιοτήτων που απαιτούνται στην αγορά εργασίας, ανάπτυξη ικανοτήτων των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, κατάρτιση για τη διαχείριση της σταδιοδρομίας στην τυπική εκπαίδευση, επενδύσεις σε υποδομές ψηφιακής μάθησης και τεχνολογία.¹⁶

Προώθηση δεξιοτήτων και προσόντων Επιχειρηματικές ικανότητες

[Τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν δεσμευτεί να αυξήσουν τις ευκαιρίες για νεανική επιχειρηματικότητα](#), ως μέσο για τη διευκόλυνση της μετάβασης από το σχολείο στην εργασία και την ενίσχυση της απασχόλησης. Μία από τις βασικές δράσεις είναι η προώθηση της απόκτησης επιχειρηματικών ικανοτήτων τόσο εντός όσο και εκτός σχολείου. Η μη τυπική μάθηση προωθεί τη βιωματική μάθηση μέσω πρακτικών δραστηριοτήτων, όπως η προσομοίωση επιχειρήσεων και η παρακολούθηση θέσεων εργασίας. Οι εθνικές αρχές στη συντριπτική πλειονότητα των χωρών έχουν θεσπίσει μέτρα για την ενίσχυση των

¹⁴ Πηγή: Ευρωπαϊκή Ένωση - Στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία - [Ευρωπαϊκή πύλη για τη νεολαία - Απασχόληση και επιχειρηματικότητα](#)

¹⁵ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Εσωτερική Αγορά, Βιομηχανία, Επιχειρηματικότητα και ΜΜΕ - Επιχειρηματικότητα και ΜΜΕ - Στήριξη της επιχειρηματικότητας - [Erasmus για νέους επιχειρηματίες](#)

¹⁶ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Απασχόληση, Κοινωνικές Υποθέσεις και Ένταξη - Πολιτικές και Δραστηριότητες - Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση - [Επιχειρηματικότητα και ΜΜΕ - Υποστήριξη της απασχόλησης των νέων](#)

επιχειρηματικών ικανοτήτων των νέων εκτός της τυπικής εκπαίδευσης. Τα μέτρα ποικίλλουν από χώρα σε χώρα (οι επιχειρηματικές δεξιότητες που αποκτώνται σε μη τυπικά πλαίσια μπορούν να οδηγήσουν σε προσόντα ή να υποστηρίξουν την πρακτική κατάρτιση, παρέχοντας οικονομικές διευκολύνσεις στους νέους που θέλουν να συνδυάσουν την εκπαίδευση με την επιχειρηματικότητα)¹⁷.

Πρακτική άσκηση εκτός τυπικής εκπαίδευσης

Πολλές ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες υποστηρίζουν ποιοτικές θέσεις πρακτικής άσκησης μέσω των [Εγγυήσεων της ΕΕ για τη νεολαία](#). Για να διατηρηθεί η ποιότητα της πρακτικής άσκησης, έχουν προσδιοριστεί διάφορες απαιτήσεις στο [πλαίσιο ποιότητας για την πρακτική άσκηση](#) (QFT). Η πρακτική άσκηση οργανώνεται στο πλαίσιο της επίσημης εκπαίδευσης, ως υποχρεωτικό ή προαιρετικό μέρος των προγραμμάτων σπουδών: προσφέρεται από [προγράμματα ενεργού αγοράς εργασίας \(ALMP\)](#), παρέχεται από υπηρεσίες απασχόλησης και απευθύνεται σε νέους που αναζητούν εργασία. Πρακτική άσκηση εκτός της τυπικής εκπαίδευσης υπάρχει στην πλειονότητα των ευρωπαϊκών χωρών. Στις μισές από τις χώρες αυτές, όλες οι πρακτικές ασκήσεις ρυθμίζονται, ανεξάρτητα από το είδος τους. Στις άλλες μισές χώρες, οι κανονισμοί ισχύουν μόνο για την πρακτική άσκηση που οργανώνεται στο πλαίσιο της ALMP.¹⁸

Alma (στόχος, μάθηση, μάστερ, επίτευξη)

Η πρωτοβουλία με την ονομασία ALMA (Aim, Learn, Master, Achieve) υλοποιείται στο πλαίσιο του [Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου Plus](#) (EKT+). Στόχος της είναι να βοηθήσει αυτούς τους νέους να βρουν το δρόμο τους προς την αγορά εργασίας, ιδίως τους πιο μειονεκτούντες NEETs ηλικίας 18-29 ετών, οι οποίοι είναι ευάλωτοι όσον αφορά τις πιθανότητες πρόσβασης τους στην εργασία ή την κατάρτιση για ατομικούς ή διαρθρωτικούς λόγους (π.χ. αναπηρία, μακροχρόνια ανεργία, ανεπαρκείς σχολικές επιδόσεις/επαγγελματικές δεξιότητες, μεταναστευτικό υπόβαθρο). Το ALMA προσφέρει στους συμμετέχοντες εποπτευόμενη εργασιακή εμπειρία σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ για περίοδο 2 έως 6 μηνών, έναν ολοκληρωμένο κύκλο έργου με καθοδήγηση και συμβουλευτική σε κάθε βήμα¹⁹.

Το ευρωπαϊκό πλαίσιο ικανοτήτων επιχειρηματικότητας (EntreComp)

Ξεκίνησε το 2016 και αναπτύχθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στο πλαίσιο του [νέου θεματολογίου δεξιοτήτων για την Ευρώπη](#), η Επιτροπή θέσπισε ένα [ευρωπαϊκό πλαίσιο ικανοτήτων για την επιχειρηματικότητα \(EntreComp\)](#). Σκοπός του είναι να υποστηρίξει και να εμπνεύσει δράσεις για τη βελτίωση της επιχειρηματικής ικανότητας των ευρωπαίων πολιτών και οργανισμών. Το [EntreComp](#) προσφέρει μια ολοκληρωμένη περιγραφή των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των στάσεων που χρειάζονται οι άνθρωποι για να είναι επιχειρηματίες και να δημιουργούν οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική αξία για τους άλλους. Το [κοινό πλαίσιο αναφοράς προσδιορίζει 15 ικανότητες σε 3 βασικούς τομείς που περιγράφουν τι σημαίνει να είσαι επιχειρηματίας](#).²⁰

1.1.4. Πράσινη οικονομία / επιχειρήσεις / επιχειρηματικότητα

Βιώσιμοι στόχοι

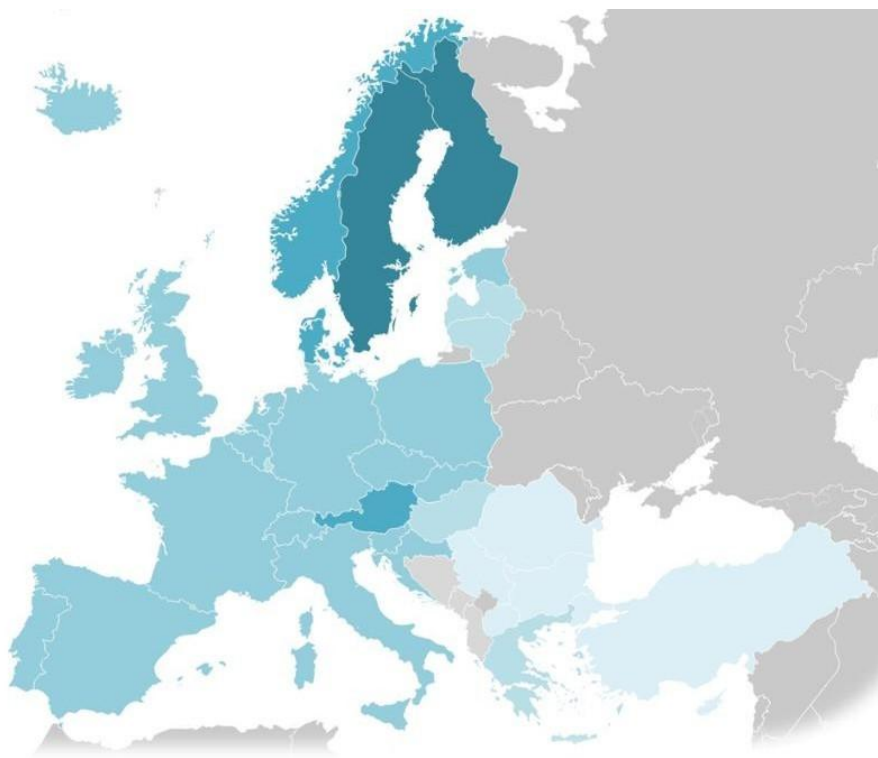
Η βαθμολογία και η κατάταξη του δείκτη SDG 2022 ανά χώρα και υποπεριοχές⁴⁴

¹⁷ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Youth Wiki (Σεπτέμβριος 2020) [Συγκριτικές επισκοπήσεις - Απασχόληση και επιχειρηματικότητα - Μέτρα για την προώθηση των επιχειρηματικών ικανοτήτων μέσω της μη τυπικής μάθησης](#)

¹⁸ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Youth Wiki (Σεπτέμβριος 2020) [Συγκριτικές επισκοπήσεις - Απασχόληση και επιχειρηματικότητα - Κανονισμοί για την πρακτική άσκηση εκτός της τυπικής εκπαίδευσης](#)

¹⁹ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Απασχόληση, Κοινωνικές Υποθέσεις και Ένταξη - Πολιτικές και Δραστηριότητες - Δεξιότητες και προσόντα - [ALMA \(Aim, Learn, Master, Achieve\)](#)

²⁰ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Απασχόληση, Κοινωνικές Υποθέσεις και Ένταξη - Πολιτικές και Δραστηριότητες - Δεξιότητες και προσόντα - [Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επιχειρηματικών Ικανοτήτων \(EntreComp\)](#).⁴⁴ Πηγή: [Η επίτευξη των ΣΒΑ: η πυξίδα της Ευρώπης σε έναν πολυπολικό κόσμο](#)

Legend

Click on a country to see its performance.

- > 80
- 75 - 80
- 70 - 75
- 65 - 70
- < 65
- Information unavailable

Description

The overall score measures the total progress towards achieving all 17 SDGs. The score can be interpreted as a percentage of SDG achievement. A score of 100 indicates that all SDGs have been achieved.

Ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία

- Για την επίτευξη των στόχων που θέτει η [Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία](#), η Επιτροπή έχει δεσμευτεί να κινητοποιήσει τουλάχιστον 1 τρισεκατομμύριο ευρώ σε βιώσιμες επενδύσεις κατά την επόμενη δεκαετία. Το 30% του πολυετούς προϋπολογισμού της ΕΕ (2021-2028) και του μοναδικού μέσου [NextGenerationEU](#) (NGEU) της ΕΕ για την ανάκαμψη από την πανδημία COVID-19, έχει διατεθεί για πράσινες επενδύσεις. Οι χώρες της ΕΕ πρέπει να διαθέσουν τουλάχιστον το 37% της χρηματοδότησης που λαμβάνουν.
- Η [πολιτική συνοχής της ΕΕ](#) βοηθά τις χώρες, τις περιφέρειες, τις τοπικές κυβερνήσεις και τις πόλεις της ΕΕ να υλοποιήσουν μεγάλες επενδύσεις που συμβάλλουν στην ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία. Πρέπει να αφιερώνουν τουλάχιστον το 30% όσων λαμβάνουν από το [Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης](#) σε αυτές τις προτεραιότητες (επενδύσεις σε μια πιο έξυπνη, πιο πράσινη, πιο συνδεδεμένη και πιο κοινωνική Ευρώπη που θα είναι πιο κοντά στους πολίτες της).
- Η Επιτροπή έχει θέσει σε εφαρμογή το [Ευρωπαϊκό Επενδυτικό Σχέδιο για την Πράσινη Συμφωνία](#) (EGDIP), το οποίο αναφέρεται επίσης ως [Επενδυτικό Σχέδιο για τη Βιώσιμη Ευρώπη](#) (SEIP), ως μέρος της Πράσινης Συμφωνίας. Αυτό περιλαμβάνει τον μηχανισμό δίκαιης μετάβασης, ο οποίος επικεντρώνεται στη διασφάλιση μιας δίκαιης μετάβασης σε μια πράσινη οικονομία.
- Το [πρόγραμμα InvestEU](#) συμβάλλει σε αυτή την προσπάθεια και παρέχει στην ΕΕ κρίσιμη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση μέσω της μόχλευσης σημαντικών ιδιωτικών και δημόσιων πόρων. Ο κανονισμός InvestEU προβλέπει ότι το ταμείο InvestEU στο σύνολό του θα στοχεύει σε ποσοστό τουλάχιστον 30% των επενδύσεων που συμβάλλουν στους κλιματικούς στόχους.²¹

Horizon Europe

Το [πρόγραμμα "Ορίζοντας Ευρώπη"](#) είναι το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027. Παρέχει ευκαιρίες χρηματοδότησης και υποστήριξης για οικολογικές επιχειρήσεις και νεοφυείς επιχειρήσεις που εργάζονται σε βιώσιμες τεχνολογίες, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και περιβαλλοντικές λύσεις. Αντιμετωπίζει την κλιματική αλλαγή, συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ και ενισχύει την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη της ΕΕ. Το πρόγραμμα διευκολύνει τη συνεργασία και ενισχύει τον αντίκτυπο της έρευνας και της καινοτομίας στην ανάπτυξη, την υποστήριξη και την εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ, ενώ παράλληλα αντιμετωπίζει τις παγκόσμιες προκλήσεις. Υποστηρίζει τη δημιουργία και την καλύτερη διασπορά άριστων γνώσεων και τεχνολογιών.

Ευρωπαϊκά εργαλεία

- Το [εργαλείο πολιτικής για τη βελτίωση της επιχειρηματικότητας](#) είναι ένα διαδικτυακό εργαλείο σχεδιασμένο για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και άλλους ενδιαφερόμενους σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο που επιθυμούν να διερευνήσουν πώς η δημόσια πολιτική μπορεί να στηρίξει τους νέους, τις γυναίκες, τους μετανάστες και τους ανέργους στη δημιουργία επιχειρήσεων και την αυτοαπασχόληση και να υποστηρίξει την ανάπτυξη κοινωνικών επιχειρήσεων. Διεγείρει τον προβληματισμό σχετικά με τις πολιτικές και τα προγράμματα για την κοινωνική επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς, προωθεί τη μάθηση μέσω διεθνών καλών πρακτικών, ενισχύει τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών για την κοινωνική επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς και την κοινωνική επιχειρηματικότητα.²²
- Η [Better Incubation](#) δίνει το έναυσμα για μια "οικοσυστημική" αλλαγή, φέρνοντας τις υπηρεσίες επώασης και υποστήριξης επιχειρήσεων πιο κοντά στο κοινωνικό σύνολο και προωθώντας την επιχειρηματικότητα και την αυτοαπασχόληση ως μέσα για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Η Better Incubation κινητοποιεί και ενδυναμώνει τους Οργανισμούς Υποστήριξης Επιχειρήσεων ώστε να αυξήσουν τις ικανότητές τους και να επεκτείνουν την εμβέλειά τους στην χωρίς αποκλεισμούς και κοινωνική επιχειρηματικότητα, βοηθώντας τους κοινωνικούς επιχειρηματίες και τους δυνητικούς επιχειρηματίες από υποεκπροσωπούμενες ομάδες να έχουν πρόσβαση στα

²¹ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Στρατηγική και πολιτική - Προτεραιότητες - [Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία - Χρηματοδότηση και Πράσινη Συμφωνία](#)

²² Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ΟΟΣΑ - [Εργαλείο πολιτικής για τη βελτίωση της επιχειρηματικότητας](#)

διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και να αυξήσουν τις πιθανότητες επιβίωσης και ανάπτυξης των επιχειρήσεών τους.²³

Διεθνείς πύλες

- [Το πρόγραμμα SWITCH to Green της ΕΕ](#) υποστηρίζει τη διεθνή συνεργασία της ΕΕ με την παροχή τεχνικής βοήθειας σε περιπτώσεις όπου η καλή θέληση ή ο ενθουσιασμός για καινοτομία μπορεί να συμπληρωθεί από πρόσθετες επιχειρησιακές, γνωστικές ή άλλες ικανότητες.
- [Το Learning for Nature](#) είναι ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικής μάθησης που προσφέρει το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών. Η πλατφόρμα "Μάθηση για τη Φύση" στοχεύει στην προώθηση των βέλτιστων πρακτικών στη διατήρηση και την αειφόρο ανάπτυξη, στην ανάπτυξη της ικανότητας των φορέων χάραξης πολιτικής για τη βιοποικιλότητα, των επαγγελματιών και των τοπικών και αυτόχθονων κοινοτήτων, στην προώθηση της συνεχούς μάθησης μεταξύ ομοτίμων και στη διευκόλυνση της ανταλλαγής γνώσεων.

²³ Πηγή: EBN (Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κέντρων Επιχειρήσεων και Καινοτομίας) [Καλύτερη επώαση](#)

Πράσινες επιχειρήσεις και οικολογική επιχειρηματικότητα: ορισμένα ευρωπαϊκά έργα που υποστηρίζονται από το Erasmus+

DIGREEN: επιλέξτε μια πράσινη επιχείρηση

→ Πλατφόρμα μάθησης

Το έργο αποσκοπεί στην αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης για τους νεοεισερχόμενους στην ΕΕ μέσω της ενίσχυσης των ψηφιακών και επιχειρηματικών δεξιοτήτων τους στην πράσινη οικονομία. Με τον τρόπο αυτό, το έργο συμβάλλει στην ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία.

EYE - Επιχειρηματικότητα, νεολαία και περιβάλλον

→ Δραστηριότητα μάθησης

Στόχος του έργου είναι να δώσει τη δυνατότητα σε νέους ηλικίας 18-35 ετών να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες και εργαλεία για το πώς να δημιουργήσουν και να υλοποιήσουν την "πράσινη" επιχειρηματική τους ιδέα και πώς να δημιουργήσουν τη δική τους ΜΜΕ.

GEA - Πράσινη επιχειρηματικότητα σε δράση

→ Μαθήματα

Το έργο αποσκοπεί στην αναζήτηση κοινών και καινοτόμων λύσεων, βέλτιστων πρακτικών και των τελευταίων τεχνολογιών για την αύξηση των επιχειρηματικών δεξιοτήτων των νέων Ρομά και των ευάλωτων ατόμων σε πράσινες επιχειρήσεις.

Νέοι GREENtrepreneurs

→ YounGreenHub

Το έργο αποσκοπεί στην προώθηση της πράσινης επιχειρηματικότητας μεταξύ των νέων μέσω καινοτόμων λύσεων σε περιοχές όπου η πράσινη οικονομία αναπτύσσεται σημαντικά, αλλά η απασχόληση των νέων υπολείπεται του αναμενόμενου επιπέδου.

GEE - Πράσινη Επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη

→ Μαθησιακό υλικό

Το έργο αποσκοπεί στη βελτίωση των βασικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων των νέων ώστε να αναλάβουν ενεργό ρόλο στην οικοδόμηση της πράσινης οικονομίας και να ενισχύσουν τη συνεργασία μεταξύ σχολείου και κόσμου της εργασίας.

BC4ESE - Ανάπτυξη ικανοτήτων για καινοτομία στην εκπαίδευση της οικοκοινωνικής επιχειρηματικότητας

→ Αποτελέσματα του έργου (ηλεκτρονικό βιβλίο, πλατφόρμα, διαδικτυακή εκπαίδευση)

Το έργο αποσκοπεί στην ανάπτυξη ικανοτήτων για την προώθηση της οικοκοινωνικής επιχειρηματικότητας (ΟΚΕ) και την ανάπτυξη εργαλείων και μεθοδολογιών μη τυπικής εκπαίδευσης.

B-ECO → Αποτελέσματα του έργου

Το έργο επικεντρώνεται στην προώθηση της πρόσβασης και της μάθησης μέσω Ανοικτών Εκπαιδευτικών Πόρων (ΑΕΠ), υποστηρίζοντας τις ΤΠΕ στον τομέα της ΕΕΚ για τη βελτίωση και την επέκταση της προσφοράς ευκαιριών μάθησης υψηλής ποιότητας προσαρμοσμένων σε μεμονωμένους εκπαιδευτές, με καινοτόμους τρόπους παροχής.

IMPRINT → Ενότητες μαθημάτων και εφαρμογή

Στόχος του έργου είναι να αναδείξει την ποσότητα των φυσικών πόρων που χρησιμοποιούμε στην καθημερινή μας ζωή. Μέσω της εκπαίδευσης, της δράσης και της επιχειρηματικότητας ενδυναμώνει τους νέους Ευρωπαίους πολίτες και τις κοινότητες να αποκαταστήσουν και να διατηρήσουν τους τοπικούς φυσικούς πόρους.

1.2. Γαλλία

1.2.1. NEETs

Στατιστικά στοιχεία

Το 2021, στη Γαλλία, το 12,8% των νέων ηλικίας 15 έως 29 ετών ήταν NEET, ελαφρώς λιγότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ (13,1%). Το ποσοστό αυτό ήταν χαμηλό πριν από την ηλικία των 18 ετών, αλλά αυξανόταν με την ηλικία και έφτανε το 18,3% στην ηλικία των 24 ετών. Μετά από μια κορύφωση το 2020 λόγω της υγειονομικής κρίσης, το ποσοστό των NEET άρχισε να μειώνεται και πάλι και ήταν, το καλοκαίρι του 2022, στο 11,6%.

Το ποσοστό των NEET μεταξύ των νέων ποικίλλει σε μεγάλο βαθμό ανάλογα με την ηλικία. Η αύξηση μεταξύ των ηλικιών 15 και 24 ετών οφείλεται κυρίως στην ανεργία, η οποία κορυφώνεται στα 24 έτη (9,3% σε αυτή την ηλικία).

Κατά μέσο όρο, το 17,4% των νέων ηλικίας 25 έως 29 ετών είναι NEET. Οι νέοι 25-29 ετών είναι συχνότερα άνεργοι και ελαφρώς λιγότερο συχνά σε κατάρτιση, αλλά εξίσου συχνά σε απασχόληση.

Μεταξύ των ηλικιών 15 και 24 ετών, οι νεαροί άνδρες είναι πιο πιθανό να είναι NEET από ό,τι οι νεαρές γυναίκες (9,7% το 2021). Κατά μέσο όρο, εγκαταλείπουν νωρίτερα το σχολικό σύστημα και, ως εκ τούτου, είναι συχνότερα εργαζόμενοι σε αυτές τις ηλικίες, αλλά και συχνότερα άνεργοι.

Το 38,1% βρίσκεται σε αρχική εκπαίδευση χωρίς απασχόληση, ενώ οι νέοι 15-24 ετών είναι πιο πιθανό να βρίσκονται σε εκπαίδευση ή κατάρτιση. Οι νέοι ηλικίας 15-24 ετών που δεν έχουν πρόσβαση σε εκπαίδευση είναι λιγότερο μορφωμένοι, είναι πιθανότερο να ζουν με τους γονείς τους και είναι πιθανότερο να έχουν αναγνωρισμένη αναπηρία σε σχέση με τους άλλους νέους. Το 63% των νέων NEET έρχεται σε επαφή με τη δημόσια υπηρεσία απασχόλησης. Το 48% των νέων NEETs είναι άνεργοι και χωρίς κατάρτιση για ένα έτος ή περισσότερο. Αυτοί οι μακροχρόνια NEET έχουν λιγότερα προσόντα από τον μέσο όρο των NEET και υποφέρουν από έναν συνδυασμό κοινωνικοοικονομικών δυσκολιών. Το 56% από αυτούς έρχεται σε επαφή με τη δημόσια υπηρεσία απασχόλησης.²⁴

Αστικές και αγροτικές περιοχές

1,6 εκατομμύρια νέοι ηλικίας 15 έως 29 ετών ζουν στην κυρίως αγροτική περιοχή, όπου κατοικεί το 18% του πληθυσμού. Λόγω της έλλειψης τοπικών ευκαιριών κατάρτισης, των εμποδίων στην κινητικότητα στις αγροτικές περιοχές και της οικογενειακής κουλτούρας, οι νέοι στις αγροτικές περιοχές είναι πιο πιθανό να επιλέξουν την επαγγελματική κατάρτιση στο τέλος του γυμνασίου, την οποία μπορούν να παρακολουθήσουν σε ένα [Κέντρο Κατάρτισης Μαθητευομένων](#) (CFA) ή σε μια επαγγελματική σχολή.

Μεταξύ των ηλικιών 15 και 19 ετών, το 58% των νέων στις αγροτικές περιοχές έχουν σύμβαση μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης, 13 ποσοστιαίες μονάδες περισσότερο από τους νέους στις αστικές περιοχές. Γενικά, μεταξύ των ατόμων ηλικίας 17 έως 29 ετών που έχουν εγκαταλείψει το εκπαιδευτικό σύστημα, λιγότεροι νέοι στις αγροτικές περιοχές από ό,τι στις αστικές περιοχές (28% έναντι 37%) έχουν τίτλο σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και περισσότεροι έχουν απολυτήριο (29%) ή πιστοποιητικό επαγγελματικής κατάρτισης (27%). Το 7,3% των νέων στις αγροτικές περιοχές έχουν πανεπιστημιακό δίπλωμα 2ου ή 3ου κύκλου σε σύγκριση με το 15,4% των νέων στις αστικές περιοχές. Μεταξύ των ηλικιών 15 και 19 ετών, έχουν μάλιστα σχεδόν διπλάσιες πιθανότητες να απασχολούνται σε σχέση με τους νέους των πόλεων (19% και 11% αντίστοιχα).

Μεταξύ των ηλικιών 25 και 29 ετών, οι διαφορές μειώνονται, παρόλο που το ποσοστό απασχόλησης των νέων αστικών ανδρών παραμένει ελαφρώς χαμηλότερο (74% έναντι 82%). Το 61% των ατόμων που αναζητούν εργασία κάτω των 25 ετών είναι γυναίκες.

1.2.2. Πολιτική απασχόλησης των νέων

- Η δημόσια υπηρεσία απασχόλησης στις περιοχές διοικείται από το κράτος και τους εκπροσώπους των κύριων φορέων που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των πολιτικών απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο: την εθνική υπηρεσία απασχόλησης [Pôle emploi](#), τις [τοπικές αποστολές](#) και τους φορείς που ειδικεύονται στην επαγγελματική ένταξη των ατόμων με αναπηρία, το δίκτυο Cap Emploi. Συγκεντρώνει όλους τους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή πολιτικών που αφορούν την απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση. Η SPE τελεί υπό την αιγίδα του [Υπουργείου Εργασίας](#), και πιο συγκεκριμένα υπό την αρμοδιότητα της [Γενικής Αντιπροσωπείας για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση](#) (DGEFP).
- Ο οργανισμός [France compétences](#), που δημιουργήθηκε την 1η Ιανουαρίου 2019 με τον [νόμο για την ελευθερία επιλογής επαγγελματικού μέλλοντος της 5ης Σεπτεμβρίου 2018](#), έχει ως στόχο να διασφαλίσει τη χρηματοδότηση, τη ρύθμιση και τη βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης και της μαθητείας.
- Η κύρια αρχή που είναι υπεύθυνη για τις πολιτικές για τη νεολαία είναι σήμερα το Υπουργείο Παιδείας και Νεολαίας, το οποίο στηρίζεται ιδίως στη Διεύθυνση Νεολαίας, Λαϊκής Εκπαίδευσης και Ενωσιακής Ζωής ([DJEPVA](#)).

²⁴ Πηγή: (10.01.2023) [Μετά από μια κορύφωση λόγω της κρίσης υγείας, το ποσοστό των νέων που δεν εργάζονται ούτε στην εκπαίδευση και την κατάρτιση μειώνεται και πάλι](#)

- Εκτός από τις αρμοδιότητες που συνδέονται με την οικονομική ανάπτυξη, τη διαχείριση των λυκείων, τον περιφερειακό σχεδιασμό και τη διαχείριση των μεταφορών, οι Περιφέρειες διαθέτουν αρμοδιότητες στην εφαρμογή πολιτικών για την επαγγελματική κατάρτιση και την αναζήτηση εργασίας, καθώς και για την ένταξη των νέων.

Αγορά εργασίας

Το 2021, σύμφωνα με το [ταμπελό της γαλλικής οικονομίας](#) του INSEE, το 87,4% της απασχόλησης είναι μισθωτοί, το 76,1% είναι στον τομέα των υπηρεσιών και το 41% είναι γυναίκες. Το ποσοστό αυτό μειώνεται ελαφρώς (48% το 2020). Όταν οι νέοι έχουν εργασία, αυτή είναι συνήθως προσωρινή.²⁵

Το 2022, το ποσοστό NEET των νέων ηλικίας 15-29 ετών είναι 11,8%. Το ποσοστό αυτό, το οποίο ήταν 12,3% στο τέλος του 2019, κορυφώθηκε στα μέσα του 2020 κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19 (15,8%). Ειδικότερα, υπάρχουν μακροχρόνια NEETs, οι οποίοι είναι χωρίς κατάρτιση ή απασχόληση για ένα έτος ή περισσότερο και οι οποίοι, το 2021, θα αντιπροσωπεύουν το 48% αυτής της κατηγορίας.

Η γαλλική αγορά εργασίας χαρακτηρίζεται από την παρουσία εργαζομένων με συμβάσεις "μικρής διάρκειας" και συμβάσεις αορίστου χρόνου. Έχουν αναπτυχθεί [ειδικές μορφές απασχόλησης](#) (συμβάσεις ορισμένου χρόνου, προσωρινή απασχόληση, επιδοτούμενες συμβάσεις και μαθητεία), οι οποίες αποτελούν την κύρια μορφή απασχόλησης για τους νέους. Πάνω από το ήμισυ του συνόλου των θέσεων εργασίας που καταλαμβάνονται από την ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών είναι ειδικές μορφές απασχόλησης.

Μέτρα για την απασχόληση των νέων

- Η υποχρέωση εκπαίδευσης έως την ηλικία των 18 ετών θεσπίστηκε με [το νόμο της 26ης Ιουλίου 2019](#). Μεταξύ των ηλικιών 16 και 18 ετών, σε κάθε νέο που δεν φοιτά στην εκπαίδευση πρέπει να προσφέρεται είτε η είσοδος σε σχολικό πρόγραμμα ή σε πρόγραμμα μαθητείας, είτε μια θέση εργασίας, εθελοντική προσφορά υπηρεσιών προς τους πολίτες, ένα πρόγραμμα υποστήριξης ή κοινωνική και επαγγελματική ένταξη. Οι τοπικές αποστολές υποστήριξης είναι υπεύθυνες για την υλοποίηση δράσεων εντοπισμού.
- Για τους νέους ηλικίας 16 έως 25 ετών (ή 29 ετών εάν αναγνωρίζονται ως εργαζόμενοι με αναπηρία), οι οποίοι δεν είναι φοιτητές, δεν βρίσκονται σε κατάρτιση και δυσκολεύονται να έχουν πρόσβαση σε βιώσιμη απασχόληση, η [σύμβαση ανάληψης υποχρεώσεων για τους νέους](#) (CEJ) προσφέρει μια βαθιά ανανεωμένη και εντατική ατομική υποστήριξη, με στόχο την ταχύτερη και βιώσιμη είσοδο στην απασχόληση. Το CEJ υλοποιείται από [το Pôle emploi](#) και τις [τοπικές αποστολές](#).
- Τα προγράμματα Δεύτερης Ευκαιρίας που χρηματοδοτούνται από το [Υπουργείο Εργασίας](#), το [EPIDE](#) και τα [σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας](#) (E2C) προσφέρουν, σε άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο ηλικίας 17-25 ετών, ένα μάθημα ανανέωσης των βασικών αρχών της σχολικής εκπαίδευσης και υποστηρίζουν τους νέους με κίνητρα στην κατασκευή του προσωπικού και επαγγελματικού τους σχεδίου.
- Η [σύμβαση μαθητείας](#) (16 έως 29 ετών) βασίζεται στην αρχή της εναλλαγής μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας σε [Κέντρο Εκπαίδευσης Μαθητευομένων](#) (CFA) ή εκπαιδευτικό ίδρυμα και διδασκαλίας του επαγγέλματος στις εγκαταστάσεις του εργοδότη, με σκοπό την απόκτηση κρατικού διπλώματος.
- Η [σύμβαση επαγγελματοποίησης](#) (16 έως 25 ετών και άλλοι δικαιούχοι σύμφωνα με ορισμένα κριτήρια) είναι σύμβαση εργασίας που συνάπτεται μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου. Επιτρέπει την απόκτηση επαγγελματικών προσόντων αναγνωρισμένων από το κράτος ή/και τον επαγγελματικό κλάδο.
- [Το σχέδιο "1 νέος, 1 λύση"](#), που ξεκίνησε το 2020, έχει ως στόχο να προσφέρει μια λύση σε κάθε νέο (15 έως 30 ετών). Κινητοποιεί μια σειρά από μοχλούς: βοήθεια για την πρόσληψη, κατάρτιση, υποστήριξη, οικονομική βοήθεια για τους νέους που αντιμετωπίζουν δυσκολίες, κ.λπ. προκειμένου να ανταποκριθεί σε όλες τις καταστάσεις.²⁶

1.2.3. Επιχειρηματικότητα στη Γαλλία

Στατιστικά στοιχεία

²⁵ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 17.03.2023) [Γαλλία- Γενικό πλαίσιο](#)

²⁶ Πηγή: Υπουργείο Εργασίας, Απασχόλησης και Ένταξης - [Μέτρα για τη νεολαία](#)

Αύξηση του αριθμού των νέων επιχειρήσεων σε όλες τις περιφέρειες κατά τουλάχιστον 9%. Η αύξηση αυτή είναι έντονη στους περισσότερους τομείς: αυτοί που συμβάλλουν περισσότερο είναι οι μεταφορές και οι αποθήκες (+25%), οι εξειδικευμένες, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες (+17%) και οι λοιπές οικιακές υπηρεσίες (+42%). Το 40,2% των ατομικών επιχειρήσεων είναι κάτω των 30 ετών.²⁷

Ο μέσος όρος ηλικίας των ατομικών επιχειρήσεων είναι 35 έτη (το 41% είναι γυναίκες). Οι γυναίκες αποτελούν την πλειοψηφία στους τομείς της ανθρώπινης υγείας και των κοινωνικών υπηρεσιών (74%), των λοιπών οικιακών υπηρεσιών (74%), της βιομηχανίας (60%) και της εκπαίδευσης (52%). Το μερίδιο των ανδρών είναι υψηλότερο στις κατασκευές (98%), στις μεταφορές και αποθήκευση (90%) και στην πληροφόρηση και επικοινωνία (74%).²⁸

Υποστήριξη της επιχειρηματικότητας για τους νέους

Οι δημόσιες αρχές έχουν εισαγάγει προγράμματα και εργαλεία που έχουν σχεδιαστεί για να διευκολύνουν την αρχική άντληση κεφαλαίων που χρειάζονται οι νεοσύστατες επιχειρήσεις. Πολλά από αυτά υλοποιούνται μέσω της [Bpifrance](#) (γαλλική δημόσια τράπεζα επενδύσεων), η οποία μπορεί να επενδύσει και να χρηματοδοτήσει σχέδια εταιρειών. Το [Υπουργείο Οικονομίας](#) ενεργεί επίσης για την προώθηση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, ιδίως μέσω της ενθάρρυνσης ιδιωτών να επενδύσουν σε νεοφυείς επιχειρήσεις.

- Το [PEA - Σχέδιο αποταμίευσης μετοχών \(Plan d'épargne en actions\)](#) που επιτρέπει την απόκτηση ενός χαρτοφυλακίου μετοχών ευρωπαϊκών εταιρειών, ενώ, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, επωφελείται από τη φοροαπαλλαγή.
- Η σύσταση ομίλων [επιχειρηματικών αγγέλων](#) και επενδυτικών εταιρειών επιχειρηματικών αγγέλων διευκολύνθηκε με τη χαλάρωση του φορολογικού συστήματος που ισχύει για τους φορείς αυτούς.
- Το [νομικό πλαίσιο που διέπει τη συμμετοχική χρηματοδότηση](#) έχει χαλαρώσει, ώστε να μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτή οι νεοφυείς επιχειρήσεις. Ο τύπος χρηματοδότησης είναι ιδιαίτερα προσαρμοσμένος στις καινοτόμες επιχειρήσεις.
- Οι καινοτόμες νέες εταιρείες που εκτελούν έργα έρευνας και ανάπτυξης και απολαμβάνουν το καθεστώς της [νέας καινοτόμου εταιρείας](#) μπορούν να επωφεληθούν από την απαλλαγή από τους φόρους επί των κερδών και τις κοινωνικές εισφορές⁵³.

Χρηματοδότηση για νέους επιχειρηματίες

- Η [Bpifrance](#) χρηματοδοτεί και αναπτύσσει επιχειρήσεις σε κάθε στάδιο της ανάπτυξής τους, παρέχοντας πιστώσεις, εγγυήσεις, ενισχύσεις καινοτομίας και ίδια κεφάλαια.
- Το [γαλλικό ταμείο τεχνολογικής επιτάχυνσης](#) προσφέρει ώθηση στους ιδιωτικούς γαλλικούς επιταχυντές νεοφυών επιχειρήσεων.
- Το [Υπουργείο Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας](#) είναι επίσης αρμόδιο για την προώθηση των νεοφυών επιχειρήσεων μέσω του προγράμματος [I-LAB](#), το οποίο υποστηρίζει τη δημιουργία καινοτόμων εταιρειών. Επιπλέον, αρκετά πανεπιστήμια έχουν δημιουργήσει τα δικά τους προγράμματα και θερμοκοιτίδες για νεοφυείς επιχειρήσεις, όπως η θερμοκοιτίδα [Polytech Start-up Lounge](#).
- Ορισμένες περιφέρειες και δήμοι προωθούν τη δημιουργία νεοφυών επιχειρήσεων στην επικράτειά τους, συνοδεύοντας τους νέους επιχειρηματίες, παρέχοντάς τους οικονομική στήριξη και ενημερώνοντάς τους για τα υπάρχοντα δίκτυα.
- Το [10.0000 επιχειρηματίες](#) έχει ως στόχο να μεταδώσει την κουλτούρα και την επιθυμία για επιχειρηματικότητα σε νέους ηλικίας 13 έως 25 ετών. Οι δράσεις του βασίζονται σε 3 προτεραιότητες: να ενθαρρύνει την παροχή ίσων ευκαιριών σε κάθε νέο, να προωθήσει την επιχειρηματικότητα των γυναικών στους νέους και να προετοιμάσει τους νέους για τον κόσμο του αύριο.
- Η [Association Jeunesse et Entreprises - AJE](#) (Ένωση Νεολαίας και Επιχειρήσεων) έχει ως στόχο να βοηθήσει τους νέους να ανακαλύψουν τον κόσμο των επιχειρήσεων, προκειμένου να ενταχθούν καλύτερα σε αυτόν. Αυτή η φιλοδοξία βασίζεται σε ισχυρές, βιώσιμες και καινοτόμες δράσεις, που υλοποιούνται με τις τοπικές ή εθνικές εταιρείες-εταίρους της.
- Το [Entreprendre Pour Apprendre](#) (Επιχειρείν για να μάθεις) είναι μια ομοσπονδία 17 ενώσεων εγκεκριμένων από το [Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Νεολαίας](#). Οι

²⁷ Πηγή: (02.02.2022) [Έκρηξη στη δημιουργία εταιρειών και μικροεπιχειρηματιών το 2021](#)

²⁸ Πηγή: (15.09.2022) [Τέσσερις από τους δέκα επιχειρηματίες ήταν υπάλληλοι πριν ξεκινήσουν την επιχείρησή τους](#) ⁵³ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 17 Μαρτίου 2023) [Γαλλία - Επισκόπηση - Απασχόληση & Επιχειρηματικότητα](#)

δραστηριότητές της αναγνωρίζονται ως συμπληρωματικές του σχολείου. Φέρνει σε επαφή νέους, επόπτες και επαγγελματίες από τον επιχειρηματικό κόσμο για να εμπλουτίσουν ο ένας τον άλλον. Στόχος είναι να δώσει σε κάθε άτομο τη δύναμη να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητές του μέσα από μια συλλογική εμπειρία: το [Mini- Enterprise®](#)⁵⁴²⁹

- [Ta Pépite France](#) (φοιτητικά κέντρα καινοτομίας, μεταφοράς και επιχειρηματικότητας) εργάζονται για την ευαισθητοποίηση του επιχειρηματικού πνεύματος, την παροχή κατάρτισης και την υποστήριξη των σχεδίων των φοιτητών και των νέων αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οργανώνει ένα συνεχές σύστημα υποστήριξης για τους νέους, δικαιούχους του [καθεστώτος του φοιτητή-επιχειρηματία](#), από την εμφάνιση της ιδέας έως την υλοποίησή της.
- [To Moovjee](#) (Κίνημα για νέους και φοιτητές επιχειρηματίες) έχει 3 κύριους άξονες δράσης: υποστήριξη (μέσω του προγράμματος καθοδήγησης), προώθηση (με το βραβείο Moovjee), ενημέρωση και υποστήριξη (απλοποίηση της πρόσβασης στους μοχλούς δημιουργίας και ανάπτυξης).
- Ο Εθνικός Σύνδεσμος [Les Entrepreneuriales](#) (ANLE) σχεδιάζει, διανέμει και καταρτίζει το δωρεάν πρόγραμμα πιστοποίησης [Les Entrep'](#), για να αποκαλύψει ή να ενισχύσει το επιχειρηματικό δυναμικό κάθε νέου.
- [To Enactus France](#) υποστηρίζει μαθητές λυκείου, φοιτητές και επαγγελματίες στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους για να αναλάβουν και να δράσουν.³⁰
- [To Acre](#) είναι μια μορφή ενίσχυσης για την ίδρυση επιχειρήσεων με τη μορφή μερικής απασχόλησης από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης για τους πρώτους 12 μήνες δραστηριότητας.
- Ο στόχος του καθεστώτος της [Νέας Πανεπιστημιακής Επιχείρησης](#) (JEU) είναι η υποστήριξη της δημιουργίας επιχειρήσεων από την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Για το σκοπό αυτό, οι δημιουργοί επωφελούνται από κοινωνικά και φορολογικά πλεονεκτήματα παρόμοια με εκείνα της [Νέας Καινοτόμου Εταιρείας](#) (JEI).
- [To Adie μπορεί να χορηγήσει ένα κατ' αποκοπήν κρατικό επίδομα ύψους 3.000 ευρώ σε νέους επιχειρηματίες](#) που βρίσκονται σε κατάσταση κοινωνικής ένταξης, προκειμένου να χρηματοδοτήσουν οποιαδήποτε ανάγκη που σχετίζεται με τη δημιουργία μιας επιχείρησης.
- Το [πρόγραμμα "1youth 1mentor"](#) προσφέρει σε νέους ηλικίας 18 έως 30 ετών που δεσμεύονται να ασχοληθούν με την επιχειρηματικότητα ένα πρόγραμμα καθοδήγησης διάρκειας τουλάχιστον 6 μηνών. Οι μέντορες είναι (πρώην) επιχειρηματίες που έχουν εμπειρία στη δημιουργία επιχειρήσεων και στην επιχειρηματικότητα.³¹

Κοινωνική επιχειρηματικότητα

Τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα είναι τα πιο επείγοντα προβλήματα προς επίλυση σύμφωνα με το ευρύ κοινό και τους κοινωνικούς επιχειρηματίες. Η κλιματική αλλαγή είναι το πιο επείγον ζήτημα για τους κοινωνικούς επιχειρηματίες το 2021 (81%), ακολουθούμενη από την ανεργία (56%). Συνδεδεμένο επίσης με την κρίση Covid-19, η υγεία έρχεται στην τρίτη θέση για τους κοινωνικούς επιχειρηματίες με ποσοστό 45%. Το 61% των κοινωνικών επιχειρήσεων δήλωσαν ότι αναζητούν οικονομική στήριξη μέσω συνεργασιών και για το 27% επιδοτήσεις. Σε περιόδους κρίσης, η λογική των συνεργασιών φαίνεται επομένως να επικεντρώνεται στις οικονομικές ανάγκες, αλλά συνεχίζει να επικεντρώνεται σε άλλες προσδοκίες της αγοράς⁵⁷.

Το 47% των νέων ηλικίας 18 έως 30 ετών επιθυμεί να ξεκινήσει τη δική του επιχείρηση. Η πανδημία είχε μια παράδοξη επίδραση στο κίνητρο για τη δημιουργία μιας δικής του επιχείρησης: Το 47% των νέων 18-30 ετών δηλώνει ότι θέλει να ξεκινήσει τη δική του επιχείρηση (53% για τους νέους 18-24 ετών). Η επιθυμία αυτή οδηγείται από την επιθυμία για ελευθερία και ανεξαρτησία, την πρωταρχική κινητήρια δύναμη για τη δημιουργία επιχειρήσεων, η οποία αναφέρεται πολύ πριν από οποιοδήποτε άλλο κίνητρο. Οι νέοι είναι όλο και λιγότερο προσκολλημένοι στην ιδιότητα του μισθωτού, προτιμώντας πλέον την ιδιότητα του αυτοαπασχολούμενου, παρόλο που γνωρίζουν τους κινδύνους που συνεπάγεται η ίδρυση μιας επιχείρησης. Μεταξύ των κινδύνων δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην έλλειψη

⁵⁴ Πηγή: Bpifrance Création (Αύγουστος 2021) [Δίκτυα αφιερωμένα στην ευαισθητοποίηση των νέων σε θέματα επιχειρηματικότητας](#)

³⁰ Πηγή: Bpifrance Création (Αύγουστος 2021) [Δίκτυα αφιερωμένα στη στήριξη των νέων](#)

³¹ Πηγή: Bpifrance Création (Οκτώβριος 2021) [Στήριξη των νέων](#)

εμπειρίας τους. Η εργασιακή ανασφάλεια τους ανησυχεί επίσης. Ο φόβος της χρηματοδότησης παραμένει ο σημαντικότερος. Για το 65% των νέων, η έναρξη μιας επιχείρησης είναι πάνω απ' όλα ένας τρόπος να κάνουν τη διαφορά στον κόσμο. Το 2022, το 31% από αυτούς οραματίζεται ένα μοντέλο όπου όλοι οι εργαζόμενοι θα είναι υπεύθυνοι για τη λήψη αποφάσεων, το 29% θα ήταν έτοιμο να ξεκινήσει μια επιχείρηση ικανή να δημιουργήσει κοινωνικούς δεσμούς και να συμβάλει στην ανάπτυξη της περιοχής του και το 27% θα προτιμούσε ένα έργο που συνδέεται με τη βιώσιμη ανάπτυξη ή το περιβάλλον.³²

1.2.4. Πράσινη οικονομία/ επιχειρήσεις/ επιχειρηματικότητα

Πλαίσιο

Περίπου 80.000 άτομα κάτω των 30 ετών εργάζονται στην πράσινη οικονομία. Είναι παρόντες κυρίως στην παραγωγή και διανομή ενέργειας και νερού (20%), καθώς και στον τομέα της προστασίας της φύσης και του περιβάλλοντος (30%). Όσον αφορά τα "πράσινα" επαγγέλματα, η πλειονότητα εργάζεται στον τομέα του τουρισμού και της ψυχαγωγίας (39%).

Οι δραστηριότητες της πράσινης οικονομίας αντιπροσωπεύουν σχεδόν 1 εκατομμύριο θέσεις εργασίας, οι οποίες κατανέμονται μεταξύ:

- Οικολογικών δραστηριοτήτων (επεξεργασία αποβλήτων, διαχείριση λυμάτων και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας). Μόνο το 5% των θέσεων εργασίας είναι πραγματικά αφιερωμένες στην προστασία του περιβάλλοντος,
- Περιφερειακών δραστηριοτήτων, οι οποίες αφορούν την παραγωγή και τη διανομή νερού, τη διαχείριση χώρων πρασίνου, τις μεταφορές και τη διαχείριση των φυσικών πόρων. Γίνεται διάκριση μεταξύ των λεγόμενων "πράσινων" θέσεων εργασίας (που συνδέονται με το περιβάλλον) και των "πράσινων" θέσεων εργασίας (που ενσωματώνουν ή είναι πιθανό να ενσωματώσουν περιβαλλοντικές δεξιότητες).
- 144.000 ατόμων που εργάζονται στους τομείς της προστασίας του περιβάλλοντος, της διαχείρισης και ανάπτυξης των πόρων και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- Των επαγγελματιών πρασίνου (ασκούνται από 3,8 εκατομμύρια άτομα), τα 2/3 των οποίων εργάζονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με το περιβάλλον: κατασκευές, βιομηχανία, μεταφορές, γεωργία, συντήρηση χώρων πρασίνου.

Σύμφωνα με την [ένωση Pexé](#), οι οικολογικές επιχειρήσεις απασχολούν 15 υπαλλήλους και σχεδόν το 70% αυτών έχουν λιγότερους από 19 υπαλλήλους. Οι οικολογικές εταιρείες εδράζονται σε τοπικό επίπεδο και ο τομέας είναι διαρθρωμένος σε δίκτυα, συστάδες και ομάδες ανταγωνιστικότητας. Σχεδόν το 80% των διευθυντών σκέφτεται να προβεί σε προσλήψεις, αλλά τονίζουν τις δυσκολίες στην εξεύρεση ατόμων με το "κατάλληλο" προφίλ (π.χ. μηχανικοί, γεωπόνοι, ειδικοί σε θέματα ενέργειας, πωλητές κ.λπ.).

Θέση των νέων

Το 20% των επαγγελματιών της πράσινης οικονομίας ασκείται από εργαζόμενους κάτω των 30 ετών. Όσον αφορά τις πράσινες θέσεις εργασίας, οι νέοι είναι περισσότερο παρόντες στα επαγγέλματα της παραγωγής και διανομής ενέργειας και νερού (20%) και της προστασίας της φύσης και του περιβάλλοντος (30%).

Μεταξύ των επαγγελματιών πρασίνου, τα επαγγέλματα του τουρισμού και της ψυχαγωγίας είναι τα νεότερα (39% είναι κάτω των 30 ετών), καθώς συχνά ασκούνται από φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Επίσης, το 33% των εργαζομένων στη συντήρηση χώρων πρασίνου είναι κάτω των 30 ετών. Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση για τις πράσινες θέσεις εργασίας της SDES, [της στατιστικής υπηρεσίας του Υπουργείου Οικολογίας](#), σχεδόν το 16% των νέων πτυχιούχων εκφράζει την επιθυμία να ασχοληθεί με οικολογικές δραστηριότητες. Το [πρόγραμμα 10Kverts](#), που ξεκίνησε το 2018, από το [Υπουργείο Οικολογικής Μετάβασης και Αλληλεγγύης](#) και το [Υπουργείο Εργασίας](#) (στο πλαίσιο [του κυβερνητικού επενδυτικού σχεδίου για τις δεξιότητες 2018-2022](#)), έχει ως στόχο να δώσει τη δυνατότητα στους νέους να εκπαιδευτούν σε πράσινες και οικολογικές θέσεις εργασίας, σε επαγγέλματα ανακύκλωσης και κυκλικής οικονομίας.³³

³² Πηγή: Convergences (Ιούλιος 2021) [Κοινωνική επιχειρηματικότητα - Βαρόμετρο 2021](#)

³³ Πηγή: CIDJ#InfoJeunesse (2020) [Περιβάλλον πράσινης οικονομίας - Τομείς που κάνουν προσλήψεις 2019-2020](#)

Γαλλικά δίκτυα υποστήριξης οικολογικών επιχειρηματιών

- [Η Οικολογική Επιχειρηματικότητα της Γαλλίας](#) συνεργάζεται με τους δημιουργούς ή τους διαχειριστές οικολογικών εταιρειών που έχουν ως στόχο την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών ικανών να μετρήσουν, να προβλέψουν, να περιορίσουν ή να διορθώσουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Παρέχει επίσης υποστήριξη στους δημιουργούς οικολογικών τεχνολογιών ([κατάρτιση και καθοδήγηση](#)).
- [Η PEXE](#) είναι η εθνική ένωση των συνδέσμων ανταγωνιστικότητας και των επαγγελματικών ενώσεων στους τομείς του περιβάλλοντος και της διαχείρισης της ενέργειας. Η PEXE εργάζεται για τη δημιουργία νέων δικτύων και συνάπτει συνεργασίες με ξένα δίκτυα, με σκοπό την ανταλλαγή καλών πρακτικών, την προώθηση κοινών δράσεων, την προβολή των ιδιαιτεροτήτων κάθε δικτύου ([Δράσεις που πραγματοποιούνται από την PEXE](#)).
- [Στόχος του Going Green](#) είναι η προώθηση της πράσινης οικονομίας και η ενίσχυση του διαλόγου μεταξύ της επιχειρηματικής κοινότητας και των δημόσιων φορέων. Είναι μια πλατφόρμα για επιχειρηματίες που ασχολούνται με τη βιώσιμη ανάπτυξη.

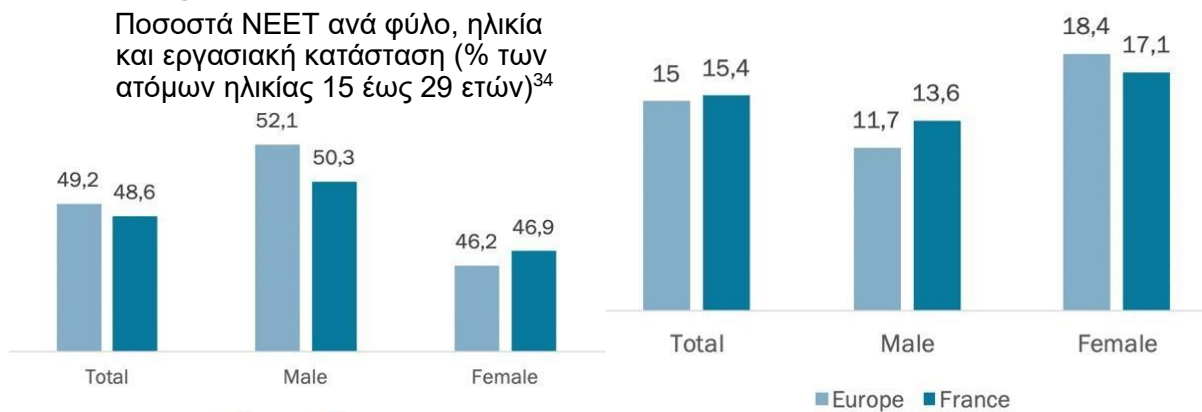
Κάποια γαλλική και γαλλόφωνη εκπαίδευση και MOOCs

- [To SCP/RAC](#) (Περιφερειακό Κέντρο Δραστηριοτήτων για τη Βιώσιμη Κατανάλωση και Παραγωγή) παρέχει τεχνική υποστήριξη στην οικολογική επιχειρηματικότητα και την κατάρτιση στον οικολογικό σχεδιασμό. Το κέντρο έχει αναπτύξει μια ειδική [μεθοδολογία κατάρτισης για οικοεπιχειρηματίες](#).
- Το MOOC "[Καλλιέργεια του επιχειρηματικού πνεύματος των νέων](#)", που δημιουργήθηκε από την Bpifrance Création, προσφέρει πόρους για μια επιχειρηματική προσέγγιση. Είναι ανοικτό σε εκπαιδευτικές ομάδες μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, φοιτητών και μαθητευόμενων που επιθυμούν να υλοποιήσουν ένα έργο και να αναπτύξουν το επιχειρηματικό πνεύμα των νέων.
- Ξεκίνησε από το [Ινστιτούτο της Γαλλοφωνίας για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη \(IFDD\)](#), ένα εξειδικευμένο όργανο του [Διεθνούς Οργανισμού Γαλλοφωνίας \(OIF\)](#), το [JeClimate](#).
- Η πρωτοβουλία "[Στόχος 2030](#)" αποσκοπεί, επομένως, στην προώθηση συγκεκριμένης προόδου στην αιχμόρο ανάπτυξη μέσω της εφαρμογής της [Ατζέντας 2030 για την αιχμόρο ανάπτυξη](#). Επιδιώκει να καλύψει την ανάγκη τους για εξειδικευμένη κατάρτιση και να υποστηρίξει καινοτόμες δράσεις και λύσεις που συνδυάζουν την κοινωνική ένταξη, την οικονομική πρόοδο και την προστασία του πλανήτη.

1.2.5. Γαλλία - κάρτα χώρας

NEETs

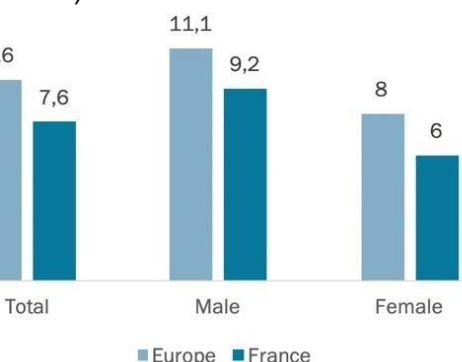
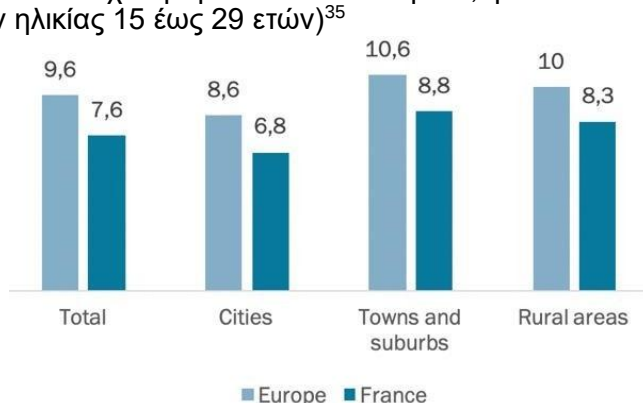
Ποσοστά NEET ανά φύλο, ηλικία και εργασιακή κατάσταση (% των ατόμων ηλικίας 15 έως 29 ετών)³⁴

Απασχόληση των νέων κατά φύλο, ηλικία και επίπεδο εκπαίδευσης (% των ατόμων ηλικίας 15 έως 29 ετών)³⁵

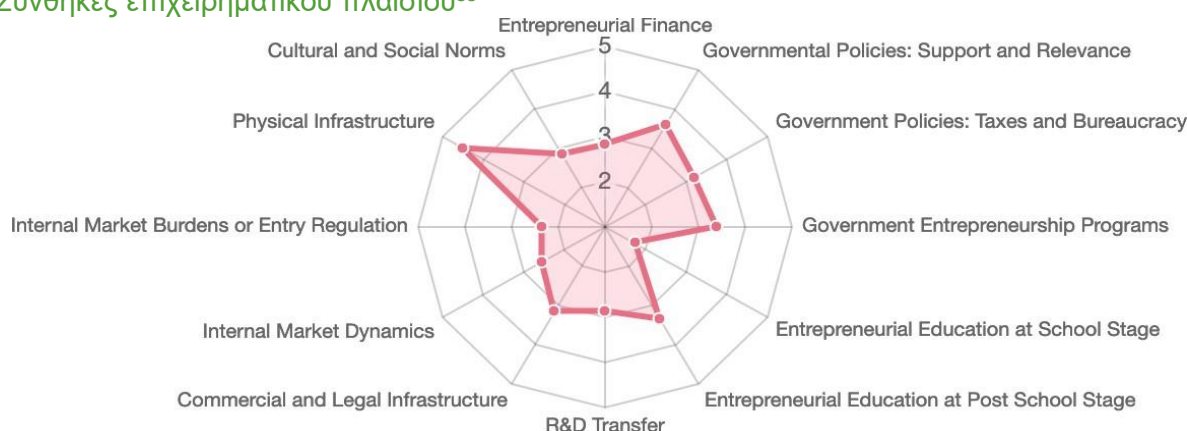
Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης ανά φύλο και βαθμό αστικοποίησης (% των ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών)³⁶

Απασχόληση των νέων κατά φύλο, ηλικία και

Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και εργασιακό καθεστώς (% των ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών)³⁷

Συνθήκες επιχειρηματικού πλαισίου³⁸

³⁴ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Νέοι που δεν απασχολούνται ούτε συμμετέχουν σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά φύλο, ηλικία και εργασιακό καθεστώς \(ποσοστά NEET\)](#)

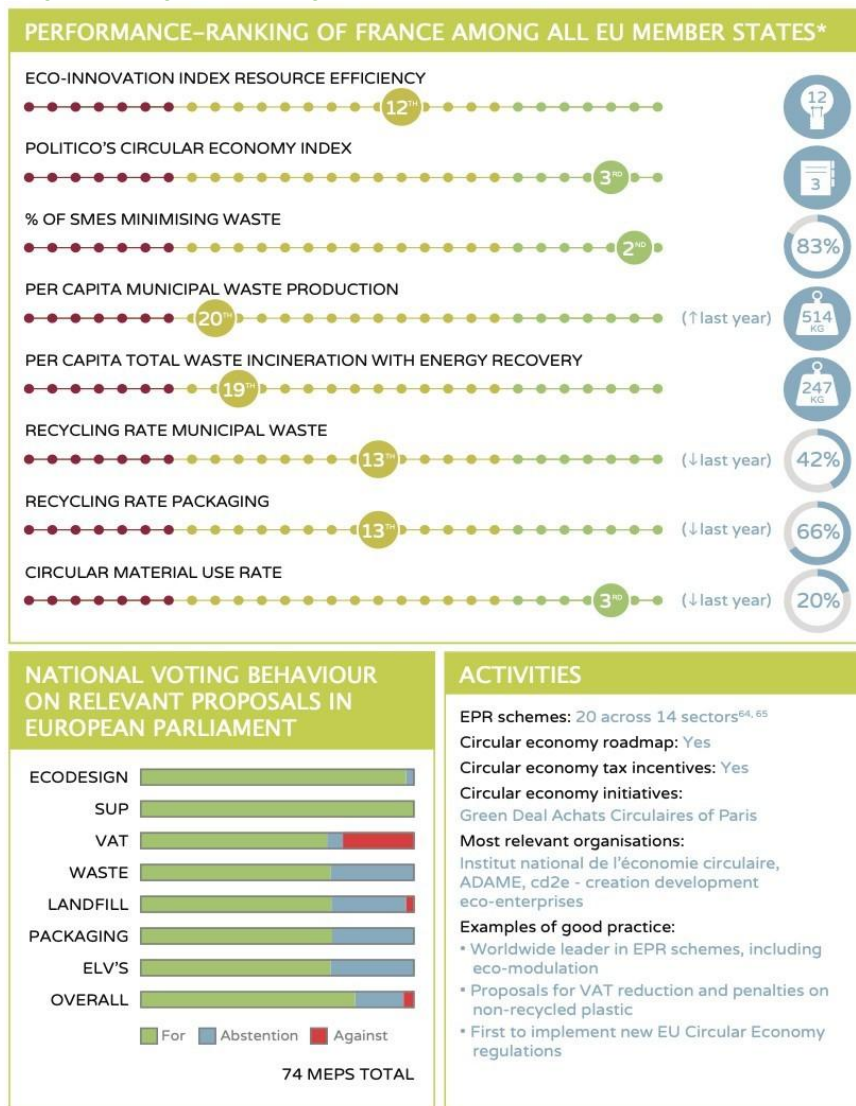
³⁵ Πηγή: 2023) [Απασχόληση των νέων κατά φύλο, ηλικία και επίπεδο εκπαίδευσης](#)

³⁶ Πηγή: Eurostat (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και βαθμό αστικοποίησης](#)

³⁷ Πηγή: Eurostat (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και εργασιακή κατάσταση](#)

³⁸ Πηγή: [Οικονομικά προφίλ](#)

Επισκόπηση της κυκλικής οικονομίας³⁹

³⁹ Πηγή: Ecopreneur.eu - European Sustainable Business Federation (2019) [Circular economy update overview of circular economy in Europe](#)

1.3. Ουγγαρία

1.3.1. NEETs

Στατιστικά στοιχεία

Το 2021, στην Ουγγαρία, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat⁶⁶, το ποσοστό των νέων ηλικίας 19 έως 25 ετών που δεν σπουδάζουν ούτε εργάζονται είναι 8,7% για τους άνδρες και 14,8% για τις γυναίκες.

Το 19,4% των ατόμων ηλικίας 20-34 ετών δεν εργαζόταν ούτε παρακολουθούσε κάποια εκπαίδευση: για τους άνδρες 10,1%, για τις γυναίκες 29,2%.

Η πανδημία COVID-19 είχε αντίκτυπο σε όλες τις οικονομικές δραστηριότητες και τα ποσοστά απασχόλησης, όχι μόνο στην Ουγγαρία, αλλά και παγκοσμίως. Τα στοιχεία για το ποσοστό ανεργίας των νέων αυξήθηκαν από 14% το 2019 πριν από την πανδημία, σε περίπου 18% το 2021. Ωστόσο, παρατηρούνται κάποιες βελτιώσεις από 18,2% τον Απρίλιο του 2021 το ποσοστό ανεργίας των νέων μειώθηκε σε 17,3% τον Μάιο του 2021⁴⁰

Αστικές και αγροτικές περιοχές

Το ποσοστό NEET παρουσιάζει σημαντική βελτίωση κατά σχεδόν 40% μεταξύ 2009 και 2019 στο αστικό περιβάλλον για όλες τις ηλικιακές ομάδες. Μικρή βελτίωση εντοπίζεται στις πόλεις και το αστικό περιβάλλον, η οποία ανέρχεται σε 25% για όλες τις ηλικιακές ομάδες μεταξύ 2009 και 2019. Ωστόσο, απαιτούνται ειδικές υπηρεσίες και στοχευμένα προγράμματα για να γίνει η διαφορά για τους Νέους NEET. Οι νεότεροι (ηλικίας 15-19 ετών) έχουν το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας και δεν εξαρτάται από τον τύπο του οικισμού/περιοχής. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία, το 2019 το ποσοστό ανεργίας της ηλικιακής ομάδας ήταν 23,30%: 22,80% στις πόλεις και τα προάστια και 22,40% στις αγροτικές περιοχές (δεν υπάρχουν στοιχεία για τις κωμοπόλεις για αυτή την ηλικιακή ομάδα).

Τα ποσοστά ανεργίας είναι τα χαμηλότερα στις πόλεις: το 2019, 8,20% στον πληθυσμό ηλικίας 20-24 ετών, 3,90% στην επόμενη ηλικιακή ομάδα (20-24 ετών) και μόνο 2,80% στους νέους ηλικίας 30-34 ετών (τα τελευταία στοιχεία αφορούν το 2018, διότι δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2019).

Οι NEETs αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα: κοινωνικός αποκλεισμός, έλλειψη ευκαιριών (π.χ. εκπαίδευση, υγεία, υποδομές, δημόσιες συγκοινωνίες και συνθήκες αγοράς εργασίας), χαμηλή κοινωνικοοικονομική κατάσταση και έλλειψη σχέσεων εκτός των κλειστών οικισμών. Οι νέοι NEET αντιμετωπίζουν αυτές τις πολυδιάστατες δυσκολίες, τις περιφερειακές ανισότητες και την έλλειψη κατάλληλων υπηρεσιών.⁴¹

1.3.2. Πολιτική απασχόλησης των νέων

Οι κυβερνητικές πολιτικές για την απασχόληση των νέων σχετίζονται κυρίως με το [Πρόγραμμα Εγγυήσεων για τη Νεολαία](#) και, ως εκ τούτου, ο κυβερνητικός φορέας που είναι αρμόδιος για τη χάραξη πολιτικής είναι το [Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης](#).

Οι κατευθύνσεις πολιτικής δείχνουν επίσης μια αυξανόμενη έμφαση στην επαγγελματική κατάρτιση, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που θεωρούνται επιθυμητές από το [Ουγγρικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο](#).

Η προώθηση της επιχειρηματικότητας αποτελεί επίσης σημαντικό στόχο της πολιτικής για τη νεολαία που σχετίζεται με την απασχόληση. Παρόλο που δεν υπάρχει ειδική κυβερνητική στρατηγική για την ανάπτυξη των επιχειρηματικών δεξιοτήτων των νέων, το ίδιο το θέμα εξετάζεται σε διάφορα στρατηγικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένης της [Εθνικής Στρατηγικής για τη Νεολαία](#), καθώς και με μεγάλη έμφαση στη δημόσια εκπαίδευση.

Αγορά εργασίας

Σύμφωνα με τα στοιχεία της [Κεντρικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ουγγαρίας \(HSCO\)](#) από το 2022, το ποσοστό απασχόλησης των ατόμων ηλικίας 15-29 ετών αυξήθηκε πάνω από το 40% το 2014 και έφτασε το 47,1% το 2019, δηλαδή επανήλθε στο προ της κρίσης επίπεδο. Το ποσοστό απασχόλησης των νέων μεταξύ 15 και 24 ετών ήταν 27,5% σε σύγκριση με το 32,7% του μέσου όρου της ΕΕ το 2021. Το ποσοστό όσων απασχολούνται με μερική απασχόληση είναι πολύ χαμηλό στο σύνολο της κοινωνίας και δεν διαφέρει ούτε στους νέους. Το ποσοστό

⁴⁰ Πηγή: (26.05.2023) [Στατιστικά στοιχεία για τους νέους που δεν απασχολούνται ούτε βρίσκονται σε εκπαίδευση ή κατάρτιση](#)

⁴¹ Πηγή: M.O.T.H.E.R. (27.01.2022) [Η κατάσταση των νέων NEET στην Ουγγαρία](#)

απασχόλησης των νέων κάτω των 15-24 ετών ήταν περίπου 27% το πρώτο εξάμηνο του 2022 και δεν έχει μεταβληθεί σημαντικά σε σχέση με το 2021.

Οι δυνατότητες απασχόλησης των νέων έχουν αλλάξει σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, το [Ίδρυμα Οικονομικών Ερευνών Oeconomus](#) διαπίστωσε ότι το ποσοστό εκείνων που εργάζονται παράλληλα με τις σπουδές τους αυξήθηκε σημαντικά μεταξύ 2009 και 2016. Οι νέοι που απέκτησαν εργασιακή εμπειρία κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι λιγότερο πιθανό να μείνουν άνεργοι μετά την απόκτηση του πτυχίου τους.

Η κυβερνητική πολιτική διασφαλίζει επίσης ότι οι νέοι έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν εργασιακή εμπειρία κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μέσω της υποχρεωτικής πρακτικής άσκησης που περιλαμβάνεται στον [νόμο CCIV του 2011 για την εθνική τριτοβάθμια εκπαίδευση](#)⁴²

Μέτρα για την απασχόληση των νέων

Η ραχοκοκαλιά του συστήματος είναι το πρόγραμμα "Εγγυήσεις για τη νεολαία" για την ενεργό αγορά εργασίας. Η [Εθνική Υπηρεσία Απασχόλησης \(EYA\)](#), η οποία εφαρμόζει την εγγύηση, συντονίζει το σύστημα στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην προώθηση της εισόδου των νέων κάτω των 25 ετών στην αγορά εργασίας, παρέχοντας επιδοτήσεις μισθών, στήριξη της επιχειρηματικότητας και κατάρτιση που συνδέεται με υπηρεσίες της αγοράς εργασίας, όπως βοήθεια στην αναζήτηση εργασίας ή καθοδήγηση. Στόχος των προγραμμάτων [GINOP-5.1.10-18](#) και [GINOP-5.2.7-18](#) είναι η παροχή στήριξης σε νέους επιχειρηματίες στις μειονεκτικές περιοχές της Ουγγαρίας. Στο πλαίσιο των έργων, οι αιτούντες μπορούν να λάβουν επαγγελματική υποστήριξη για να δημιουργήσουν το επιχειρηματικό τους σχέδιο, να αποκτήσουν τις δεξιότητες για να ξεκινήσουν την επιχείρησή τους και να λάβουν οικονομική στήριξη. Οι οργανισμοί που υλοποιούν το πρόγραμμα είναι οι ακόλουθοι:

- [Γραφείο προγράμματος Széchenyi](#),
- [Εθνική Ένωση Νέων Επιχειρηματιών \(FIVOSZ\)](#),
- Το [Ουγγρικό Ίδρυμα για την Προώθηση των Επιχειρήσεων](#),
- [Ίδρυμα Πολυτεχνείου Βουδαπέστης](#),
- [OFA Non-profit Kft.](#)

Στο πλαίσιο του προγράμματος, οι οργανισμοί παρέχουν στους νέους κατάρτιση ώστε να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις για να γίνουν επιχειρηματίες και να διευθύνουν μια επιχείρηση (υποστήριξη, συμβουλές και καθοδήγηση).

Το 2021, μια βασική διάταξη που αφορούσε τη νεολαία ήταν [η απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων](#) κάτω των 25 ετών από τον Ιανουάριο του 2022.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2019, εκπονήθηκε μια νέα εφαρμογή κατάρτισης για πρακτική άσκηση ([GINOP 5.2.4-16](#)) που αποσκοπεί στην υποστήριξη της ένταξης νέων με επαγγελματικά προσόντα ηλικίας κάτω των 25 ετών. Στόχος είναι να ενθαρρυνθούν οι πολύ μικρές, μικρομεσαίες επιχειρήσεις να δημιουργήσουν θέσεις πρακτικής άσκησης, ώστε οι νέοι να αποκτήσουν πραγματική εργασιακή εμπειρία, η οποία μπορεί να βελτιώσει την απασχολησιμότητά τους και τις μακροπρόθεσμες πιθανότητές τους στην αγορά εργασίας.

- Οι επιχειρήσεις προσλαμβάνουν τους εκπαιδευόμενους με πλήρη απασχόληση για 9 μήνες με επιδότηση μισθού και στη συνέχεια συνεχίζουν να τους απασχολούν για άλλους 4,5 μήνες με δικά τους έξοδα.
- Οι ΜΜΕ μπορούν να χρησιμοποιήσουν την παρεχόμενη στήριξη για να χρηματοδοτήσουν τους μισθούς των μαθητευομένων και να καλύψουν τις πρόσθετες δαπάνες για την απασχόληση και την κατάρτιση των μαθητευομένων. Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός συγχρηματοδοτείται από το [Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο \(ΕΚΤ\)](#) και τον προϋπολογισμό της Ουγγαρίας.
- Ένα συμπληρωματικό πρόγραμμα συνέβαλε επίσης στην επιτυχή υλοποίηση του προγράμματος πρακτικής άσκησης: Πρόγραμμα πρακτικής άσκησης - υπηρεσίες υποστήριξης.

Η άμεση δημιουργία θέσεων εργασίας εκτός του προγράμματος "Εγγυήσεις για τη νεολαία" δεν σχετίζεται αυστηρά με την απασχόληση των νέων. Θα πρέπει να αναφερθεί ο ρόλος του

⁴² Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 02.04.2023) [Ουγγαρία - Γενικό πλαίσιο](#)

Προγράμματος Δημόσιας Εργασίας: οι μακροχρόνια άνεργοι πρέπει να εργάζονται στη δευτερογενή αγορά εργασίας προκειμένου να λαμβάνουν έναν μισθό (χαμηλότερο από τον κατώτατο μισθό) και τη δυνατότητα να λαμβάνουν κρατικές επιδοτήσεις. Αν και ο ρητός στόχος του προγράμματος είναι να βοηθήσει τους εργαζόμενους να επιστρέψουν στην πρωτογενή αγορά εργασίας.

Η στήριξη της απασχόλησης των επιχειρήσεων ήταν μια κυβερνητική πρωτοβουλία για την παροχή μη επιστρεπτέων ενισχύσεων σε χώρους εργασίας που απασχολούν εγγεγραμμένους αναζητούντες εργασία κάτω των 25 ετών ή που έχουν εγγραφεί ως αναζητούντες εργασία τουλάχιστον για ένα μήνα. Ο εργοδότης μπορούσε να λάβει αυτή τη στήριξη για 6 μήνες για τη μείωση του φόρου κοινωνικής εισφοράς (που καταβάλλεται από τον εργοδότη).⁴³

1.3.3. Επιχειρηματικότητα στην Ουγγαρία

Στατιστικά στοιχεία

Στην Ουγγαρία υπάρχουν σήμερα περίπου 510.000 επιχειρηματίες αρχικών σταδίων (δηλαδή εκείνοι που ξεκινούν ή διευθύνουν μια επιχείρηση ηλικίας μικρότερης των 42 μηνών)⁴⁴ Σχεδόν οι μισοί (49,7%) πιστεύουν ότι είναι εύκολο να ξεκινήσουν μια επιχείρηση και το ένα τρίτο (36,5%) πιστεύει ότι υπάρχουν καλές ευκαιρίες να ξεκινήσουν μια επιχείρηση τους επόμενους έξι μήνες. Αυτά είναι μεταξύ των ευρημάτων της νέας εθνικής έκθεσης GEM Hungary 2021/2022:

- Υψηλότερο ποσοστό ανδρών από ό,τι γυναικών θεωρεί ότι είναι εύκολο να ξεκινήσει κανείς μια επιχείρηση.
- Οι νέοι είναι λιγότερο σίγουροι για τις γνώσεις τους και λιγότερο θετικοί σχετικά με το υποστηρικτικό περιβάλλον για την έναρξη μιας επιχείρησης, αλλά εξακολουθούν να το προτιμούν.
- Όσον αφορά την επιχειρηματική δραστηριότητα, η Ουγγαρία βρίσκεται στη μέση μεταξύ των χωρών που συμμετέχουν στο GEM.
- Σύμφωνα με την έρευνα, η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων ανήλθε στο 9,8%. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από τον μέσο όρο του GEM (13,7%). Ωστόσο, το ποσοστό των καθιερωμένων επιχειρήσεων στην Ουγγαρία - 8,4% - είναι ελαφρώς υψηλότερο από τον παγκόσμιο μέσο όρο του GEM (6,8%)⁴⁵.

Σύμφωνα με το GEM, που διεξήχθη στην Ουγγαρία το 2021-2022, ο τυπικός επιχειρηματίας είναι ηλικίας 25-44 ετών. Η μελέτη αναφέρει ότι οι νέοι κάτω των 25 ετών μπορεί να αισθάνονται ανασφάλεια για την έναρξη μιας επιχείρησης και δεν πιστεύουν ότι έχουν τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες για αυτό (Budapest Lab, 2022). Αν και οι νέοι έχουν θετική στάση απέναντι στην αυτοαπασχόληση και την επιχειρηματικότητα, η ανάλυση δείχνει ότι για τους περισσότερους νέους η απασχόληση αποτελεί το γενικά αποδεκτό θετικό όραμα για το μέλλον στην αγορά εργασίας. Η χαμηλή διάθεση ανάληψης κινδύνου, ο διαδεδομένος φόβος της αποτυχίας, η απρόβλεπτη οικονομική κατάσταση (με τις συχνές αλλαγές στο φορολογικό σύστημα και την κυβερνητική γραφειοκρατία), η έλλειψη αποτελεσματικής διδασκαλίας σχετικά με τις δεξιότητες/ικανότητες που απαιτούνται για την επιχειρηματικότητα και οι κατά κύριο λόγο αρνητικές απόψεις για την επιχειρηματικότητα στην κοινωνία είναι παράγοντες που συμβάλλουν σε αυτά τα ποσοστά.

Η τρέχουσα τάση να εργάζονται όλο και περισσότεροι νέοι σε νεοφυείς επιχειρήσεις και η αυξανόμενη προβολή προσφέρουν την ευκαιρία να αλλάξουν οι στάσεις και τα κίνητρα μακροπρόθεσμα. Σύμφωνα με έρευνα της Ουγγρικής Νεολαίας 2020, το 19% των νέων 15-29 ετών σκέφτεται να γίνει επιχειρηματίας σε λίγα χρόνια.⁴⁶

Υποστήριξη της επιχειρηματικότητας για τους νέους

Η προώθηση της επιχειρηματικότητας αποτελεί επίσης σημαντικό στόχο της πολιτικής για τη νεολαία που σχετίζεται με την απασχόληση. Παρόλο που δεν υπάρχει συγκεκριμένη κυβερνητική στρατηγική για την ανάπτυξη των επιχειρηματικών δεξιοτήτων των νέων, το ίδιο

⁴³ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 02.04.2023) Ουγγαρία - Ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας

⁴⁴ Πηγή: OECD - Inclusive Entrepreneurship Policies, Country Assessment Notes (2020)

⁴⁵ Πηγή: GEM - Global Entrepreneurship Monitor (13.07.2022) GEM Ουγγαρία 2021-2022 Εθνική Έκθεση

⁴⁶ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 02.04.2023) Ουγγαρία - Γενικό πλαίσιο

το θέμα εξετάζεται σε διάφορα στρατηγικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένης της [ΕΣΥΕ](#), καθώς και έχει μεγάλη έμφαση στη δημόσια εκπαίδευση.⁴⁷

- [Ο Σύνδεσμος Νέων Επιχειρηματιών Ουγγαρίας \(FIVOSZ\)](#)
- Ο κύριος συντονιστής των δημόσιων ευκαιριών είναι το [Design Terminal](#), ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός που ασχολείται με τη διαχείριση επιχειρηματικών και πολιτιστικών ταλέντων. Οι δραστηριότητές του χρηματοδοτούνται από κρατικές επιχορηγήσεις και εταιρικές συνεργασίες. Οι κρατικές επιχορηγήσεις παρέχονται με τη μορφή σύμβασης παροχής δημόσιας υπηρεσίας που έχει υπογραφεί με το [γραφείο του πρωθυπουργού](#). Οι δραστηριότητές του περιλαμβάνουν ένα πρόγραμμα καθοδήγησης για νεοφυείς επιχειρήσεις, επαγγελματική καθοδήγηση, δυνατότητες δικτύωσης, χρηματοδότηση για επιχειρηματίες της διαστημικής βιομηχανίας, την ψηφιοποίηση του τομέα των νεοφυών επιχειρήσεων, σε συνεργασία με το [Ουγγρικό Γεωργικό Επιμελητήριο](#), τη λειτουργία ενός προγράμματος υποτροφιών για νεοφυείς επιχειρήσεις, την υποστήριξη νεοφυών επιχειρήσεων για να γίνουν Fintech, τη συμβολή στην επιτυχία των ευρωπαϊκών διαστημικών προγραμμάτων με τη διερεύνηση καινοτόμων ιδεών.
- Μια νέα πρωτοβουλία είναι το [MVM Edison Light Up!](#) είναι ένας διαγωνισμός καινοτομίας και ένας διαγωνισμός για την υποστήριξη νεοφυών επιχειρήσεων. [Στόχος](#) του προγράμματος είναι να αγκαλιάσει καινοτόμες ιδέες στον τομέα της ενέργειας, οι οποίες μπορούν να προσφέρουν λύσεις σε πραγματικά προβλήματα μπορούν να διευκολύνουν την καθημερινή ζωή των χρηστών και να καταστήσουν τη λειτουργία του ενεργειακού τομέα πιο αποτελεσματική.⁴⁸
- Το [πρόγραμμα νεανικής επιχειρηματικότητας](#) αποσκοπεί στην προετοιμασία των νέων ηλικίας 18 έως 25 ετών και των εγγεγραμμένων ανέργων ηλικίας 25 έως 30 ετών που ενδιαφέρονται για τις επιχειρήσεις και το σχεδιασμό να ξεκινήσουν μια νέα ατομική ή πολύ μικρή επιχείρηση ώστε να ιδρύσουν εντέλει τη δική τους επιχείρηση. Στο πλαίσιο του προγράμματος, οι οργανισμοί παρέχουν στους νέους κατάρτιση (ικανότητες και γνώσεις, λειτουργία μιας επιχείρησης, βοήθεια στην προετοιμασία ενός επιχειρηματικού σχεδίου, συμβουλές και καθοδήγηση).
- Το πρόγραμμα ["Enter the market!"](#) υλοποιείται από την [Εθνική Ανώνυμη Εταιρεία Απασχόλησης Δημοσίου Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα \(ΟΦΑ\)](#) και στηρίζει τη δημιουργία επιχειρήσεων από νέους κάτω των 35 σε δύο στάδια, ακολουθώντας την ίδια μέθοδο με τα προαναφερθέντα προγράμματα επιχειρηματικότητας των νέων.
- Η αποστολή του [Εθνικού Γραφείου Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας](#) είναι να στηρίξει το οικοσύστημα της επιστήμης και της καινοτομίας για την οικοδόμηση μιας ανταγωνιστικής Ουγγαρίας. Το Γραφείο [υποστηρίζει](#) επίσης την επιχειρηματική καινοτομία και τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης με προσανατολισμό στην αγορά.
- Ένας από τους μεγαλύτερους οργανισμούς χρηματοδότησης είναι η [Hiventures](#). [Αποστολή](#) της Hiventures είναι να στηρίξει καινοτόμες ιδέες του παρόντος και του μέλλοντος και να προωθήσει ένα βιώσιμο και δημιουργικό οικοσύστημα νεοφυών επιχειρήσεων, ΜΜΕ και μεγάλων επιχειρήσεων στην Ουγγαρία. Το Ταμείο είναι μια κρατική εταιρεία επιχειρηματικών κεφαλαίων, η οποία στοχεύει στην παροχή χρηματοδοτικών λύσεων σε Ούγγρους επιχειρηματίες με κεφάλαια χρησιμοποιώντας δικούς τους πόρους και πόρους της ΕΕ. Η [Εθνική Υπηρεσία Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας](#) και η [Ουγγρική Τράπεζα Ανάπτυξης](#) είναι ο επαγγελματικός επόπτης τους. Η ομάδα-στόχος τους περιλαμβάνει ΜΜΕ και μεγάλες επιχειρήσεις και στόχος τους είναι να καθιερώσουν μια μακροπρόθεσμη στρατηγική συνεργασία μαζί τους. Διαθέτουν επίσης ένα δίκτυο συμβούλων και οι εταιρείες έχουν την ευκαιρία να λάβουν επαγγελματική υποστήριξη για τα εγχειρήματά τους.
- Τα [Ταμεία Széchenyi](#) έχουν σημαντικό ρόλο στη χρηματοδότηση.
- Άλλες σημαντικές πρωτοβουλίες στη Βουδαπέστη συντονίζονται από το [Δημόσιο Ίδρυμα Budapest Enterprise Agency](#).
- Το [Ίδρυμα Οικονομικής Ανάπτυξης Μικρών Επιχειρήσεων](#) υποστηρίζει την ανταγωνιστικότητα των μικρών επιχειρήσεων με την ανάπτυξη επιχειρηματικών γνώσεων,

⁴⁷ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 02.04.2023) [Ουγγαρία - Απασχόληση και επιχειρηματικότητα](#)

⁴⁸ Πηγή: (2023) [Ουγγαρία - Χρηματοδότηση νεοφυών επιχειρήσεων για νέους επιχειρηματίες](#)

την ενίσχυση του μη κερδοσκοπικού τομέα και την άσκηση δραστηριοτήτων στον τομέα της ίσης μεταχείρισης.

Εμπόδια στη δημιουργία επιχειρήσεων

Οι δυνητικοί επιχειρηματίες ήταν εξίσου πιθανό να αναφέρουν τον "φόβο της αποτυχίας" ως εμπόδιο στη δημιουργία επιχειρήσεων για την περίοδο 2015-19

(47,1% έναντι 45% για την ΕΕ). Υπήρχαν μικρές διαφορές στο ποσοστό των ανδρών (42,9%) και των νέων (40,6%) που ανέφεραν αυτό το εμπόδιο. Ωστόσο, οι γυναίκες (51,2%) και οι ηλικιωμένοι (47,9%) ήταν πιο πιθανό να δηλώσουν ότι ο φόβος της αποτυχίας αποτελούσε εμπόδιο για τη δημιουργία επιχειρήσεων.

Ο συνολικός φόβος αποτυχίας ήταν ελαφρώς υψηλότερος από τον μέσο όρο της ΕΕ για όλες τις ομάδες εκτός από τους νέους. Ένας από τους λόγους για τα αποτελέσματα αυτά είναι ότι η Ουγγαρία κατατάσσεται συχνά χαμηλά όσον αφορά την προσοχή που δίνουν τα μέσα ενημέρωσης στην επιχειρηματικότητα και την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα σε πρωτοβάθμιο επίπεδο. Η νέα εθνική στρατηγική για τις MME 2019-30 επιδιώκει να το αντιμετωπίσει αυτό, εν μέρει, με την αύξηση του προφίλ των επιχειρηματιών, δεδομένου ότι πολλοί δεν θεωρούν ότι πρόκειται για ελκυστική επαγγελματική σταδιοδρομία (στρατηγική για τις MME 2019-30).

Ένα άλλο σημαντικό εμπόδιο στην επιχειρηματικότητα για πολλά άτομα από υποεκπροσωπούμενες και μειονεκτούσες ομάδες είναι η έλλειψη επιχειρηματικών δεξιοτήτων. Κατά την περίοδο 2015-19, οι ενήλικες ήταν περίπου το ίδιο πιθανό με τον μέσο όρο της ΕΕ να αναφέρουν ότι διαθέτουν τις δεξιότητες για να ξεκινήσουν μια επιχείρηση (38,5% έναντι 42,5%). Συνολικά, οι άνδρες είχαν περισσότερες πιθανότητες να είναι σίγουροι για τις επιχειρηματικές τους δεξιότητες από ό,τι οι γυναίκες κατά την περίοδο αυτή (48% έναντι 29,1%). Οι νέοι είχαν ελαφρώς λιγότερες πιθανότητες από το μέσο όρο της ΕΕ να δηλώσουν ότι έχουν τις δεξιότητες για να ξεκινήσουν μια επιχείρηση (31,3% έναντι 37,2%)⁴⁹.

1.3.4. Πράσινη οικονομία / επιχειρήσεις / επιχειρηματικότητα

Πλαίσιο

Η τελευταία αντιπροσωπευτική έρευνα της [GKI Economic Research Co.](#) έδειξε ότι το 21% των επιχειρήσεων έκαναν ό,τι μπορούσαν για να παράγουν τα προϊόντα τους από ανακυκλώσιμα υλικά. Οι επιχειρήσεις με λιγότερους από 11 υπαλλήλους (26%) και μεταξύ 151-250 υπαλλήλων (23%) επεδίωξαν να χρησιμοποιήσουν ανακυκλώσιμες πρώτες ύλες στο μεγαλύτερο ποσοστό. Σύμφωνα με μια αντιπροσωπευτική έρευνα σε εθνικό επίπεδο, οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, αυτό που τις εμποδίζει περισσότερο από το να γίνουν ακόμη πιο πράσινες είναι τα εξής:

- έλλειψη πόρων ή εξωτερικής υποστήριξης (είτε από την κυβέρνηση είτε από διάφορους οργανισμούς),
- κανονισμοί που αλλάζουν συχνά και είναι δύσκολο να τηρηθούν, - ανεπαρκώς ενθαρρυντική ρύθμιση.

Ο ρόλος του [Παγκόσμιου Ινστιτούτου Πράσινης Ανάπτυξης \(GGGI\)](#) συνίσταται στην παροχή βοήθειας στην κυβέρνηση για την επίτευξη των κλιματικών στόχων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Η παρεχόμενη υποστήριξη περιλαμβάνει την υλοποίηση της τροποποιημένης [Εθνικής Στρατηγικής για την Καθαρή Ανάπτυξη \(NCDS\)](#) προς την κατεύθυνση των στόχων κλιματικής ουδετερότητας για το 2050 και την υποστήριξη πολιτικής στο πλαίσιο της [Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας \(EGD\)](#). Η GGGI υποστηρίζει επίσης διμερείς δράσεις για το κλίμα στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων, με έμφαση σε δράσεις για το κλίμα σε επίπεδο πόλεων, στην ενεργειακή απόδοση στον κτιριακό τομέα και στην ανάπτυξη τραπεζικά βιώσιμων έργων. Το 2019, ο GGGI βοήθησε την κυβέρνηση στην ανάπτυξη του [Πράσινου Κέντρου Δυτικών Βαλκανίων](#) για την υποστήριξη της δράσης για το κλίμα και της διμερούς χρηματοδότησης για την προώθηση της πράσινης μετάβασης στην περιοχή των Βαλκανίων.

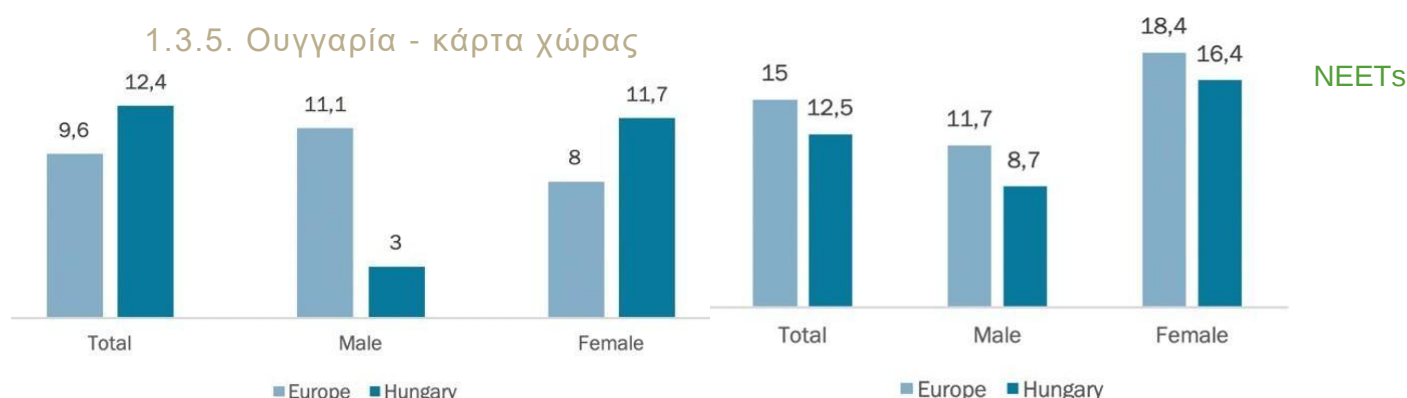
[Δίκτυα / εκπαιδεύσεις υποστήριξης οικο-επιχειρηματιών](#)

⁴⁹ Πηγή: OECD [Inclusive Entrepreneurship Policies, Country Assessment Notes - Hungary - 2020](#)

Στην Ουγγαρία, οι νέοι μπορούν να μάθουν για τις επιχειρήσεις και τους τομείς εξειδίκευσης που έχουν ως επίκεντρο το πράσινο στα πανεπιστήμια, σε οργανισμούς και σε μαθήματα κατάρτισης που προσφέρονται από μεγάλες εταιρείες.

- Η [MNB-EduLab](#), θυγατρική της [Magyar Nemzeti Bank](#), εγκαινίασε τον λεγόμενο [δωρεάν εκπαιδευτικό ιστότοπο Beconomist](#), στον οποίο συζητούνται τρέχοντα οικονομικά, χρηματοπιστωτικά και επιχειρηματικά θέματα με τη μορφή εκπαιδευτικών βίντεο με κατανοητό τρόπο, με τη βοήθεια κορυφαίων οικονομολόγων και ειδικών της χώρας.
- Το [Πανεπιστήμιο Budapest Business School](#) εγκαινίασε τη [διαδικτυακή εκπαίδευση Green Mentor για περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένους σκεπτόμενους και επαγγελματίες](#).
- [Ουγγρικό δίκτυο επιχειρηματικών αγγέλων](#) - η επίσημη ένωση επενδυτών αγγέλων της Ουγγαρίας που δημιουργήθηκε το 2017. Στόχος του είναι να καλωσορίσει και να ενώσει όλους τους επιχειρηματικούς αγγέλους που ενδιαφέρονται για επενδυτικές ευκαιρίες όχι μόνο σε τοπικό, αλλά και σε περιφερειακό επίπεδο. Αποστολή του δικτύου είναι να εντάξει την Ουγγαρία στη διεθνή κυκλοφορία των επιχειρηματικών αγγέλων και να εκπροσωπεί πραγματικά τόσο τα συμφέροντα των εταιρειών όσο και τα συμφέροντα των επενδυτών.
- Το [Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο της κομητείας Bács-Kiskun](#) εγκαινιάζει μια αποκλειστική εκπαίδευση ειδικών στην Πράσινη Οικονομία για όλους τους επιχειρηματίες που οικοδομούν συνειδητά το περιβάλλον και το επάγγελμά τους και οι οποίοι σχεδιάζουν να πραγματοποιήσουν τις δραστηριότητές τους, τις μελλοντικές εξελίξεις και τις επενδύσεις τους λαμβάνοντας υπόψη την ήδη αντιληπτή κλιματική αλλαγή.

1.3.5. Ουγγαρία - κάρτα χώρας

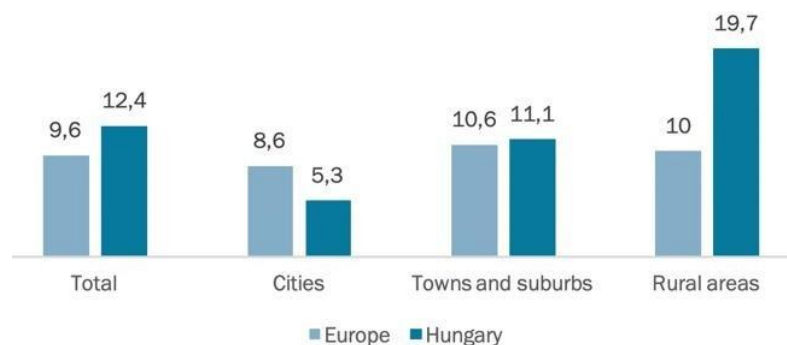

-Ποσοστά NEET ανά φύλο, ηλικία και εργασιακή κατάσταση (% των ατόμων ηλικίας 15 έως 29 ετών)⁵⁰

-Απασχόληση των νέων κατά φύλο, ηλικία και επίπεδο εκπαίδευσης (% των ατόμων ηλικίας 15 έως 29 ετών)⁵¹

-Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης ανά φύλο και βαθμό αστικοποίησης (% των ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών)⁵²

-Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και εργασιακό καθεστώς (% των

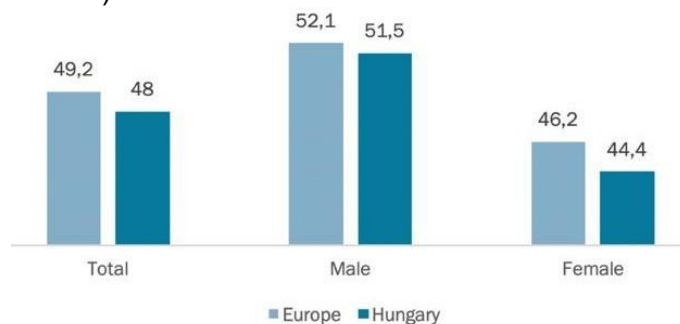

⁵⁰ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Νέοι που δεν απασχολούνται ούτε συμμετέχουν σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά φύλο, ηλικία και εργασιακό καθεστώς \(ποσοστά NEET\)](#)

⁵¹ Πηγή: (2023) [Απασχόληση των νέων κατά φύλο, ηλικία και επίπεδο εκπαίδευσης](#)

⁵² Πηγή: Eurostat (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και βαθμό αστικοποίησης](#)

ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών)⁵³

Συνθήκες επιχειρηματικού πλαισίου⁵⁴

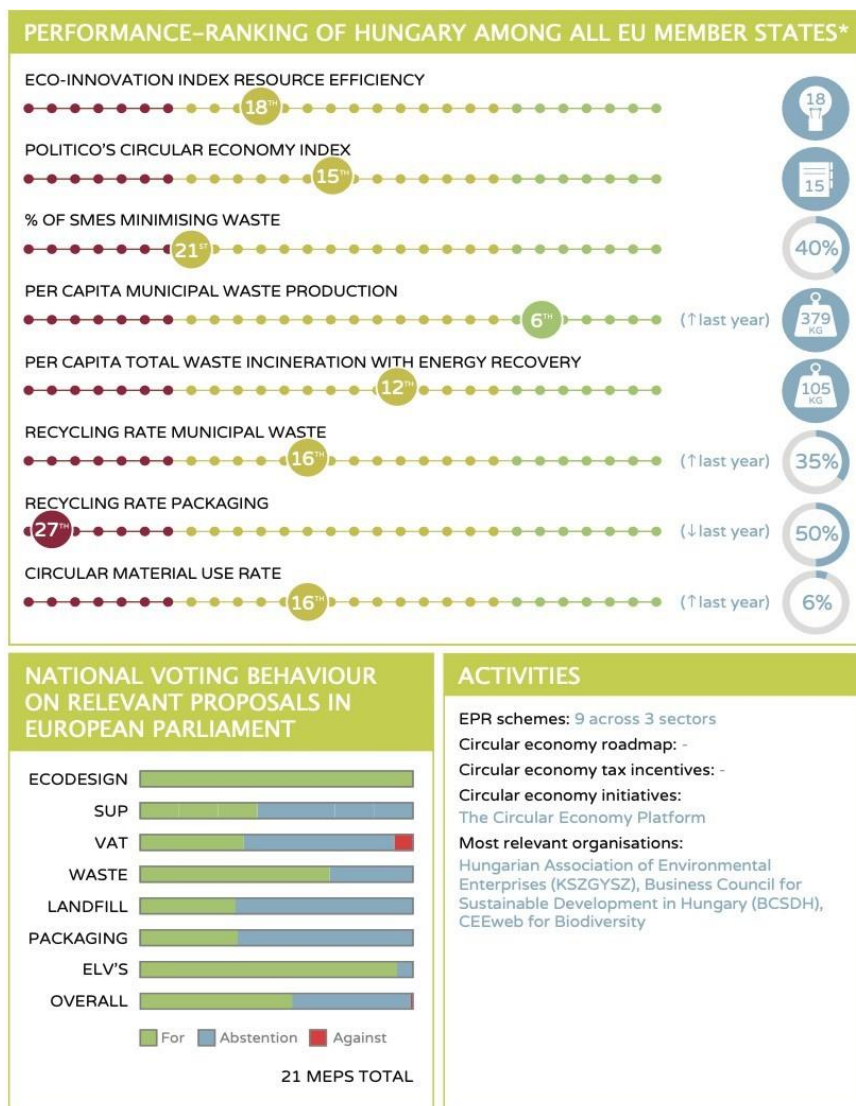

Επισκόπηση της κυκλικής οικονομίας⁵⁵

⁵³ Πηγή: Eurostat (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Πρώτη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και εργασιακή κατάσταση](#)

⁵⁴ Πηγή: [Οικονομικά προφίλ](#)

⁵⁵ Πηγή: Ecopreneur.eu - European Sustainable Business Federation (2019) [Circular economy update overview of circular economy in Europe](#)

1.4. Πολωνία

1.4.1. NEETs

Στατιστικά στοιχεία

Το 2021, στην Πολωνία, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat⁵⁶, το ποσοστό των νέων ηλικίας 19 έως 25 ετών που δεν σπουδάζουν ούτε εργάζονται είναι 10,1% για τους άνδρες και 16,9% για τις γυναίκες. Οι νεαρές γυναίκες είναι λιγότερο πιθανό να απασχολούνται από ό,τι οι νεαροί άνδρες, ιδίως εκείνες με χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης. Μόνο το 23% των γυναικών ηλικίας 25-34 ετών με επίπεδο εκπαίδευσης κάτω από το ανώτερο επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης απασχολούνταν το 2020, σε σύγκριση με το 59% των ανδρών. Αυτή η διαφορά μεταξύ των δύο φύλων είναι 43% των γυναικών και 69% των ανδρών με επίπεδο εκπαίδευσης κάτω από το ανώτερο δευτεροβάθμιο απασχολούνται.

Ο αντίκτυπος της πανδημίας στην οικονομία έχει προκαλέσει ανησυχίες για τις προοπτικές των νέων ενηλίκων, ιδίως εκείνων που εγκαταλείπουν νωρίτερα την εκπαίδευση. Το ποσοστό ανεργίας μεταξύ των ατόμων ηλικίας 25- 34 ετών με τίτλο σπουδών κάτω από το ανώτερο επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ήταν 12,8% το 2020. Το ποσοστό των 18-24 ετών που ανήκουν στους NEETs ήταν 11,9% το 2019, το οποίο αυξήθηκε σε 12,6% το 2020⁵⁷.

Οι νέοι NEET είναι κυρίως άτομα ηλικίας 25 ετών και άνω. Υπάρχει μόνο ένα μικρό κλάσμα των ατόμων που εγκατέλειψαν πρόωρα το σχολείο μεταξύ των NEETs. Σε αυτόν τον τομέα, η Πολωνία έχει καλύτερες επιδόσεις από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ στη νεότερη ομάδα (ηλικίας

⁵⁶ Πηγή: (26.05.2023) [Στατιστικά στοιχεία για τους νέους που δεν απασχολούνται ούτε βρίσκονται σε εκπαίδευση ή κατάρτιση](#)

⁵⁷ Πηγή: ΟΟΣΑ (2020) [Education at a Glance 2021: ΟΟΣΑ - Πολωνία](#)

15-19 ετών): μόνο το 3% των νέων δεν βρίσκεται σε απασχόληση, εκπαίδευση ή κατάρτιση, ενώ ο μέσος όρος της ΕΕ είναι 6%. Από μια ορισμένη ηλικία, οι οικονομικά μη ενεργές γυναίκες αρχίζουν να αποτελούν την κυρίαρχη υποομάδα των NEET -είναι υπεύθυνες για την αύξηση του μέσου όρου ηλικίας.⁵⁸

Αστικές και αγροτικές περιοχές

Το 2021, το ποσοστό των νέων (ηλικίας 15-29 ετών) στην ΕΕ που ήταν NEET ήταν χαμηλότερο στις πόλεις (12,2%) και περίπου στο ίδιο επίπεδο στις κωμοπόλεις, τα προάστια (13,9%) και τις αγροτικές περιοχές (13,7%). Το πρότυπο των χαμηλότερων ποσοστών NEET στις πόλεις (σε σύγκριση τόσο με τις αγροτικές περιοχές όσο και με τις πόλεις και τα προάστια) επαναλήφθηκε σε 15 κράτη μέλη της ΕΕ. Στην Πολωνία, η κατάσταση ακολουθεί παρόμοια τάση, δηλαδή το ποσοστό NEET είναι χαμηλότερο στις πόλεις (10,9%) και αυξάνεται στις κωμοπόλεις, τα προάστια (13,8%) και τις αγροτικές περιοχές (15,0%).

Η πλειονότητα των νέων NEET κατοικεί σε μικρές πόλεις ή αγροτικές περιοχές, με το 68% να ζει σε χωριά και πόλεις με λιγότερους από 20.000 κατοίκους. Λόγω της τοποθεσίας τους, τα άτομα αυτά έχουν λιγότερη πρόσβαση σε ελκυστικές ευκαιρίες απασχόλησης, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς και θεσμούς της αγοράς εργασίας. Επιπλέον, αντιμετωπίζουν προκλήσεις με την περιορισμένη πρόσβαση στα μέσα μαζικής μεταφοράς, γεγονός που εμποδίζει την κινητικότητά τους.⁵⁹

1.4.2. Πολιτική απασχόλησης των νέων

Οι κύριες αρχές που είναι αρμόδιες για τις πολιτικές απασχόλησης των νέων στην Πολωνία είναι [το Υπουργείο Οικογένειας και Κοινωνικής Πολιτικής](#), το [Υπουργείο Εθνικής Παιδείας](#) και το [Υπουργείο Ανάπτυξης, Εργασίας και Τεχνολογίας](#). Η Εθνική Επιθεώρηση Εργασίας είναι επίσης υπεύθυνη για την ενίσχυση των εργατικών νόμων και κανονισμών. Επιπλέον, οι τοπικές κυβερνήσεις διαδραματίζουν ρόλο στην εφαρμογή των πολιτικών για την απασχόληση των νέων και στην παροχή υποστήριξης στους νέους σε περιφερειακό επίπεδο.

Εκτός από τις κύριες αρχές που είναι υπεύθυνες για τις πολιτικές απασχόλησης των νέων, υπάρχουν αρκετοί άλλοι δημόσιοι φορείς που εμπλέκονται στον τομέα αυτό: Περιφερειακά γραφεία εργασίας, τοπική εργασία, Εθνικό Κέντρο Υποστήριξης της Επαγγελματικής και Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης, Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης, Περιφερειακοί φορείς ανάπτυξης - υπεύθυνοι για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης στις περιφέρειές τους.

Οι μη δημόσιοι φορείς που εμπλέκονται στις πολιτικές απασχόλησης των νέων μπορεί να περιλαμβάνουν οργανώσεις εργοδοτών και επιχειρηματικές ενώσεις, συνδικάτα, μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ), ιδρύματα και φιλανθρωπικές οργανώσεις, εκπαιδευτικά ιδρύματα, ιδιωτικά γραφεία απασχόλησης, επαγγελματικές ενώσεις και επιμελητήρια, οργανώσεις και ενώσεις ειδικών κλάδων, διεθνείς οργανισμούς και δίκτυα που δραστηριοποιούνται στην Πολωνία.

Αγορά εργασίας

Από το 2016, η κατάσταση στην πολωνική αγορά εργασίας βελτιώνεται σταδιακά, με ποσοστά ανεργίας κάτω του 10%. Εξακολουθεί να παρατηρείται το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών, ωστόσο πολλοί κλάδοι της βιομηχανίας διαμαρτύρονται για ανεπαρκείς πόρους εργατικού δυναμικού. Η πανδημία Covid-19 επηρέασε σημαντικά την κατάσταση της αγοράς εργασίας στην Πολωνία, ιδίως όσον αφορά τις υπηρεσίες - έναν κλάδο που απασχολεί πολλούς νέους.⁶⁰

Οι γυναίκες είναι σημαντικά λιγότερο ενεργές από τους άνδρες στην αυτοαπασχόληση (12,3% έναντι 21,6% το 2019). Το ποσοστό αυτοαπασχολούμενων για τους νέους (8,5%) ήταν πολύ χαμηλότερο από άλλες ομάδες, αλλά πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ (6,2%). Οι αυτοαπασχολούμενοι είχαν σημαντικά λιγότερες πιθανότητες να έχουν υπαλλήλους από τον μέσο όρο της ΕΕ (23% έναντι 31% το 2019). Σε σύγκριση με άλλες ηλικιακές ομάδες, οι νέοι (κάτω των 25 ετών) χαρακτηρίζονται από πολύ χαμηλό ποσοστό επαγγελματικής δραστηριότητας (μόνο 35%) και χαμηλό ποσοστό απασχόλησης. Οι νέοι βρίσκονται σε πιο

⁵⁸ Πηγή: Smoter, M. (Μάρτιος 2019) [Not studying or working. Μια πρόκληση για τη δημόσια πολιτική](#).

⁵⁹ ⁸⁴ Πηγή: COST Ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας - Δράση COST CA18213 (Δεκέμβριος 2020) [Rural NEETs in Poland - 2009-2019 overview](#)

⁶⁰ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 30.03.2021) [Πολωνία - Απασχόληση και επιχειρηματικότητα](#)

ευάλωτη θέση στην πολωνική αγορά εργασίας από ό,τι άλλες ηλικιακές ομάδες, λόγω της έλλειψης επαγγελματικής εμπειρίας και της αναντιστοιχίας δεξιοτήτων⁶¹

Μέτρα για την απασχόληση των νέων

Η απασχόληση των νέων υποστηρίζεται μέσω μιας σειράς υπηρεσιών και μέσων που προβλέπονται στο νόμο της 20ής Απριλίου 2004 για την προώθηση της απασχόλησης και των θεσμών της αγοράς εργασίας.

- Τα Γραφεία Απασχόλησης προσφέρουν χρηματοδοτική υποστήριξη, η οποία μπορεί να ληφθεί για την έναρξη μιας επιχείρησης.
- Το [ΥΓΙ](#) (άνεργοι νέοι και απόφοιτοι σχολείων και ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που αναζητούν εργασία).
- Εφαρμόζονται τα προγράμματα [Εθελοντικό Σώμα Εργασίας \(OHP\)](#) [Δράση Ενεργοποίησης](#) και [Ξεκλειδώστε τις δυνατότητές σας \(YEI και ESE\)](#). Πρόσθετες δράσεις έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο κεντρικών διαγωνισμών που διοργανώνονται στο πλαίσιο του προγράμματος "[Νέοι στην αγορά εργασίας](#)" (Επιχειρησιακό πρόγραμμα "Ανάπτυξη της εκπαίδευσης και της γνώσης"). Η ΟΗΡ έχει εγκαινιάσει το [Ηλεκτρονικό Κέντρο Ενεργοποίησης Νέων - ECAM](#), μια πλατφόρμα υπηρεσιών για νέους που αναζητούν εργασία, για όσους έχουν μαθησιακές δυσκολίες ή αντιμετωπίζουν προβλήματα λειτουργίας στο περιβάλλον τους.
- Το [Κρατικό Ταμείο Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρία - PFRON](#) επιδοτεί υπηρεσίες και μέσα που απευθύνονται σε άτομα με αναπηρία και προσφέρονται από τα Γραφεία Απασχόλησης. Η υποστήριξη μπορεί να παρέχεται σε άτομα με αναπηρία που είναι εγγεγραμμένα ως άνεργα και σε άτομα που δεν έχουν την ιδιότητα του ανέργου αλλά αναζητούν εργασία⁶².

1.4.3. Επιχειρηματικότητα στην Πολωνία

Στατιστικά στοιχεία

Τα τελευταία δύο χρόνια, λόγω της πανδημίας, ο αριθμός των επιχειρηματιών που επέλεξαν να ιδρύσουν μια νέα επιχείρηση μειώθηκε περαιτέρω. Οι άνδρες είναι πιο πρόθυμοι να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες εκκίνησης από ό,τι οι γυναίκες. Το 2019, η διαφορά μεταξύ των δύο φύλων ήταν ελάχιστη, αλλά αυξήθηκε τα επόμενα δύο χρόνια, με το 61% των ανδρών και το 39% των γυναικών να συμμετέχουν πλέον.

Σύμφωνα με τα [αποτελέσματα της έρευνας GEM⁶³](#), οι νεοφυείς επιχειρήσεις το 2019 και τα επόμενα δύο χρόνια αποτελούνταν κυρίως από επιχειρήσεις που εισήγαγαν νέα προϊόντα/υπηρεσίες, εδραίωσαν τη θέση τους στην αγορά και δημιούργησαν πρωτότυπα. Δυστυχώς, εξακολουθεί να υπάρχει ανισορροπία μεταξύ των φύλων στην πολωνική αγορά νεοφυών επιχειρήσεων, καθώς μόνο το 21% των νεοφυών επιχειρήσεων έχουν περισσότερες από τις μισές γυναίκες στην ομάδα τους.

Σύμφωνα με την ιστοσελίδα [Start-up Poland⁶⁴](#), η πλειονότητα των πολωνικών νεοφυών επιχειρήσεων είναι νέες ή πολύ νέες επιχειρήσεις. Η έρευνα του 2022 δείχνει ότι το 83% των εταιρειών που συμμετείχαν στην έρευνα δραστηριοποιούνται στην αγορά για λιγότερο από τέσσερα χρόνια. Οι περισσότερες πολωνικές νεοφυείς επιχειρήσεις είναι μικρές οντότητες, με το 35% αυτών να απασχολούν από 4 έως 10 υπαλλήλους και το 18% να απασχολεί από ένα έως τρία άτομα σε μόνιμη βάση.

Το 2022, μια σημαντική προτεραιότητα της πολωνικής κυβέρνησης είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Αυτός είναι ο στόχος της [νέας πολωνικής συμφωνίας](#) που υπογράφηκε στα τέλη του 2021, η οποία αποσκοπεί στην απλούστευση και τη μείωση της φορολογίας για τους επιχειρηματίες και στην παροχή κινήτρων για επενδύσεις σε καινοτόμες τεχνολογίες.

Ανάπτυξη Επιχειρηματικότητας

21 Πηγή: OECD (2020) [Inclusive Entrepreneurship Policies, Country Assessment Notes, Poland - 2020](#)

⁶² Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 31.03.2021) [Πολωνία - Ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας](#)

⁶³ Πηγή: GEM Consortium - PARP (2022) [Global Entrepreneurship Monitor Poland 2022](#)

⁶⁴ Πηγή: Start-up Poland (2022) [Πολωνικές νεοφυείς επιχειρήσεις 2022](#)

Πλαίσιο πολιτικής

Η κυβερνητική [στρατηγική για την υπεύθυνη ανάπτυξη έως το 2020](#) (με πρόβλεψη έως το 2030) επικεντρώνεται στην ανάπτυξη επιχειρηματικών ικανοτήτων και στη στήριξη της δημιουργίας νέων καινοτόμων εταιρειών στην Πολωνία. Το [Υπουργείο Ανάπτυξης](#) και το [Υπουργείο Αναπτυξιακών Ταμείων και Περιφερειακής Πολιτικής](#) και ο [Πολωνικός Οργανισμός Ανάπτυξης Επιχειρήσεων \(με το πρόγραμμα Start-Up Poland\)](#) διαδραματίζουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο της στήριξης της επιχειρηματικότητας σε επίπεδο πολιτικής, στη δημιουργία και την αποτελεσματική εφαρμογή της στρατηγικής που αφορά την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία.

Η [Εθνική Τράπεζα της Πολωνίας](#) (Gospodarstwa Krajowego) συμμετέχει στην προώθηση της οικονομικής και χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης των νέων και λειτουργεί μια [πύλη οικονομικής εκπαίδευσης](#). Εφαρμόζει το πρόγραμμα [First Business - Start-up Support](#) του Υπουργείου Οικογένειας, Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής για την υποστήριξη της ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας.

Το [Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης και Τεχνολογίας](#) εγκαινίασε το πρόγραμμα ["Σχολείο για έναν καινοτόμο"](#) το 2019. Στόχος του είναι να αναπτύξει πρακτικές δεξιότητες για τη συνεργασία με τους μαθητές, να διαμορφώσει τις ικανότητες των μαθητών υπέρ της καινοτομίας και να αναπτύξει σχετικές συστάσεις.

Μερικά άλλα μέτρα:

- Η επιχειρηματικότητα αποτελεί μέρος του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Αυτό σημαίνει ότι οι περισσότεροι φοιτητές τρίτου επιπέδου πρέπει, τουλάχιστον σε ελάχιστο βαθμό, να έρθουν σε επαφή με την επιχειρηματικότητα κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.
- Ο νέος νόμος για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, το [Σύνταγμα για την Επιστήμη \(2018\)](#), εστιάζει στην προώθηση της επιχειρηματικότητας μέσω της ανάπτυξης συμπράξεων για τη μεταφορά γνώσεων και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, επιχειρήσεων και εργοδοτών.
- Το πιο ολοκληρωμένο πρόγραμμα στήριξης της νεανικής επιχειρηματικότητας προσφέρεται από το [Ίδρυμα Επιχειρηματικότητας Νέων](#). Αυτή η ΜΚΟ έχει ως στόχο να προετοιμάσει τα παιδιά και τους νέους για τις συνθήκες της οικονομίας της αγοράς και να δώσει τη δυνατότητα στους νέους να αποκτήσουν τις γνώσεις και τις πρακτικές δεξιότητες που είναι απαραίτητες για να διευκολύνουν την υλοποίηση των επαγγελματικών τους σχεδίων ([στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ανάπτυξη της Εκπαίδευσης στη Γνώση"](#)).
- Το Ταμείο Εκπαιδευτικών Δανείων προορίζεται μόνο για μεταπτυχιακές σπουδές, μαθήματα, κατάρτιση και άλλες μορφές εκπαίδευσης ενηλίκων που προσφέρονται από εθνικούς και διεθνείς φορείς. Το πρόγραμμα προσφέρει συμμετοχή σε ατομική καθοδήγηση, συναντήσεις και διαλέξεις με εκπροσώπους διαφόρων επαγγελματιών και συμμετοχή σε εκπαιδευτικά σεμινάρια για την ανάπτυξη διαπροσωπικών ικανοτήτων⁶⁵

Οι πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο ίδρυσης μιας επιχείρησης και την πηγή χρηματοδότησης είναι ευρέως διαθέσιμες. Βρίσκονται σε διάφορους δικτυακούς τόπους: [Υπουργείο Ανάπτυξης](#) και [Υπουργείο Αναπτυξιακών Ταμείων και Περιφερειακής Πολιτικής](#), [Υπουργείο Οικογένειας, Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής](#), [Πολωνικός Οργανισμός Ανάπτυξης Επιχειρήσεων](#), [Εθνική Τράπεζα Ανάπτυξης](#), [δικτυακοί τόποι επαρχιακών και περιφερειακών γραφείων απασχόλησης](#), Κέντρα Σταδιοδρομίας Φοιτητών, [Ακαδημαϊκές Θερμοκοιτίδες Επιχειρήσεων](#), περιφερειακά και τοπικά κέντρα υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, ιδρύματα και ενώσεις επιχειρηματικότητας, δικτυακός τόπος [της Πρωτοβουλίας Εγγυήσεων για τη Νεολαία](#).

Η πρόσβαση σε κεφάλαια για την έναρξη επιχειρήσεων είναι διαθέσιμη από διάφορες πηγές:

- Το πρόγραμμα [First Business - Start-up Support](#) του Υπουργείου Οικογένειας, Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής υλοποιείται από την [Bank Gospodarstwa Krajowego](#). Στόχος του προγράμματος είναι η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Τα κονδύλια για την εφαρμογή του καθεστώτος προέρχονται από το Ταμείο Εργασίας.
- [Οι Ακαδημαϊκές Θερμοκοιτίδες Επιχειρήσεων \(AIP\)](#) προσφέρουν τη δυνατότητα σύστασης μιας Δοκιμαστικής Εταιρείας, χωρίς την εγγραφή μιας επιχείρησης. Το μοντέλο προ-εκκόλαψης περιλαμβάνει τη χρήση της νομικής προσωπικότητας των Ακαδημαϊκών

⁶⁵ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 31.03.2021) [Πολωνία - Ανάπτυξη επιχειρηματικών ικανοτήτων](#)

Θερμοκοιτίδων Επιχειρήσεων από επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται για πρώτη φορά για τη σύσταση της επιχείρησής τους.

- Τα γραφεία απασχόλησης προσφέρουν χρηματοδοτική υποστήριξη για την έναρξη μιας επιχείρησης. Το ποσό της χρηματοδότησης καθορίζεται σε σύμβαση, αλλά δεν μπορεί να υπερβαίνει το δπλάσιο του μέσου μισθού. Ορισμένα Γραφεία Απασχόλησης εφαρμόζουν προγράμματα που προσφέρουν χρηματοδότηση σε νέους (ηλικίας 18 έως 30 ετών) για τη λειτουργία μιας επιχείρησης.⁶⁶

Δίκτυα

Υπάρχουν διάφορα δίκτυα νέων επιχειρηματιών στην Πολωνία, όπως το [Youth Business Poland](#), ο [Πολωνικός Οργανισμός Ανάπτυξης Επιχειρήσεων](#), το [Πολωνικό Επιμελητήριο Νέων Επιχειρηματιών](#) και το [Leviathan Youth Forum](#). Υπάρχουν επίσης πολλές τοπικές ενώσεις νέων επιχειρηματιών, όπως η [Ένωση Νέων Επιχειρηματιών - Wrocław](#).

- Το [Εθνικό Εμπορικό Επιμελητήριο](#) υλοποιεί ένα πρόγραμμα με τίτλο "Καινοτόμος Νεολαία", το οποίο επιχειρεί να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ οργανώσεων νεολαίας, ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων και επιστημονικών και τεχνολογικών πάρκων.
- Το [Young & Innovative Forum](#) είναι ένα από τα πιο δημοφιλή συνέδρια για νεοφυείς επιχειρήσεις, το οποίο συγκεντρώνει περίπου 300 νέους επιχειρηματίες επί τόπου και 15 000 διαδικτυακούς θεατές (2018)⁶⁷
- Το [Start-up Poland](#) είναι ένα πρόγραμμα που υποστηρίζεται από την κυβέρνηση και αποσκοπεί στην υποστήριξη καινοτόμων νεοφυών επιχειρήσεων. Προσφέρει επιχορηγήσεις έως 200.000 PLN (περίπου 43.000 €), καθώς και καθοδήγηση, κατάρτιση και πρόσβαση σε χώρους συνεργασίας.
- Το [Ίδρυμα Τεχνολογικής Επιχειρηματικότητας \(FPT\)](#) είναι ένας δυναμικά αναπτυσσόμενος οργανισμός που βοηθά εταιρείες και μεγάλες επιχειρήσεις να συνεργαστούν με καινοτόμες τεχνολογικές νεοφυείς επιχειρήσεις.
- Το [Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Ανάπτυξης \(NCBR\)](#) είναι ένας κυβερνητικός οργανισμός που προσφέρει χρηματοδότηση και υποστήριξη για έργα έρευνας και ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα. Διαθέτει διάφορα προγράμματα και πρωτοβουλίες που υποστηρίζουν τους νέους επιχειρηματίες.

Κοινωνική επιχειρηματικότητα

Η πολιτική για τις κοινωνικές επιχειρήσεις στην Πολωνία διαμορφώνεται κατά κύριο λόγο από το [Υπουργείο Οικογένειας και Κοινωνικής Πολιτικής](#) και από το Τμήμα Κοινωφελούς Χαρακτήρα που υπάγεται στη δομή του εν λόγω Υπουργείου. Η δομή υποστήριξης των κοινωνικών επιχειρήσεων αποτελείται από κέντρα υποστήριξης της κοινωνικής οικονομίας (OWES), τα οποία παρέχουν εξατομικευμένες υπηρεσίες για τις κοινωνικές επιχειρήσεις⁶⁸. Οι δραστηριότητες αυτές καθοδηγούνται σε μεγάλο βαθμό από τη νεολαία (18-30 ετών), η οποία είχε περισσότερες πιθανότητες σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ να είναι επιχειρηματίας σε πρώιμο στάδιο.

Σήμερα υπάρχουν περίπου 1,8 εκατομμύρια επιχειρηματίες αρχικών σταδίων. Η εξάλειψη των διαφορών στα ποσοστά επιχειρηματικής δραστηριότητας αρχικών σταδίων στις κύριες ομάδες πληθυσμού (δηλαδή η εφαρμογή του ποσοστού επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων των ανδρών ηλικίας 30-49 ετών στο σύνολο του πληθυσμού) θα οδηγούσε σε περίπου 514.000 επιπλέον επιχειρηματίες αρχικών σταδίων. Μόνο το 3% των επιχειρηματιών είναι νέοι⁶⁹

Κοινωνική επιχειρηματικότητα και νεολαία

Πολλοί νέοι ενδιαφέρονται να δημιουργήσουν επιχειρήσεις με θετικό κοινωνικό ή περιβαλλοντικό αντίκτυπο και η κυβέρνηση και άλλοι οργανισμοί υποστηρίζουν τις προσπάθειές τους μέσω διαφόρων προγραμμάτων και πρωτοβουλιών. Η Πολωνία διαθέτει διάφορους οργανισμούς που υποστηρίζουν την κοινωνική επιχειρηματικότητα και τη νεολαία,

⁶⁶ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 12.01.2021) [Πολωνία - Χρηματοδότηση νεοφυών επιχειρήσεων για νέους επιχειρηματίες](#)

⁶⁷ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 12.01.2021) [Πολωνία - Προώθηση της επιχειρηματικής κουλτούρας](#)

⁶⁸ Πηγή: Ciepielewska-Kowalik, A - Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2020) [Κοινωνικές επιχειρήσεις και τα οικοσυστήματά τους στην Ευρώπη, Έκθεση για την Πολωνία](#)

⁶⁹ Πηγή: OECD (2020) [Inclusive Entrepreneurship Policies, Country Assessment Notes, Poland - 2020](#)

συμπεριλαμβανομένων επιταχυντών, θερμοκοιτίδων και χώρων συνεργασίας που προσφέρουν κατάρτιση, καθοδήγηση και χρηματοδότηση σε νέους επιχειρηματίες. Αυτά είναι μερικά μόνο παραδείγματα από τους πολλούς οργανισμούς που εργάζονται για τη στήριξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της νεολαίας: [Ashoka Poland](#), [The Bridge Foundation](#), [Foundation for Social and Economic Initiatives \(FISE\)](#), [Social Wolves](#).

1.4.4. Πράσινη οικονομία/ επιχειρήσεις/ επιχειρηματικότητα

Πλαίσιο

Τα τελευταία χρόνια, η πράσινη οικονομία αναπτύσσεται στην Πολωνία, καθώς η κυβέρνηση και οι επιχειρήσεις αναγνωρίζουν τη σημασία της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Η κυβέρνηση έχει επίσης δρομολογήσει διάφορες πρωτοβουλίες για τη στήριξη της ανάπτυξης πράσινων τεχνολογιών και βιώσιμων πρακτικών, όπως το [Πολωνικό Συμβούλιο Πράσινων Κτιρίων](#), το οποίο προωθεί βιώσιμες πρακτικές δόμησης, και η [Πολωνική Ένωση Αιολικής Ενέργειας](#), η οποία υποστηρίζει την ανάπτυξη έργων αιολικής ενέργειας στη χώρα. Η πράσινη οικονομία αντιπροσωπεύει μια πολλά υποσχόμενη τάση που έχει τη δυνατότητα να προωθήσει τη βιώσιμη ανάπτυξη και την οικονομική μεγέθυνση, προστατεύοντας παράλληλα το περιβάλλον.

Το 2021, στην Πολωνία, απασχολούνταν 15 εκατομμύρια άτομα, η πλειονότητα των οποίων ανήκε στην ομάδα του βιομηχανικού τομέα - 21,6% του συνόλου των απασχολούμενων. Το καταγεγραμμένο ποσοστό ανεργίας το 2021 ήταν ένα από τα χαμηλότερα από το 2000 και ισούται με 5,8%.⁷⁰

Οι δραστηριότητες πράσινης οικονομίας στην Πολωνία αναφέρονται στις διάφορες οικονομικές δραστηριότητες που επικεντρώνονται στη μείωση των αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Οι δραστηριότητες αυτές εκτείνονται σε διάφορους τομείς και κλάδους και συχνά υποστηρίζονται από κυβερνητικές πολιτικές και πρωτοβουλίες. Οι οικολογικές επιχειρήσεις περιλαμβάνουν διάφορους τομείς και κλάδους, παρέχοντας φιλικά προς το περιβάλλον και κοινωνικά υπεύθυνα προϊόντα και υπηρεσίες.

Θέση των νέων

Πολλές οικολογικές επιχειρήσεις στην Πολωνία έχουν αναγνωρίσει την αξία της συμμετοχής των νέων στις δραστηριότητές τους και έχουν αναπτύξει πρωτοβουλίες για την προσέλκυση και τη διατήρηση νέων ταλέντων. Σύμφωνα με έκθεση [του Πολωνικού Οργανισμού Ανάπτυξης Επιχειρήσεων](#), το 2019, πάνω από το 16% των εργαζομένων στον περιβαλλοντικό τομέα ήταν ηλικίας μεταξύ 15 και 24 ετών. Αυτό υποδηλώνει ένα σημαντικό επίπεδο συμμετοχής των νέων στον τομέα. Επιπλέον, πάνω από το 80% των οικολογικών επιχειρήσεων είναι ΜΜΕ και οι νέοι είναι πιθανότερο να απασχολούνται σε τέτοιου είδους επιχειρήσεις.

Υπάρχουν επίσης αρκετές πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην υποστήριξη της εμπλοκής των νέων σε οικολογικές επιχειρήσεις. Για παράδειγμα, το [πολωνικό Υπουργείο Κλίματος και Περιβάλλοντος](#) έχει ξεκινήσει το πρόγραμμα Climate Academy, το οποίο προσφέρει κατάρτιση και υποστήριξη σε νέους που ενδιαφέρονται να ακολουθήσουν καριέρα στον περιβαλλοντικό τομέα. Ένα άλλο παράδειγμα είναι το πρόγραμμα Green Tandem, το οποίο συνδέει νέους με οικολογικές επιχειρήσεις και τους παρέχει καθοδήγηση και υποστήριξη για να ξεκινήσουν τη δική τους φιλική προς το περιβάλλον επιχείρηση.

Δίκτυα / εκπαιδεύσεις υποστήριξης οικο-επιχειρηματιών

- [H GreenEvo](#) επιδιώκει να επιταχύνει τη μεταφορά της περιβαλλοντικής τεχνολογίας με τη διεξαγωγή διαγωνισμού για εταιρείες πράσινης τεχνολογίας. Η προσπάθεια έχει δημιουργήσει μια πλατφόρμα για την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών, που συνδέει διεθνείς επιχειρηματικούς εταίρους.
- [To Climate-KIC Poland](#) αποτελεί μέρος του ευρύτερου ευρωπαϊκού οργανισμού και υποστηρίζει οικολογικούς επιχειρηματίες στην ανάπτυξη καινοτομίας για το κλίμα και βιώσιμων λύσεων. Προσφέρουν διάφορα προγράμματα, όπως εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα, προγράμματα επιτάχυνσης και πρόσβαση σε ένα δίκτυο εμπειρογνομόνων και μεντόρων.
- [To Πολωνικό Πράσινο Δίκτυο](#) είναι ένας οργανισμός που προωθεί την αειφόρο ανάπτυξη και υποστηρίζει τους οικολογικούς επιχειρηματίες. Παρέχει ευκαιρίες δικτύωσης,

⁷⁰ Πηγή: 2022: Στατιστική Υπηρεσία της Πολωνίας (16.01.2023) [Δείκτες πράσινης οικονομίας στην Πολωνία 2022](#)

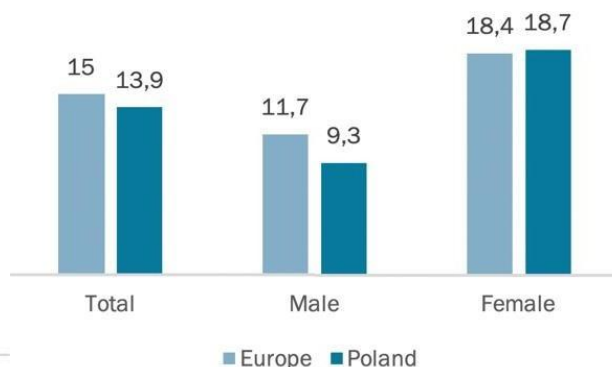
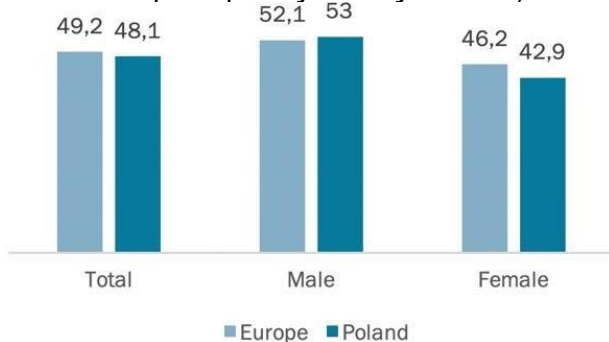
κατάρτισης και πόρους για οικοεπιχειρηματίες και οργανισμούς που εργάζονται για ένα πιο πράσινο μέλλον.

- [Το Ίδρυμα για τη Βιώσιμη Ενέργεια](#) επικεντρώνεται στην προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των βιώσιμων πρακτικών. Υποστηρίζουν τους οικο-επιχειρηματίες μέσω προγραμμάτων κατάρτισης, διαβουλεύσεων και δικτύων.
- [Το Ίδρυμα Impact Foundation Poland](#) στοχεύει στην προώθηση της κοινωνικής και περιβαλλοντικής επιχειρηματικότητας. Υποστηρίζουν τους οικολογικούς επιχειρηματίες μέσω καθοδήγησης, κατάρτισης, εκδηλώσεων δικτύωσης, επενδυτών.
- [Ο Πολωνικός Σύνδεσμος Βιώσιμων Επιχειρήσεων](#) προωθεί βιώσιμες επιχειρηματικές πρακτικές και υποστηρίζει τους οικολογικούς επιχειρηματίες. Παρέχει πόρους, κατάρτιση και ευκαιρίες δικτύωσης για να βοηθήσει τους οικοεπιχειρηματίες να αναπτύξουν και να επεκτείνουν τις επιχειρήσεις τους.

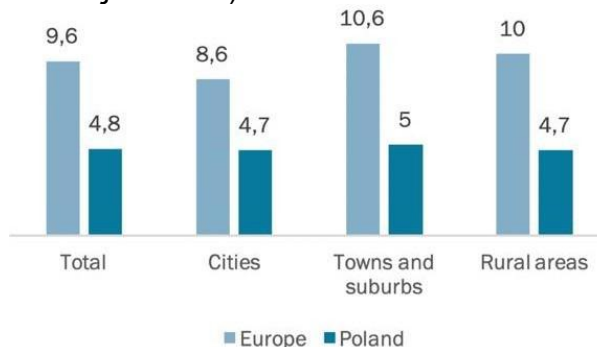
1.4.5. Πολωνία - κάρτα χώρας

NEETs

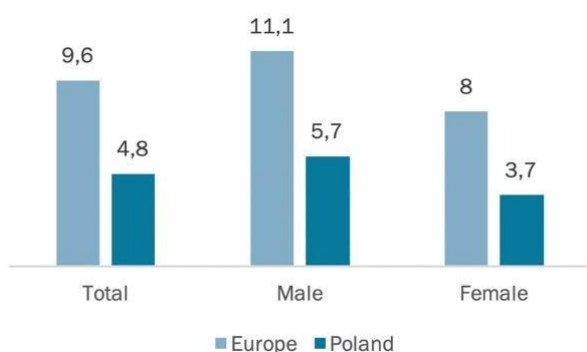
Ποσοστά NEET ανά φύλο, ηλικία και εργασιακή κατάσταση (% των ατόμων ηλικίας 15 έως 29 ετών)⁷¹

Απασχόληση των νέων κατά φύλο, ηλικία και επίπεδο εκπαίδευσης (% των ατόμων ηλικίας 15 έως 29 ετών)⁷²

Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης ανά φύλο και βαθμό αστικοποίησης (% των ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών)⁷³

Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και εργασιακό καθεστώς (% των ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών)⁷⁴

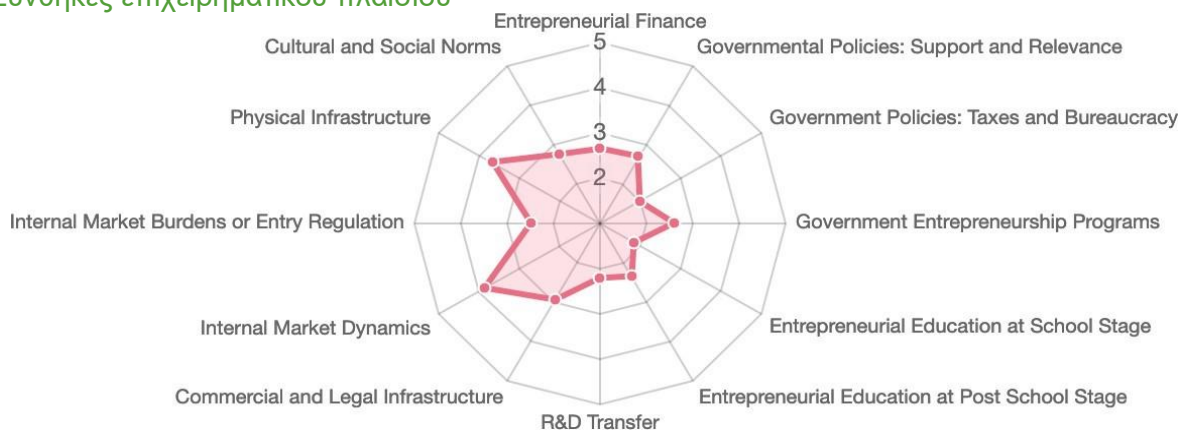
⁷¹ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Νέοι που δεν απασχολούνται ούτε συμμετέχουν σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά φύλο, ηλικία και εργασιακή κατάσταση \(ποσοστά NEET\)](#)

⁷² Πηγή: (2023) [Απασχόληση των νέων κατά φύλο, ηλικία και επίπεδο εκπαίδευσης](#)

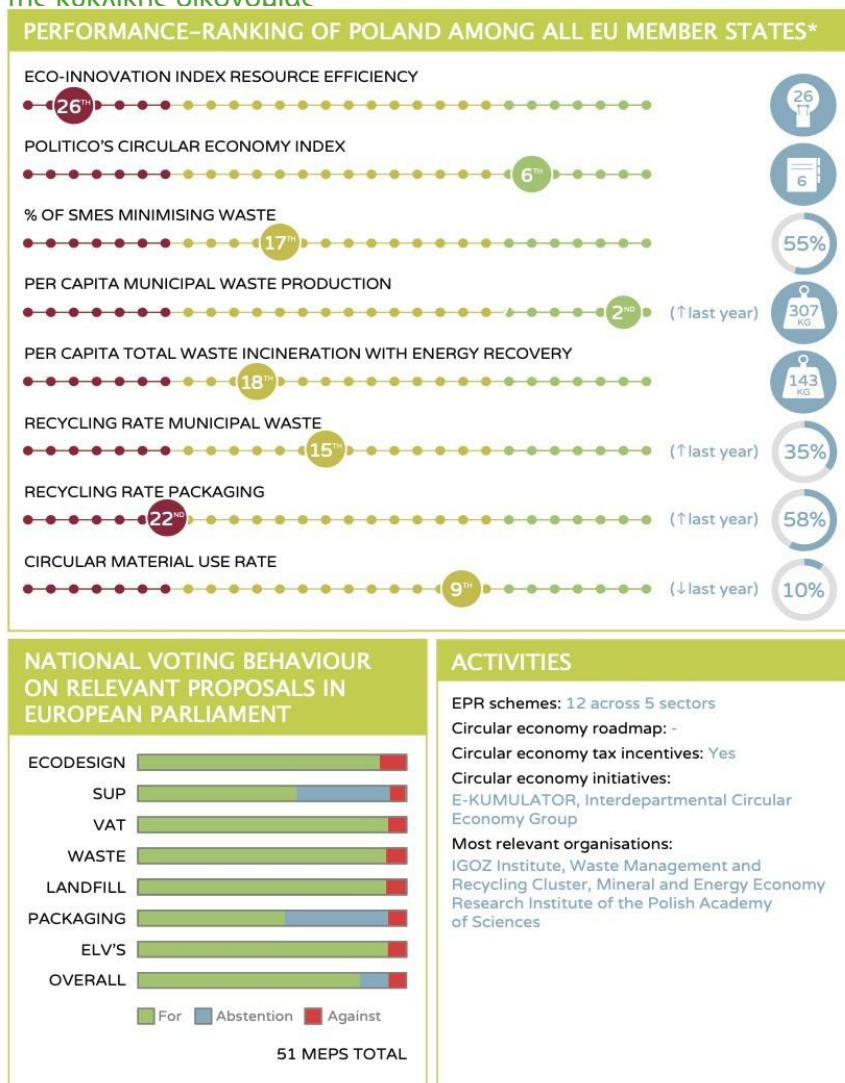
⁷³ Πηγή: Eurostat (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και βαθμό αστικοποίησης](#)

⁷⁴ Πηγή: Eurostat (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και εργασιακή κατάσταση](#)

Συνθήκες επιχειρηματικού πλαισίου¹⁰³

Επισκόπηση της κυκλικής οικονομίας¹⁰⁴

¹⁰³ Πηγή: [Οικονομικά προφίλ](#)

¹⁰⁴ Πηγή: Ecopreneur.eu - European Sustainable Business Federation (2019) [Circular economy update overview of circular economy in Europe](#)

1.5. Ολλανδία

1.5.1. NEETs

Στατιστικά στοιχεία

Στην Ολλανδία, το ποσοστό NEET των νέων κυμαίνεται γύρω στο 5% εδώ και αρκετά χρόνια. Με βάση τα στοιχεία της Eurostat¹⁰⁵, το 2021, το ποσοστό NEET ήταν στο 5,5%. Οι νεαρές γυναίκες έχουν λιγότερες πιθανότητες να απασχοληθούν σε σχέση με τους νεαρούς άνδρες, ιδίως όσες έχουν χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης. Μόνο το 53% των γυναικών ηλικίας 25-34 ετών με επίπεδο εκπαίδευσης κάτω από το ανώτερο δευτεροβάθμιο απασχολούνταν το 2020 σε σύγκριση με το 74% των ανδρών.

Οι νέοι ενήλικες (15-29 ετών) που έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό είναι επίσης πιο πιθανό να είναι NEETs από τους νέους ενήλικες που έχουν γεννηθεί στη χώρα τους. Το ποσοστό των NEET μεταξύ των νέων ενηλίκων που γεννήθηκαν στο εξωτερικό και έφτασαν στην ηλικία των 15 ετών είναι 10%, ενώ το ποσοστό των NEET μεταξύ εκείνων που έφτασαν στην ηλικία των 16 ετών και έπειτα είναι 19%¹⁰⁶.

Εκπαίδευση

Πάνω από 817.000 Ολλανδοί νέοι ηλικίας 15 έως 27 ετών δεν φοιτούσαν στην εκπαίδευση και 151.000 από αυτούς (18,5%) δεν είχαν εργασία. 167.000 νέοι εγκατέλειψαν την εκπαίδευση χωρίς το λεγόμενο προσόν εκκίνησης, που σημαίνει ότι δεν είχαν αποκτήσει τουλάχιστον απολυτήριο ανώτερης γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (HAVO) ή απολυτήριο δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης (MBO) επιπέδου 2. 67.000 (40,1%) από αυτούς τους 167.000 νέους δεν είχαν εργασία, σε σύγκριση με το 12,1% των νέων που είχαν αποκτήσει προσόντα εκκίνησης.

Η πανδημία του ιού covid 19 επηρέασε αρνητικά τα ποσοστά ανεργίας των νέων. Το ποσοστό ανεργίας των νέων αυξήθηκε από 6,3% τον Φεβρουάριο του 2020 σε 11,3% τον Αύγουστο του 2020, ενώ στη συνέχεια μειώθηκε αργά σε 9,4% τον Φεβρουάριο του 2021¹⁰⁷.

Οι NEETs παρουσιάζουν περιορισμένη συσχέτιση με την αστικοποίηση. Ειδικότερα, τα στοιχεία από τη δεύτερη φάση της ποσοτικής μελέτης υποδηλώνουν ότι οι NEETs είναι πιθανότερο να βρίσκονται σε αγροτικές περιοχές της χώρας.

Η πλειονότητα των NEET συνήθως εμπίπτει στο ηλικιακό φάσμα 15 έως 24 ετών. Επιπλέον, πολλοί Ολλανδοί NEET δεν έχουν ολοκληρώσει την εκπαίδευσή τους ή δεν διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα για την απασχόληση. Μπορεί να έχουν εγκαταλείψει το σχολείο ή να μην έχουν ακολουθήσει περαιτέρω εκπαίδευση ή κατάρτιση. Ένα σημαντικό ποσοστό των Ολλανδών NEET μπορεί να εργάζεται περιστασιακά, αλλά γενικά δεν έχει σταθερή ή τακτική απασχόληση.

Σε γενικές γραμμές, οι NEETs στην Ολλανδία είναι πιο πιθανό να είναι άγαμοι και χωρίς παιδιά σε σύγκριση με τα άτομα που εργάζονται ή ασχολούνται με την εκπαίδευση ή την κατάρτιση. Είναι λιγότερο σύνηθες για τους NEETs να έχουν οικογένεια, καθώς συχνά αντιμετωπίζουν προκλήσεις όσον αφορά την οικονομική σταθερότητα και ανεξαρτησία.

Τέλος, οι περισσότεροι NEET προέρχονται από διαφορετικά κοινωνικοοικονομικά περιβάλλοντα. Ορισμένοι NEET μπορεί να αντιμετωπίζουν κοινωνικοοικονομικά μειονεκτήματα ή να προέρχονται από νοικοκυριά με χαμηλό εισόδημα, ενώ άλλοι μπορεί να έχουν προσωπικές συνθήκες ή προκλήσεις που εμποδίζουν τη συμμετοχή τους στην εκπαίδευση ή την απασχόληση.

1.5.2. Πολιτική απασχόλησης των νέων

Πολιτική για την απασχόληση των νέων

- Σε εθνικό επίπεδο, η συνεργασία μεταξύ του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης και του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού και Επιστημών είναι εντατική όσον αφορά αυτό το θέμα πολιτικής. Στόχος τους είναι η αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και της σχολικής εγκατάλειψης των νέων.
- Ένα σημαντικό μέτρο του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης είναι η αντιμετώπιση της απασχόλησης των νέων. Το μέτρο αυτό αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και στην ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας. Αρκετοί σημαντικοί φορείς, όπως οι δήμοι, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, το τμήμα του Οργανισμού Κοινωνικής Ασφάλισης (UWV) και οι εργοδοτικοί

¹⁰⁵ Πηγή: (26.05.2023) Στατιστικά στοιχεία για τους νέους που δεν απασχολούνται ούτε βρίσκονται σε εκπαίδευση ή κατάρτιση¹⁰⁶
Στις Κάτω Χώρες, ο όρος νεολαία χρησιμοποιείται για παιδιά και νέους από 0 έως 25 ετών. Το 2021, υπήρχαν σχεδόν 4,9 εκατομμύρια παιδιά σε αυτή την ηλικιακή ομάδα: παιδιά (0 - 12 ετών) και νέοι (12 - 25 ετών). Πρόκειται για το 28% του συνολικού πληθυσμού των 17,5 εκατομμυρίων κατοίκων. Όπως και στις περισσότερες άλλες βιομηχανικές χώρες, το ποσοστό των νέων στο συνολικό πληθυσμό μειώνεται. Πηγή: ΕΛ: ΟΟΣΑ Education at a Glance 2021 : Δείκτες ΟΟΣΑ - Κάτω Χώρες

¹⁰⁷ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 15.07.2021) Ολλανδία - Γενικό πλαίσιο

οργανισμοί συμμετέχουν σε περιφερειακό επίπεδο για να διασφαλίσουν ότι οι νέοι μπορούν να αποκτήσουν εργασιακή εμπειρία και να βρουν εργασία.

- Η [γενική τρίτη δέσμη μέτρων στήριξης και ανάκαμψης](#) που παρείχε η κυβέρνηση κατά τη διάρκεια της κρίσης του covid 19 ήταν επίσης διαθέσιμη για τη δημοτική υπηρεσία, την υποστήριξη σε περίπτωση κρίσης από [περιφερειακές ομάδες κινητικότητας](#) και την πρόσθετη κατάρτιση με βάση την εργασία σε επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, προκειμένου να κατευθύνει τους νέους προς την περαιτέρω εκπαίδευση ή την εργασία. Κάθε μία από τις 35 περιφέρειες εργασίας παρουσίασε επίσης περιφερειακά σχέδια με τη συμμετοχή των τοπικών φορέων, τα οποία περιείχαν συγκεκριμένες φιλοδοξίες και στόχους που έπρεπε να αναληφθούν. Ο συντονισμός της προσέγγισης βρίσκεται στα χέρια τόσο του [Υπουργού Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης](#) όσο και του [Υπουργού Παιδείας, Πολιτισμού και Επιστημών](#). Η προσέγγιση περιλαμβάνει τη στήριξη των νέων που αναζητούν εργασία μετά την εκπλήρωση των σχολικών υποχρεώσεων, που είναι άνεργοι μετά από μια περίοδο εργασίας και υποβάλλουν αίτηση για επίδομα ανεργίας, που έχουν εγκαταλείψει το σχολείο χωρίς βασικό τίτλο σπουδών, που είναι άνεργοι και δεν λαμβάνουν επίδομα ανεργίας, μπορούν να ζητήσουν στήριξη από τον δήμο.
- Στο πλαίσιο της ολλανδικής εκπαιδευτικής πολιτικής υπάρχει η υποχρέωση, για τα άτομα ηλικίας έως 18 ετών, να αποκτήσουν βασικό τίτλο σπουδών ή δίπλωμα ανώτερης γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή προ-πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Οι νέοι μεταξύ 18 και 23 ετών υποστηρίζονται από τα σχολεία τους [και](#) παρακολουθούνται από το [Περιφερειακό Κέντρο Αναφοράς και Συντονισμού \(RMC\)](#).
- Ο [Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης](#) εγκαινίασε το πρόγραμμα [Περαιτέρω ένταξη στην αγορά](#) εργασίας τον Νοέμβριο του 2018. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει πιλοτικά έργα. Ένα πιλοτικό έργο διερευνά μέτρα που απευθύνονται σε όλους τους πολίτες με μη δυτικό μεταναστευτικό υπόβαθρο, συμπεριλαμβανομένων των νέων, για παράδειγμα την αντιμετώπιση των προκαταλήψεων κατά τις διαδικασίες πρόσληψης και επιλογής και τη βελτίωση των θέσεων στην αγορά εργασίας).
- Το [Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Επιστημών](#) παρέδωσε τον κεντρικό συμβουλευτικό ρόλο σε ένα νέο ίδρυμα τον Αύγουστο του 2015: το [Ίδρυμα Συνεργασίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση, την Κατάρτιση και την Αγορά Εργασίας](#) (SBB) είναι υπεύθυνο για την έρευνα της αγοράς εργασίας, την ανάπτυξη και τη διατήρηση της δομής των προσόντων και τη διαπίστευση των εταιρειών πρακτικής άσκησης.
- Οι δήμοι διαθέτουν ένα jongerenloket (κουτί νεότητας) για νέους μεταξύ 16 και 27 ετών. Οι νέοι που έχουν ερωτήσεις σχετικά με την εκπαίδευση, το εισόδημα και την εργασία μπορούν να απευθύνονται στο γκισέ νεολαίας του δήμου τους.
- Η κυβέρνηση δίνει επίσης προσοχή στους νέους με αναπηρία, οι οποίοι δυσκολεύονται να εργαστούν ή να βρουν εργασία. Το 2013, το υπουργικό συμβούλιο αποφάσισε στην [κοινωνική συμφωνία](#) να αντιμετωπίσει την ανεργία. Στο πλαίσιο αυτής της Κοινωνικής Συμφωνίας οι εργοδότες συμφώνησαν να δημιουργήσουν 100.000 θέσεις εργασίας και η κυβέρνηση συμφώνησε να δημιουργήσει 25.000 επιπλέον θέσεις εργασίας, τη λεγόμενη [Συμφωνία για την απασχόληση](#). Οι εργοδότες και η κυβέρνηση είναι υπεύθυνοι για την επίτευξη των στόχων της συμφωνίας για την απασχόληση.
- Η παρέμβαση [Proefplaatsen \(Δοκιμαστικές θέσεις εργασίας\)](#) παρέχει σε ανάπηρους (νέους) εργαζόμενους που λαμβάνουν κοινωνικές παροχές τη δυνατότητα να εργαστούν ως δοκιμαστικοί εργαζόμενοι επί 2 μήνες και οι εργαζόμενοι συνεχίζουν να λαμβάνουν κοινωνικές παροχές. Κατά τη διάρκεια αυτών των 2 μηνών, ο εργοδότης δεν καταβάλλει μισθούς.

Μέτρα για την απασχόληση των νέων

Η ολλανδική κυβέρνηση συμμετέχει ενεργά στην προώθηση του να αποφοιτούν οι νέοι από το σχολείο με πτυχίο και να είναι σε θέση να βρουν κατάλληλη εργασία. Η κυβέρνηση λαμβάνει μέτρα πολιτικής και συνεργάζεται τόσο με τον επιχειρηματικό κόσμο όσο και με τον τομέα της εκπαίδευσης για να το επιτύχει αυτό.

Οι δήμοι επικεντρώνονται στην υποστήριξη των νέων χωρίς πτυχίο ή τα απαραίτητα προσόντα εκκίνησης. Η τόνωση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας βασίζεται στον [νόμο περί συμμετοχής](#) (2014). Ο νόμος έχει ως στόχο να βοηθήσει όλα τα άτομα (συμπεριλαμβανομένων των νέων) με ή χωρίς εργασιακούς περιορισμούς να βρουν κατάλληλες θέσεις εργασίας.

Για τους μαθητές της Δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, έχει αναπτυχθεί μια εκπαιδευτική διαδρομή "μάθησης μέσω της πράξης". Συνδυάζει την εργασία και τη μάθηση σε επιχειρήσεις που λειτουργούν ως περιβάλλοντα μάθησης. Το [Επιστημονικό Συμβούλιο για την Κυβερνητική Πολιτική](#) (WRR) ζητά πολιτικές με στόχο την [κοινωνική συνοχή στην εκπαίδευση για την προώθηση ίσων ευκαιριών για όλους τους νέους](#). Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Επιστημών ενθαρρύνει την ευκολότερη μετάβαση μεταξύ διαφορετικών τύπων σχολείων, για να μαθαίνει ο ένας από τις εμπειρίες του άλλου, την ευαισθητοποίηση όλων των εμπλεκόμενων και τον χώρο για πειραματισμό⁷⁵.

Άλλα μέτρα

Το πρόγραμμα "[Μαζί στον πελάτη](#)" είναι μια μεγάλης κλίμακας συνεργασία μεταξύ διαφόρων οργανισμών, όπως η [VNG \(Ένωση Ολλανδικών Δήμων\)](#) και ο Οργανισμός Ασφάλισης Εργαζομένων ([UWV](#)), η οποία αποσκοπεί στην υποστήριξη των δήμων και των 35 περιφερειών της αγοράς εργασίας για τη βελτίωση της παροχής υπηρεσιών προς τους αιτούντες εργασία και τους εργοδότες.

Εκτός από τα εθνικά μέτρα, πολλά συμβαίνουν και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Μερικά παραδείγματα:

- Ένα άλλο πρόγραμμα που επικεντρώνεται στην εργασία για τη νεολαία είναι το [Tailor-made route \(T.O.M.\)](#). Το T.O.M. είναι μια πρωτοβουλία του δήμου Den Bosch για νέους NEET μεταξύ 16 και 27 ετών. Μέσω αυτής της διαδικασίας, οι νέοι υποστηρίζονται στην εκπαίδευση και την εύρεση εργασίας.
- Το [Graafschap](#) College καθοδηγεί τους ευάλωτους μαθητές, οι οποίοι έχουν ολοκληρώσει τη δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση (MBO), προς την αγορά εργασίας. Στους μαθητές που δεν γνωρίζουν πώς να βρουν εργασία προσφέρεται υποστήριξη από έναν εργασιακό σύμβουλο του [προγράμματος School-ex](#).
- Η πρωτοβουλία [Learn2Work](#) είναι ένα πρόγραμμα μάθησης και εργασίας που υποστηρίζεται από την εργασία για τη νεολαία. Βοηθά τους νέους με πολλαπλά προβλήματα να δομήσουν τη ζωή τους. Ο δήμος του Almere είναι ένας από τους φορείς που παρέχουν επιχορηγήσεις.

Οι νέοι απασχολούνται σχετικά συχνά με ευέλικτη σύμβαση εργασίας. Με αυτόν τον [νόμο για την εργασία και την ασφάλεια](#) (2014), η κυβέρνηση δημιούργησε μια ισορροπία μεταξύ μόνιμων και ευέλικτων όρων απασχόλησης⁷⁶.

Αγορά εργασίας

Η ολλανδική οικονομία ανέκαμψε γρήγορα από την κρίση που προκάλεσε το ξέσπασμα της πανδημίας του κοροναϊού το 2020.

Η ανεργία είναι χαμηλή. Κατά μέσο όρο, το 4,2% του εργατικού δυναμικού ήταν άνεργο το 2021, που αντιστοιχεί σε 408.000 άτομα. Στην πράξη, το δυναμικό στην αγορά εργασίας είναι μεγαλύτερο από ό,τι δείχνουν οι επίσημες στατιστικές. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τα άτομα που δεν εργάζονται αλλά δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για εργασία ή/και δεν αναζητούν (ακόμη) εργασία δεν υπολογίζονται ως μέρος του ενεργού πληθυσμού των ανέργων.

Οι τομείς με τις περισσότερες θέσεις εργασίας είναι η περίθαλψη και η πρόνοια, το εμπόριο και η ενοικίαση και άλλες επιχειρηματικές υπηρεσίες. Το 2021 αυξήθηκε η εργασία με προσωρινή απασχόληση. Αυτό συνηθίζεται όταν μια οικονομία πηγαίνει και πάλι καλά μετά από μια κρίση. Οι εργοδότες αναθέτουν πρώτα την εργασία σε προσωρινά απασχολούμενους. Σε μεταγενέστερο στάδιο, οι εργοδότες απασχολούν στη συνέχεια οι ίδιοι τους ανθρώπους με συμβάσεις ορισμένου ή αορίστου χρόνου⁷⁷.

1.5.3. Επιχειρηματικότητα στην Ολλανδία

Πολιτική και πλαίσιο

Την κύρια πολιτική ευθύνη για την επιχειρηματικότητα έχει το [Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης](#). Ωστόσο, ορισμένα άλλα υπουργεία μπορεί να συμμετέχουν

⁷⁵ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 20.11.2020) [Ολλανδία - Απασχόληση και επιχειρηματικότητα](#)

⁷⁶ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 31.03.2022) [Ολλανδία - Ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας](#)

⁷⁷ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή - EURES (11.07.2022) [Πληροφορίες για την αγορά εργασίας - Κάτω Χώρες](#)

στο σχεδιασμό των πολιτικών. Για παράδειγμα, το [Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Επιστημών](#) διαδραματίζει ρόλο στην αύξηση των δεξιοτήτων τόσο των εργαζομένων όσο και των επιχειρηματιών. Για τις πολιτικές επιχειρηματικότητας που απευθύνονται σε ευάλωτες ομάδες, το [Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης](#) μοιράζεται την ευθύνη με το [Υπουργείο Οικονομίας και Κλίματος](#). Ορισμένες από τις πολιτικές στήριξης υλοποιούνται μέσω οργανισμών σε εθνικό επίπεδο, περιφερειακών κυβερνήσεων και δημοτικών αρχών. Η ολλανδική πολιτική για την επιχειρηματικότητα τείνει να υιοθετεί μια πιο γενική προσέγγιση, συνήθως χωρίς να κάνει διάκριση μεταξύ διαφορετικών ομάδων-στόχων, αλλά προσαρμόζοντας τη στήριξη σε μεμονωμένους επιχειρηματίες⁷⁸.

Η [ολλανδική έκθεση Global Entrepreneurship Monitor του 2019](#) δείχνει ότι η Ολλανδία σημειώνει καλές επιδόσεις όσον αφορά τις φυσικές υποδομές, τα πολιτιστικά και κοινωνικά πρότυπα σχετικά με την επιχειρηματικότητα, τις εμπορικές υποδομές και την πρόσβαση στη χρηματοδότηση. Δύο πρόσφατες δράσεις αποσκοπούν στη μείωση του διοικητικού φόρτου για τους επιχειρηματίες και τις ΜΜΕ, και συγκεκριμένα η [ολλανδική συμβουλευτική επιτροπή για τις κανονιστικές επιβαρύνσεις \(ATR\)](#) (2017-21), η οποία εξετάζει όλους τους νέους κανονισμούς με σκοπό τη μείωση του φόρτου για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Περαιτέρω απλοποιήσεις στα φορολογικά και ρυθμιστικά συστήματα αναμένονται κατά την περίοδο 2018-21 στο πλαίσιο της [συμφωνίας συνασπισμού του 2017](#).

Εμπόδια στη δημιουργία επιχειρήσεων

Παρά την ισχυρή αυτή προϋπόθεση, ο διοικητικός φόρτος παραμένει δυσανάλογο εμπόδιο στην επιχειρηματικότητα για ορισμένες ομάδες πληθυσμού. Οι μετανάστες, για παράδειγμα, αναφέρουν ότι αντιμετωπίζουν πολλές προκλήσεις στην πλοήγηση στο ρυθμιστικό περιβάλλον, συχνά λόγω δυσκολιών με τη γλώσσα. Περίπου το 45% του πληθυσμού δήλωσε ότι έχει τις δεξιότητες και τις γνώσεις που απαιτούνται για την έναρξη μιας επιχείρησης το 2019. Αυτό το επίπεδο επιχειρηματικών δεξιοτήτων στον πληθυσμό αναμένεται να επηρεάσει ευνοϊκά το επίπεδο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και συνάδει σε γενικές γραμμές με τα υψηλά επίπεδα αλφαριθμητισμού και ψηφιακού αλφαριθμητισμού μεταξύ των ενηλίκων και των φοιτητών.

Οι άνθρωποι ήταν λιγότερο πιθανό να αναφέρουν ότι ο "φόβος της αποτυχίας" αποτελούσε εμπόδιο από ό,τι ο μέσος όρος της ΕΕ κατά την περίοδο 2015-19 (34,5% έναντι 45,0%). Από τις βασικές ομάδες του πληθυσμού, οι γυναίκες και οι νέοι ήταν πιο πιθανό να αναφέρουν αυτό το εμπόδιο (38,8% και 37,8%), αλλά οι ομάδες αυτές ήταν ωστόσο λιγότερο πιθανό να το αναφέρουν σε σχέση με τον αντίστοιχο μέσο όρο της ΕΕ (48,9% για τις γυναίκες και 44,7% για τους νέους της ΕΕ αντίστοιχα).

Η έλλειψη επιχειρηματικών δεξιοτήτων φαίνεται να αποτελεί λιγότερο εμπόδιο για τη δημιουργία επιχειρήσεων στις Κάτω Χώρες. Το ποσοστό των νέων που δηλώνουν ότι διαθέτουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για την έναρξη μιας επιχείρησης έχει αυξηθεί σημαντικά την τελευταία δεκαετία: Το 43,2% των νέων δηλώνει ότι έχει τις δεξιότητες για να γίνει επιχειρηματίας (37,2% για την ΕΕ).

Δραστηριότητες αυτοαπασχόλησης και επιχειρηματικότητας

Σχεδόν το 15% του ενεργού πληθυσμού ήταν αυτοαπασχολούμενοι το 2019, το οποίο ήταν ελαφρώς πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Οι γυναίκες είχαν 60% περισσότερες πιθανότητες από τους άνδρες να είναι επιχειρηματίες σε πρώιμο στάδιο. Οι νέοι (18-30 ετών) ήταν πολύ ενεργοί στην επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων μεταξύ 2015 και 2019: πάνω από το 15% ξεκινούσαν ή διαχειρίζονταν μια νέα επιχείρηση. Το ποσοστό αυτό ήταν περίπου διπλάσιο από τον μέσο όρο της ΕΕ (7,8%). Επιπλέον, η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων αυξήθηκε την τελευταία δεκαετία. Η αύξηση αυτή παρατηρήθηκε σε όλες τις ομάδες πληθυσμού-ωστόσο, ήταν ιδιαίτερα εντυπωσιακή μεταξύ των νεαρών επιχειρηματιών.

Καθεστώτα στήριξης

- Τα εθνικά προγράμματα υλοποιούνται συχνά από τοπικούς φορείς και οργανώσεις, και συμπληρώνονται από ένα ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών από δημοτικές κυβερνήσεις και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Πολλές από αυτές τις πρωτοβουλίες απευθύνονται σε γυναίκες, νέους και μετανάστες. Υπάρχουν δύο επιτυχημένα και μακροχρόνια προγράμματα: [Bbz](#) για τους ανέργους και [Qredits](#) για όσους αντιμετωπίζουν οικονομικό αποκλεισμό.

- Το πρόγραμμα σπουδών της [Δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης](#) (MBO) έχει προσαρμοστεί με την εισαγωγή επιλογών που προσφέρουν τη δυνατότητα εκμάθησης επιχειρηματικών δεξιοτήτων. Στην ιστοσελίδα του [Entrepreneurial Now](#), οι μαθητές μπορούν να διευρύνουν τις δεξιότητές τους και να αποκτήσουν περισσότερες γνώσεις.
- [Πλατφόρμα Education2032](#). Ο [Ολλανδικός Οργανισμός Επιχειρήσεων](#) και ο [Young Entrepreneur](#) ανέπτυξαν μια συμβουλευτική έκθεση στην οποία αναφέρουν ότι η επιχειρηματική εκπαίδευση θα πρέπει να αποτελέσει τη βάση για το μελλοντικό πρόγραμμα σπουδών.
- Η [φορολογική αρχή](#) έχει αναπτύξει ένα [πακέτο διδασκαλίας "Επιχειρηματικότητα και φόροι"](#) για τους μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με σκοπό την αύξηση της φορολογικής τους συνείδησης. Το διδακτικό πακέτο που αναπτύχθηκε ονομάζεται [σχεδιασμός επιχειρήσεων και φορολογία](#). Το πακέτο αυτό περιλαμβάνει ένα εγχειρίδιο για τους εκπαιδευτικούς, εργασίες και μια περίληψη της θεωρίας.
- Το πρόγραμμα Erasmus+ είναι μια πρωτοβουλία μεγάλης κλίμακας που δίνει στους νέους την ευκαιρία να αναπτύξουν τις δεξιότητές και τις ικανότητές τους.⁷⁹

Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας

Η κυβέρνηση ανέπτυξε μια σειρά μέτρων για να δημιουργήσει ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τη δημιουργία επιχειρήσεων. Ευκαιρίες χρηματοδότησης για τη δημιουργία μιας νέας επιχείρησης μπορείτε να βρείτε στον [Ολλανδικό Οργανισμό Επιχειρήσεων](#). Μια από τις σημαντικές ολλανδικές πρωτοβουλίες είναι το StartupDelta. Σκοπός της είναι να ενισχύσει, να συνδέσει και να αναπτύξει το ακμάζον και ανταγωνιστικό οικοσύστημα νεοφυών επιχειρήσεων των Κάτω Χωρών, καθιστώντας την το καλύτερο μέρος για την ίδρυση και την ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρήσεων.

- Η [ολλανδική κυβέρνηση](#) επιθυμεί να βοηθήσει τις φιλόδοξες νεοφυείς επιχειρήσεις και άλλους επιχειρηματίες να αναπτυχθούν γρήγορα, μέσω του [σχεδίου δράσης για τη φιλόδοξη επιχειρηματικότητα](#). Είναι σημαντικό οι νεοσύστατες επιχειρήσεις να έχουν καλύτερη πρόσβαση σε κεφάλαια, γνώσεις, καινοτομία και στην παγκόσμια αγορά.⁸⁰
- Το επιχειρηματικό ίδρυμα [Young Entrepreneurs](#) διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προώθηση της επιχειρηματικότητας των νέων. Προσφέρει εκπαιδευτικά προγράμματα και έργα βασισμένα στην εμπειρία για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. Το Young Entrepreneurs συνεργάζεται με ιδιωτικούς οργανισμούς όπως η ABN AMRO Bank και το [Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων και Πολιτικής για το Κλίμα](#).
- Η [ολλανδική κυβέρνηση](#) βοηθά τους επιχειρηματίες να αποκτήσουν πρόσβαση σε δίκτυα, διότι τα καλά δίκτυα βοηθούν την ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Σε όλους τους επιχειρηματίες προσφέρεται πρόσβαση στο [Business.gov.nl \(Ondernemersplein\)](#), τον ηλεκτρονικό τόπο όπου οι επιχειρηματίες μπορούν να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες από διάφορους φορείς, όπως το [Εμπορικό Επιμελητήριο](#) και η [Φορολογική και Τελωνειακή Διοίκηση](#). Ειδικές πληροφορίες προσφέρονται σε νέους επιχειρηματίες, όπως οι φοιτητές.
- Ένα άλλο σημαντικό δίκτυο σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο είναι η μεγαλύτερη εργοδοτική οργάνωση [VNO-NCW](#) που εκπροσωπεί τα συμφέροντα των ολλανδικών επιχειρήσεων και της βιομηχανίας και παρέχει μια σειρά υπηρεσιών στα μέλη της. Η VNO-NCW διατηρεί επίσης ειδικούς δεσμούς με διάφορους άλλους οργανισμούς.¹¹⁴

1.5.4. Πράσινη οικονομία/ επιχειρήσεις/ επιχειρηματικότητα

Πλαίσιο

Σύμφωνα με τα στοιχεία της [Στατιστικής Υπηρεσίας των Κάτω Χωρών \(CBS\)](#) που προέρχονται από την τελευταία δημοσίευση στο διαδίκτυο για την Πράσινη Ανάπτυξη, η οποία αξιολογεί τις εξελίξεις των περιβαλλοντικών δεικτών κατά την περίοδο 2000-2016, η ολλανδική οικονομία γίνεται όλο και πιο πράσινη. Οι εταιρείες εφαρμόζουν καθαρότερες διαδικασίες παραγωγής και χρησιμοποιούν σχετικά λιγότερες πρώτες ύλες. Επιπλέον, η παραγωγή και η απασχόληση στον τομέα των περιβαλλοντικών αγαθών και υπηρεσιών έχουν αυξηθεί. Ωστόσο, η βιοποικιλότητα και η ποιότητα του περιβάλλοντος (π.χ. η ποιότητα των υδάτων) υστερούν.

⁷⁹ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 20.11.2020) [Ολλανδία - Ανάπτυξη επιχειρηματικών ικανοτήτων](#)

⁸⁰ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 20.11.2020) [Ολλανδία - Χρηματοδότηση νεοφυών επιχειρήσεων για νέους επιχειρηματίες](#)

Τον Οκτώβριο του 2011, η κυβέρνηση εγκαινίασε το θεματολόγιο βιωσιμότητας για να εξετάσει πώς οι βασικοί τομείς μπορούν να βοηθήσουν τη χώρα να επιτύχει πράσινη ανάπτυξη. Στο πλαίσιο του θεματολογίου βιωσιμότητας, το [πρόγραμμα Green Deal](#) στοχεύει στη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην πράσινη μετάβαση. Για παράδειγμα, η κυβέρνηση έχει συνάψει συμφωνίες με τον [Ολλανδικό Οργανισμό Γαλακτοκομίας](#) και τον [Ολλανδικό Οργανισμό Γεωργίας και Οπωροκηπευτικών](#) για μηδενικές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα στις γαλακτοκομικές αλυσίδες έως το 2020. Με την κατάργηση των επιβλαβών κανονισμών, οι Πράσινες Συμφωνίες στοχεύουν στην ενίσχυση των ιδιωτικών πρωτοβουλιών. Η Ολλανδία θα επιδιώξει επίσης πιο πράσινες παραγωγικές εκροές με τη μετάβαση σε μια οικονομία βιολογικής βάσης.¹¹⁵

Η Ολλανδία δίνει μεγάλη έμφαση στην καινοτομία και την έρευνα στον τομέα των πράσινων επιχειρήσεων. Υποστηρίζει δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης που σχετίζονται με βιώσιμες τεχνολογίες, υλικά και πρακτικές. Η χώρα έχει δημιουργήσει κόμβους καινοτομίας, όπως το [Green Chemistry Campus](#) και διάφορα τεχνολογικά ινστιτούτα, για την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητών.¹¹⁶

[Δίκτυα υποστήριξης οικολογικών επιχειρηματιών/εκπαιδεύσεις](#)

- Το [πρόγραμμα "Πράσινα έργα"](#) ενθαρρύνει τις νέες εξελίξεις στην περιβαλλοντική τεχνολογία, την κυκλική οικονομία και τα ανθεκτικά και καινοτόμα (κατασκευαστικά) έργα.
- Το έργο [Alliance for Green Entrepreneurship](#) απευθύνεται σε ενήλικους εκπαιδευόμενους και θα εργαστεί για την προώθηση της εκπαίδευσης στη βιώσιμη επιχειρηματικότητα με τη δημιουργία εξειδικευμένου εκπαιδευτικού υλικού και πόρων με γνώμονα τους εκπαιδευόμενους, αφιερωμένων στην ανάπτυξη ικανοτήτων για τη δημιουργία μοντέλων κυκλικής οικονομίας, πράσινων νεοφυών και ψηφιακών επιχειρήσεων για την προώθηση της κοινωνικής καινοτομίας και την ενίσχυση των φορέων του τρίτου τομέα.
- [Κέντρο Πράσινης Επιχειρηματικότητας](#) (Πανεπιστήμιο Εφαρμοσμένων Επιστημών VHL). Σε συνεργασία με ιδρύματα γνώσης στο Gelderland, το Πανεπιστήμιο Εφαρμοσμένων Επιστημών VHL (VHL) προσφέρει ένα ευρύ φάσμα εργαστηρίων, προγραμμάτων κατάρτισης και μαθημάτων.
- Το [Κέντρο Βιώσιμης Επιχειρηματικότητας](#) θέλει να καταστήσει επιτυχημένη τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα και τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία. Αυτή η αποστολή μεταφράζεται σε νέα προγράμματα διδασκαλίας για τους φοιτητές, νέα ερευνητικά προγράμματα για τους επιστήμονες και νέες λύσεις για τις περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς κοινότητες. Το Κέντρο παρέχει στους φοιτητές, τους επιχειρηματίες, τους επιστήμονες, τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τους πολίτες όλες τις γνώσεις και τις ικανότητες που χρειάζονται για να καταστήσουν επιτυχημένη τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα και τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία.

¹¹⁴ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 31.03.2022) [Ολλανδία - Προώθηση της επιχειρηματικής κουλτούρας](#)

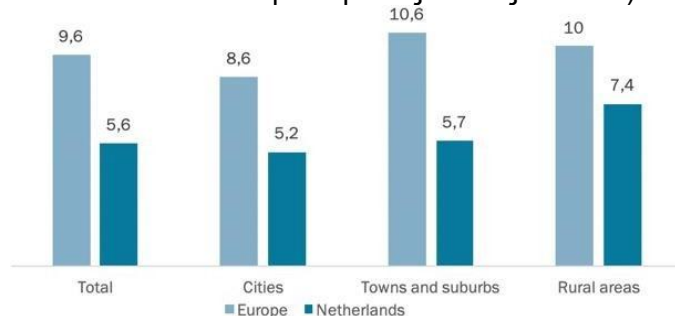
¹¹⁵ Πηγή: ΟΟΣΑ: [Πράσινη ανάπτυξη στην πράξη: Ολλανδία](#)

¹¹⁶ Πηγή: CBS Statistics Netherlands (2009) [Πράσινη ανάπτυξη στις Κάτω Χώρες](#)

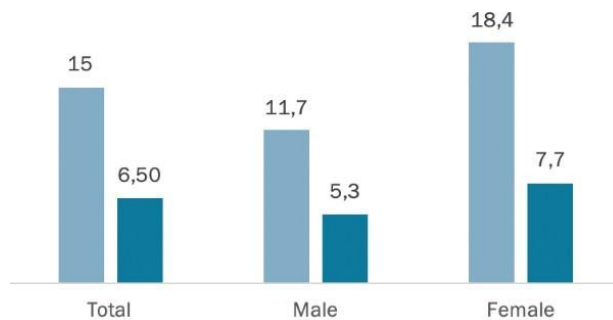
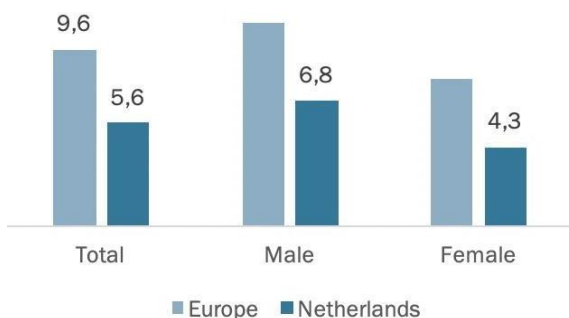
1.5.5. Ολλανδία - κάρτα χώρας NEETS

Ποσοστά NEET ανά φύλο, ηλικία και εργασιακή κατάσταση (% των ατόμων ηλικίας 15 έως 29 ετών)⁸¹

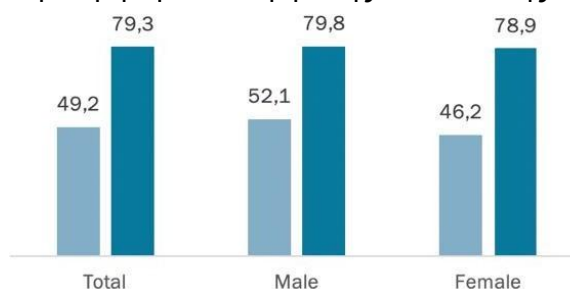
Απασχόληση των νέων κατά φύλο, ηλικία και επίπεδο εκπαίδευσης (% των ατόμων ηλικίας 15 έως 29 ετών)⁸²

κατάρτισης ανά φύλο και βαθμό αστικοποίησης (% των ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών)⁸³

Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και

Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και εργασιακό καθεστώς (% των ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών)⁸⁴

⁸¹ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Νέοι που δεν απασχολούνται ούτε συμμετέχουν σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά φύλο, ηλικία και εργασιακό καθεστώς \(ποσοστά NEET\)](#)

⁸² Πηγή: (2023) [Απασχόληση των νέων κατά φύλο, ηλικία και επίπεδο εκπαίδευσης](#)

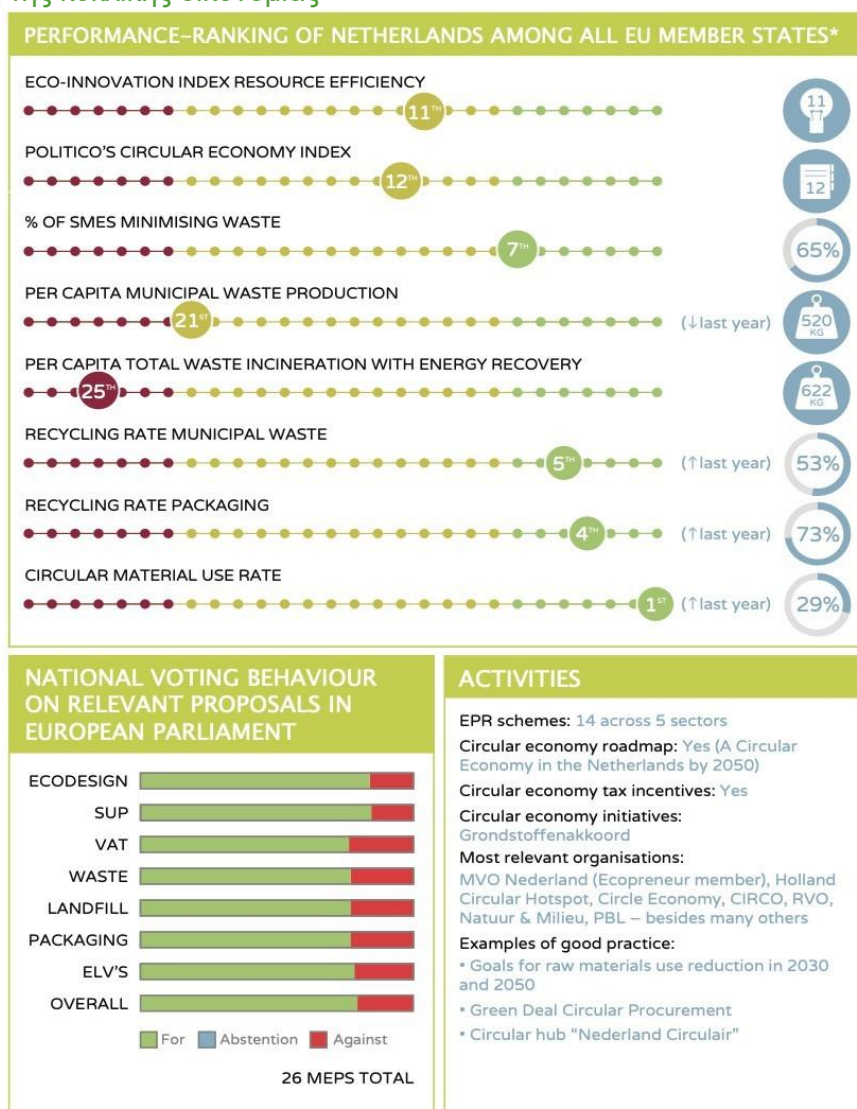
⁸³ Πηγή: Eurostat (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και βαθμό αστικοποίησης](#)

⁸⁴ Πηγή: Eurostat (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και εργασιακή κατάσταση](#)

Συνθήκες επιχειρηματικού πλαισίου⁸⁵

Επισκόπηση της κυκλικής οικονομίας⁸⁶

1.6. Ελλάδα

1.6.1. NEETs

Στατιστικά στοιχεία

⁸⁵ Πηγή: Οικονομικά προφίλ

⁸⁶ Πηγή: Ecopreneur.eu - European Sustainable Business Federation (2019) Circular economy update overview of circular economy in Europe

Σύμφωνα με τη Eurostat⁸⁷, το ποσοστό των νέων ηλικίας 15-24 ετών στην Ελλάδα που δεν είναι μέλη της ΕΕΚ ήταν 23,6% το πρώτο τρίμηνο του 2021, δηλαδή σχεδόν ένας στους τέσσερις νέους στην Ελλάδα.

Η πλειονότητα των NEETs είναι μεταξύ 20 και 24 ετών. Οι NEETs στην Ελλάδα μπορεί να είναι οποιοδήποτε φύλου, αν και η πιθανότητα να γίνουν NEETs μπορεί να επηρεάζεται από το φύλο. Πιο συγκεκριμένα, το ποσοστό των NEETs είναι υψηλότερο μεταξύ των γυναικών από ό,τι των ανδρών.

Η κατανομή των υποομάδων NEET, σύμφωνα με την ενδιάμεση έκθεση του ΟΟΣΑ (2014), δείχνει ότι το 4,9% των νέων Ελλήνων ηλικίας 15-19 ετών είναι ανενεργοί NEET, με την πλειονότητα είτε να φοιτά είτε να εργάζεται. Η μελέτη του [Βαρόμετρου Απουσιών](#)¹²⁴ δείχνει ότι το 65,4% του νεανικού πληθυσμού ηλικίας 15-24 ετών είναι μαθητές ή φοιτητές, ενώ το 16,2% εργάζεται.

Το ποσοστό NEET είναι σχετικά υψηλό εδώ και αρκετά χρόνια, εν μέρει λόγω της οικονομικής κρίσης της χώρας. Ωστόσο, η πανδημία COVID-19 είχε επίσης αντίκτυπο στο ποσοστό των NEET, καθώς πολλοί νέοι αγωνίστηκαν να βρουν εργασία ή να συνεχίσουν την εκπαίδευση ή την κατάρτιση τους κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

Το υψηλότερο ποσοστό των νέων NEET προέρχεται από την τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ στη δεύτερη θέση βρίσκεται η ανώτερη δευτεροβάθμια και μεταδευτεροβάθμια μη τριτοβάθμια εκπαίδευση και στην τρίτη θέση η προδημοτική, πρωτοβάθμια και κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Πρόκειται για μια εξαίρεση: είναι η μόνη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση όπου οι νέοι με τριτοβάθμια εκπαίδευση καταλαμβάνουν τη μεγαλύτερη πλειοψηφία των NEET.¹²⁵

Εκπαίδευση

Οι περισσότεροι NEET έχουν ολοκληρώσει τη δευτεροβάθμια ή μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση και στερούνται εργασιακής εμπειρίας. Ο πληθυσμός των NEET έχει υψηλό ποσοστό γυναικών και αποθαρρυσμένων εργαζομένων, όπως αναφέρει το Eurofound. Σύμφωνα με την GPO ([Ελληνική Κοινή Γνώμη](#)) & το ΚΕΑΔΙΚ ([Κέντρο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα - του Πανεπιστημίου Κρήτης](#))¹²⁶, το μορφωτικό επίπεδο των Ελλήνων NEETs είναι γενικά χαμηλό, με την πλειοψηφία να έχει αποφοιτήσει από την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και στις περισσότερες περιπτώσεις να έχει μέτριο μορφωτικό επίπεδο (δηλαδή απόφοιτοι ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή τεχνικής σχολής). Παρ' όλα αυτά, η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου θα πρέπει να θεωρείται παράγοντας κινδύνου για να γίνει κάποιος NEET, όπως φαίνεται από την περίπτωση των μαθητών Ρομά.

Υπάρχει περιορισμένη συσχέτιση μεταξύ των NEETs και της αστικοποίησης. Οι NEETs είναι πιο πιθανό να βρεθούν σε αγροτικές περιοχές της χώρας. Η πλειονότητα των NEETs είναι άγαμοι και δεν έχουν παιδιά, ενώ μόνο ένα μικρό ποσοστό είναι παντρεμένοι. Συνήθως ζουν με τους γονείς και τα αδέρφια τους, με τους γονείς τους να έχουν επίπεδο δευτεροβάθμιας ή σπάνια τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το οικογενειακό εισόδημα είναι συνήθως χαμηλό έως μεσαίο και δεν βρέθηκαν NEETs σε οικογένειες με υψηλότερο εισόδημα, γεγονός που αναδεικνύει τις κοινωνικοοικονομικές ανισότητες και τη διαγενεακή μετάδοση της φτώχειας. Ωστόσο, οι NEETs φαίνεται να έχουν καλύτερη κοινωνικοοικονομική κατάσταση σε σύγκριση με εκείνους σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, λόγω του ότι ζουν με τις οικογένειές τους και μοιράζονται το εισόδημά τους, γεγονός που συμβάλλει στην πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού και της ακραίας φτώχειας.

¹²⁵ Πηγή: Παπαδάκης, Β., Κυρίδης, Α., & Παπαργύρης, Α. (2014). [Νέοι που δεν βρίσκονται σε απασχόληση, εκπαίδευση ή κατάρτιση \(NEETs\) στην Ελλάδα: Ο αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης και των πολιτικών λιτότητας. Διεθνές περιοδικό ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών](#)

Παγκόσμια Τράπεζα (2021) [Μη έχοντες εκπαίδευση, απασχόληση ή κατάρτιση, σύνολο \(% του πληθυσμού ηλικίας 15-24 ετών\) - Ελλάδα](#)
Οργανισμός Διαχείρισης Έργων Θεσσαλονίκης Α.Ε. (2013) [Έκθεση ανάλυσης αναγκών για το έργο "Νέα Δίκτυα Γειτονιάς" \(NNN\)](#)¹²⁶ Πηγή: International Journal of Humanities and Social Science, Drakaki, M., Papadakis, V., Kyridis, A., & Papargyris, A. (2014) [Young people not in employment, education or training \(NEETs\) in Greece: Ο αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης και των πολιτικών λιτότητας. Διεθνές περιοδικό ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών](#)

⁸⁷ Πηγή: (26.05.2023) [Στατιστικά στοιχεία για τους νέους που δεν απασχολούνται ούτε βρίσκονται σε εκπαίδευση ή κατάρτιση](#)
¹²⁴ Πηγή: Πανεπιστήμιο Κρήτης - Τμήμα Πολιτικών Επιστημών - ΚΕΠΕΤ & ΚΕΑΔΙΚ (2007-2013) [Project Absents Barometer: Ανίχνευση, κατηγοριοποίηση και εμπειρική θεμελίωση προτάσεων πολιτικής για την αντιμετώπιση μιας νέας μορφής κοινωνικής ευαλωτότητας: Οι NEETs \(νέοι που δεν βρίσκονται στην εκπαίδευση, την απασχόληση ή την κατάρτιση\)](#)

1.6.2. Πολιτική απασχόλησης των νέων

Αν και δεν υπάρχει ορισμός από το νόμο για την ελληνική νεολαία και τα ηλικιακά της όρια, η ηλικιακή ομάδα 15 έως 29 ετών είναι η πιο συχνά χρησιμοποιούμενη στα κυβερνητικά έγγραφα στρατηγικής και στις έρευνες. Η πολιτική απασχόλησης των νέων στην Ελλάδα αποτελεί σημαντική πρόκληση λόγω των υψηλών ποσοστών ανεργίας και υποαπασχόλησης των νέων. Η κύρια κρατική αρχή για την απασχόληση και την επιχειρηματικότητα είναι το [Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων](#) μέσω των εποπτευόμενων φορέων του: των [Δημόσιων Υπηρεσιών Απασχόλησης](#) και του [Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού](#). Η ελληνική κυβέρνηση έχει εφαρμόσει διάφορες πολιτικές και πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος, όπως

- Η κυβέρνηση εγκαινίασε το 2014 ένα πρόγραμμα εγγυήσεων για τη νεολαία με στόχο την παροχή ευκαιριών απασχόλησης, κατάρτισης, μαθητείας ή συνεχιζόμενης εκπαίδευσης σε νέους έως 25 ετών. Η πρωτοβουλία υλοποιήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Η κυβέρνηση έχει δρομολογήσει διάφορα προγράμματα για να ενθαρρύνει τις εταιρείες να προσλαμβάνουν νέους, συμπεριλαμβανομένων επιδοτήσεων για εργοδότες που προσλαμβάνουν νέους με μόνιμες συμβάσεις.

Παρά τις προσπάθειες αυτές, η ανεργία των νέων παραμένει μια σημαντική πρόκληση, με ποσοστό ανεργίας των νέων άνω του 30% από το 2021. Η πανδημία COVID-19 έχει επιδεινώσει περαιτέρω το ζήτημα αυτό, οδηγώντας σε αυξημένες απώλειες θέσεων εργασίας και μειωμένες ευκαιρίες απασχόλησης για τους νέους. Το ποσοστό ανεργίας των νέων είναι δυσανάλογο σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ, ιδίως μετά την οικονομική κρίση και την κρίση της πανδημίας⁸⁸.

Αγορά εργασίας

Το 2021, το ποσοστό ανεργίας ήταν 13,2%. Το ποσοστό ανεργίας είναι υψηλότερο μεταξύ των γυναικών, ατόμων ηλικίας έως 24 ετών.

Η πλειονότητα των ατόμων εκτός του εργατικού δυναμικού ηλικίας 15-74 ετών είτε δεν έχει εργαστεί ποτέ στο παρελθόν (45,5%) είτε έχουν περάσει περισσότερα από 8 χρόνια από την τελευταία τους απασχόληση (29,2%). Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα έχει πληγεί ιδιαίτερα από την προσφυγική κρίση λόγω της γεωγραφικής της θέσης στη διαδρομή που χρησιμοποιούν συχνότερα οι πρόσφυγες. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ένα μεγάλο κύμα προσφύγων εισήλθε παράνομα στην ΕΕ και πολλοί από αυτούς χρησιμοποίησαν την Ελλάδα ως σημείο εισόδου. Το γεγονός αυτό επιβαρύνει σημαντικά την ελληνική οικονομία και επηρεάζει αρνητικά τον τουρισμό στα ελληνικά νησιά.⁸⁹

Η σημερινή αγορά εργασίας χαρακτηρίζεται ως ένα περιβάλλον με έλλειψη ευκαιριών απασχόλησης, εντεινόμενα διαρθρωτικά προβλήματα όπως η ανελαστικότητα, η υψηλή κανονιστική ρύθμιση και οι αυστηροί κανόνες για την απόλυση και την πρόσληψη εργαζομένων, που καθιστούν τη δημιουργία θέσεων εργασίας καθώς και τη μετάβαση από τη μία θέση εργασίας στην άλλη πιο δύσκολη.

Η ανεργία των Ελλήνων νέων κυμαίνεται κατά μέσο όρο σε ένα από τα υψηλότερα ποσοστά στην ΕΕ. Σύμφωνα με τη Eurostat, το ποσοστό ανεργίας των νέων στην Ελλάδα ήταν υπερδιπλάσιο του εθνικού μέσου όρου το 2020. Το 2020 και εν μέσω της κρίσης COVID-19, το ποσοστό ανεργίας των Ελλήνων νέων ηλικίας 15-24 ετών ήταν 45,8%.

Επιπλέον, το χάσμα μεταξύ των δύο φύλων στην ανεργία των νέων είναι αρκετά σημαντικό, με το ποσοστό ανεργίας των νέων για τους άνδρες να είναι 36,8% το 2020, ενώ για τις γυναίκες θα ανέλθει στο 53,7%. Επιπλέον, υπάρχουν πολύ έντονες περιφερειακές ανισότητες, με το ποσοστό ανεργίας των νέων να είναι 49,1% στις αγροτικές περιοχές το 2020 και 43,5% στις αστικές περιοχές.⁹⁰

Μέτρα για την απασχόληση των νέων

Για τη στήριξη της απασχόλησης, οι κυβερνητικές υπηρεσίες εφαρμόζουν τα ακόλουθα μέτρα:

⁸⁸ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 17.03.2023) [Ελλάδα - Απασχόληση και επιχειρηματικότητα](#)

⁸⁹ Πηγή: EURES - [Πληροφορίες για την αγορά εργασίας - Ελλάδα](#)

⁹⁰ Πηγή: (07.04.2023) Η [ανεργία των νέων στην Ελλάδα και η ενσωμάτωση των κουνυλίων της ΝΓΕΕ στη νέα Εθνική Στρατηγική](#)

- Το μέτρο της επιδότησης πρόσληψης για νέους έως 29 ετών με 1200 ευρώ. Αναλυτικότερα, για το 2022 και για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των συνεπειών του COVID-19, όλοι οι νέοι ηλικίας 18 έως 29 ετών που δεν έχουν προηγούμενη εργασιακή εμπειρία και θα προσληφθούν εντός του έτους, λαμβάνουν 6 μήνες προπληρωμένου χρόνου εργασίας που μπορούν να χρησιμοποιήσουν για την πρώτη τους εργασία. Η ενίσχυση ανέρχεται σε 1200 ευρώ για τους πρώτους 6 μήνες πλήρους απασχόλησης. Το ήμισυ του ποσού αυτού θα το λάβει ο εργαζόμενος (επιπλέον του μισθού του), ως κίνητρο για την εξεύρεση εργασίας και τα υπόλοιπα από τον εργοδότη ως επιδότηση του μισθολογικού κόστους. Για μερική απασχόληση που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 50% της πλήρους απασχόλησης, θα δίνεται το μισό ποσό.
- Η επέκταση του προγράμματος επιδοτούμενων θέσεων εργασίας από 100.000 σε 150.000 θέσεις εργασίας. Το εν λόγω πρόγραμμα, το οποίο ισχύει από τον Οκτώβριο του 2020, προβλέπει 6μηνη επιδότηση 100% σε εισφορές για κάθε στοχευμένη πρόσληψη ανέργου και επιδότηση 200 ευρώ σε μισθό για κάθε πρόσληψη μακροχρόνια ανέργου.
- Η παράταση του προγράμματος "Co-Working" μέχρι το τέλος του έτους, το οποίο προβλέπει επιδότηση 60% επί της μείωσης του μισθού και 100% κάλυψη των εισφορών που αντιστοιχούν στον μειωμένο μισθό.
- Η παράταση του προγράμματος επιδότησης των κενών θέσεων στον πολιτισμό.
- Η καταβολή αποζημίωσης ειδικού σκοπού (534€/μήνα) για καλλιτέχνες και ξεναγούς.

Μέτρα ευελιξίας με έμφαση στους νέους

Στο γενικότερο πλαίσιο ενίσχυσης της απασχόλησης, όπως περιγράφηκε στην προηγούμενη ενότητα, καθώς και στην εργατική νομοθεσία στην Ελλάδα, περιλαμβάνονται μέτρα ευελιξίας με έμφαση στους νέους (π.χ. συμβάσεις πρώτης απασχόλησης, ασφάλεια των νέων εργαζομένων)¹³⁰.

1.6.3. Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα

Η κύρια κρατική αρχή για την απασχόληση και την επιχειρηματικότητα είναι το [Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων](#) μέσω των εποπτευόμενων φορέων του: των [Δημόσιων Υπηρεσιών Απασχόλησης](#) και του [Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού](#).

Οι ελληνικές ΜΜΕ είναι σημαντικές για την ελληνική οικονομία, καθώς παράγουν το 63,6% της προστιθέμενης αξίας και το 85,2% της απασχόλησης, ξεπερνώντας τους μέσους αριθμούς της ΕΕ. Επιπλέον, από το σύνολο των ευρημάτων προκύπτει ότι, το 2019, η αποκλιμάκωση των αβεβαιοτήτων και η αναπτυξιακή δυναμική ενίσχυσαν την κατάσταση της επιχειρηματικότητας, πριν από την έλευση της πανδημικής κρίσης που άλλαξε δραστικά τα δεδομένα της οικονομίας. Τέλος, οι επιχειρηματίες επενδύουν περισσότερους πόρους στην ανάπτυξη, τη διαχείριση της οργάνωσης και την επιχειρηματική εξωστρέφεια.

Η οικονομική κρίση επέτρεψε σε πολλούς ανθρώπους να ξεκινήσουν το επιχειρηματικό τους ταξίδι. Από την άλλη πλευρά, εξακολουθούν να υπάρχουν κάποιοι ενδοιασμοί, προβλήματα και φόβοι σχετικά με την οικονομία και την επιχειρηματική κατάσταση. Επιπλέον, πολλές επιχειρήσεις πάλευαν με την κυβερνητική φορολογική πολιτική και άλλα γραφειοκρατικά ζητήματα. Τέλος, τα ποσοστά ικανοποίησης από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες είναι συγκρατημένα μεταξύ των συμμετεχόντων στην έρευνα¹³¹.

Η χρηματοπιστωτική κρίση του 2009 ήταν σίγουρα μια κλήση αφύπνισης για τη χώρα. Η νέα του συνθήκη οδήγησε στην αναγέννηση της ελληνικής επιχειρηματικότητας⁹¹. Η κρίση οδήγησε σε μια κατάσταση όπου ορισμένοι άνθρωποι, λόγω της έλλειψης καλών ευκαιριών απασχόλησης ή λόγω μιας νέας επιχειρηματικής ευκαιρίας, αποφάσισαν να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση.

Τα τελευταία χρόνια εμφανίζονται αρκετές νεοφυείς επιχειρήσεις στη χώρα με ορισμένες από αυτές να είναι ιδιαίτερα επιτυχημένες. Το 2020 παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση των κεφαλαίων που επενδύονται σε εταιρείες που ξεκίνησαν πριν από 10 και πλέον χρόνια. Κύρια παραδείγματα είναι η Viva Wallet και η Skrutz που έχουν προσελκύσει έντονο διεθνές ενδιαφέρον.

Η ελληνική κυβέρνηση έχει ξεκινήσει μια πρωτοβουλία με την ονομασία [Elevate Greece](#), η οποία αποσκοπεί στον εντοπισμό πολλά υποσχόμενων νεοφυών επιχειρήσεων και στη

⁹¹ Πηγή: Τσιτσάκης (Νοέμβριος 2021) [Η Ανάπτυξη της Επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα - Τα επακόλουθα της Οικονομικής](#)

στήριξη της ανάπτυξής τους, προωθώντας παράλληλα ένα ισχυρό οικοσύστημα καινοτομίας. Μέσω αυτής της πρωτοβουλίας, οι ελληνικές νεοφυείς επιχειρήσεις μπορούν να υποβάλουν αίτηση για επίσημη πιστοποίηση από το [Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων - Γενική Γραμματεία Έρευνας & Καινοτομίας - ΓΓΕΤ](#).

Κοινωνική επιχειρηματικότητα

Η κοινωνική επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα έχει αποκτήσει δυναμική τα τελευταία χρόνια. Το 2017 πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα η πρώτη [EXPO κοινωνικής επιχειρηματικότητας](#). Η κοινωνική οικονομία στην Ελλάδα θεσμοθετήθηκε για πρώτη φορά το 2011. Σύμφωνα με έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κοινωνική οικονομία στην Ελλάδα αντιπροσωπεύει το 3,6% του ΑΕΠ (ακαθάριστο εγχώριο προϊόν) της χώρας και απασχολεί περίπου 191.000 άτομα. Ωστόσο, ο τομέας αντιμετωπίζει αρκετές προκλήσεις, όπως η περιορισμένη πρόσβαση στη χρηματοδότηση, η έλλειψη νομικού πλαισίου και η χαμηλή ευαισθητοποίηση του κοινού για την κοινωνική επιχειρηματικότητα. Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η ελληνική κυβέρνηση έχει αναπτύξει διάφορες πολιτικές και πρωτοβουλίες για τη στήριξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Το Ταμείο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, το οποίο ιδρύθηκε το 2013, παρέχει οικονομική στήριξη σε κοινωνικές επιχειρήσεις και στοχεύει στην προώθηση της κοινωνικής καινοτομίας και επιχειρηματικότητας. Επιπλέον, το [ελληνικό Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων](#) εγκαινίασε το Κέντρο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας το 2015, το οποίο προσφέρει ευκαιρίες κατάρτισης, καθοδήγησης και δικτύωσης σε επίδοξους κοινωνικούς επιχειρηματίες.

Στην Ελλάδα έχουν δημιουργηθεί αρκετές επιτυχημένες κοινωνικές επιχειρήσεις, οι οποίες ασχολούνται με διάφορα κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα, όπως η ένταξη των προσφύγων, η ανεργία των νέων και η διαχείριση των αποβλήτων.⁹²

Οι αυτοαπασχολούμενοι είναι πολύ υψηλοί στην Ελλάδα. Το 2019, το ποσοστό αυτοαπασχόλησης ήταν σχεδόν διπλάσιο από τον μέσο όρο της ΕΕ (23% έναντι 12,5%). Οι ηλικιωμένοι και οι νέοι, που έχουν πληγεί περισσότερο από τις επίμονες συνέπειες της οικονομικής κρίσης, έχουν τα υψηλότερα ποσοστά αυτοαπασχόλησης. Τα πιο αξιοσημείωτα κενά στο σύστημα υποστήριξης της επιχειρηματικότητας χωρίς αποκλεισμούς αφορούν τις γυναίκες επιχειρηματίες και τους μετανάστες επιχειρηματίες. Η στήριξη για τις γυναίκες επιχειρηματίες είναι σε ισχύ και η στήριξη για τους μετανάστες επιχειρηματίες δεν έχει συμβαδίσει με την αύξηση της μετανάστευσης τα τελευταία χρόνια.⁹³

Νεανική επιχειρηματικότητα

Η νεανική επιχειρηματικότητα έχει εδραιωθεί και η πλειονότητα των πρωτοβουλιών φαίνεται να είναι ικανοποιητικής ποιότητας. Ενώ πολλές από αυτές τις δράσεις υλοποιούνται μέσω της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων, υπάρχουν επίσης πολλά προγράμματα που υποστηρίζουν την καινοτόμο επιχειρηματικότητα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση⁹⁴, όπως η ένταξη της εκπαίδευσης σε θέματα επιχειρηματικότητας στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα, η δημιουργία θερμοκοιτίδων και επιταχυντών νεοφυών επιχειρήσεων, προγράμματα καθοδήγησης, συμβουλευτικές υπηρεσίες, δικτύωση, υποστήριξη της διεθνοποίησης και απλοποιημένες κανονιστικές διοικητικές και ρυθμιστικές διαδικασίες.

Επιπλέον, αρκετά προγράμματα επικεντρώνονται στην επιχειρηματικότητα των νέων και συγκεκριμένα σε άτομα ηλικίας 18 έως 29 ετών, με έμφαση στις γυναίκες. Πρόκειται για δράσεις διάρκειας 12 μηνών όπου εγγεγραμμένοι άνεργοι 18-29 ετών υποβάλλουν αίτηση χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένης μιας πρότασης επιχειρηματικού σχεδίου, για την προώθηση της αυτοαπασχόλησης 1.000 νέων ανέργων μέσω της δημιουργίας βιώσιμων επιχειρήσεων. Το ποσό της ενίσχυσης για τις νέες επιχειρήσεις ανέρχεται σε 14.800 ευρώ. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ελληνικό Δημόσιο και [το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο/Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων](#), στο πλαίσιο του Προγράμματος [Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020](#).⁹⁵

⁹² Πηγή: (22.03.2019) [Τι γίνεται με την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα](#):

⁹³ Πηγή: OECD - [Inclusive Entrepreneurship Policies, Country Assessment Notes, Greece \(2020\)](#)

⁹⁴ Πηγή: OECD - [Inclusive Entrepreneurship Policies, Country Assessment Notes, Greece \(2020\)](#)

⁹⁵ Πηγή: Ελλάδα (12.04.2021) [Νεανική επιχειρηματικότητα: 14.800 ευρώ επιχορηγήσεις - Τι πρέπει να γνωρίζετε](#)

Σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης για τις Εγγυήσεις για τη Νεολαία, δράσεις και προγράμματα έχουν υλοποιηθεί από το Ελληνικό Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων:

- Υποστήριξη επιχειρηματικών σχεδίων άνεργων νέων ηλικίας 18-29 ετών. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και αποσκοπούσε στη δημιουργία ενός ενιαίου περιβάλλοντος συμβουλευτικής και καθοδήγησης για νέους ηλικίας 18-29 ετών ώστε να αναπτύξουν και να υλοποιήσουν βιώσιμα επιχειρηματικά σχέδια στο συγκεκριμένο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον. Οι επιχειρηματικές ιδέες αξιολογήθηκαν ως προς την ωριμότητά τους από ομάδα αξιολογητών με βάση προκαθορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και οι 3.000 πιο ώριμες επιχειρηματικές ιδέες επιλέχθηκαν για καθοδήγηση, ώστε οι δικαιούχοι να καταρτίσουν πλήρη επιχειρηματικά σχέδια.
- Πρόγραμμα επιχειρηματικότητας για άνεργους νέους ηλικίας 18-29 ετών και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας. Πρόγραμμα συμβουλευτικής επιχειρηματικότητας νέων. Σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους υλοποιήθηκαν υπηρεσίες καθοδήγησης για τους δικαιούχους του προγράμματος Πρόγραμμα επιχειρηματικότητας για άνεργους νέους ηλικίας 18-29 ετών.⁹⁶

Όλες οι πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της νεανικής επιχειρηματικότητας ανακοινώνονται στους δικτυακούς τόπους του [Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων](#) καθώς και του [Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων](#). [Πρόγραμμα επιχορήγησης για επιχειρηματικές πρωτοβουλίες που απασχολούν 3.000 νέους ελεύθερους επαγγελματίες ηλικίας 18 έως 29 ετών με έμφαση στην ψηφιακή οικονομία](#)⁹⁷.

1.6.4. Πράσινη οικονομία/ επιχειρήσεις/ επιχειρηματικότητα

Τοπικό πλαίσιο

Μία από τις βασικές πρωτοβουλίες είναι το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την προώθηση της πράσινης οικονομίας, το οποίο δρομολογήθηκε το 2016. Το σχέδιο αποσκοπεί στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης σε όλους τους τομείς της οικονομίας και στην προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως η ηλιακή και η αιολική ενέργεια. Επικεντρώνεται επίσης στην ενεργειακή απόδοση και στοχεύει στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στα κτίρια και τις μεταφορές.

Μια άλλη σημαντική πρωτοβουλία είναι η ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας, η οποία αποσκοπεί στη μείωση των αποβλήτων και στην προώθηση της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης των υλικών. Στο πλαίσιο αυτό, η ελληνική κυβέρνηση έχει δρομολογήσει το [Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την κυκλική](#) οικονομία, το οποίο αποσκοπεί στην προώθηση βιώσιμων πρακτικών παραγωγής και κατανάλωσης και στη μείωση της παραγωγής αποβλήτων.

Επιπλέον, η Ελλάδα έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο στην ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως η ηλιακή και η αιολική ενέργεια. Τα τελευταία χρόνια, υπήρξε σημαντική αύξηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ενώ η κυβέρνηση έχει θέσει ως στόχο την παραγωγή του 35% της ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας από ανανεώσιμες πηγές μέχρι το 2030.

[Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα \(ΕΣΕΚ\) της](#) Ελλάδας παρέχει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την επίτευξη συγκεκριμένων ενεργειακών και κλιματικών στόχων έως το 2030. Ωστόσο, η Ελλάδα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει επίμονα περιβαλλοντικά ζητήματα σε διάφορους τομείς. Παρόλο που η διαχείριση των αποβλήτων έχει παρουσιάσει κάποια βελτίωση, η πλειονότητα των αστικών αποβλήτων εξακολουθεί να διατίθεται σε χώρους υγειονομικής ταφής (77%) και το ποσοστό ανακύκλωσης έχει αυξηθεί μόνο μέτρια από 14,7% το 2017 σε 16% το 2019. Όσον αφορά την κυκλική οικονομία, οι επιδόσεις της Ελλάδας υπολείπονται του μέσου όρου της ΕΕ, δημιουργώντας πρόσθετη επιβάρυνση στα φυσικά οικοσυστήματα (Factsheet on Green Policies in Greece, που εκπονήθηκε από το [Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών](#) - IOBE, στο πλαίσιο του e- Conference on Greece and the EU Recovery and Resilience Facility, που διοργανώθηκε από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Σεπτέμβριο του 2021).

⁹⁶ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 01.09.2022) [Ελλάδα - Προγράμματα χωρίς αποκλεισμούς για τους νέους](#)

⁹⁷ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 23.03.2023) [Ελλάδα - Χρηματοδότηση νέων επιχειρηματιών για τη δημιουργία νέων](#)

Τέλος, η ελληνική κυβέρνηση έχει επίσης προωθήσει τον βιώσιμο τουρισμό, ο οποίος αποτελεί σημαντικό τομέα της οικονομίας. Οι σχετικές πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν την προώθηση βιώσιμων πρακτικών στην τουριστική βιομηχανία, την προώθηση του οικολογικού τουρισμού και την ενθάρρυνση της χρήσης βιώσιμων μεταφορών στον τουριστικό τομέα⁹⁸

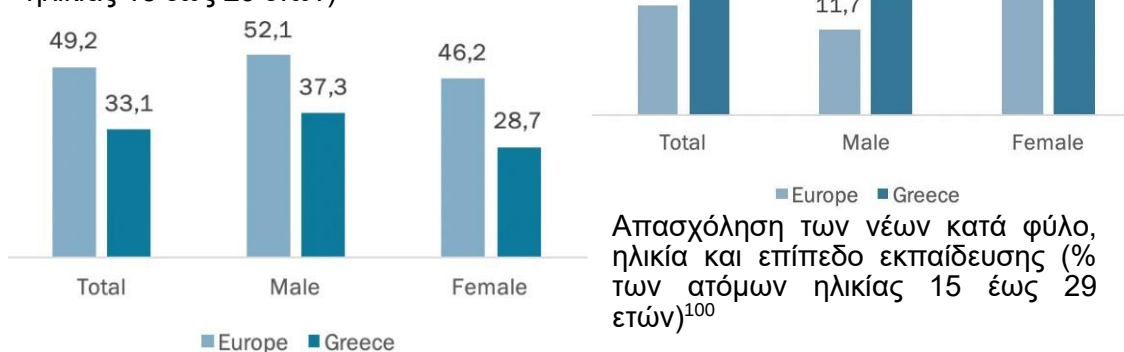
Δίκτυα/εκπαιδεύσεις πράσινης επιχειρηματικότητας

- [ΕΚΟ Ελλάδα](#). Η ΕΚΟ, ο Όμιλος Επιχειρηματικότητας και Κοινωνικής Οικονομίας, είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός με έδρα την Αθήνα, ο οποίος ιδρύθηκε το 2013, δραστηριοποιείται σε τοπικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και έχει ως κύρια ομάδα-στόχο τη νεολαία. Πρωταρχική αποστολή της ΕΚΟ είναι να συμβάλει στη δημιουργία μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς, η οποία θα είναι σε θέση να αναπτυχθεί και να μεγεθυνθεί βιώσιμα.
- [Η Ελληνική Πρωτοβουλία](#) είναι ένας παγκόσμιος μη κερδοσκοπικός οργανισμός που φέρνει σε επαφή Έλληνες της Διασποράς και Φιλέλληνες για να επενδύσουν στο μέλλον της Ελλάδας μέσω προγραμμάτων που επικεντρώνονται στην ανακούφιση από την κρίση, την επιχειρηματικότητα και την οικονομική ανάπτυξη.
- [To Green Business Network \(GBN\)](#) είναι ένας ελληνικός οργανισμός που στοχεύει στην προώθηση της πράσινης επιχειρηματικότητας και της αειφορίας. Παρέχει μια πλατφόρμα δικτύωσης, συνεργασίας και ανταλλαγής γνώσεων μεταξύ πράσινων επιχειρήσεων και επιχειρηματιών.
- Ο [Ελληνικός Σύνδεσμος Νεοφυών Επιχειρήσεων \(Hellenic Start-ups Association - HSA\)](#) υποστηρίζει και εκπροσωπεί τα συμφέροντα των ελληνικών νεοφυών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που επικεντρώνονται στις πράσινες και βιώσιμες τεχνολογίες. Παρέχει πόρους, καθοδήγηση και ευκαιρίες δικτύωσης στους επιχειρηματίες.
- Η [πρωτοβουλία "Βιώσιμη Ελλάδα 2020"](#) είναι μια πρωτοβουλία που προωθεί τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα και την καινοτομία. Υποστηρίζει επιχειρήσεις που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική ευθύνη και την οικονομική ανάπτυξη στην Ελλάδα.

1.6.5. Ελλάδα- κάρτα χώρας

NEETs

Ποσοστά NEET ανά φύλο, ηλικία και εργασιακή κατάσταση (% των ατόμων ηλικίας 15 έως 29 ετών)⁹⁹

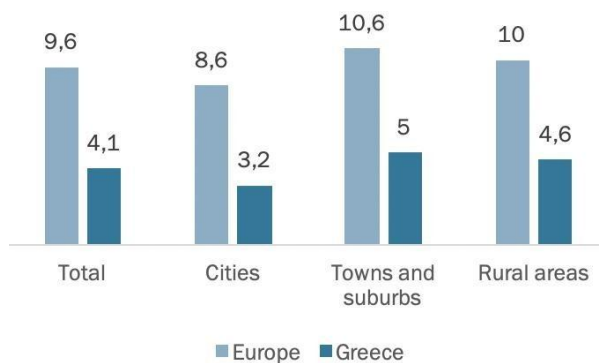
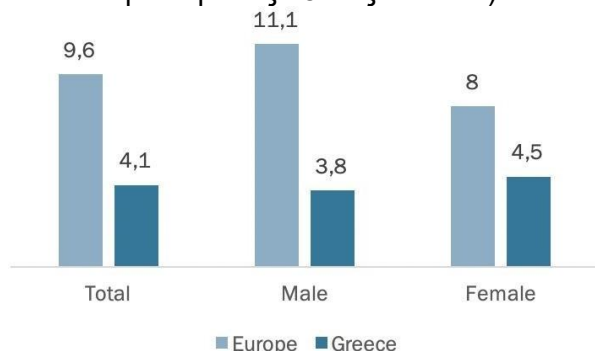

⁹⁸ Πηγή: Ινστιτούτο Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών - IOBE (2021) [Ενημερωτικό δελτίο για τις πράσινες πολιτικές](#)

⁹⁹ Πηγή: (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Νέοι που δεν απασχολούνται ούτε συμμετέχουν σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά φύλο, ηλικία και εργασιακό καθεστώς \(ποσοστά NEET\)](#)

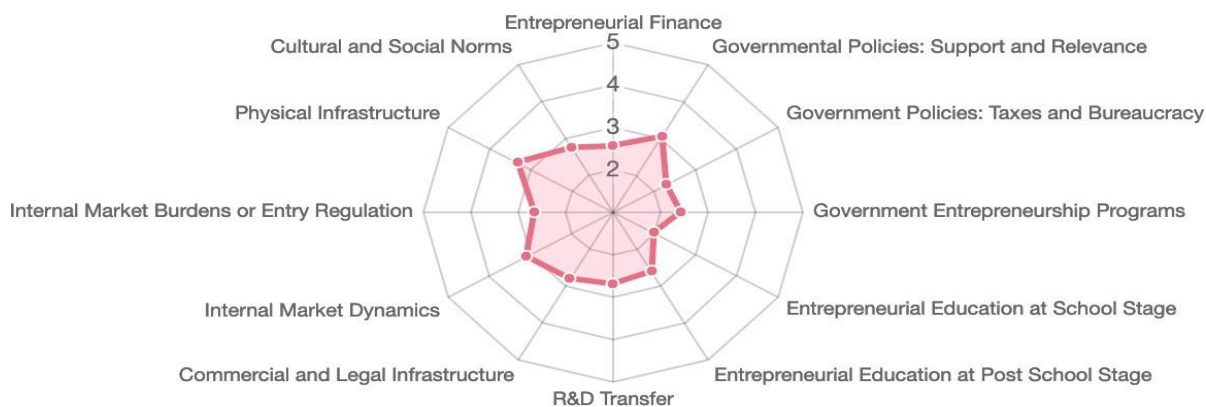
¹⁰⁰ Πηγή: 2023) [Απασχόληση των νέων κατά φύλο, ηλικία και επίπεδο εκπαίδευσης](#)

Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης ανά φύλο και βαθμό αστικοποίησης (% των ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών)¹⁰¹

Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και εργασιακό καθεστώς (% των ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών)¹⁰²

Συνθήκες επιχειρηματικού πλαισίου¹⁰³

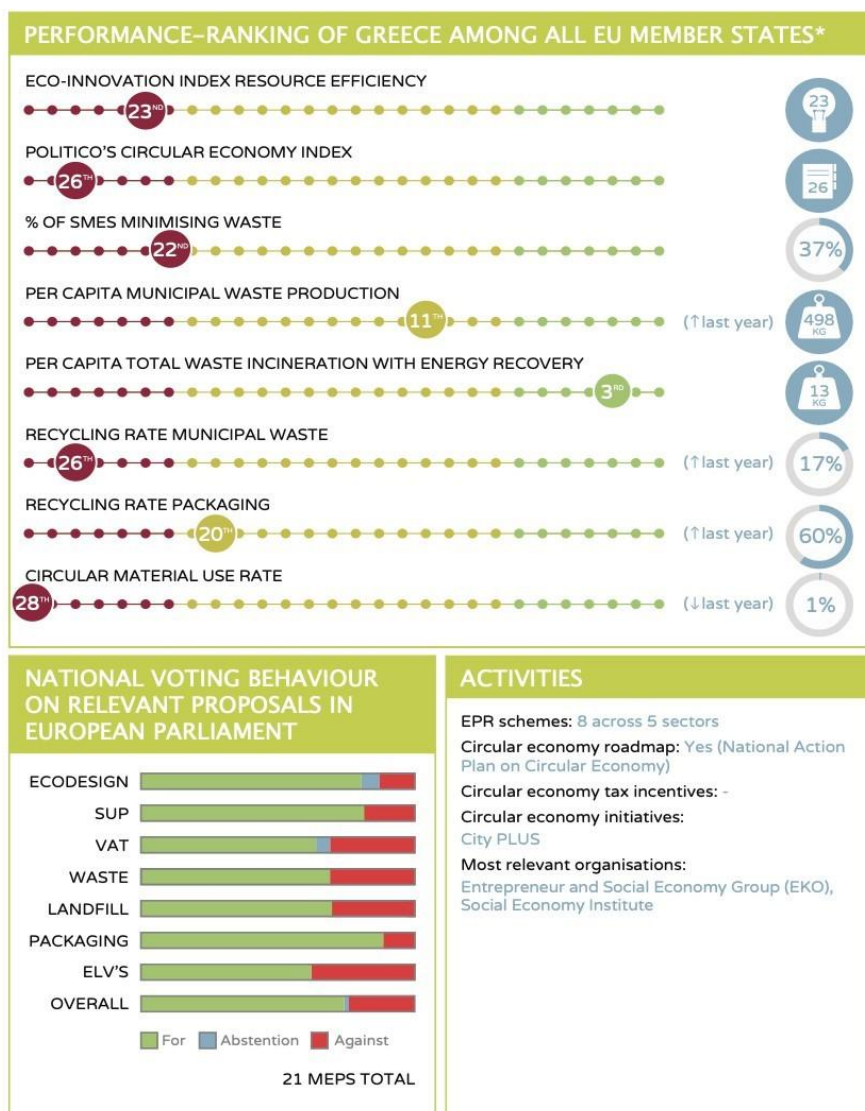
Επισκόπηση της κυκλικής οικονομίας¹⁰⁴

¹⁰¹ Πηγή: Eurostat (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και βαθμό αστικοποίησης](#)

¹⁰² Πηγή: Eurostat (Τελευταία ενημέρωση: 26.04.2023) [Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά φύλο και εργασιακή κατάσταση](#)

¹⁰³ Πηγή: [Οικονομικά προφίλ](#)

¹⁰⁴ Πηγή: Ecopreneur.eu - European Sustainable Business Federation (2019) [Circular economy update overview of circular economy in Europe](#)

1.7. Σύνοψη περίληψη

1.7.1. NEETs

Ευρώπη

Το προφίλ των NEET διαφέρει από χώρα σε χώρα και από περιοχή σε περιοχή, αλλά υπάρχουν ορισμένοι **κοινοί παράγοντες που** παρατηρούνται στον πληθυσμό αυτό στην Ευρώπη: **ηλικία** (15-29 ετών), **φύλο** (οι νεαρές γυναίκες έχουν υψηλότερα ποσοστά NEET σε σύγκριση με τους νεαρούς άνδρες), **μορφωτικό επίπεδο** (χαμηλότερο από τους συνομηλίκους τους), ανήκουν σε **"ευάλωτες ομάδες"** (οικονομικές με χαμηλό εισόδημα, περιθωριοποιημένες κοινότητες, άτομα με αναπηρίες, εθνικές μειονότητες...), ζουν σε **αγροτικές περιοχές** και **δεν έχουν εργασιακή εμπειρία**.

Γαλλία

Η Γαλλία αντιμετωπίζει ενεργά το ζήτημα των NEET μέσω διαφόρων πολιτικών και προγραμμάτων. Η χώρα προσφέρει μια σειρά από εκπαιδευτικά μονοπάτια, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και μαθητείας, για να διευκολύνει τη μετάβαση από την εκπαίδευση στην απασχόληση. Οι προσπάθειες αυτές έχουν συμβάλει στη μείωση του ποσοστού NEET στη Γαλλία, αν και οι προκλήσεις παραμένουν. Το ποσοστό των NEETs παραμένει υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. **Σε σύγκριση με άλλες χώρες, το ποσοστό NEET είναι χαμηλότερο στις αγροτικές περιοχές (18%) από ό,τι στις πόλεις (20%) και μεταξύ των ηλικιών 15 και 24 ετών, οι νέοι άνδρες είναι πιο πιθανό να είναι NEET από ό,τι οι νέες γυναίκες (9,7% το 2021).** Μετά τα 24, αυτό αλλάζει στη συνέχεια.

Ουγγαρία

Το ποσοστό των NEETs ήταν σχετικά υψηλό σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Η χώρα αντιμετωπίζει

προκλήσεις όσον αφορά την παροχή επαρκών ευκαιριών εκπαίδευσης και απασχόλησης στους νέους. Η κυβέρνηση έχει εφαρμόσει διάφορα μέτρα για την αντιμετώπιση του ζητήματος, όπως προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, επιδοτήσεις για τους εργοδότες που προσλαμβάνουν νέους και στήριξη της επιχειρηματικότητας. Παρά τις προσπάθειες αυτές, η **ανεργία των νέων και το ποσοστό των NEETs εξακολουθούν να προκαλούν ανησυχία στην Ουγγαρία.**

Όπως συμβαίνει σε πολλές χώρες, οι **νέες γυναίκες εκπροσωπούνται περισσότερο από τους άνδρες στα προφίλ των NEET**- ο μέσος όρος των νέων γυναικών είναι υψηλότερος από τον μέσο όρο της ΕΕ, ενώ ο αριθμός των νέων ανδρών είναι χαμηλότερος. Οι NEETs παρουσιάζονται περισσότερο στην πόλη, τα προάστια και τις αγροτικές περιοχές απ' ό,τι στις πόλεις. Οι νεότεροι (ηλικίας 15-19 ετών) έχουν το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας.

Πολωνία

Τα τελευταία χρόνια, η Πολωνία έχει σημειώσει σημαντική μείωση των ποσοστών των NEET. Η χώρα έχει εφαρμόσει διάφορες πρωτοβουλίες και μεταρρυθμίσεις για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων και τη βελτίωση των ευκαιριών εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι συγκεκριμένες πολιτικές περιλαμβάνουν προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, μαθητεία και υπηρεσίες τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας. Ωστόσο, οι περιφερειακές ανισότητες και τα διαρθρωτικά ζητήματα εξακολουθούν να συμβάλλουν σε υψηλότερο ποσοστό NEETs σε ορισμένες περιοχές, ιδίως στις αγροτικές περιοχές.

Η πλειονότητα των NEET είναι κάτοικοι μικρών πόλεων και αγροτικών περιοχών. Σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά χαρακτηριστικά, **το ποσοστό των γυναικών είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο των ανδρών**, αλλά είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η διαφορά μεταξύ των δύο φύλων είναι υψηλότερη από τις άλλες χώρες για τις γυναίκες: μόνο το 23% των γυναικών ηλικίας 25-34 ετών με επίπεδο εκπαίδευσης κάτω από το ανώτερο επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης απασχολούνταν το 2020 σε σύγκριση με το 59% των ανδρών. Ωστόσο, η Πολωνία είναι η καλύτερη χώρα **όσον αφορά τις ηλικίες 15-19 ετών: είναι η χώρα με το χαμηλότερο ποσοστό.**

Ολλανδία

Το ποσοστό των NEET στην Ολλανδία κυμαίνεται γύρω στο 5%, με το χαμηλότερο ποσοστό το 2021 στο 5,5%. Οι **νεαρές γυναίκες, ιδίως εκείνες με χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης, έχουν λιγότερες πιθανότητες να απασχοληθούν σε** σύγκριση με τους νεαρούς άνδρες. Οι **γεννημένοι στο εξωτερικό νέοι ενήλικες (15-29 ετών) έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα να είναι NEET σε** σύγκριση με τους γεννημένους στην πατρίδα τους νέους ενήλικες. Πολλοί NEET δεν έχουν ολοκληρώσει την εκπαίδευσή τους ή δεν διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα για την απασχόληση. Τέλος, οι NEETs είναι πιθανότερο να βρίσκονται **σε αγροτικές περιοχές.** Η Ολλανδία έχει τον χαμηλότερο αριθμό NEETS σε σύγκριση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες που συμμετέχουν στο έργο.

Ελλάδα

Η Ελλάδα αντιμετωπίζει ένα υψηλό ποσοστό NEETs, το οποίο επιδεινώνεται από την οικονομική κρίση στη χώρα. Η παρατεταμένη ύφεση και οι περιορισμένες ευκαιρίες απασχόλησης έχουν επηρεάσει τις προοπτικές απασχόλησης των νέων και την πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Η κυβέρνηση έχει εφαρμόσει διάφορα μέτρα, όπως επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης και στήριξη της επιχειρηματικότητας, για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και των ποσοστών NEET. Καταβάλλονται επίσης προσπάθειες για την ενίσχυση της επαγγελματικής κατάρτισης και τη βελτίωση της αντιστοιχίας μεταξύ της εκπαίδευσης και των αναγκών της αγοράς εργασίας. Το ζήτημα της εξεύρεσης εργασίας για τους νέους φαίνεται ιδιαίτερα από το ποσοστό των **νέων με τριτοβάθμια εκπαίδευση**, το οποίο αποτελεί τη **μεγαλύτερη πλειοψηφία των NEET στην Ελλάδα** και μια **ιδιαιτερότητα στην Ευρώπη.** Όπως και στις άλλες χώρες, οι **γυναίκες εκπροσωπούνται περισσότερο (18,1% έναντι 16,6%).**

1.7.2. Πολιτικές απασχόλησης των νέων και επιχειρηματικότητα

Ευρώπη

Η Πολωνία, η Ουγγαρία, η Γαλλία, η Ολλανδία και η Ελλάδα έχουν υιοθετήσει πολυάριθμα μέτρα για τη βελτίωση της απασχόλησης των νέων, συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος "Εγγύηση για τη νεολαία". Η πρωτοβουλία αυτή αποσκοπεί στην παροχή στους νέους εργασίας, μαθητείας, πρακτικής άσκησης ή περαιτέρω εκπαίδευσης εντός τεσσάρων μηνών από τη στιγμή που θα μείνουν άνεργοι ή θα

εγκαταλείφουν την τυπική εκπαίδευση. Επιπλέον, όλες οι εμπλεκόμενες χώρες εφαρμόζουν την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ). Οι περισσότερες από τις εμπλεκόμενες χώρες έχουν θεσπίσει οικονομικά μέτρα για να ενθαρρύνουν τους εργοδότες να προσλαμβάνουν νέους εργαζόμενους, αλλά και για να ενθαρρύνουν τους νέους να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση.

Γαλλία

Ο αριθμός των νέων επιχειρήσεων αυξάνεται σε όλες τις περιφέρειες, με σημαντική αύξηση σε τομείς όπως οι μεταφορές και η αποθήκευση, οι εξειδικευμένες, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες και οι λοιπές οικιακές υπηρεσίες. Το 40,2% των ατομικών επιχειρήσεων είναι κάτω των 30 ετών και η μέση ηλικία των ατομικών επιχειρήσεων είναι 35 ετών. Οι γυναίκες αποτελούν την πλειοψηφία σε τομείς όπως η ανθρώπινη υγεία και η κοινωνική εργασία, οι λοιπές οικιακές υπηρεσίες, η βιομηχανία και η εκπαίδευση, ενώ οι άνδρες κυριαρχούν στις κατασκευές, τις μεταφορές, την αποθήκευση και την πληροφόρηση και επικοινωνία. Οι δημόσιες αρχές έχουν εισαγάγει προγράμματα και εργαλεία για τη διευκόλυνση της αρχικής χρηματοδότησης των νεοφυών επιχειρήσεων, τα οποία εφαρμόζονται μέσω της Bpifrance (γαλλική δημόσια τράπεζα επενδύσεων) και του Υπουργείου Οικονομίας. Διάφορες πρωτοβουλίες παρέχουν οικονομική στήριξη, φορολογικές απαλλαγές και νομικά πλαίσια για τις νεοφυείς επιχειρήσεις. Διάφορες ενώσεις και συστήματα υποστηρίζουν επίσης τους νέους στην επιχειρηματική τους δραστηριότητα.

Ουγγαρία

Η Ουγγαρία έχει ελαφρώς χαμηλότερο ποσοστό ενηλίκων με τις δεξιότητες για να ξεκινήσουν μια επιχείρηση σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ, ενώ οι άνδρες τείνουν να είναι πιο σίγουροι για τις επιχειρηματικές τους δεξιότητες από ό,τι οι γυναίκες. Ο τυπικός επιχειρηματίας εμπίπτει στις ηλικίες μεταξύ 25 και 44 ετών. Παράγοντες όπως η χαμηλή όρεξη για ρίσκο, ο φόβος της αποτυχίας, οι απρόβλεπτες οικονομικές συνθήκες, η έλλειψη αποτελεσματικής εκπαίδευσης σε θέματα επιχειρηματικότητας και οι αρνητικές κοινωνικές απόψεις συμβάλλουν στη μείωση των ποσοστών επιχειρηματικότητας μεταξύ των νέων. Αρκετές πρωτοβουλίες και οργανισμοί υποστηρίζουν την επιχειρηματικότητα των νέων, παρέχοντας πληροφορίες, προγράμματα καθοδήγησης, ευκαιρίες χρηματοδότησης και υποστήριξη για τη δημιουργία επιχειρήσεων.

Πολωνία

Λόγω της πανδημίας, ο αριθμός των επιχειρηματιών που ξεκινούν νέες επιχειρήσεις έχει μειωθεί τα τελευταία δύο χρόνια. Οι άνδρες είναι πιο πρόθυμοι από τις γυναίκες να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες ίδρυσης νέων επιχειρήσεων, ενώ τα τελευταία δύο χρόνια παρατηρείται διεύρυνση του χάσματος μεταξύ των δύο φύλων. Επιπλέον, υπάρχει ανισορροπία μεταξύ των φύλων στην πολωνική αγορά νεοφυών επιχειρήσεων, καθώς μόνο το 21% των νεοφυών επιχειρήσεων έχουν περισσότερες από τις μισές γυναίκες στην ομάδα τους. Η πλειονότητα των πολωνικών νεοφυών επιχειρήσεων είναι νέες ή πολύ νέες εταιρείες και μικρές οντότητες που εδρεύουν σε άνδρες ηλικίας 30+ ετών. Η πολωνική κυβέρνηση θέτει ως προτεραιότητα την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσω του New Polish Deal, με στόχο την απλούστευση και τη μείωση των φόρων για τους επιχειρηματίες και την παροχή κινήτρων για επενδύσεις σε καινοτόμες τεχνολογίες.

Ολλανδία

Το 2019, σχεδόν το 15% του ενεργού πληθυσμού στην Ολλανδία ήταν αυτοαπασχολούμενοι, ελαφρώς πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Οι γυναίκες είχαν 60% περισσότερες πιθανότητες από τους άνδρες να είναι επιχειρηματίες αρχικών σταδίων και οι νέοι (18-30 ετών) ήταν πολύ ενεργοί στην επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων, υπερδιπλάσιοι από τον μέσο όρο της ΕΕ. Ο διοικητικός φόρτος παραμένει σημαντικό εμπόδιο για ορισμένες ομάδες πληθυσμού. Οι Κάτω Χώρες έχουν υψηλό επίπεδο επιχειρηματικών δεξιοτήτων στον πληθυσμό και ο φόβος της αποτυχίας αποτελεί λιγότερο εμπόδιο σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ. Όσον αφορά αυτό, η ολλανδική κυβέρνηση έχει εφαρμόσει μέτρα για τη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για τη δημιουργία επιχειρήσεων. Διάφορες εθνικές και τοπικές πρωτοβουλίες στοχεύουν στην υποστήριξη της επιχειρηματικότητας, ιδίως με στόχο τις γυναίκες, τους νέους και τους μετανάστες.

Ελλάδα

Η ευρωπαϊκή οικονομική κρίση είχε καταστροφικές συνέπειες για τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα, οδηγώντας σε απώλεια θέσεων εργασίας και ανεργία. Ωστόσο, δημιουργήσε επίσης ένα

περιβάλλον όπου οι άνθρωποι ξεκίνησαν τις δικές τους επιχειρήσεις λόγω της έλλειψης ευκαιριών απασχόλησης ή νέων επιχειρηματικών προοπτικών. **Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ελληνική οικονομία. Τα προγράμματα νεανικής επιχειρηματικότητας απευθύνονται σε άτομα ηλικίας 18 έως 29 ετών. Τα μέτρα περιλαμβάνουν χρηματοδοτική υποστήριξη για επιχειρηματικά σχέδια, εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα, θερμοκοιτίδες για νεοφυείς επιχειρήσεις, προγράμματα καθοδήγησης και απλοποιημένες κανονιστικές διαδικασίες. Η ελληνική κυβέρνηση έχει υλοποιήσει διάφορες δράσεις και προγράμματα για τη στήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας (συμβουλευτική και υπηρεσίες καθοδήγησης, ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και πρωτοβουλίες χρηματοδότησης).**

1.7.3. Οικολογική επιχειρηματικότητα και πράσινες επιχειρήσεις

Ευρώπη

Η Ευρώπη έχει εφαρμόσει διάφορες πολιτικές για τη στήριξη και την προώθηση των πράσινων επιχειρήσεων και της οικολογικής επιχειρηματικότητας, όπως η ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία, το πρόγραμμα "Ορίζοντας Ευρώπη", το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία ή η βιώσιμη χρηματοδότηση της ΕΕ... Οι πολιτικές αυτές αποσκοπούν στην προώθηση ενός βιώσιμου και φιλικού προς το περιβάλλον επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Επιπλέον, οι ευρωπαϊκές χώρες έχουν δημιουργήσει θερμοκοιτίδες νεοφυών επιχειρήσεων, επιταχυντές και κόμβους καινοτομίας που παρέχουν καθοδήγηση, δικτύωση και χρηματοδοτική υποστήριξη ειδικά προσαρμοσμένη στους οικοεπιχειρηματίες. Οι πρωτοβουλίες αυτές αποσκοπούν στην καλλιέργεια και ανάπτυξη βιώσιμων επιχειρηματικών ιδεών.

Γαλλία

Περίπου **80.000 άτομα κάτω των 30 ετών** εργάζονται στην **πράσινη οικονομία** στη Γαλλία. Η **πράσινη οικονομία στη Γαλλία** περιλαμβάνει σχεδόν **1 εκατομμύριο θέσεις εργασίας (επεξεργασία αποβλήτων, διαχείριση λυμάτων και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας)**. Περίπου 10.000 έως 12.000 οικολογικές επιχειρήσεις λειτουργούν στη Γαλλία, αποτελούμενες από λίγες μεγάλες επιχειρήσεις, **90% ΜΜΕ και VSE (πολύ μικρές επιχειρήσεις)**, και περίπου **πενήντα επιχειρήσεις μεσαίου μεγέθους (ETI)**. Ο τομέας διαρθρώνεται σε δίκτυα, συστάδες και ομάδες ανταγωνιστικότητας. **Οι εργαζόμενοι κάτω των 30 ετών αντιπροσωπεύουν το 20% των επαγγελματιών της πράσινης οικονομίας στη Γαλλία.** Οι νέοι είναι πιο διαδεδομένοι στην **παραγωγή και διανομή ενέργειας και νερού** και στην **προστασία της φύσης και του περιβάλλοντος**. Μεταξύ των πράσινων επαγγελματιών, ο **τουρισμός και η ψυχαγωγία** έχουν το **υψηλότερο ποσοστό νέων εργαζομένων**.

Ουγγαρία

Το 21% των επιχειρήσεων στην Ουγγαρία στοχεύουν να **παράγουν από ανακυκλώσιμα υλικά**. Οι μικρότερες επιχειρήσεις παρουσίασαν το **υψηλότερο ποσοστό χρήσης ανακυκλώσιμων πρώτων υλών**. Οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις για να γίνουν πιο πράσινες περιλαμβάνουν την **έλλειψη πόρων ή εξωτερικής υποστήριξης, τις συχνές και δύσκολα ακολουθησιμες κανονιστικές αλλαγές και τους ανεπαρκώς ενθαρρυντικούς κανονισμούς**. Σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, το Global Green Growth Institute συνδράμει την κυβέρνηση στην επίτευξη των κλιματικών στόχων. Παρέχουν υποστήριξη για την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Καθαρή Ανάπτυξη και υποστήριξη πολιτικής στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Πολωνία

Η Πολωνία έχει αναγνωρίσει τη σημασία της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και έχει θέσει φιλόδοξους στόχους για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και την αύξηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η κυβέρνηση έχει δρομολογήσει πρωτοβουλίες και οργανισμούς όπως το Πολωνικό Συμβούλιο Πράσινων Κτιρίων και η Πολωνική Ένωση Αιολικής Ενέργειας για την υποστήριξη των πράσινων τεχνολογιών και των βιώσιμων πρακτικών. **Οι νέοι έχουν σημαντικό ρόλο στις οικολογικές επιχειρήσεις.** Πρωτοβουλίες. Το πρόγραμμα "Climate Academy" και το πρόγραμμα "Green Tandem" υποστηρίζουν την εμπλοκή των νέων στις οικολογικές επιχειρήσεις και προσφέρουν κατάρτιση, καθοδήγηση και υποστήριξη για τη σταδιοδρομία τους στον περιβαλλοντικό τομέα. **Αρκετά δίκτυα και οργανώσεις υποστηρίζουν τους οικο-επιχειρηματίες.** Προσφέρουν προγράμματα, κατάρτιση, καθοδήγηση, ευκαιρίες δικτύωσης και πρόσβαση σε χρηματοδότηση για τους οικο-επιχειρηματίες.

Ολλανδία

Η ολλανδική κυβέρνηση

δίνει μεγάλη έμφαση στην πράσινη ανάπτυξη και προωθεί την οικολογική καινοτομία για τη δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης, μειώνοντας παράλληλα τη ρύπανση και την κατανάλωση πόρων. Η ολλανδική κυβέρνηση έχει εντοπίσει τομείς στους οποίους οι ολλανδικές επιχειρήσεις και τα ερευνητικά κέντρα υπερέχουν διεθνώς. Οι τομείς αυτοί διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στις κυβερνητικές πολιτικές που αποσκοπούν στην προώθηση της καινοτομίας και στην ενίσχυση της οικονομικής ανταγωνιστικότητας της χώρας. **Η Ολλανδία δίνει προτεραιότητα στην καινοτομία και την έρευνα στον τομέα των πράσινων επιχειρήσεων. Οι κόμβοι καινοτομίας και τα τεχνολογικά ινστιτούτα προωθούν τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητών.**

Ελλάδα

Η πανδημία επιτάχυνε την υιοθέτηση νέων πρακτικών, όπως οι ψηφιακές τεχνολογίες, το ηλεκτρονικό εμπόριο ή οι πιο πράσινες δραστηριότητες. Οι οικονομικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις ώθησαν σε **μεγαλύτερη έμφαση στη βιωσιμότητα και την πράσινη οικονομία**. Από κρατικής πλευράς, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την προώθηση της πράσινης οικονομίας (που ξεκίνησε το 2016) στοχεύει στην προώθηση της **βιώσιμης ανάπτυξης σε όλους τους τομείς της οικονομίας**. Επικεντρώνεται στη χρήση **ανανεώσιμων πηγών ενέργειας**, όπως η ηλιακή και η αιολική ενέργεια, καθώς και σε μέτρα ενεργειακής απόδοσης για τη **μείωση της κατανάλωσης στα κτίρια και τις μεταφορές**. Επιπλέον, η Ελλάδα έχει δρομολογήσει διάφορα σχέδια για τη μείωση των αποβλήτων, την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης, την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την προώθηση του βιώσιμου τουρισμού.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Εκτός από την ανάλυση των διαφόρων πλαισίων (Ευρώπη, Γαλλία, Ουγγαρία, Πολωνία, Κάτω Χώρες, Ελλάδα), οι εταίροι έπρεπε να επαληθεύσουν τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήχθη σε επίπεδο προ-εφαρμογής. Για το σκοπό αυτό, οι συμμετέχοντες τόσο από τις άμεσες (NEETs & εργαζόμενοι/εκπαιδευτές νέων) όσο και από τις έμμεσες ομάδες-στόχους (τμήματα ανθρώπινου δυναμικού, υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής κ.λπ.) αναμενόταν να συμμετάσχουν στην έρευνα και να παράσχουν ανατροφοδότηση που θα ενσωματωνόταν στην ανάλυση αναγκών.

Τα αποτελέσματα χρησιμοποιούνται για τη διαμόρφωση του πλαισίου οικοεπιχειρηματικών ικανοτήτων με βάση το υπόβαθρο των συμμετεχόντων.

2.1. Μεθοδολογία

Συνέντευξη προφίλ:

- NEETs x 2 σε κάθε χώρα
 - Οικολογικοί επιχειρηματίες x 2 σε κάθε χώρα
 - Συνοδευτικά πρόσωπα x 2 σε κάθε χώρα
- Σχεδιάστηκε ένα πλέγμα συνεντεύξεων για κάθε προφίλ προσώπου¹⁰⁵. Για τον καθένα, τέθηκε ένας κύριος στόχος:
- NEETs: γνώση των γνώσεων και των προσδοκιών των NEETs στον τομέα της οικολογικής επιχειρηματικότητας
 - Συνοδευτικά πρόσωπα για τους NEETs: μέριμνα για την υποστήριξη σύμφωνα με τις ανάγκες των NEETs
 - Οικοεπιχειρηματίες: ορισμός και κατανόηση της οικολογικής επιχειρηματικότητας από όσους την ασκούν
- Στόχος ήταν επίσης να τους ενθαρρύνει να συμμετάσχουν στο έργο.

Διαδικασία συνέντευξης

- Παρουσίαση του έργου EscopreNEETs στον ερωτώμενο
- Μέθοδος: καταγραφή και απομαγνητοφώνηση της συνέντευξης - Διάρκεια: 1

2.2. Προφίλ των ερωτηθέντων

NEETS	Όνομα	Φύλο	Ηλικία	Κατάσταση / Επάγγελμα / Επιχείρηση
Γαλλία	Léonie B.	Γυναίκα	18	Απολυτήριο λυκείου, όχι απολυτήριο
Γαλλία	Laura A.	Γυναίκα	23	Δεν ολοκλήρωσε το πτυχίο της στην επιστήμη των υπολογιστών
Πολωνία	Anna K.	Γυναίκα	24	Πτυχίο οικονομικών επιστημών
Πολωνία	Katarzyna	Γυναίκα	22	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Πολωνία	Yuliia S.	Γυναίκα	20	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Πολωνία	Piotr W.	Αρσενικό	22	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Πολωνία	Wojciech N.	Αρσενικό	20	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Πολωνία	Dorota P.	Γυναίκα	21	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Ουγγαρία	Szabó I.	Αρσενικό	23	Πανεπιστημιακό πτυχίο
Ουγγαρία	Eőry P.	Γυναίκα	23	Πανεπιστημιακό πτυχίο
Ελλάδα	Spyrogiannis K.	Αρσενικό	25	Πτυχίο γεωργίας
Ελλάδα	Κωνσταντίνη Ζ.	Γυναίκα	25	Δίπλωμα Γυμνασίου στη γεωργία
Ολλανδία	Asal Ahmadi	Γυναίκα	20	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Ολλανδία	Noah Vercruysse	Αρσενικό	25	Πτυχίο πληροφορικής
Συνοδευόμενα Πρόσωπα για NEET	Όνομα	Φύλο	Ηλικία	Κατάσταση / Επάγγελμα / Επιχείρηση
Γαλλία	Carine G.	Γυναίκα	50	Κοινωνικός λειτουργός
Γαλλία	Thierry A.	Αρσενικό	52	Κοινωνικός λειτουργός
Πολωνία	Agata J.	Γυναίκα	28	Κοινωνικός λειτουργός
Πολωνία	Marta L.	Γυναίκα	29	Κοινωνικός λειτουργός
Ουγγαρία	Szilágyi H. R.	Γυναίκα	40	Μέντορας νέων
Ουγγαρία	Kárpáti R.	Γυναίκα	40	Μέντορας νέων
Ελλάδα	Nikolas B.	Αρσενικό	29	Εργαζόμενος στη νεολαία

¹⁰⁵ Πλέγματα συνεντεύξεων στο παράρτημα

Ελλάδα	Μαρία Κ.	Γυναίκα	25	Εργάτης νεολαίας
Ολλανδία	Olivia Bakker	Γυναίκα	35	Κοινωνικός λειτουργός
Ολλανδία	Johanna de Vries	Γυναίκα	32	Εργαζόμενος στη νεολαία
ECOPRENEURS	Όνομα	Φύλο	Ηλικία	Κατάσταση / Επάγγελμα / Επιχείρηση
Γαλλία	Olivier G.	Αρσενικό	51	Τομέας κηδειών
Γαλλία	Léa R.	Γυναίκα	39	Συμβουλευτική
Πολωνία	Karolina L.	Γυναίκα	32	Οικολογικός τουρισμός
Πολωνία	Jukub K.	Αρσενικό	34	Οικολογικός τουρισμός
Ουγγαρία	Konács S.	Αρσενικό	40	Οικολογική επιχείρηση
Ουγγαρία	Nagy L.	Αρσενικό	38	Οικολογικός τουρισμός
Ελλάδα	Σταυρούλα Τ.	Γυναίκα	40	Οικολογικός τουρισμός
Ελλάδα	Vlastaras T.	Αρσενικό	43	Τεχνολογία
Ολλανδία	Mark van Rossum	Αρσενικό	39	Μεταφορές
Ολλανδία	Thomas Corsel	Αρσενικό	42	Γεωργία

2.3. Ανάλυση συνεντεύξεων

Όλες οι συνεντεύξεις απομαγνητοφωνήθηκαν και επισυνάπτονται στο παρόν έγγραφο. Για την ανάλυσή τους, η κοινοπραξία αποφάσισε να κρατήσει τις απαντήσεις ανά προφίλ και να μελετήσει κάθε ερώτηση ξεχωριστά. Στόχος ήταν να δοθεί μια γενική εικόνα των απαντήσεων που ελήφθησαν. Για τις κλειστές ερωτήσεις, καταρτίστηκαν διαγράμματα για την παροχή επισκόπησης. Για τις ανοικτές ερωτήσεις, μια σύνοψη και ανάλυση των απαντήσεων που ελήφθησαν σε σχέση με τις προσδοκίες μας. Κατά περίπτωση, συμπεριλήφθηκαν αποσπάσματα.

Υπενθυμίζεται ότι τα αποτελέσματα θα χρησιμοποιηθούν για τη διαμόρφωση του πλαισίου οικοεπιχειρηματικών δεξιοτήτων (χρήσιμο για το MOOC κατάρτισης) και για τη σύνταξη συστάσεων για όλα τα πακέτα εργασίας (MOOC κατάρτισης οικοεπιχειρηματικών δεξιοτήτων / κατάρτιση εκπαιδευτών / επώαση EcopreneETs), η κοινοπραξία αποφάσισε να κρατήσει τις απαντήσεις ανά προφίλ και να μελετήσει κάθε ερώτηση ξεχωριστά.

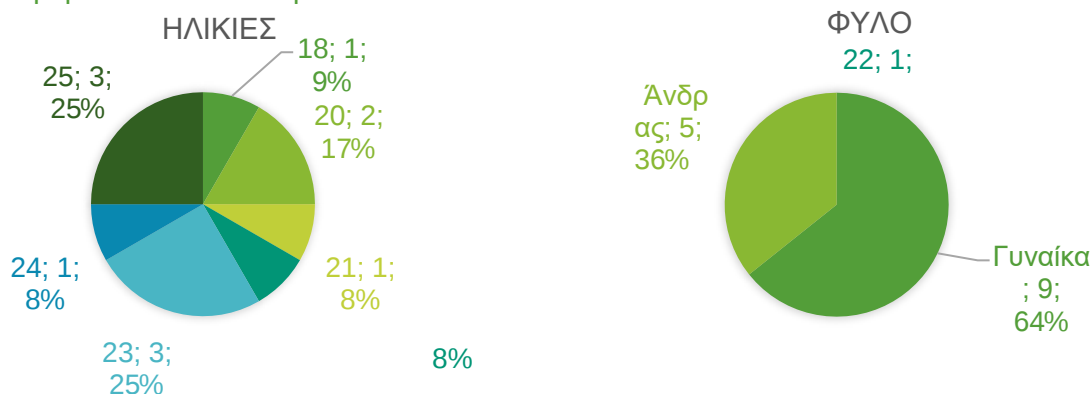
2.3.1. NEETs

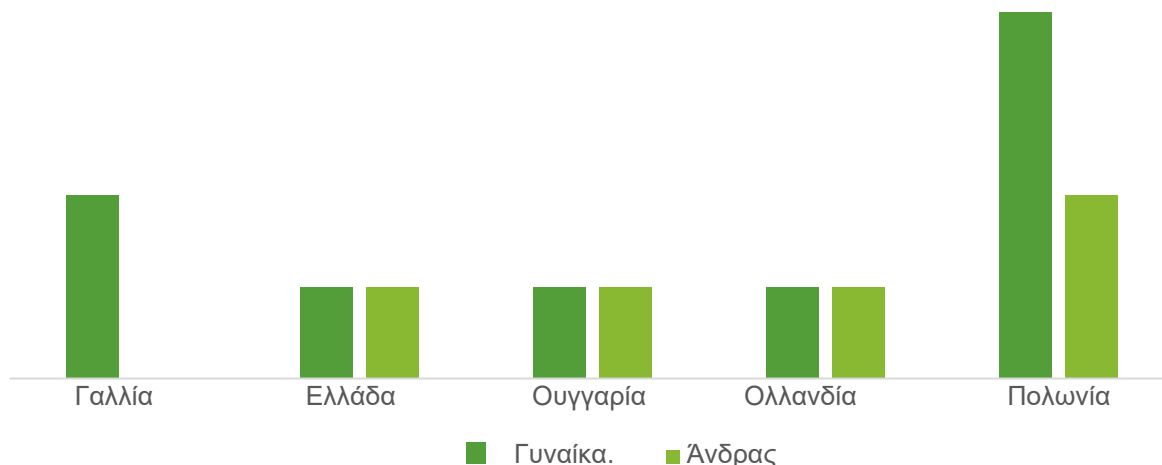
Γενικές πληροφορίες σχετικά με τη διατομή

Η μελέτη των αποτελεσμάτων των συνεντεύξεων που πραγματοποιήθηκαν με τους 14 νέους δεν έχει σκοπό να αντιπροσωπεύσει και να αναλύσει την κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των NEET στις διάφορες χώρες. Παρόλα αυτά, καταβλήθηκαν προσπάθειες για να εξασφαλιστεί η ποικιλομορφία των προφίλ των ερωτηθέντων, όπως αναλύεται στα σημεία που ακολουθούν.

Η μέθοδος της συνέντευξης ανοικτού τύπου έχει σχεδιαστεί για να ενθαρρύνει την ποιοτική και όχι την ποσοτική ανατροφοδότηση, γι' αυτό και επιλέξαμε να πάρουμε συνέντευξη από 14 νέους και όχι περισσότερους. Καθώς το δείγμα είναι μικρό, ο στόχος δεν είναι η παραγωγή αμιγώς στατιστικών δεδομένων, αλλά η απόκτηση πληροφοριών σχετικά με το προφίλ των νέων που θα συναντήσουμε και θα εκπαιδεύσουμε σύμφωνα με τις προσδοκίες, τις ανάγκες και τα προβλήματά τους και η βελτίωση του σχεδίου μας υπό το πρίσμα αυτών των πληροφοριών.

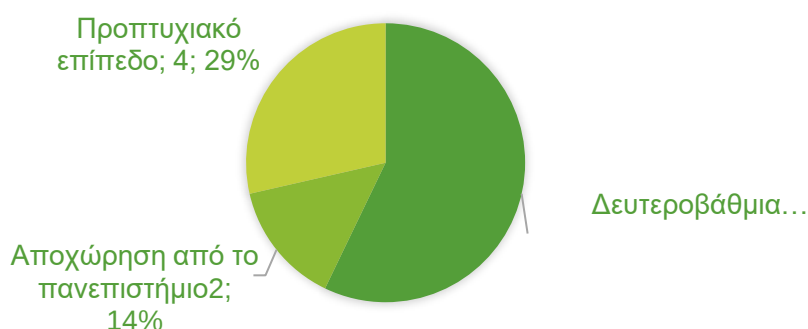
Ηλικιακή ομάδα / Φύλο / Χώρα

Όπως δείχνουν τα διαγράμματα, το ηλικιακό φάσμα των νέων που ερωτήθηκαν είναι μεταξύ 18 και 25 ετών. Επομένως, δεν έχουμε νέους που να αντιπροσωπεύουν τις ηλικίες μεταξύ 15 και 17 και 25 και 29 ετών, γεγονός που έχει αντίκτυπο στις πληροφορίες που λαμβάνουμε. Όσον αφορά το φύλο, πήραμε συνέντευξη από την πλειοψηφία των γυναικών, σύμφωνα με τις στατιστικές της Eurostat για το υψηλότερο ποσοστό γυναικών μεταξύ των NEET. Τέλος, λάβαμε περισσότερες θετικές απαντήσεις από την Πολωνία για την πραγματοποίηση των συνεντεύξεων, πράγμα που σημαίνει ότι το δείγμα μας είναι κυρίως πολωνικό, γεγονός που πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την ανάλυση των πληροφοριών που ελήφθησαν.

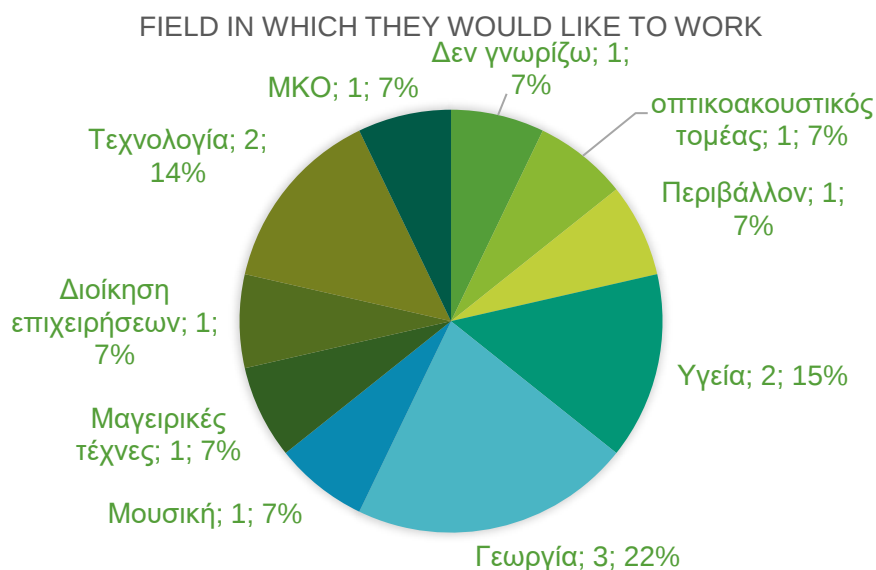
Ηλικιακή ομάδα / Φύλο / Χώρα

Η πλειονότητα των νέων που ερωτήθηκαν είχε διακόψει τις σπουδές της στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (57%), ενώ 4 από αυτούς είχαν αποκτήσει πανεπιστημιακό πτυχίο. Οι υπόλοιποι 2 είχαν εγκαταλείψει το πανεπιστήμιο στην πορεία.

Συνεπώς, η διατομή μας δεν είναι η πλέον αντιπροσωπευτική της πραγματικότητας των NEET στην περιοχή, με χαμηλό επίπεδο σχολικής εκπαίδευσης, που έχουν εγκαταλείψει το σχολείο πριν από το τέλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να διασταυρωθούν με την ηλικία των νέων, καθώς το δείγμα μας ήταν σχετικά μικρό (18-25), με την πλειοψηφία να είναι ηλικίας μεταξύ 23 και 25 ετών.

Για τους 2 νέους που ενδιαφέρονται για την πρόωγη εγκατάλειψη του πανεπιστημίου, αυτό μπορεί να εξηγηθεί από την έλλειψη ενδιαφέροντος για το αντικείμενο που σπούδαζαν και την επιθυμία τους να κατευθύνουν τις σπουδές τους προς ένα αντικείμενο που να ανταποκρίνεται περισσότερο στις φιλοδοξίες τους. Στην περίπτωση τους, ένας από αυτούς είχε σταματήσει να σπουδάζει πληροφορική για να ασχοληθεί με οπτικοακουστικά επαγγέλματα, ενώ ένας άλλος είχε σταματήσει να σπουδάζει οικονομικά για να κάνει καριέρα τη μουσική. Έχουν βαθιά επιθυμία να κάνουν μια δουλειά που να ταιριάζει με τα πάθη τους. Όπως δήλωσε η Laura A., από τη Γαλλία: "Δεν θέλω να κάνω κάτι που δεν μου αρέσει καθόλου, δεν θέλω να αναγκάζω τον εαυτό μου να πηγαίνει στη δουλειά- δεν θα ήταν παραγωγικό".

Οι τομείς στους οποίους οι NEET ενδιαφέρονται να εργαστούν είναι ευρείς και ποικίλοι, αλλά 2 τομείς εμφανίζονται περισσότερο: η γεωργία και η τεχνολογία. Τα άτομα που πήραν συνέντευξη γνώριζαν εκ των προτέρων τα μέλη της κοινοπραξίας, οπότε μπορεί να προέρχονται από τον ίδιο χώρο. Όλοι έχουν πραγματική επιθυμία να εργαστούν στον τομέα που τους ενθουσιάζει, αν και δεν αναφέρουν απαραίτητα μισθολογικές φιλοδοξίες. Μόνο ένα άτομο δήλωσε ότι δεν ξέρει για ποιον τομέα ενδιαφέρεται. Αλλά ήταν επίσης το νεότερο άτομο που του πήραν συνέντευξη (18 ετών). Τα άτομα που ερωτήθηκαν δεν ενδιαφέρονται εξ ορισμού πρωτίστως για την επιχειρηματικότητα ή το περιβάλλον.

Γιατί έμειναν έξω από την αγορά εργασίας;

Οι λόγοι που αναφέρθηκαν από τους ερωτηθέντες NEET είναι πολλοί:

- Δεν έχουν αρκετές ή τις κατάλληλες δεξιότητες x3
- Δεν ξέρουν τι να κάνουν για δουλειά x2
- Έλλειψη ευκαιριών x2
- Έκανε ένα διάλειμμα μετά το γυμνάσιο x2
- Θέλουν να κάνουν εθελοντισμό πιο πριν
- Οι θέσεις εργασίας δεν ανταποκρίνονταν στις προσδοκίες
- Πρέπει να καταταγώ στο στρατό
- Δεν υποστηρίζεται καταλλήλως σε περιπτώσεις προβλημάτων ψυχικής υγείας
- Δεν υπάρχει αρκετή εμπειρία
- Δεν είναι εύκολο να συνδυάσεις τη ζωή ως ανύπαντρη μητέρα με μια πολυάσχολη δουλειά
- Έλλειψη εμπιστοσύνης
- Δεν γνωρίζει άπταιστα την τοπική γλώσσα
- Η κουλτούρα της δεν ενθαρρύνει τις γυναίκες να εργάζονται.

Τα πιο συχνά περιστατικά σχετίζονται με τις δεξιότητες που πρέπει να αποκτήσουν οι νέοι, την αναποφασιστικότητα σχετικά με μια πιθανή σταδιοδρομία και την έλλειψη ευκαιριών (σε σχέση με την περιοχή τους, στην προκειμένη περίπτωση την αγροτική).

Για παράδειγμα, μία από αυτές εξέφρασε το γεγονός ότι η αγροτική περιοχή στην οποία κατοικεί έχει περιορισμένη έκθεση στις τέχνες και τη μουσική (τομέας ενδιαφέροντός της), και μια άλλη εξήγησε ότι ήταν εύκολο να βρει δουλειά στη γεωργία στην περιοχή του, αλλά όχι σε άλλες περιοχές. Οι μαρτυρίες αυτές υποστηρίζουν τα στατιστικά στοιχεία που αναφέρθηκαν

παραπάνω σχετικά με τις μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι νέοι στις αγροτικές περιοχές στην εξεύρεση εργασίας, κατάρτισης ή υποστήριξης.

Η ερώτηση αυτή υπογράμμισε το γεγονός ότι ορισμένοι νέοι ανήκουν σε "ευάλωτες ομάδες", οι οποίες έχουν περισσότερες πιθανότητες να γίνουν NEETs. Μεταξύ των ερωτηθέντων νέων, όπως το να είναι κανείς ανύπαντρη μητέρα και να πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες που αυτό συνεπάγεται, ενώ παράλληλα έχει δουλειά, ή να είναι πρόσφυγας πολέμου και να μην μιλάει την τοπική γλώσσα, ή ακόμη να ανήκει σε μια πολιτισμική ομάδα που δεν ενθαρρύνει τις γυναίκες να εργάζονται. Για άλλη μια φορά, οι μαρτυρίες αυτές υποστηρίζουν τα στατιστικά στοιχεία που αναφέρθηκαν προηγουμένως, σχετικά με τις ευάλωτες ομάδες και τους NEETs.

Αδυναμίες

Οι αδυναμίες που εντοπίστηκαν από τους NEET που ερωτήθηκαν σχετικά με το προφίλ απασχολησιμότητάς τους:

- Έλλειψη επαγγελματικής εμπειρίας x3
- Έλλειψη πτυχίου x3
- Μη επαρκείς ειδικές γνώσεις/δεξιότητες x3
- Υψηλές προσδοκίες για τις αξίες του χώρου εργασίας
- Ψυχική υγεία και βασικές ικανότητες εργασίας (κατανόηση οδηγιών, τήρηση προθεσμιών...)
- Υπερβολική νροπαλότητα
- Αποπροσανατολισμός από τη συνολική εικόνα και τη στοχοθεσία
- Μη επαρκείς πρακτικές γνώσεις
- Έλλειψη αυτοπεποίθησης και ικανότητας παρουσίασης του εαυτού της
- Ελλιπείς βασικές ψηφιακές δεξιότητες
- Καμία πρακτική εμπειρία
- Κενή περίοδος στο βιογραφικό σημείωμα
- Οικογενειακά θέματα Ορισμένες από τις αδυναμίες που αναφέρθηκαν επανειλημμένα είναι η έλλειψη επαγγελματικής εμπειρίας, η έλλειψη σπουδών και οι ανεπαρκείς ειδικές γνώσεις ή δεξιότητες. Επιπλέον, η έλλειψη βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων αναδείχθηκε ως πρόσθετη αδυναμία, λαμβάνοντας υπόψη τη θέση της ψηφιακής τεχνολογίας στους σύγχρονους χώρους εργασίας.

Για ορισμένους από τους ερωτηθέντες, οι αδυναμίες έχουν να κάνουν περισσότερο με τις διαπροσωπικές δεξιότητες παρά με τις γνώσεις.

Αναφέρθηκαν θέματα που σχετίζονται με βασικές εργασιακές ικανότητες, όπως η κατανόηση οδηγιών και η τήρηση προθεσμιών, η ικανότητα να βλέπεις μια ευρύτερη εικόνα, ο καθορισμός στόχων ή ακόμη και η προφορική επικοινωνία. Αυτοί οι παράγοντες υποδεικνύουν τη σημασία όχι μόνο της αντιμετώπισης των τεχνικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για μια θέση εργασίας, αλλά και της υποστήριξης των ατόμων στην ανάπτυξη των απαραίτητων προσωπικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων για να ευδοκμήσουν στον εργασιακό χώρο και να τους δώσουν τα κλειδιά για να αναπτύξουν αυτοπεποίθηση. Επιπλέον, ένα άτομο ανέφερε την έλλειψη ικανότητας παρουσίασης του εαυτού του, η οποία αποτελεί επίσης μέρος της εργασίας για την αυτοπεποίθηση.

Δυναμικό απασχολησιμότητας

Οι NEET που ερωτήθηκαν φαίνονται μάλλον ηττοπαθείς σχετικά με τις δυνατότητες απασχολήσής τους. Πιστεύουν ότι πρέπει να επιστρέψουν στο σχολείο ή να αποκτήσουν περισσότερη εμπειρία για να είναι ενδιαφέροντες για τους εργοδότες ή να αποκτήσουν διαπροσωπικές δεξιότητες.

Μόνο δύο από αυτούς δήλωσαν ότι είχαν τις δεξιότητες, αλλά δεν ήταν σίγουροι αν ήθελαν να εργαστούν αμέσως, ή αν η εργασία για την οποία είχαν τις δεξιότητες εξακολουθεί να τους ενδιαφέρει.

Περνώντας στους τομείς γνώσεων, οι NEET εξέφρασαν ενδιαφέρον για:

- Σχεδιασμός προγραμμάτων και λογισμικών (αναφέρεται δύο φορές): δύο άτομα που ερωτήθηκαν θέλουν να κάνουν καριέρα στην τεχνολογία και είναι ιδιαίτερα παθιασμένοι με τη βιομηχανία των βιντεοπαιχνιδιών.
- Μέσα κοινωνικής δικτύωσης

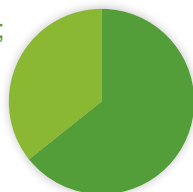
- Μάρκετινγκ: στην περίπτωση του ατόμου που ερωτήθηκε, ο στόχος είναι να αναπτύξει αυτές τις δεξιότητες με σκοπό να τις χρησιμοποιήσει στο επάγγελμα του γεωργού.
- Ιατρικές γνώσεις
- Οργάνωση
- Πολωνική γλώσσα: η αναφορά αυτή συνδέεται με την προσφυγική εμπειρία μιας νεαρής Ουκρανής που ζει τώρα στην Πολωνία. Επισήμανε ότι η μη γνώση της τοπικής γλώσσας αποτελούσε σημαντικό μειονέκτημα για την εξεύρεση εργασίας. - Βασικά διοικητικά λογισμικά.
- Διεθνές δίκαιο: οι γνώσεις αυτές είναι πολύτιμες για την άσκηση επαγγελματικής σταδιοδρομίας ή την ενασχόληση με δραστηριότητες που σχετίζονται με τις διεθνείς υποθέσεις και τις ΜΚΟ, όπως δήλωσε ένας από τους ερωτηθέντες. Θέλει να εργαστεί σε φιλανθρωπική ή ανθρωπιστική οργάνωση.
- Πολιτικές επιστήμες

Αυτός ο μάλλον εξαντλητικός κατάλογος δείχνει ότι η πλειονότητα των ερωτηθέντων νέων έχει καλή ικανότητα να προσδιορίζει τις δεξιότητες και τις γνώσεις που διαθέτει ή θέλει να διαθέτει για να μπορέσει να ασκήσει το επάγγελμα που τον ενδιαφέρει.

Γνώσεις σχετικά με το οικολογικό επιχειρείν και την οικολογική επιχειρηματικότητα

Τα αποτελέσματα αυτά δείχνουν ότι οι όροι που χρησιμοποιούνται εξακολουθούν να είναι σχετικά άγνωστοι στο κοινό και στους νέους άνθρωποι. Τα παραδείγματα που αναφέρονται περιορίζονται σε ενώσεις (όπως η Ligue de l'enseignement ή η Greenpeace) και σε ένα κρατικό σύστημα που αναπτύχθηκε στην Πολωνία (GreenEvo).

Όχι; 5;
36%

Ναι; 9;
64%

Μερικές φορές, προσπάθησαν να τον ορίσουν, αλλά όχι με επιτυχία, ή περιορίζοντας αυτόν τον όρο στην έννοια του περιβάλλοντος. Για παράδειγμα, ένας από αυτούς νόμιζε ότι ήταν επιχειρήσεις που επικεντρώνονται στην πεζοπορία, τις εκδρομές...

Μια σύσταση για το μάθημα ηλεκτρονικής μάθησης θα μπορούσε να είναι ο σαφής ορισμός αυτού του όρου και των διαφορετικών πεδίων δράσης που μπορεί να έχουν οι οικολογικοί επιχειρηματίες.

Γνώμη σχετικά με τις ευκαιρίες που συνδέονται με τις οικολογικές δεξιότητες

Αρκετοί ερωτώμενοι ανέφεραν τη σημασία του να είναι σε θέση, χάρη σε αυτές τις δεξιότητες, να:

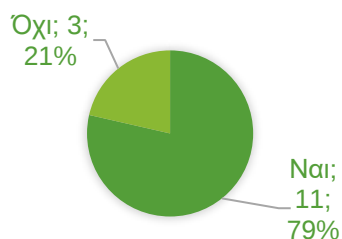
- να αναπτύσσουν έργα που συνάδουν με τις αξίες τους και το περιβάλλον,
- να είναι προσανατολισμένοι σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές πολιτικές,
- να ανταποκριθούν στη ζήτηση των επιχειρήσεων για δεξιότητες φιλικές προς το περιβάλλον,
- να μάθουν για λιγότερο ρυπογόνες πρακτικές στην επαγγελματική και προσωπική τους ζωή,
- να συμβάλλουν σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον.

Για να αναφέρω μια από τις ερωτώμενες, την Katarzyna από την Πολωνία: "Οι οικολογικές δεξιότητες παρουσιάζουν πλήθος ευκαιριών στη σημερινή εποχή. Η απόκτηση γνώσεων και η τελειοποίηση δεξιοτήτων σε αυτόν τον τομέα μπορεί να έχει διπλό αντίκτυπο: να ωφελήσει τον πλανήτη και να ξεκλειδώσει συναρπαστικές προοπτικές σταδιοδρομίας".

Ορισμένοι δήλωσαν ότι δεν ήταν σίγουροι αν η κατοχή αυτών των δεξιοτήτων θα τους διευκόλυνε να προσληφθούν, αλλά ότι από προσωπική άποψη θα τους ενδιέφερε. Άλλοι μοιράστηκαν περισσότερες απόψεις που είναι αρνητικές, λέγοντας ότι δεν τους ενδιέφερε, ή ότι δεν θα ήταν

ενδιαφέρον να εργαστούν σε μια αγροτική περιοχή, ή ότι αυτές οι δεξιότητες έφεραν μόνο περιορισμένες ευκαιρίες.

Καθώς ο ορισμός των "οικολογικών δεξιοτήτων" δεν είχε δοθεί προηγουμένως, ορισμένοι μπέρδεψαν και περιόρισαν τον όρο αυτό με την έννοια των οικολογικών πρακτικών. Αυτό που πρέπει να συμπεράνουμε είναι ότι η πλειονότητα των νέων έδειξε πραγματικό ενδιαφέρον για την ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων, αλλά ότι πρέπει να γίνει ακόμη δουλειά για να γίνουν οι όροι αυτοί πιο οικείοι.

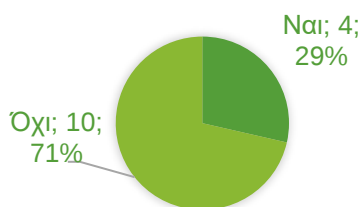

Για κάποια άλλα άτομα, ο όρος ήταν πολύ πιο που έχει νόημα, ιδιαίτερα για κάποιον του οποίου η κλίση ήταν η γεωργία και ο οποίος προέρχεται από γεωργική οικογένεια, τον Wojciech N. από την Πολωνία, "στον γεωργικό τομέα, οι οικολογικές δεξιότητες μπορούν να βοηθήσουν στη βελτίωση των αποδόσεων των καλλιεργειών, ελαχιστοποιώντας Η συντριπτική πλειονότητα των ερωτηθέντων μας είπε ότι ενδιαφερόταν να αναπτύξει οικολογικές

παράλληλα τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Μπορούν επίσης να οδηγήσουν στην υιοθέτηση αναγεννητικών μεθόδων καλλιέργειας που ενισχύουν την υγεία του εδάφους και τη βιοποικιλότητα".

Μια άλλη ανέφερε μαθήματα κατάρτισης με χρήση οικολογικών δεξιοτήτων που θα ήθελε να ακολουθήσει, η Κωνσταντίνα Ζ. από την Ελλάδα: "Εκπαίδευση στον οικοτουρισμό, νέες τεχνολογικές πρακτικές στη γεωργία, πρακτική άσκηση...".

Πρόγραμμα κατάρτισης σε απευθείας σύνδεση

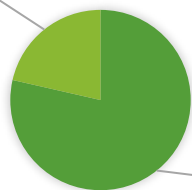

Ένα μικρό ποσοστό των ερωτηθέντων νέων NEET απάντησε ότι είχε ήδη συμμετάσχει σε διαδικτυακή κατάρτιση, και μόνο 2 προσδιόρισαν ποια (για τον πρώτο ήταν το CNED, ένα γαλλικό εθνικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα, και για τον άλλο μια κατάρτιση σχετικά με την εικονική πραγματικότητα). Είναι δύσκολο να εξαχθεί ανάλυση, καθώς κανένας από αυτούς δεν

εξέφρασε τη γνώμη του για το θέμα.

Ενδιαφέρον για πρόγραμμα κατάρτισης με στόχο την ενίσχυση του επαγγελματικού προφίλ και των θεματικών επιλογών τους

Όχι; 3;
21%

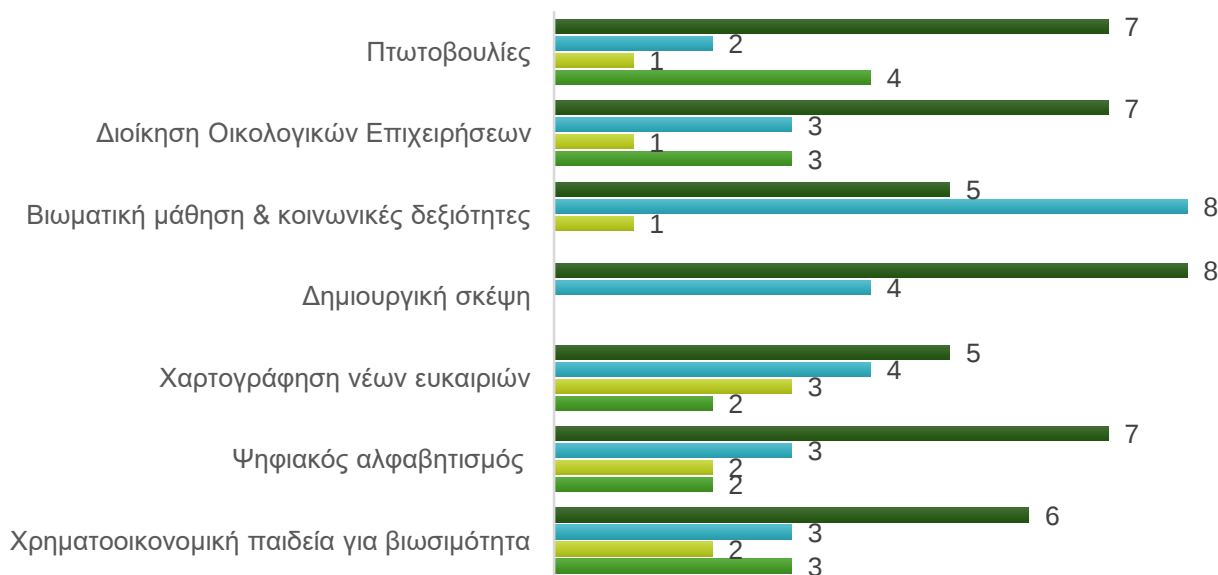

Ναι;
11;
79%

Ακόμη και αν πολλοί από αυτούς δεν έχουν παρακολουθήσει διαδικτυακά μαθήματα κατάρτισης, εξακολουθούν να ενδιαφέρονται να εκπαιδευτούν για να αποκτήσουν νέες δεξιότητες.

11,
79%

ΕΝΔΙΑΦΈΡΟΝ ΓΙΑ ΘΈΜΑΤΑ

■ Πολύ ενδιαφέρον ■ Κάπως ενδιαφέρον ■ Όχι τόσο ενδιαφέρον ■ Καθόλου ενδιαφέρον

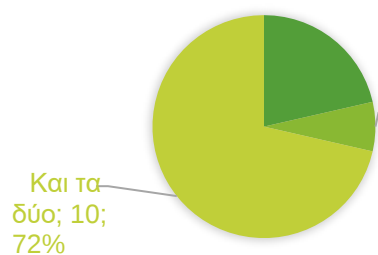
Κατά σειρά, από το θέμα που προκαλεί το μεγαλύτερο ενδιαφέρον σε αυτό που προκαλεί το μικρότερο:

- δημιουργική σκέψη - το μόνο θέμα για το οποίο κανένας από τους νέους δεν εξέφρασε αρνητική απάντηση,
- βιωματική μάθηση & κοινωνικές δεξιότητες - με μόνο ένα "δεν ενδιαφέρεται πολύ" και μηδέν "δεν ενδιαφέρεται",
- διαχείριση οικολογικών επιχειρήσεων - ελαφρώς πιο ανάμεικτες απαντήσεις (10 μάλλον θετικές και 4 μάλλον αρνητικές),
- ψηφιακός αλφαριθμητισμός- το ίδιο με τη διαχείριση οικολογικών επιχειρήσεων, 10 απαντήσεις στο "πολύ" ή "αρκετά" ενδιαφέρον,
- ανάληψη πρωτοβουλίας- υψηλότερο ποσοστό "δεν ενδιαφέρονται" (4) αλλά και 7 πολύ ενδιαφέροντα και 2 αρκετά ενδιαφέροντα, φαίνεται να είναι ένα διχαστικό θέμα,
- Η χαρτογράφηση νέων ευκαιριών και η χρηματοοικονομική παιδεία έχουν μικτή ανταπόκριση και την ίδια κατανομή (9 θετικές απαντήσεις και 5 αρνητικές).

Από τις απαντήσεις αυτές προκύπτει ότι οι NEET ενδιαφέρθηκαν πολύ για τα προτεινόμενα θέματα. Ακόμα μερικά ξεχωρίζουν: δημιουργική σκέψη, βιωματική μάθηση και κοινωνικές δεξιότητες, διαχείριση οικολογικών επιχειρήσεων και ψηφιακός αλφαριθμητισμός. Το ενδιαφέρον

είναι ότι αυτό δεν ταυτίζεται απαραίτητα με τις επιθυμίες που περιέγραψαν νωρίτερα, αλλά δείχνουν πραγματική περιέργεια και προθυμία για μάθηση.

Τύπος κατάρτισης: πρακτική / θεωρητική / και τα δύο

Τα αποτελέσματα μιλούν από μόνα τους: το

Πρακτική 72% των νέων προτιμούν την κατάρτιση ; 3; 21% που συνδυάζει θεωρία και πρακτική. Αυτό θα πρέπει να είναι μία από τις συστάσεις μας για το MOOC.

Θεωρητικό;
1; 7%

Προτάσεις και σχόλια για τα μελλοντικά εκπαιδευτικά MOOCs

Μόνο τρεις από τους νέους που ερωτήθηκαν απάντησαν σε αυτή την ερώτηση, οι οποίες αποτελούν τόσο συμβουλές όσο και σχόλια.

- "Πρέπει να είναι διασκεδαστικά,

διαδραστικά παιχνίδια"

- "δεν πρέπει να υπάρχει θεωρία, προτιμώ να δοκιμάζω τα πράγματα" - "Η θεωρητική μάθηση φαίνεται να είναι ευκολότερη από το σπίτι".

Επομένως, η κοινοπραξία θα πρέπει να βρει τρόπους να κάνει την ηλεκτρονική μάθηση διαδραστική και διασκεδαστική, ενώ παράλληλα θα είναι εύκολο να την κάνει κανείς από το σπίτι.

Οι NEETs σε συνέντευξη έδωσαν σχέδια για το μέλλον

Το δείγμα που ερωτήθηκε έδειξε παρόμοιες προσδοκίες, δηλαδή την επιθυμία να βρουν εργασία οι περισσότεροι (36%), να ιδρύσουν μια επιχείρηση (29%) και να επιστρέψουν στο σχολείο για το 21% από αυτούς. Αυτό είναι αντιπροσωπευτικό για τους NEETs γενικά. Είναι ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι, παρά το πολύ μικρό δείγμα, ένα μεγάλο ποσοστό από αυτούς θέλει να δημιουργήσει τη δική του επιχείρηση, με "οικολογικές αξίες", γεγονός που ενισχύει την απόφαση της κοινοπραξίας να ασχοληθεί με την επιχειρηματικότητα.

Ενδιαφέρον για συμμετοχή στο έργο EcspreNEETs

Οι νέοι ήταν αρκετά ενθουσιασμένοι με το πρόγραμμα και οι περισσότεροι από αυτούς θέλουν να συμμετάσχουν. Αυτό είναι πολύ θετικό για το μέλλον του έργου και για το ενδιαφέρον που θα έχουν οι νέοι για τις παραγωγές μας.

Βέβαια, κάποιοι ήταν λιγότερο πεπεισμένοι και είπαν ότι δεν είχαν απαραίτητα το χρόνο ή ότι δεν τους ενδιέφερε.

2.3.2. Συνοδοί / κοινωνικοί λειτουργοί και λειτουργοί νεολαίας

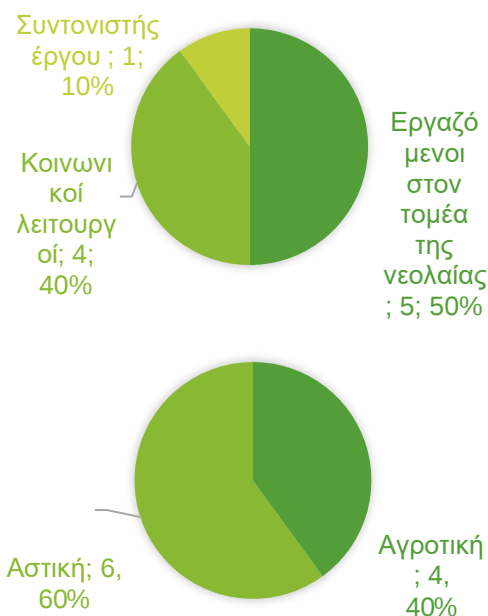
Γενικές πληροφορίες σχετικά με τη διατομή

Η μελέτη των αποτελεσμάτων των συνεντεύξεων που πραγματοποιήθηκαν με 10 επαγγελματίες δεν έχει σκοπό να αντιπροσωπεύσει και να αναλύσει λεπτομερώς την κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των κοινωνικών λειτουργών στις διάφορες χώρες μας.

Η μέθοδος της συνέντευξης ανοικτού τύπου¹⁴⁸ έχει σχεδιαστεί για να ενθαρρύνει την ποιοτική και όχι την ποσοτική ανατροφοδότηση, γι' αυτό και επιλέξαμε να πάρουμε συνέντευξη από 10 άτομα και όχι περισσότερα. Καθώς το δείγμα είναι μικρό, ο στόχος δεν είναι η παραγωγή αμιγώς στατιστικών δεδομένων, αλλά η λήψη πληροφοριών σχετικά με το προφίλ των ατόμων, τις προσδοκίες, τις ανάγκες και τα προβλήματά τους ως επαγγελματίες, καθώς και η ανατροφοδότηση σχετικά με την υποστήριξή τους προς τους νέους και συγκεκριμένα τους NEETs. Οι πληροφορίες που θα συγκεντρωθούν θα μας επιτρέψουν να καταρτίσουμε χρήσιμες συστάσεις τόσο για τα μαθήματα κατάρτισης που απευθύνονται στους επαγγελματίες όσο και για εκείνα που απευθύνονται στους NEETs.

Προφίλ εργασίας

2 άτομα πήραν συνέντευξη από κάθε χώρα (Πολωνία, Γαλλία, Ουγγαρία, Ελλάδα, Κάτω Χώρες). Οι γυναίκες εκπροσωπούνται περισσότερο: πήραμε συνέντευξη από 8 γυναίκες και 2 άνδρες.

Όπως φαίνεται παραπάνω, οι ερωτηθέντες εργάζονται σε επαγγέλματα που σχετίζονται με την υποστήριξη νέων ατόμων. Μερικές φορές οι νέοι αποτελούν την ομάδα της κύριας δραστηριότητάς τους (50%), ενώ μερικές φορές εργάζονται με άτομα όλων των ηλικιών (40%). Ο τελευταίος ερωτώμενος εργάζεται επίσης στον τομέα της νεολαίας, παρέχοντας σε νέους διεθνείς εμπειρίες και πρακτική άσκηση. Οι τόποι όπου εδρεύουν οι εργαζόμενοι που ερωτήθηκαν εξηγούνται εν μέρει από τους τόπους όπου λειτουργούν οι διάφορες δομές μας. Έτσι, έχουμε μια μικρή υπεροχή ατόμων από αστικές περιοχές, αλλά και έναν αριθμό από αγροτικές περιοχές, γεγονός που μας δίνει συμπληρωματικές απόψεις σχετικά με την υποστήριξη των NEETs.

Όσον αφορά τις αποστολές τους, οι διάφοροι ερωτηθέντες κατέχουν αρκετά παρόμοιες δεξιότητες, οι οποίες συνίστανται στη συνοδεία, τη βοήθεια και την καθοδήγηση των ανθρώπων, όπως

NEETs, είτε στον τομέα της εκπαίδευσης και της απασχόλησης, είτε σε πιο συγκεκριμένα θέματα, όπως η παροχή βοήθειας σε άτομα που μετακινούνται στο εξωτερικό, το περιβάλλον, η υγεία κ.λπ. Για τους περισσότερους από αυτούς, η υποστήριξη παρέχεται σε ατομική βάση, ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο εξατομικευμένη και να παρέχει την καλύτερη δυνατή ανταπόκριση στα προβλήματα του κάθε ατόμου.¹⁰⁶

Αδυναμίες και έλλειψη δεξιοτήτων που εντοπίστηκαν από τους ερωτηθέντες σχετικά με τους NEET Με βάση τις διαφορετικές μαρτυρίες που δόθηκαν, υπάρχουν ορισμένες ομοιότητες στις αδυναμίες που συνήθως συνδέονται με τους NEETs:

- Έλλειψη κατεύθυνσης ή στόχων. Οι NEET συχνά δυσκολεύονται να βρουν μια σαφή πορεία ή σκοπό, γεγονός που οδηγεί σε έλλειψη κινήτρων και αυτοπεποίθησης. Μπορεί να μην ξέρουν τι θέλουν να κάνουν ή να μην έχουν την αίσθηση έμπνευσης από τις διαθέσιμες ευκαιρίες απασχόλησης.
- Περιορισμένη ή καθόλου προηγούμενη εργασιακή εμπειρία. Πολλοί NEET στερούνται πρακτικής εμπειρίας, γεγονός που τους καθιστά δύσκολο να ανταγωνιστούν στην αγορά εργασίας. Αυτή η έλλειψη εμπειρίας μπορεί να εμποδίσει την ικανότητά τους να βρουν εργασία.
- Ελλείψεις δεξιοτήτων. Οι NEETs αντιμετωπίζουν συχνά ελλείψεις δεξιοτήτων, τόσο όσον αφορά τις σκληρές δεξιότητες (γνώσεις) όσο και τις κοινωνικές δεξιότητες. Σχετικά με τις σκληρές δεξιότητες, αναφέρονται σε συγκεκριμένες τεχνικές ή εργασιακές

¹⁰⁶ Μπορείτε να βρείτε τις πλήρεις συνεντεύξεις στο παράρτημα του παρόντος εγγράφου.

δεξιότητες, ενώ οι κοινωνικές δεξιότητες περιλαμβάνουν διαπροσωπικές δεξιότητες, επικοινωνία, ομαδική εργασία, επίλυση προβλημάτων και προσαρμοστικότητα.

- Περιορισμένη πρόσβαση σε πόρους. Ορισμένοι NEET προέρχονται από μειονεκτούντα περιβάλλοντα με περιορισμένη πρόσβαση σε πόρους όπως επαγγελματικός προσανατολισμός, ευκαιρίες απασχόλησης ή υποστηρικτικά δίκτυα. Αυτή η έλλειψη πόρων επιδεινώνει περαιτέρω τις δυσκολίες τους στην εξεύρεση απασχόλησης.
 - Χαμηλή αυτοπεποίθηση και αυτοεκτίμηση. Οι NEETs συχνά δεν πιστεύουν στις ικανότητές τους και υποτιμούν τις δυνατότητές τους να επιτύχουν στην αγορά εργασίας. Αυτή η έλλειψη αυτοπεποίθησης μπορεί να εμποδίσει την αναζήτηση εργασίας και τη γενικότερη κινητοποίησή τους.
 - Περιορισμένες γνώσεις σχετικά με αποτελεσματικές στρατηγικές αναζήτησης εργασίας: συμπεριλαμβανομένης της σύνταξης βιογραφικού σημειώματος, των δεξιοτήτων συνέντευξης και της δικτύωσης. Αυτή η έλλειψη κατανόησης μπορεί να τους δυσκολέψει να περιηγηθούν στην αγορά εργασίας.
 - Θέματα ψυχικής υγείας: Αυτό μπορεί να επηρεάσει τα κίνητρά τους, την αυτοπεποίθησή τους και την ικανότητά τους να εξασφαλίσουν και να διατηρήσουν εργασία.
 - Γλωσσικά και πολιτιστικά εμπόδια: Οι NEETs από ευάλωτες κοινότητες μπορεί να αντιμετωπίζουν γλωσσικά εμπόδια και να μην έχουν γνώση της πραγματικότητας της αγοράς εργασίας. Αυτό μπορεί να εμποδίσει την ικανότητά τους να έχουν πρόσβαση σε ευκαιρίες και να βρουν κατάλληλη απασχόληση.
- Οι μαρτυρίες αυτές είναι αρκετά συγκρίσιμες με τις μαρτυρίες των NEETs σχετικά με την ερώτηση για τους λόγους για τους οποίους έμειναν εκτός αγοράς εργασίας. Αυτό μας δείχνει ότι οι νέοι NEET έχουν μια αρκετά καλή αντίληψη των ελλείψεών τους σε αυτόν τον τομέα.

Οφέλη από το πρόγραμμα κατάρτισης

Οι κοινωνικοί λειτουργοί και οι λειτουργοί νεολαίας που ερωτήθηκαν τάχθηκαν γενικά υπέρ της προσφοράς κατάρτισης σε σκληρές και ήπιες δεξιότητες στους NEETs, όπως δείχνει το ακόλουθο απόσπασμα από μια συνέντευξη: "Επενδύοντας σε ολοκληρωμένα προγράμματα κατάρτισης που περιλαμβάνουν τόσο σκληρές όσο και κοινωνικές δεξιότητες, μπορούμε να βελτιώσουμε σημαντικά την απασχολησιμότητα και τις συνολικές προοπτικές των NEETs. Είναι σημαντικό να τους παρέχουμε την απαραίτητη υποστήριξη και τους πόρους για να γεφυρώσουν αυτά τα κενά δεξιοτήτων, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να γίνουν ενεργά μέλη της αγοράς εργασίας και προωθώντας την προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη". Marta L., Πολωνία.

Για να γίνει αυτή η κατάρτιση όσο το δυνατόν πιο σχετική από την άποψή τους, ώστε να ενδυναμωθούν οι NEET να συμμετέχουν ενεργά στην αγορά εργασίας, οι ερωτηθέντες έδωσαν ορισμένες συμβουλές:

- Επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να κάνουν διαλείμματα ή να σταματήσουν ανά πάσα στιγμή, αναγνωρίζοντας τη δυσκολία τους να δεσμευτούν ,
- Αποφύγετε την υπερβολική εξάρτηση από τους υπολογιστές και δώστε προτεραιότητα στην επαφή και την αλληλεπίδραση στην πραγματική ζωή,
- Παροχή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος κατάρτισης, προσφέροντας την εκμάθηση σκληρών και ήπιων δεξιοτήτων, προκειμένου να οικοδομηθεί αυτοπεποίθηση και να βελτιωθούν οι επικοινωνιακές ικανότητες,
- Έμφαση στην κατάρτιση σε ψηφιακές δεξιότητες (συμπεριλαμβανομένου του "πώς να κάνετε τα διοικητικά καθήκοντα") ,
- Συμπεριλάβετε βασική εκπαίδευση για την αναζήτηση εργασίας (βιογραφικό σημείωμα, συνοδευτική επιστολή, αναζήτηση εκπαίδευσης και ευκαιριών απασχόλησης στο διαδίκτυο...)

Γνώση των οικολογικών επιχειρήσεων

Οι ερωτώμενοι δεν είχαν απαραίτητα ακούσει τον όρο "οικολογική επιχείρηση" πριν από τη συνέντευξη, αλλά όλοι ήταν λίγο πολύ σε θέση να συνοψίσουν την έννοιά του, εστιάζοντας ιδίως στην περιβαλλοντική πτυχή.

Ευκαιρίες οικολογικών επιχειρηματικών δεξιοτήτων

Σύμφωνα με την άποψη των συνεντευξιαζόμενων, η απόκτηση οικολογικών δεξιοτήτων παρέχει πολλά οφέλη για τους NEETs:

- Οι οικολογικές δεξιότητες προσφέρουν στους NEETs προοπτικές απασχόλησης σε αναδυόμενους τομείς όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η διαχείριση αποβλήτων, ο οικολογικός τουρισμός, οι πράσινες κατασκευές, η βιώσιμη γεωργία και η περιβαλλοντική συμβουλευτική. Πράγματι, υπάρχει αυξανόμενη ζήτηση για επαγγελματίες με οικολογικές δεξιότητες λόγω της στροφής προς μια πιο βιώσιμη οικονομία. Οι NEET που διαθέτουν τεχνογνωσία σε τομείς φιλικούς προς το περιβάλλον είναι σε θέση να ανταποκριθούν σε αυτή τη ζήτηση και να εξασφαλίσουν ευκαιρίες απασχόλησης. Οι NEET αυξάνουν τις πιθανότητες να γίνουν περιζήτητοι από τους εργοδότες και να αποκτήσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην αγορά εργασίας.
- Η απόκτηση οικολογικών δεξιοτήτων δίνει τη δυνατότητα στους NEETs να υποβληθούν σε προσωπική ανάπτυξη. Με την απόκτηση γνώσεων και τεχνογνωσίας σε βιώσιμες πρακτικές, περιβαλλοντική προστασία και πράσινες τεχνολογίες, οι NEETs μπορούν να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους, να αυξήσουν την αυτοπεποίθησή

- τους και να διευρύνουν τους ορίζοντές τους.
- Οι οικολογικές δεξιότητες δίνουν τη δυνατότητα στους NEET να συμβάλουν σε μια πιο βιώσιμη κοινωνία. Συμμετέχοντας ενεργά σε τομείς που αντιμετωπίζουν την κλιματική αλλαγή, προωθούν τη βιωσιμότητα και μειώνουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, οι NEET μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο στην οικοδόμηση ενός καλύτερου μέλλοντος για τον πλανήτη.

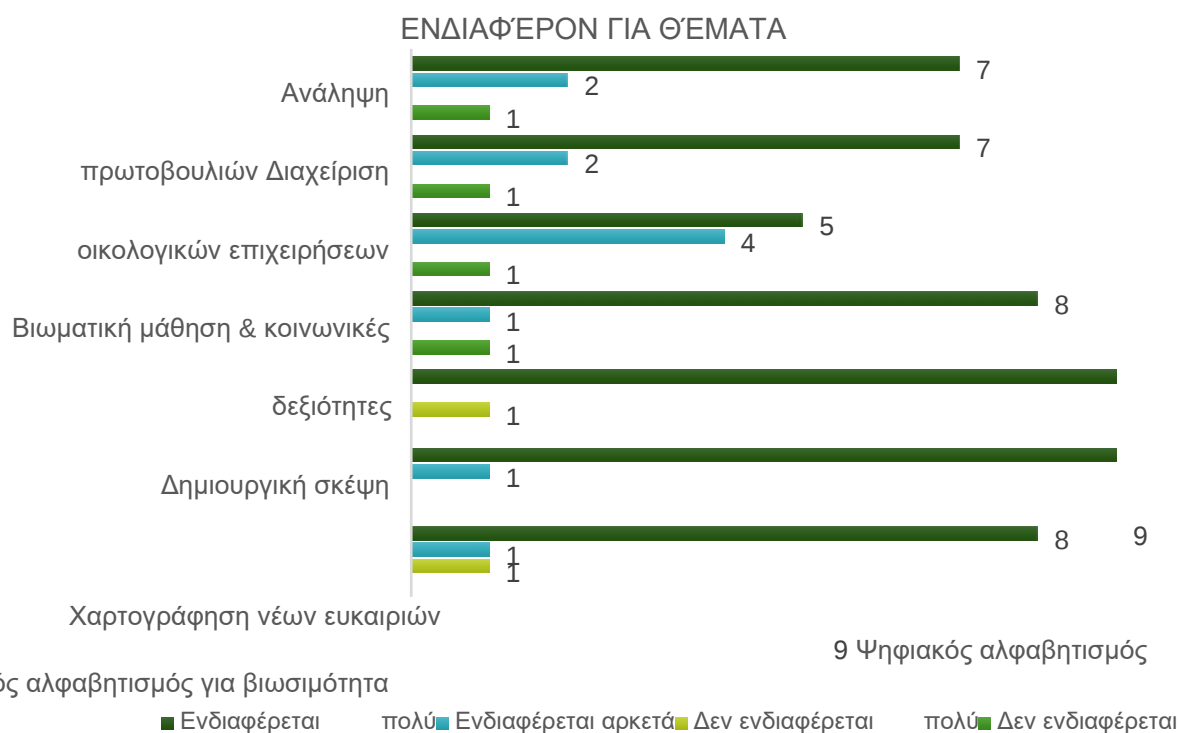
Αιτήματα από NEETs και ελκυστικότητα για οικοεπιχειρηματική κατάρτιση

Στην ερώτηση: "Έχετε αιτήματα από NEETs για κατάρτιση στην οικολογική επιχειρηματικότητα ή τη δημιουργία οικολογικής επιχείρησης (ή συναφείς τομείς - οικολογία, βιώσιμη ανάπτυξη ..);", 6 από τους ερωτηθέντες δήλωσαν ότι αυτό δεν ισχύει, αλλά ότι θα μπορούσε ενδεχομένως να τους ενδιαφέρει, επειδή οι νέοι είναι γενικά ευαίσθητοι στην περιβαλλοντική υπόθεση.

Σύμφωνα με έναν από τους ερωτηθέντες, "ο τομέας της οικολογικής επιχειρηματικότητας και οι συναφείς τομείς μπορεί να είναι ιδιαίτερα ελκυστικοί για τους νέους άνθρωποι. Πολλά άτομα σήμερα είναι παθιασμένα με τα περιβαλλοντικά ζητήματα και είναι πρόθυμα να έχουν θετικό αντίκτυπο μέσω της εργασίας τους. Η προοπτική να δημιουργήσουν τις δικές τους φιλικές προς το περιβάλλον επιχειρήσεις ή να γίνουν μέρος μιας επιχείρησης που δίνει προτεραιότητα στη βιωσιμότητα ανταποκρίνεται στις αξίες και τις φιλοδοξίες τους" Agata J., Πολωνία.

Οι υπόλοιποι 4 ερωτηθέντες ανέφεραν ότι είχαν λάβει αιτήματα στον τομέα αυτό, κυρίως σχετικά με την επιχειρηματικότητα σε πρώτη φάση και στη συνέχεια με βιώσιμες και οικολογικές πρακτικές. Σύμφωνα με έναν από τους ερωτηθέντες, την Carine G. από τη Γαλλία "Οι νέοι που θέλουν να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση γενικά το κάνουν επειδή δεν θέλουν να εργάζονται ή δεν εργάζονται πλέον, στη συνέχεια είναι επειδή θέλουν να κάνουν κάτι που τους αρέσει, με τις δικές τους ιδέες, και τέλος η οικολογία. Η κατευθυντήρια γραμμή της οικολογίας δεν προέρχεται από αυτούς στην αρχή

Πρόγραμμα κατάρτισης για οικολογικά επαγγέλματα: θέματα

Από τη σκοπιά των επαγγελματιών νεολαίας και των κοινωνικών λειτουργών, ορισμένα θέματα είναι πιθανότερο να προκαλέσουν το ενδιαφέρον των νέων NEETs.

Στην κορυφή της λίστας βρίσκονται:

- Ψηφιακός αλφαριθμητισμός (υψηλότερο ποσοστό)
- Χαρτογράφηση νέων ευκαιριών
- Οικονομικός αλφαριθμητισμός για βιωσιμότητα
- Δημιουργική σκέψη

Στη συνέχεια, κατά σειρά, η διαχείριση οικολογικών επιχειρήσεων, η ανάληψη πρωτοβουλιών και η βιωματική μάθηση και οι κοινωνικές δεξιότητες.

Η κατάταξη των θεμάτων αντιστρέφεται σε σύγκριση με τους NEETs, οι οποίοι ανέφεραν τη "δημιουργική σκέψη", τη "βιωματική μάθηση & κοινωνικές δεξιότητες" και τη "διαχείριση οικολογικών επιχειρήσεων" ως τα κορυφαία θέματα που τους ενδιέφεραν. Είναι δύσκολο να αναλυθεί αυτό, καθώς το δείγμα των ερωτηθέντων είναι πολύ μικρό. Ωστόσο, είναι επίσης πιθανό ότι οι ερωτηθέντες εργαζόμενοι σε θέματα νεολαίας και κοινωνικούς λειτουργούς απάντησαν στην ερώτηση αυτή σκεπτόμενοι τις ανάγκες των NEETs και όχι τις επιθυμίες τους για κατάρτιση ή τα σημεία ενδιαφέροντός τους. Σε αυτή την περίπτωση, θα ήταν ίσως ενδιαφέρον, ιδίως στο πλαίσιο της δημιουργίας μιας διαδρομής κατάρτισης, να διατηρηθούν όλα τα θέματα που αναφέρθηκαν, τα οποία, παρ' όλα αυτά, έτυχαν όλα θετικής υποδοχής.

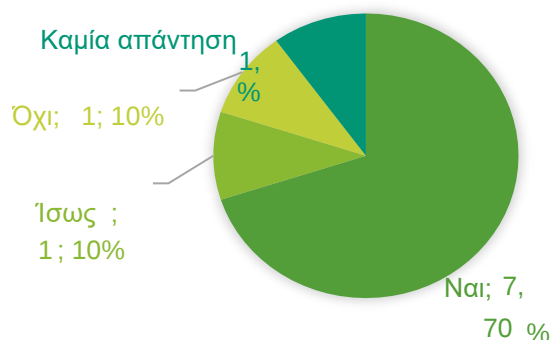
Αξιολόγηση των ψηφιακών δεξιοτήτων των NEETs

Δεν απάντησαν όλοι σε αυτή την ερώτηση (7 στα 10 άτομα), καθώς δεν είχαν απαραίτητα άποψη για το θέμα αυτό. Ο μέσος όρος βαθμολογίας ήταν 3,4/6 για τις ψηφιακές δεξιότητες των NEETs. Η βαθμολογία αυτή είναι σύμφωνη με τις ανάγκες που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Θέλετε να δοκιμάσετε τις παραγωγές του

EcopreNEETs;

Όπως και με τους ερωτηθέντες NEET, η συντριπτική πλειοψηφία των κοινωνικών λειτουργών και των λειτουργών νεολαίας ανταποκρίθηκε θετικά στην πρόταση να δοκιμαστούν τα προϊόντα μας (κατάρτιση, εκπαιδευτικά εργαλεία κ.λπ.). Αυτό αποτελεί μια καλή ένδειξη της συνάφειας του έργου και των αναγκών που εντοπίστηκαν από την κοινοπραξία.

2.3.3. Οικο-επιχειρηματίες

Γενικές πληροφορίες σχετικά με τη διατομή

Η μελέτη των αποτελεσμάτων των συνεντεύξεων που πραγματοποιήθηκαν με 10 οικοεπιχειρηματίες δεν έχει σκοπό να αντιπροσωπεύσει και να αναλύσει λεπτομερώς την κατάσταση και τα χαρακτηριστικά αυτής της επαγγελματικής κατηγορίας στις διάφορες χώρες μας.

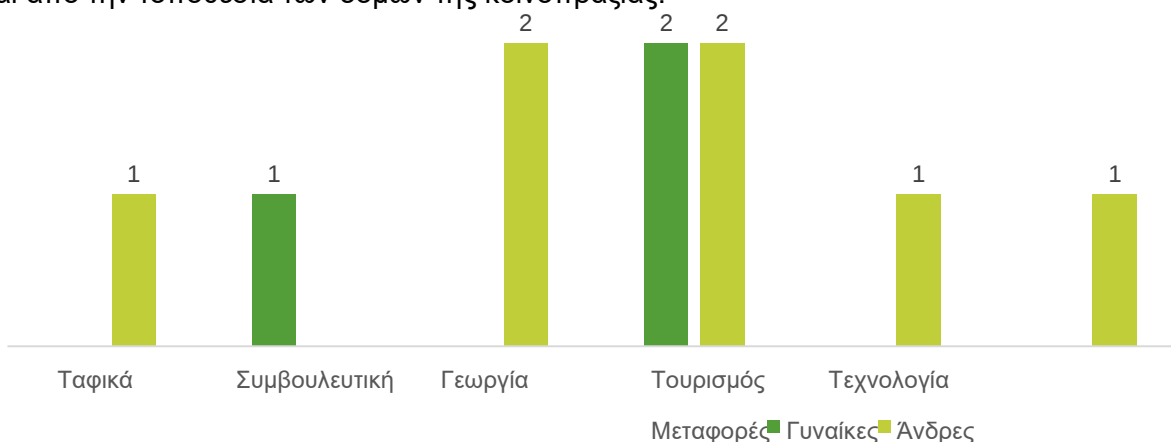
Η ανοιχτή μέθοδος συνέντευξης έχει σχεδιαστεί για να ενθαρρύνει την ποιοτική και όχι την ποσοτική ανατροφοδότηση, γι' αυτό και επιλέξαμε να πάρουμε συνέντευξη από 10 άτομα και όχι περισσότερα. Καθώς το δείγμα είναι μικρό, στόχος δεν είναι η παραγωγή αμιγώς στατιστικών δεδομένων, αλλά η άντληση πληροφοριών σχετικά με το προφίλ των ατόμων, την εμπειρία τους, την επαγγελματική τους πορεία, τις συμβουλές και τις συστάσεις τους προκειμένου να βοηθηθούν οι νέοι να γίνουν επιχειρηματίες. Οι πληροφορίες που θα συγκεντρωθούν θα μας επιτρέψουν να καταρτίσουμε χρήσιμες συστάσεις τόσο για τα προγράμματα κατάρτισης που απευθύνονται σε επαγγελματίες όσο και για εκείνα που απευθύνονται σε NEETs.

Προφίλ

2 άτομα πήραν συνέντευξη από κάθε χώρα (Πολωνία, Γαλλία, Ουγγαρία, Ελλάδα, Κάτω Χώρες). Οι άνδρες εκπροσωπούνται περισσότερο: πήραμε συνεντεύξεις από 3 γυναίκες και 7 άνδρες. Τα άτομα που πήραν τις συνεντεύξεις έχουν εμπειρία μεταξύ 5 και 14 ετών στον τομέα τους- η λήψη ανατροφοδότησης μόνο από άτομα με εμπειρία άνω των 5 ετών μάς δίνει

τη βεβαιότητα της εκ των υστέρων άποψης από τη δική τους οπτική γωνία.

Όσον αφορά τους τομείς στους οποίους εργάζονται τα άτομα που ερωτήθηκαν, έχουμε ένα ποικίλο πάνελ, ακόμη και αν έχουμε μια υπερεκπροσώπηση του οικολογικού τουρισμού, η οποία μπορεί να εξηγηθεί από την αύξηση αυτών των νέων τουριστικών πρακτικών¹⁴⁹, καθώς και από την τοποθεσία των δομών της κοινοπραξίας.

Όραμα/ορισμός της οικολογικής επιχειρηματικότητας

Οι οικοεπιχειρηματίες που ερωτήθηκαν είχαν την ευκαιρία να μιλήσουν για το όραμά τους και τον ορισμό της οικοεπιχειρηματικότητας- μόνο ένα άτομο στο δείγμα δεν μπόρεσε να απαντήσει σε αυτή την ερώτηση. Για ορισμένους ήταν η πρώτη φορά που άκουγαν τον όρο. Ακολουθούν τα κοινά σημεία που εντοπίζονται στις διάφορες μαρτυρίες:

- Περιβαλλοντική εστίαση: όλες οι προοπτικές τονίζουν τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιωσιμότητας ως κεντρικής πτυχής της οικολογικής επιχειρηματικότητας. Αυτό περιλαμβάνει την ελαχιστοποίηση των αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τη διατήρηση των πόρων, τη μείωση της ρύπανσης, την προώθηση της βιοποικιλότητας και την ενεργό συμβολή στη διατήρηση και αποκατάσταση του φυσικού κόσμου.
- Επιχειρηματική καινοτομία: η οικολογική επιχειρηματικότητα θεωρείται ως μέσο για την προώθηση της αλλαγής και της καινοτομίας στις επιχειρηματικές πρακτικές. Περιλαμβάνει την υιοθέτηση νέων προσεγγίσεων και την αναζήτηση βιώσιμων λύσεων για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων.
- Κοινωνική ευθύνη: ορισμένες προοπτικές αναδεικνύουν τη σχέση μεταξύ οικολογικής και κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Υποστηρίζουν ότι η οικολογική επιχειρηματικότητα δεν μπορεί να διαχωριστεί από την κοινωνική επιχειρηματικότητα, καθώς και οι δύο αφορούν τη δημιουργία εγχειρημάτων που έχουν θετικό αντίκτυπο στην κοινωνία, προάγουν την ανθρώπινη ευημερία και αντιμετωπίζουν κοινωνικά ζητήματα.
- Εξισορρόπηση κέρδους και βιωσιμότητας: διάφορες απόψεις τονίζουν την ανάγκη η οικολογική επιχειρηματικότητα να επιτύχει ισορροπία μεταξύ οικονομικής βιωσιμότητας και διατήρησης του περιβάλλοντος. Ενώ η παραγωγή κέρδους αναγνωρίζεται ως σημαντική πτυχή της επιχείρησης, δεν πρέπει να γίνεται εις βάρος του περιβάλλοντος. Οι οικοεπιχειρηματίες ενθαρρύνονται να εξετάζουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των επιχειρήσεών τους.
- Αλλαγή συμπεριφοράς και εκπαίδευση: η οικολογική επιχειρηματικότητα θεωρείται ως μια ευκαιρία να εμπνεύσει την αλλαγή συμπεριφοράς τόσο σε άτομα όσο και σε οργανισμούς. Περιλαμβάνει την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα περιβαλλοντικά ζητήματα, την εκπαίδευση των ενδιαφερομένων και την ενθάρρυνση βιώσιμων πρακτικών πέρα από το άμεσο επιχειρηματικό πλαίσιο.
- Αυτοαναστοχασμός και προσωπική ανάπτυξη: ορισμένες προοπτικές θίγουν την πτυχή της προσωπικής ανάπτυξης της οικολογικής επιχειρηματικότητας. Τονίζουν τη σημασία του αυτοαναστοχασμού, της γνώσης των ορίων του ατόμου και της επιλογής πελατών και συνεργατών που ευθυγραμμίζονται με τις αξίες του οικοεπιχειρηματία. Αυτό περιλαμβάνει την ιδέα της αργής επιχειρηματικότητας, το σεβασμό της προσωπικής ισορροπίας και τη μάθηση από τις εμπειρίες και τις απογοητεύσεις.

¹⁴⁹ Πηγή Ευρωπαϊκή Επιτροπή -Κλιματική δράση και περιβάλλον - Μεταφορές και κινητικότητα - Τουρισμός - ταξιδιωτική συμπεριφορά - [Στάσεις των Ευρωπαίων απέναντι στον τουρισμό](#) Συνολικά, οι απόψεις αυτές συγκλίνουν στην αναγνώριση της οικολογικής επιχειρηματικότητας ως μιας επιχειρηματικής προσέγγισης που συνδυάζει την παραγωγή κέρδους με μια βαθιά δέσμευση για περιβαλλοντική βιωσιμότητα, κοινωνική ευθύνη, καινοτομία και αλλαγή συμπεριφοράς. Περιλαμβάνει την υιοθέτηση πρακτικών που ελαχιστοποιούν τις αρνητικές επιπτώσεις, δημιουργούν θετικές αλλαγές και συμβάλλουν σε ένα πιο πράσινο και βιώσιμο μέλλον. Οι περιγραφές αυτές είναι απολύτως συνεπείς με τον ορισμό που δίνει το UNEP (Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών) [στον Οδηγό Οικολογικής Επιχειρηματικότητας](#).

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν και πώς να ξεπεραστούν

Όλοι οι οικοεπιχειρηματίες που πήραν συνέντευξη ανέφεραν πολλά προβλήματα που αντιμετώπισαν από τότε που ξεκίνησαν την επιχείρησή τους. Καθώς οι περισσότεροι από αυτούς εργάζονται σε διαφορετικούς τομείς, είναι δύσκολο να συνοψιστούν οι κοινές δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίζουν οι οικοεπιχειρηματίες, αλλά προκύπτουν μερικές ομοιότητες:

- Οικονομικοί περιορισμοί: οι παραδοσιακές πηγές χρηματοδότησης μπορεί να μην είναι άμεσα διαθέσιμες για βιώσιμες πρωτοβουλίες, γεγονός που απαιτεί από τους επιχειρηματίες να εντοπίσουν εναλλακτικές επιλογές χρηματοδότησης και να είναι επινοητικοί στην αναζήτηση οικονομικής υποστήριξης. Μπορεί επίσης να υποφέρουν από τον ανταγωνισμό άλλων εταιρειών. Επιπλέον, πρέπει να πλοηγηθούν στο πρόσθετο κόστος που συνδέεται με τις βιώσιμες πρακτικές και να βρουν καινοτόμες λύσεις που να ευθυγραμμίζονται τόσο με τις οικολογικές αξίες όσο και με την κερδοφορία.
- Ευαισθητοποίηση και ζήτηση: αυτό απαιτεί προσπάθειες για την εκπαίδευση και τη δημιουργία ευαισθητοποίησης του κοινού, καθώς και τη δημιουργία ζήτησης στην αγορά για βιώσιμες λύσεις.
- Ανάγκη για συστημική αλλαγή: αυτό περιλαμβάνει τη συνεργασία με διάφορους φορείς, υπηρεσίες και θεσμούς για την προώθηση της βιωσιμότητας.
- Πολιτικά και κανονιστικά εμπόδια: είναι υποχρεωτικό να ενημερώνεστε για τους ισχύοντες κανονισμούς, να υποστηρίζετε αλλαγές πολιτικής και να εργάζεστε εντός του νομικού πλαισίου για την προώθηση βιώσιμων πρωτοβουλιών.
- Προσωπική και επαγγελματική εξέλιξη: η ανάπτυξη δεξιοτήτων, η εξέλιξη της νοοτροπίας και η προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες αναφέρθηκαν ως κρίσιμοι παράγοντες για την υπέρβαση των εμποδίων.

ΕΝΔΙΑΦΈΡΟΝ ΓΙΑ ΘΈΜΑΤΑ

Από τη σκοπιά των οικολογικών επιχειρηματιών, ορισμένα θέματα είναι πιθανότερο να προκαλέσουν το ενδιαφέρον των νέων NEETs.

Στην κορυφή της λίστας βρίσκονται:

- Ανάληψη πρωτοβουλιών (υψηλότερο ποσοστό, ισότιμο με τη δημιουργική σκέψη)
- Δημιουργική σκέψη
- Χαρτογράφηση νέων ευκαιριών
- Ψηφιακός αλφαριθμητισμός

Στη συνέχεια, κατά σειρά, η διαχείριση οικολογικών επιχειρήσεων, η βιωματική μάθηση και οι κοινωνικές δεξιότητες και ο οικονομικός αλφαριθμητισμός. Η "δημιουργική σκέψη" έλαβε τις περισσότερες θετικές ψήφους από όλα τα ακροατήρια μαζί. Η ανάλυση όλων των απαντήσεων θα προταθεί στο μέρος 3/ συστάσεις.

Οι οικοεπιχειρηματίες είχαν την ευκαιρία να προσθέσουν οποιαδήποτε θέματα θεωρούσαν σημαντικά. Ανέφεραν επανειλημμένα τη σημασία της ανάπτυξης ήπιων δεξιοτήτων, όπως η διαχείριση του άγχους, η διαχείριση της απογοήτευσης και η ικανότητα να αμφισβητεί κανείς τον εαυτό του, αλλά και να παραμένει ειλικρινής και να καλλιεργεί το πάθος του.

Τύποι στήριξης για τη δημιουργία οικολογικής επιχείρησης

Με βάση τις μαρτυρίες που δόθηκαν, παραθέτουμε έναν κατάλογο των διαφόρων τύπων υποστήριξης που έλαβαν οι οικοεπιχειρηματίες:

- Υποστήριξη από φίλους και οικογένεια
- Θερμοκοιτίδες και σύμβουλοι
- Ψυχολογική παρακολούθηση
- Δικτύωση, συνεργασία, υποστήριξη από τοπικούς και εμπειρογνώμονες
- Εκπαίδευση και καθοδήγηση
- Χρηματοδότηση (τοπικές αρχές, ιδρύματα, crowdfunding...).

Μόνο ένας από αυτούς ανέφερε ότι δεν ήθελε να δουλεύει με άλλους ανθρώπους, καθώς αυτό θα μπορούσε να αποδυναμώσει την επιχείρηση- οι υπόλοιποι μίλησαν για τη σημασία του να περιβάλλεται κανείς από συγγενείς ή ειδικούς.

Πορεία κατάρτισης και εκπαίδευσης

Η πλειονότητα των ερωτηθέντων δήλωσε ότι, εκτός από τις αρχικές τους σπουδές, είχαν συμμετάσχει σε μαθήματα κατάρτισης που εξειδικεύονταν στον τομέα της επιχείρησής τους, όπως η βιομηχανία κηδειών ή ο οικολογικός τουρισμός. Οι περισσότεροι από αυτούς είχαν επίσης λάβει μέρος σε κατάρτιση σε διοικητικές δεξιότητες. Ορισμένοι τόνισαν επίσης τη σημασία της παρακολούθησης εκδηλώσεων, όπως συνέδρια και εργαστήρια, για να ενημερώνονται για τις νέες εξελίξεις και να συνεχίζουν να μαθαίνουν, όπως ο Jukub K. από την Πολωνία: *"Αυτές οι εκπαιδευτικές προσπάθειες μου επέτρεψαν να ενημερώνομαι για τις τάσεις του κλάδου, να διευρύνω το επαγγελματικό μου δίκτυο και να μαθαίνω από ειδικούς στον τομέα"*.

Οικολογικοί επιχειρηματίες: κενά και ανάγκες

Οι οικοεπιχειρηματίες ανέφεραν πολλά ζητήματα και ανάγκες για καλύτερη διαχείριση και ανάπτυξη της επιχείρησής τους, τα οποία συνοψίζονται παρακάτω:

- Έλλειψη υποστήριξης (στοχευμένα προγράμματα βοήθειας που θα μπορούσαν να παρέχουν οικονομική βοήθεια, τεχνική υποστήριξη, πρωτοβουλία για την ανάπτυξη ικανοτήτων, βοήθεια στην εξεύρεση χρηματοδότησης, καθοδήγηση...).
- Έλλειψη κατάρτισης (σχετικά με τη διαχείριση έργων, τη δέσμευση της κοινότητας, τη βιωσιμότητα στο επιχειρηματικό μοντέλο, το πράσινο μάρκετινγκ, τη μέτρηση των επιπτώσεων, τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς, το νομικό πλαίσιο και τους κανονισμούς,...).
- Έλλειψη χρηματοδότησης
- Έλλειψη σαφούς και υποστηρικτικής νομοθεσίας
- Έλλειψη πολιτικής για την οικολογική μετάβαση
- Έλλειψη δικτυακών πλατφορμών (για τη διασύνδεση οικολογικών επιχειρηματιών, δυνητικών επενδυτών, ενδιαφερόμενων φορέων... σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο,...)

Τα σχόλια αυτά θα μας επιτρέψουν να σκεφτούμε τα διδακτικά βοηθήματα και το περιεχόμενο της κατάρτισης που θα βοηθήσουν στην επίλυση ορισμένων προβλημάτων. Επιπλέον, ο

κατάλογος αυτός θα μπορούσε να μοιραστεί με τους κοινωνικούς λειτουργούς και τους λειτουργούς νεολαίας για να τους βοηθήσει να εντοπίσουν τα κενά όσον αφορά την υποστήριξη των νέων στον τομέα της οικολογικής επιχειρηματικότητας.

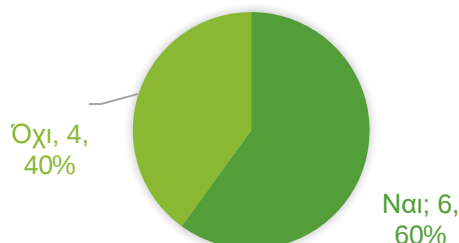
Η πιο σημαντική συμβουλή

Οι οικοεπιχειρηματίες είχαν πολλές συμβουλές να δώσουν στους νέους που θέλουν να ξεκινήσουν. Δεδομένης της ποικιλομορφίας και της συμπληρωματικότητάς τους, επιλέξαμε να μην τις συνοψίσουμε, αλλά να τις ενσωματώσουμε όπως είναι στο έγγραφο:

- "Πρέπει να ξέρετε αν θέλετε να προχωρήσετε με την ιδέα σας και αν είστε έτοιμοι να θυσιάσετε πολλά πράγματα...". Olivier G - Γαλλία
- "Να συνοδεύεσαι από τους κατάλληλους ανθρώπους, να είσαι περίεργος, να πηγαίνεις και να συναντάς ανθρώπους, να μην μένεις μόνος σου. Δεν έχεις άπειρες γνώσεις και εξελίσσεσαι χάρη στους άλλους. Πρέπει να είσαι ταπεινός. Σήμερα, αυτός ο κρίκος της αλυσίδας λείπει. Υπάρχουν λίγοι άνθρωποι για να σε υποστηρίξουν σε επίπεδο ανθρώπινου δυναμικού. Υπάρχουν δομές αλλά δεν είναι γνωστές. Έχετε την ειλικρίνεια να συνοδεύεστε". Léa R - Γαλλία
- "Θα πρέπει να εκπαιδεύτούν στον τομέα των οικονομικών και της οργανωτικής ανάπτυξης πριν κάνουν το μεγάλο βήμα". Konács S και Nagy L - Ουγγαρία
- "Υπάρχει πάντα ένα ρίσκο στην επιχειρηματικότητα και πρέπει να κάνουν υπομονή". Σταυρούλα Τ - Ελλάδα
- "Η προσωπική ανάπτυξη, η εμπειρία στον τομέα και η απόκτηση γνώσεων μέσω των εμπειριών του". Βλαστάρας Τ. - Ελλάδα
- "Δίνουν προτεραιότητα στην ενσωμάτωση βιώσιμων πρακτικών σε κάθε πτυχή της επιχείρησής τους. Αυτό σημαίνει να εξετάζουν τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις σε κάθε στάδιο, από την προμήθεια υλικών και τις διαδικασίες παραγωγής έως τη διανομή και τη διαχείριση των αποβλήτων. Η σημασία της διεξαγωγής ενδελεχούς έρευνας για τον εντοπισμό καινοτόμων και φιλικών προς το περιβάλλον λύσεων που ευθυγραμμίζονται με το τοπικό πλαίσιο και τις απαιτήσεις της αγοράς. Να συνεργάζονται ενεργά με τις τοπικές κοινότητες, την προστασία της φύσης και τους κυβερνητικούς φορείς. Η οικοδόμηση ισχυρών συνεργασιών όχι μόνο βοηθά στη δημιουργία θετικού αντίκτυπου, αλλά και αυξάνει την αξιοπιστία και την υποστήριξη της επιχείρησης. Τέλος, η σημασία της εκπαίδευσης και της ευαισθητοποίησης όλων των μελών του εργατικού δυναμικού που ασχολούνται με την επιχείρηση". Karolina L - Πολωνία
- "Τα ταξίδια και η απόκτηση ποικίλων εμπειριών ήταν αναπόσπαστο μέρος της διαδρομής μου ως οικολογική επιχειρηματίας. Το πάθος μου για τον οικολογικό τουρισμό με έχει οδηγήσει σε διάφορους προορισμούς, επιτρέποντάς μου να γίνω μάρτυρας της ομορφιάς διαφορετικών τοπίων, να γνωρίσω μοναδικούς πολιτισμούς και να αποκτήσω γνώσεις σχετικά με βιώσιμες πρακτικές παγκοσμίως. Αυτές οι ταξιδιωτικές εμπειρίες όχι μόνο εμπλούτισαν την προσωπική μου ανάπτυξη αλλά διαμόρφωσαν και την επαγγελματική μου προοπτική για τον υπεύθυνο τουρισμό. Ως οικολογική επιχειρηματίας, οι πράξεις μου μιλούν πιο δυνατά από τα λόγια. Δίνω το θετικό παράδειγμα εφαρμόζοντας βιώσιμες πρακτικές στις δικές μου επιχειρήσεις. Από τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον υλικών έως την προώθηση της μείωσης των αποβλήτων, να είμαι ηγέτης στην αειφορία και να εμπνέω τους άλλους να ακολουθήσουν το παράδειγμά μου. Μείνετε πιστοί στις αξίες σας. Στη συνεχώς αναπτυσσόμενη βιομηχανία οικολογικού τουρισμού, μπορεί να είναι δελεαστικό να συμβιβαστείτε με τις αρχές της βιωσιμότητάς σας για να ικανοποιήσετε τις απαιτήσεις του μαζικού τουρισμού. Ωστόσο, είναι σημαντικό να παραμείνετε πιστοί στις αξίες σας και να διατηρήσετε μια ισχυρή δέσμευση στην περιβαλλοντική και κοινωνική ευθύνη. Η αυθεντικότητα και η ακεραιότητα θα σας κάνουν να ξεχωρίσετε και θα προσελκύσουν ομοιόδεάτες ταξιδιώτες" Jukub K - Πολωνία
- "Να αποφύγετε την ανάληψη περιττών κινδύνων". Mark V R. - Ολλανδία
- "Οι νέοι πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι οι βιώσιμες επιχειρήσεις δεν είναι οντότητες χωρίς κινδύνους και ότι υπάρχει πάντα ένας παράγοντας κινδύνου. Ως εκ τούτου, οι επίδοξοι οικο-επιχειρηματίες πρέπει να αποφεύγουν τους περιττούς κινδύνους, να δημιουργούν ένα σταθερό επιχειρηματικό σχέδιο και να εξασφαλίζουν χρηματοδότηση" Thomas C Ολλανδία

Όπως βλέπουμε, αρκετοί οικο-επιχειρηματίες επιμένουν να αναλαμβάνουν κινδύνους, να δημιουργούν δίκτυα, να μαθαίνουν για άλλες πρακτικές, να εκπαιδεύονται και να μην κάνουν συμβιβασμούς (να δίνουν προτεραιότητα στις βιώσιμες μεθόδους έναντι απλούστερων μεθόδων που είναι λιγότερο συμβατές με τις αξίες της εταιρείας). Αυτές οι συμβουλές θα είναι πολύτιμες καθώς θα αναπτύσσουμε το σχέδιο κατάρτισης.

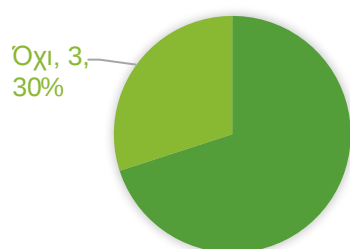
Εμπειρία στην πρόσληψη/εργασία με NEETs

Από την ομάδα των οικο-επιχειρηματιών που ερωτήθηκαν, οι 6 είχαν την ευκαιρία να συνεργαστούν με έναν ή περισσότερους NEETs. Από αυτούς, οι 2 είχαν μια μάλλον αρνητική εμπειρία, αναφέροντας διάφορα προβλήματα όπως τα κίνητρα και η ηθική, αλλά πιστεύουν ότι μια κατάρτιση μπορεί να τους βοηθήσει να βελτιωθούν στον τομέα αυτό. Ένας από τους 4 εναπομείναντες δήλωσε ότι ήταν πολύ ευχαριστημένος από τη συνεργασία τους με τους NEETs (πάνω από 8 χρόνια για έναν από αυτούς),

ενώ μια άλλη δήλωσε ότι δεν μπορούσε ακόμη να κάνει αξιολόγηση (προσλήφθηκε πρόσφατα). Οι δύο τελευταίοι δεν έδωσαν καμία πληροφορία σχετικά με τη συνεργασία τους με τους NEETs.

Ενδιαφέρον για συμμετοχή στο έργο ECOPRENEETS

Η πλειονότητα των ερωτηθέντων τάχθηκε υπέρ της δοκιμής και της συμμετοχής στα προϊόντα που κατασκευάζει η κοινοπραξία στο πλαίσιο του έργου EcoreNEETs.

Συστάσεις

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να παρουσιάσει τους αρχικούς στόχους και να προσθέσει, να συμβάλει, να επιβεβαιώσει ή να αντικρούσει τις δράσεις και τις συστάσεις που αναφέρονται στην αίτηση επιχορήγησης.

Γενικές συστάσεις

Προφίλ στόχου NEETs

Όλες οι πληροφορίες που ελήφθησαν στα μέρη 1/περιεχόμενο και 2/συνεντεύξεις επιβεβαιώνουν την ιδέα μας να δημιουργήσουμε λύσεις για να εξοπλίσουμε τους NEET και τους μέντορες υπέρ της οικολογικής επιχειρηματικότητας.

Σύμφωνα με τις διάφορες πηγές σχετικά με τους NEETs και το προφίλ τους στην Ευρώπη, φαίνεται σκόπιμο να επικεντρωθούμε ιδιαίτερα στα ακόλουθα στην ομάδα-στόχο μας:

- νέοι ηλικίας μεταξύ 15 και 29 ετών,
- ειδικά τα κορίτσια,
- από ευάλωτες ομάδες,
- με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης,
- από αγροτικές περιοχές,
- με έλλειψη επαγγελματικής εμπειρίας.

Όλες οι παραγωγές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίζουν οι NEET και να στοχεύουν στην άρση των εμποδίων.

Με βάση τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, είναι σαφές ότι η υποστήριξη που προσφέρεται στους NEETs θα πρέπει να περιλαμβάνει βοήθεια για τον προσανατολισμό, τον καθορισμό ενός σχεδίου για το μέλλον, σύμφωνα με τις αξίες και τις επιθυμίες τους, την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και γνώσεων, καθώς και υποστήριξη για την απόκτηση δικτύου και εργασιακής εμπειρίας.

Στόχος είναι η επαναδραστηριοποίηση των NEET μέσω ενός παγκόσμιου και καινοτόμου έργου, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να εργαστούν σε έναν τομέα που τους ενδιαφέρει με πάθος (Πακέτο Εργασίας 2) και εξασφαλίζοντας τη διάδοση του έργου μέσω της παροχής εργαλείων υποστήριξης (Πακέτο Εργασίας 3) και της δημιουργίας ενός δικτύου υποστήριξης οικολογικών επιχειρηματιών (Πακέτο Εργασίας 4).

Στρατηγική επικοινωνίας/διάδοσης

Εδώ η στρατηγική διάδοσης των εταιρών επικεντρώνεται στην προώθηση του έργου:

- **Σε οργανωτικό επίπεδο:** μέλη του προσωπικού οι οποίοι μπορούν να επωφεληθούν από το έργο προσωπικά και επαγγελματικά, εκπαιδευτές, εργαζόμενοι στη νεολαία κ.λπ. Σε αυτό το επίπεδο, η διάδοση θα πραγματοποιηθεί εσωτερικά, μέσω ενημερωτικών δελτίων, συναντήσεων και σεμιναρίων.
- **Σε επίπεδο οργανώσεων νεολαίας:** ποικίλα κέντρα κατάρτισης νέων, τοπικές αρχές κ.λπ. που θέλουν να συμμετάσχουν στις δραστηριότητες επικύρωσης ή να απευθυνθούν άμεσα σε άτομα που αναζητούν εργασία ή σε εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας.
- **Σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο:** νέοι NEET (ηλικίας 18-30 ετών) από αγροτικές και αστικές περιοχές, οι οποίοι έχουν απομακρυνθεί επί μακρόν από την αγορά εργασίας και αναζητούν ευκαιρίες Ε&Τ για να επανενταχθούν σε αυτήν. Διάφορες ΜΚΟ, κέντρα νεολαίας, οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, ιδρύματα κατάρτισης και φορείς παροχής μη τυπικής μάθησης, οι οποίοι θα μπορούσαν να είναι πρόθυμοι να εκπαιδεύσουν το κοινό τους στο πρόγραμμα EcoreNEETs, αφού συμμετάσχουν σε αυτό. Το ευρύ κοινό θα μπορούσε επίσης να ενημερωθεί προκειμένου να γνωρίσει τις νέες δράσεις για την ανεργία των νέων και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

- **Σε εθνικό επίπεδο**, οι δημόσιες αρχές, τα υπουργεία, National Agencies, οι ενώσεις, τα διοικητικά όργανα κ.λπ. μπορούν να επωφεληθούν από την ενημέρωση σχετικά με την πρωτοβουλία του έργου και τη δυνητική χρήση των αποτελεσμάτων του.
- **Σε ευρωπαϊκό επίπεδο**: διάφορες πλατφόρμες της ΕΕ (SALTO, EACEA, Erasmus+ Project Results, EK), ενώσεις, συνέργειες κ.λπ. μπορούν επίσης να προσεγγιστούν, καθώς μπορούν να διαδώσουν περαιτέρω τα αποτελέσματα του έργου σε συστάσεις της ΕΕ.

Η μελέτη αυτή έδειξε ότι η οικολογική επιχειρηματικότητα είναι ένα αναδυόμενο θέμα, το οποίο μερικές φορές είναι ακόμη άγνωστο στους νέους και στους υποστηρικτές τους. Μια από τις προκλήσεις θα είναι, επομένως, η ευρεία επικοινωνία και η διάδοση πληροφοριών σχετικά με το έργο μας, κάνοντάς το ταυτόχρονα εύκολα κατανοητό για όλα τα ακροατήρια. Πράγματι, πρέπει να κάνουμε τους όρους προσιτούς, ίσως προσθέτοντας παραδείγματα, εικόνες, σχέδια κ.λπ. σε κάθε έγγραφο και υποστήριξη επικοινωνίας.

Επιπλέον, η δημιουργία εταιρικών σχέσεων με τοπικές οργανώσεις, οικολογικές επιχειρήσεις και εκπαιδευτικά ιδρύματα μπορεί να διευκολύνει την επικοινωνία και την αποδοχή του έργου, την πρόσβαση σε πρόσθετους πόρους και να ανοίξει ευκαιρίες δικτύωσης για τους NEET που συμμετέχουν στο έργο.

Επιπλέον, θα ήταν ίσως σκόπιμο να διοργανωθούν συνεδρίες ευαισθητοποίησης για την ενημέρωση των NEET σχετικά με τις βασικές αρχές της οικολογικής επιχειρηματικότητας, τα οφέλη της και τις θετικές επιπτώσεις της στο περιβάλλον. Θα μπορούσε επίσης να αναδείξει τις ευκαιρίες σταδιοδρομίας και επιχειρηματικής δραστηριότητας που υπάρχουν στον τομέα αυτό, προσκαλώντας οικοεπιχειρηματίες να τους μιλήσουν.

Πακέτο εργασίας 2 "ΜΟΟC κατάρτισης για οικολογικές δεξιότητες"

Τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων επιβεβαιώνουν την επιθυμία των νέων NEET για περισσότερη κατάρτιση, προκειμένου να αναπτύξουν ή να επιβεβαιώσουν ορισμένες κοινωνικές δεξιότητες ή γνώσεις.

Αρχικοί στόχοι

Ο στόχος είναι να αυξηθεί η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των NEET, ιδίως εκείνων που προέρχονται από αγροτικές περιοχές, στο πλαίσιο της προώθησης οικολογικών επιχειρηματικών μεθόδων μάθησης. Το ΜΟΟC θα εισάγει τους νέους στον κόσμο της οικολογικής επιχειρηματικότητας, εστιάζοντας στις δεξιότητες (επιχειρηματικές και ψηφιακές) που πρέπει να διαθέτουν προκειμένου να ακολουθήσουν καριέρα σε μια επιχείρηση ή ακόμη και να ιδρύσουν τη δική τους οικολογική εταιρεία. Για το σκοπό αυτό, θα αναπτυχθεί διαδραστικό εκπαιδευτικό υλικό πολυμέσων και θα φιλοξενηθεί σε ένα μαθησιακό περιβάλλον συμβατό με το xAPI¹⁵⁰ το οποίο θα προσφέρεται δημόσια ως Ανοικτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι (ΑΕΠ).

Από την αρχή, η κοινοπραξία επιθυμεί να χωρίσει τα υλικά σε τρεις βασικούς πυλώνες:

- **Θεωρία**: Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με την πραγματικότητα της αγοράς εργασίας, τις απαιτούμενες δεξιότητες για την εύρεση εργασίας και τη σημασία της οικολογικής επιχειρηματικότητας στις επιχειρήσεις. Στόχος είναι να δοθούν στους νέους NEETs πολύτιμες γνώσεις που θα ενισχύσουν τις πιθανότητες απασχόλησής τους.
- **Πρακτική**: Η ενότητα αυτή επικεντρώνεται στο ρόλο του περιβάλλοντος στην απασχόληση των νέων, εκθέτοντας τα νεαρά άτομα σε περιβαλλοντικές δραστηριότητες που θα εμφανίζονται ως διαδραστικοί πόροι πολυμέσων στο πλαίσιο του μαθήματος. Αυτό το μέρος θα υποστηρίξει τους συμμετέχοντες να θέσουν σε εφαρμογή τις νεοαποκτηθείσες δεξιότητές τους με έμφαση στη βιολογική επιχειρηματικότητα και τη βιώσιμη αγροτική επιχειρηματικότητα. Στόχος είναι να ενισχυθούν οι επιχειρηματικές δεξιότητες της ομάδας στόχου, αυξάνοντας παράλληλα την οικολογική τους συνείδηση.
- **Αξιολόγηση**: που αξιολογούν τις δεξιότητες και τις γνώσεις που αποκτήθηκαν μέσω της θεωρίας και της πρακτικής. Οι ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης θα επιτρέψουν στους συμμετέχοντες να ελέγχουν την πρόοδό τους.

Συστάσεις για την πλατφόρμα

Οι εταίροι συμφώνησαν ότι η προσβασιμότητα και η ενσωμάτωση του έργου θα εξασφαλιστούν με:

- Πρόσβαση σε πληροφορίες χωρίς γλωσσικά εμπόδια.
- Το σχεδιασμό και την τεχνική παροχή πληροφοριών που καλύπτουν τα κενά για τα άτομα με αναπηρία.
- Την προσαρμογή των πληροφοριών για την κάλυψη των μαθησιακών δυσκολιών
- Την πρόσβαση σε δωρεάν εκπαίδευση, ανεξάρτητα από κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες και εκπαιδευτικό υπόβαθρο
- Η πρόσβαση σε εκπαιδευτικούς πόρους που είναι ανοιχτοί για όλους (OER)
- Ίσες δυνατότητες στην εκπαίδευση για τις ευάλωτες ομάδες

Πράγματι, τα αποτελέσματα που προέκυψαν δείχνουν ότι πολλοί NEET μπορεί να έχουν αδυναμίες όσον αφορά τις ψηφιακές δεξιότητες, σύμφωνα με τους ίδιους τους NEET και τους εργαζόμενους υποστήριξης. Επομένως, η πλατφόρμα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο απλοποιημένη, εύχρηστη, ώστε να μην απομονώνονται τα άτομα που δεν αισθάνονται άνετα με το εργαλείο. Η πλατφόρμα που επιλέχθηκε αρχικά φαίνεται επομένως να είναι η σωστή λύση. Θα ήταν επίσης καλή ιδέα να προσφέρεται τεχνική και παιδαγωγική υποστήριξη στους εκπαιδευόμενους καθ' όλη τη διάρκεια του MOOC, ώστε να είναι βέβαιο ότι θα απαντηθούν ερωτήσεις και θα επιλυθούν προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευόμενοι.

3.2.3. Συστάσεις για τη μέθοδο

Σύμφωνα με τους ερωτηθέντες NEETs, το MOOC θα πρέπει να συνδυάζει τη θεωρία με την πράξη- αυτό επιβεβαιώνει την αρχική επιλογή. Επιπλέον, πρέπει να είναι διασκεδαστικό και διαδραστικό και να είναι εφικτό από το σπίτι. Η ενσωμάτωση βίντεο, κουίζ, μελετών περίπτωσης, διαδικτυακών συζητήσεων, πρακτικών ασκήσεων, φόρουμ συζητήσεων κ.λπ. θα μπορούσε να είναι μια καλή συμβουλή για την προώθηση της ενεργητικής μάθησης και της συμμετοχής των εκπαιδευομένων. Τέλος, ο διαχωρισμός του περιεχομένου του MOOC σε ενότητες ή μικρότερες μαθησιακές μονάδες μπορεί να διευκολύνει τους εκπαιδευόμενους να περιηγηθούν και να προχωρήσουν, με το δικό τους ρυθμό και ανάλογα με τη διαθεσιμότητά τους.

3.2.4. Συστάσεις περιεχομένου

Όπως έδειξε η παρούσα μελέτη, ο τομέας της οικολογικής επιχειρηματικότητας είναι ακόμη σε μεγάλο βαθμό άγνωστος στους νέους. Ένας από τους πρώτους τομείς περιεχομένου που προτείνονται θα μπορούσε επομένως να επικεντρωθεί στις διάφορες έννοιες, εξηγώντας τον τομέα δραστηριότητας, τα διάφορα επαγγέλματα κ.λπ. Θα μπορούσε επίσης να περιλαμβάνει βίντεο με μαρτυρίες οικοεπιχειρηματιών. Στόχος θα ήταν να δοθούν στους νέους τα κλειδιά για να κατανοήσουν αυτόν τον τομέα δραστηριότητας και να μπορέσουν να τον ορίσουν.

Θα είναι επίσης σημαντικό το περιεχόμενο να επιτρέπει στους νέους να αναπτύσσουν τις γνώσεις και τις κοινωνικές δεξιότητές τους.

Στις συνεντεύξεις, διάφορα θέματα/δεξιότητες τέθηκαν στην κρίση κάθε συνεντευξιαζόμενου, είτε πρόκειται για NEETs, είτε για εργαζόμενους υποστήριξης, είτε για τους ίδιους τους οικοεπιχειρηματίες. Καθένα από τα θέματα/δεξιότητες έλαβε αρκετά θετική απάντηση και κανένα από αυτά δεν ξεχώρισε ως σαφώς θετικό ή αρνητικό.

Συνεπώς, η σύσταση μπορεί να είναι να διατηρηθούν όλα αυτά τα στοιχεία, τα οποία είναι, ως υπενθύμιση:

- ανάληψη πρωτοβουλιών
- διαχείριση οικολογικών επιχειρήσεων
- βιωματική μάθηση & κοινωνικές δεξιότητες
- δημιουργική σκέψη
- χαρτογράφηση νέων ευκαιριών
- ψηφιακός αλφαριθμητισμός
- οικονομική παιδεία για βιωσιμότητα.

Επιπλέον, θα ήταν σκόπιμο να προστεθούν τα στοιχεία που λείπουν και τα οποία εντοπίζουν οι οικοεπιχειρηματίες στη δική τους κατάρτιση:

- Προσδιορισμός των διάφορων τύπων διαθέσιμης υποστήριξης και τον τρόπο απόκτησής τους (στοχευμένα προγράμματα βοήθειας που θα μπορούσαν να παρέχουν οικονομική βοήθεια, τεχνική

υποστήριξη, πρωτοβουλία για την ανάπτυξη ικανοτήτων, βοήθεια στην εξεύρεση χρηματοδότησης, καθοδήγηση...),

- Διδασκαλία της διαχείρισης έργων, της διαχείρισης κινδύνων, της δέσμευσης της κοινότητας, της βιωσιμότητας στο επιχειρηματικό μοντέλο, του πράσινου μάρκετινγκ, της μέτρησης των επιπτώσεων, των περιβαλλοντικών κανονισμών, του νομικού πλαισίου και των κανονισμών,....,
- Διδάξτε πώς να συγκεντρώνετε κεφάλαια ,
- Προσδιορισμός των πλατφορμών δικτύου (για τη διασύνδεση οικολογικών επιχειρηματιών, δυνητικών επενδυτών, ενδιαφερόμενων φορέων... σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο...) και υποστήριξη των νέων στην ένταξή τους.

Όπως προτάθηκε στην παραπάνω ενότητα (μέθοδος), όλα αυτά τα θέματα και οι δεξιότητες μπορούν να ενσωματωθούν από τους NEET χάρη σε διαφορετικούς τύπους κατάρτισης, τόσο θεωρητικής όσο και πρακτικής.

3.3. Πακέτο εργασίας 3 "Εκπαίδευση των εκπαιδευτών"

Αρχικοί στόχοι

Αυτό το συγκεκριμένο ΠΕ στοχεύει στην επανεκπαίδευση ενός αριθμού εκπαιδευτών/εργατών νεολαίας, προκειμένου να εξασφαλιστεί μια πιο βιώσιμη και οικολογική εκπαίδευση για τους NEET. Με τον τρόπο αυτό, οι εταίροι φιλοδοξούν να παρακάμψουν ορισμένες μεθόδους κατάρτισης, οι οποίες έχουν αποδειχθεί αναποτελεσματικές ή και ξεπερασμένες σε ορισμένες περιπτώσεις. Οι εταίροι συμφώνησαν ότι η βιωσιμότητα είναι το κλειδί για το μέλλον και ότι μια οικο-πενετική νοοτροπία θα ενισχύσει σίγουρα τις πιθανότητες των NEETs για απασχολησιμότητα. Ωστόσο, προκειμένου οι NEETs να αναπτύξουν μια οικολογική επιχειρηματική νοοτροπία, η εκπαίδευσή τους θα πρέπει να είναι επικαιροποιημένη και να ανταποκρίνεται στα σημερινά πρότυπα.

Συστάσεις για τη μέθοδο

Όπως αποφασίστηκε προηγουμένως και σύμφωνα με τον προγραμματισμό των εργαζομένων στον τομέα νεολαίας, μια περίοδος ωριαίων σεμιναρίων θα πραγματοποιηθεί σε όλες τις χώρες του προγράμματος. Η επιλογή αυτής της μορφής θα διευκολύνει τη συμμετοχή των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας, καθώς το πρόγραμμά τους είναι συχνά γεμάτο και είναι δύσκολο να διαθέσουν αρκετές ημέρες για εκπαίδευση.

Τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων δείχνουν ότι ενδιαφέρονται πολύ για αυτή την ευκαιρία, γεγονός που μας καθησυχάζει στην απόφασή μας να προσφέρουμε εργαλεία για τα επαγγέλματα υποστήριξης των νέων. Με την ολοκλήρωση των σεμιναρίων, ο επικεφαλής του Working Package, Ecocenter Alarítany, θα συντάξει ένα Βιβλίο Αναγκών για τους εκπαιδευτές, το οποίο θα περιέχει όλες τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν στις προηγούμενες φάσεις του Working Package, μαζί με περαιτέρω σχόλια και οδηγίες.

Συστάσεις περιεχομένου

Όπως και το διαδικτυακό πρόγραμμα κατάρτισης για τους NEETs, το πρόγραμμα κατάρτισης για όσους συνοδεύουν νέους θα μπορούσε να περιλαμβάνει ένα συνδυασμό θεωρίας και πρακτικής.

Αρχικά, και με τον ίδιο τρόπο όπως και οι NEETs, θα πρέπει να κατανοήσουν καλά αυτό το πεδίο δραστηριότητας, τι περιλαμβάνει, τα διάφορα επαγγέλματα και τις μεθόδους πρόσβασης σε αυτά. Πράγματι, οι συνεντεύξεις ανέδειξαν αυτή την έλλειψη γνώσης και την ανάγκη κατάρτισης για τους NEETs και τους κοινωνικούς λειτουργούς.

Επιπλέον, θα τους δώσουμε τη δυνατότητα να παρέχουν την καλύτερη δυνατή υποστήριξη στους NEETs, όπως, για παράδειγμα:

- εργαστήρια που θα διεξαχθούν με τους NEETs, ατομικά ή ομαδικά, για την ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων τους, συμπεριλαμβανομένης της αυτονομίας και της δημιουργικότητας, σε σχέση με το πλαίσιο οικολογικών επιχειρηματικών ικανοτήτων,
- πληροφορίες σχετικά με την επιχειρηματικότητα γενικά, την υποστήριξη που διατίθεται σε κάθε χώρα και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να βοηθηθούν οι νέοι να ιδρύσουν τη δική τους επιχείρηση,
- Ανταλλαγή καλών πρακτικών, μεταξύ των εργαζομένων νεολαίας και της συνάντησης με οικοεπιχειρηματίες,
- Μέθοδοι δικτύωσης, για να μπορέσουν οι νέοι να δημιουργήσουν ένα δίκτυο σε αυτόν τον τομέα δραστηριότητας.

3.4. Πακέτο εργασίας 4 "Εκκόλαψη EcopreNEETs"

Αρχικοί στόχοι

Αυτό το Πακέτο Εργασίας αποσκοπεί στην ανάπτυξη και προώθηση ενός σταθερού πλαισίου που θα στηρίζει τους νέους NEET στην έναρξη της δικής τους επιχείρησης. Ο στόχος είναι να παρέχονται στους νέους NEETs υπηρεσίες καθοδήγησης, καθοδήγησης και καθοδήγησης που θα τους βοηθήσουν να γίνουν ενεργοί και ανταγωνιστικοί στην αγορά εργασίας και - γιατί όχι - να τους υποστηρίξουν στην έναρξη της δικής τους οικολογικής επιχείρησης. Αυτό θα επιτευχθεί με την εφαρμογή ειδικών διαδικτυακών συνεδριών πρακτικής άσκησης. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα από τα διαδικτυακά εργαστήρια και τη συνολική υλοποίηση του έργου, οι εταίροι θα χαρτογραφήσουν τις βελτιώσεις και θα τεκμηριώσουν τις βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόστηκαν κατά τη διάρκεια των ηλεκτρονικών πρακτικής άσκησης ως μέρος της διαδικασίας συνεχούς συμμετοχής (ΠΣΕ). Το έγγραφο αυτό θα χρησιμεύσει ως σημείο εκκίνησης για μελλοντικές πρωτοβουλίες κατά της ανεργίας και του αποκλεισμού των νέων NEET.

Συστάσεις για τη μέθοδο

Σύμφωνα με τις αποφάσεις που έλαβε η κοινοπραξία και οι οποίες αναγράφονται στην αίτηση επιχορήγησης, θα πραγματοποιηθούν δύο δράσεις για να εξασφαλιστεί η επώαση των NEET που επιθυμούν να γίνουν οικολογικοί επιχειρηματίες: αρχικά, η δημιουργία ηλεκτρονικής κατάρτισης (σχέδιο δράσης που δεν έχει ακόμη καθοριστεί). Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι NEET που ερωτήθηκαν δήλωσαν ότι μια από τις κύριες αδυναμίες τους ήταν η έλλειψη εμπειρίας, η δράση αυτή φαίνεται να είναι μια καλή λύση γι' αυτούς. Πρέπει να προσέξουμε να διασφαλίσουμε ότι θα επιτρέψουμε επίσης την ανάπτυξη ήπιων δεξιοτήτων μέσω της εμπειρίας στην εργασία, η οποία μπορεί να συμπληρώσει την ηλεκτρονική κατάρτιση. Η ανάπτυξη ορισμένων από τις ήπιες δεξιότητες που αναφέρουν οι NEETs απαιτεί προσωπική επαφή και πειραματισμό σε πραγματικές συνθήκες (αυτονομία, πρωτοβουλία, επικοινωνιακές δεξιότητες, ομαδική εργασία, διαχείριση του άγχους, διαχείριση του χρόνου...)

Επιπλέον, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η κοινοπραξία, οι δραστηριότητες που απαιτούν τη συμμετοχή της ομάδας στόχου θα διοργανώνονται σε χώρους με εύκολη πρόσβαση, ιδίως για άτομα με αναπηρία. Οι παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι οι εξής:

- Τόπος προσβάσιμος με δημόσια συγκοινωνία
- Ανελκυστήρες και ράμπες
- Μπάνια προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία
- Εκπαίδευση του προσωπικού για το σεβασμό των ατόμων με αναπηρία
- Συμπερίληψη ενός ομιλητή της νοηματικής γλώσσας
- Θα ληφθούν υπόψη οι διατροφικοί περιορισμοί

Το πρόγραμμα και η διάρκεια των δραστηριοτήτων θα είναι ευέλικτα σχεδιασμένα, ενώ για όσους δεν μπορούν να παρακολουθήσουν τις δραστηριότητες θα υπάρχει η δυνατότητα ηλεκτρονικής συμμετοχής.

Η δεύτερη δράση είναι η δημιουργία διαδικτυακών εργαστηρίων καθοδήγησης με οικεπιχειρηματίες. Τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων με τους οικεπιχειρηματίες επιβεβαίωσαν την ανάγκη για δράσεις για τη δημιουργία δικτύων, συνεργασιών και υποστήριξης από ομοτίμους, η οποία έλειπε από την πορεία τους.

Καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης αυτού του πακέτου εργασίας, θα πρέπει να είμαστε σε εγρήγορση για να διασφαλίσουμε ότι οι δεσμοί μεταξύ των NEET και των οικολογικών επιχειρηματιών είναι πραγματικά αποτελεσματικοί, ότι δημιουργούνται δεσμοί και ότι η δικτύωση βοηθά πραγματικά να ανοίξουν πόρτες για τους νέους.

3.5. Παρακολούθηση / αξιολόγηση

Η κοινοπραξία έχει καταρτίσει σχέδιο παρακολούθησης της ποιότητας, το οποίο περιλαμβάνει ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες για να διασφαλίσει τη συνάφεια του έργου και την επίτευξη των στόχων του. Παρακάτω θα βρείτε μια υπενθύμιση αυτών των δεσμεύσεων. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης του πλαισίου και των συνεντεύξεων απλώς ενίσχυσαν την ιδέα ότι ήταν απαραίτητο να αναπτυχθεί ένα συνεκτικό σχέδιο αξιολόγησης, που να επιτρέπει την παρακολούθηση και την τροποποίηση στην πορεία, προκειμένου να επικαιροποιείται το περιεχόμενο (καθώς οι πολιτικές και η υποστήριξη εξελίσσονται τακτικά σε κάθε χώρα και στην Ευρώπη, για παράδειγμα) και να αποφεύγονται πιθανές παγίδες.

3.5.1. Ποιοτικοί δείκτες

Αναμένεται ότι τουλάχιστον το 70% των συμμετεχόντων, οι οποίοι έχουν ενημερωθεί για τα ευρήματα του EcoreNEETs, θα χρησιμοποιούν αυτή την πύλη σε καθημερινή βάση για να λαμβάνουν πληροφορίες, να επικοινωνούν και να διατηρούν τις δεξιότητές τους. Η σύμπραξη δεσμεύεται να παρακολουθεί τη διαδικασία καθ' όλη τη διάρκεια του έργου και μετά την ολοκλήρωσή του. Αυτό θα επιτευχθεί με την επανεξέταση και ανάλυση των αρχείων καταγραφής χρήσης και δραστηριότητας της πύλης, τα οποία έχουν σχεδιαστεί για να παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες όσον αφορά τα πρότυπα συμπεριφοράς, καθώς και τον αριθμό των μοναδικών επισκεπτών. Πρόσθετοι ποιοτικοί δείκτες:

- την ικανοποίηση των εταίρων όσον αφορά τον συντονισμό του έργου, την υλοποίηση, τη συνολική πρόοδο και την ποιότητα των αποτελεσμάτων (παρακολουθείται κάθε 6 μήνες με τη χρήση ερωτηματολογίων αξιολόγησης που συντάσσονται από τον υπεύθυνο ποιότητας)
- την ικανοποίηση των εταίρων όσον αφορά την οργάνωση και την πραγματοποίηση των διακρατικών συναντήσεων (ελέγχεται μετά από κάθε συνάντηση μέσω ερωτηματολογίων αξιολόγησης που συντάσσονται από τον υπεύθυνο ποιότητας)
- την ικανοποίηση των συμμετεχόντων στις πολλαπλασιαστικές εκδηλώσεις (παρακολουθείται μέσω ανώνυμων ερωτηματολογίων που διανέμονται κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων και συντάσσονται από τον υπεύθυνο ποιότητας)
- τη συνολική ικανοποίηση των συμμετεχόντων όσον αφορά το εκπαιδευτικό υλικό (παρακολουθείται μέσω ανώνυμων ερωτηματολογίων που διανέμονται κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων επικύρωσης/πιλοτικής εφαρμογής).

3.5.2. Ποσοτικοί δείκτες

- ο αριθμός των συμμετεχόντων από τις ομάδες-στόχους παρέχει ανατροφοδότηση σχετικά με την ανάλυση αναγκών
- τον αριθμό των βασικών ενδιαφερομένων μερών/διαμορφωτών πολιτικής στις πολλαπλασιαστικές εκδηλώσεις
- τον αριθμό των ατόμων που έχουν εγγραφεί στο περιβάλλον παντρολογήματος
- τον αριθμό των προσκλήσεων για συμμετοχή σε πλατφόρμες/εκδηλώσεις της ΕΕ
- τουλάχιστον 80% θετική ανατροφοδότηση στην αξιολόγηση της εκπαιδευτικής εμπειρίας κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων επικύρωσης
- τουλάχιστον 80% θετική ανατροφοδότηση στην αξιολόγηση της κατάρτισης για την οικολογική επιχειρηματικότητα
- τουλάχιστον 80% θετική ανατροφοδότηση στη συνολική αξιολόγηση του περιβάλλοντος παντρολογήματος
- τουλάχιστον 90% θετικά σχόλια σχετικά με τη συνολική εμπειρία από την εκπαίδευση και την υποδομή
- τουλάχιστον 90% θετική ανατροφοδότηση από τους εκπαιδευτές και τους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας
- τουλάχιστον 120 συμμετέχοντες στις πολλαπλασιαστικές εκδηλώσεις
- τουλάχιστον 1800 ενδιαφερόμενοι μέχρι το τέλος του έργου
- τουλάχιστον 500 οπαδούς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και κατά μέσο όρο 500 μοναδικούς χρήστες/μήνα που έχουν πρόσβαση στην ιστοσελίδα του έργου κατά τους τελευταίους 4 μήνες.

3.6. Βιωσιμότητα

3.6.1. Αρχικοί στόχοι

Το EcoreNEETs δεν θεωρείται από την εταιρική σχέση ένα μεμονωμένο έργο, δεδομένου ότι όλοι οι εταίροι συμμετέχουν ήδη σε δραστηριότητες και έργα που αφορούν την απασχολησιμότητα των νέων, την κοινωνική ένταξη και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση. Το έργο EcoreNEETs βασίστηκε σε μια σειρά υφιστάμενων πρωτοβουλιών στους διάφορους τομείς που σχετίζονται με τη θεματική του έργου. Στην πραγματικότητα, το έργο συμπληρώνει και αλληλεπιδρά με τις εν λόγω δράσεις, εξασφαλίζοντας τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά του.

Πέραν του γεγονότος ότι η σύμπραξη έχει ήδη δημιουργήσει ένα εκτεταμένο δίκτυο ενδιαφερόμενων μερών για να αξιοποιήσει, τα αποτελέσματα του έργου θα συνεχίσουν να διαδίδονται μέσω ποικίλων δραστηριοτήτων μετά την ολοκλήρωσή του έργου, σύμφωνα με τα σχέδια S&P (διαμοιρασμός και προώθηση) και αξιοποίησης. Ειδικότερα, το περιβάλλον γνωριμιών που θα αναπτυχθεί για το έργο, παράλληλα με την οργάνωση ηλεκτρονικών μαθητειών που θα απαιτούν την ενεργό συμμετοχή των ενδιαφερομένων, θα επιτρέψει τη δημιουργία συνεργειών με οργανισμούς που αναλαμβάνουν

συναφείς πρωτοβουλίες. Στόχος είναι να διευκολυνθεί η μεταφορά γνώσεων και εμπειρογνωμοσύνης μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών, η οποία στη συνέχεια θα επηρεάσει τις συστάσεις για νέες πολιτικές και θα τονώσει νέες πρωτοβουλίες.

Στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, θα υπογραφεί συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (IPR), η οποία θα εγγυάται ότι οι εταίροι θα χρησιμοποιούν τα αποτελέσματα του έργου μετά τη λήξη του έργου. Η συμφωνία αυτή θα υπογραφεί από όλους τους εταίρους και θα περιλαμβάνει κατάλογο των εκμεταλλεύσιμων αποτελεσμάτων, καθώς και δραστηριότητες εκμετάλλευσης και συστήματα διαδοχής.

Εκτός της εταιρικής σχέσης, όλο το υλικό του έργου θα είναι διαθέσιμο και ελεύθερα προσβάσιμο με άδεια Creative Commons ως Ανοικτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι (ΑΕΠ). Από την άλλη πλευρά, το περιβάλλον παντρολογήματος θα είναι διαθέσιμο ως ανοικτό λογισμικό, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες και τα ενδιαφερόμενα μέρη να συνεισφέρουν επίσης σε πιθανές βελτιώσεις. Η προστιθέμενη αξία του EcorpeNEETs είναι ότι θα παρέχει στις οργανώσεις νεολαίας και στα εκπαιδευτικά ιδρύματα μια υψηλής αξίας εκπαιδευτική μεθοδολογία και συγκεκριμένα εργαλεία, έτσι ώστε να αναπτύξουν και να βελτιώσουν την εκπαίδευση που προσφέρουν, απευθυνόμενοι σε ένα ευρύτερο κοινό νέων.

3.6.2. Συστάσεις

Όπως έδειξαν τα αποτελέσματα της ανάλυσης του πλαισίου και των συνεντεύξεων, μία από τις παγίδες που πρέπει να ξεπεραστούν είναι η συνεχής ενημέρωση των πληροφοριών/υλικών.

Συνεπώς, η κοινοπραξία θα πρέπει να βρει λύσεις για να διασφαλίσει ότι οι πληροφορίες αυτές θα ενημερώνονται συνεχώς μετά τη λήξη του έργου. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός νέου έργου ή τη δημιουργία μιας δυναμικής ομάδας οικοεπιχειρηματιών, NEET και επαγγελματιών που ασχολούνται με την υποστήριξη των νέων που έχουν επωφεληθεί από το έργο και οι οποίοι είναι πρόθυμοι να επικαιροποιήσουν το υλικό σε εθελοντική βάση.

Συμπεράσματα

Η συγγραφή του white paper είχε διάφορους φιλόδοξους στόχους.

Ο πρώτος ήταν να συσταθεί μια επισκόπηση της κατάστασης όσον αφορά τους NEETs, την απασχόληση και την επιχειρηματικότητα (είτε "πράσινη" είτε όχι), καθώς και τις υφιστάμενες δημόσιες πολιτικές στις διάφορες χώρες των εταίρων. Αυτή η έκθεση, που απεικονίζεται με δεδομένα και χάρτες, είχε ως στόχο να μας δώσει μια συνολική εικόνα της κατάστασης στην Ευρώπη, να επαληθεύσει τις αρχικές μας υποθέσεις και να βγάλει κάποια πρώτα συμπεράσματα σχετικά με τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ των διαφόρων χωρών μας. Για να το επιτύχουμε αυτό, πραγματοποιήσαμε έρευνα με βάση εθνικές και ευρωπαϊκές μελέτες και επίσημα στοιχεία, τα οποία συγκεντρώσαμε και αναλύσαμε, για να εξάγουμε συμπεράσματα σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση. Προέκυψε ότι η κατάσταση των NEET παρέμεινε ένα βασικό ζήτημα μετά την υγειονομική κρίση, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό σε ορισμένες χώρες, και πάντα πιο διαδεδομένη μεταξύ των νέων γυναικών και στις αγροτικές περιοχές. Διαπιστώσαμε επίσης ότι όλες οι χώρες είχαν θέσει σε εφαρμογή σταθερά μέτρα για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων, την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και τη στήριξη της οικολογικής μετάβασης. Αυτή η παρατήρηση, που έγινε τον Ιούνιο του 2023, είναι ένα στιγμιότυπο στο χρόνο: θα μας απαιτήσει φυσικά να ενημερωνόμαστε συνεχώς για τις νέες πολιτικές και μελέτες που σχετίζονται με τα θέματά μας και τις ευκαιρίες για τις ομάδες-στόχους μας.

Ο δεύτερος στόχος ήταν να συναντήσουμε και να πάρουμε συνεντεύξεις από τους εμπλεκόμενους: τους κοινωνικούς λειτουργούς/εργάτες νεολαίας, για να πάρουμε την επαγγελματική τους άποψη για τις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά των NEET- τους οικοεπιχειρηματίες, για να ακούσουμε τις εμπειρίες τους και να πάρουμε τις συμβουλές τους. Όλα αυτά για να υποστηρίξουν, να συμπληρώσουν και να απεικονίσουν τις πληροφορίες που αποκτήθηκαν προηγουμένως. Παίρνοντας συνεντεύξεις από αυτούς τους ανθρώπους, λάβαμε επίσης συμβουλές για τα επόμενα στάδια του έργου μας. Τα σχόλιά τους μας διαβεβαίωσαν ότι το έργο ήταν ελκυστικό γι' αυτούς, πήγαινε προς τη σωστή κατεύθυνση και ήταν σχετικό. Η συντριπτική πλειονότητα των ατόμων που πήραμε συνέντευξη έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον για τα EcorpeNEETs, γεγονός που νομιμοποίησε την προσέγγισή μας. Οι NEETs, ειδικότερα, μοιράστηκαν την έντονη επιθυμία τους να επανενταχθούν (στον κόσμο της εργασίας ή

επιστρέφοντας στην εκπαίδευση/κατάρτιση), να ανακτήσουν τη δύναμη να δράσουν και να συμβάλουν σε μια πιο βιώσιμη κοινωνία. Οι κοινωνικοί λειτουργοί και οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας ήταν επίσης πολύ ενθουσιασμένοι με την ευκαιρία που παρουσιάζεται από αυτό το έργο και τη δυνατότητα να εκπαιδεύουν για να υποστηρίξουν τους νέους προς την οικολογική επιχειρηματικότητα. Μέσω αυτών των συνεντεύξεων συλλέχθηκαν ποιοτικά δεδομένα που επικύρωσαν τις δυνατότητες της οικολογικής επιχειρηματικής προσέγγισης για τους NEET και την κοινωνία στο σύνολό της. Επιπλέον, καταγράφηκαν πολύτιμες συστάσεις που θα ενσωματωθούν σε μελλοντικά έργα. Η συμμετοχή και η ανατροφοδότησή τους θα αποτελέσουν πυξίδα και κλειδί για την ποιότητα των πακέτων εργασίας μας και τη διάδοση και βιωσιμότητα του έργου.

Ο τρίτος στόχος ήταν η διατύπωση μιας σειράς συστάσεων με βάση τα γενικά ευρήματα και τις συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν, όχι μόνο για τα πακέτα εργασίας του έργου (MOOC για την κατάρτιση σε οικολογικές επιχειρηματικές δεξιότητες, κατάρτιση εκπαιδευτών και θερμοκοιτίδες EcopreneNEETs), αλλά και για τη συνολική μέθοδο εργασίας του έργου, την αξιολόγηση της ποιότητας, την επικοινωνία και τη στρατηγική διάδοσης. Καταρτίσαμε μια σειρά συστάσεων σχετικά με καθένα από τα παραπάνω σημεία, όσον αφορά τις μεθόδους και το περιεχόμενο. Ως επί το πλείστον, οι συστάσεις αυτές υποστήριξαν ή συμπλήρωσαν τις αποφάσεις που είχαν ληφθεί εκ των προτέρων κατά τη διάρθρωση του έργου. Για παράδειγμα, η εργασία αυτή μας επέτρεψε να αναδείξουμε ζητήματα όπως η ψηφιακή προσβασιμότητα, η ευελιξία και η προσαρμοστικότητα, τα οποία θα πρέπει να επιδείξουμε καθ' όλη τη διάρκεια του έργου.

Τέλος, εκπληρώνοντας όλους τους παραπάνω στόχους, η παρούσα έκθεση θα πρέπει να διευκολύνει τη δημιουργία ενός πλαισίου οικοεπιχειρηματικών δεξιοτήτων, το οποίο θα αποτελέσει την αφετηρία για την κατασκευή των MOOCs, το επόμενο στάδιο του έργου μας.

Επομένως, φαίνεται ότι η οικολογική επιχειρηματικότητα μπορεί να αποτελέσει λύση για την (επανα)κινητοποίηση των νέων NEET, υπό την προϋπόθεση ότι υποστηρίζονται από κοινωνικούς λειτουργούς και εργαζομένους νεολαίας, σε ένα δυναμικό δίκτυο με έμπειρους οικο-επιχειρηματίες. Η σύνδεση των οικο-επιχειρηματιών και των ενδιαφερόμενων φορέων αποτελεί επίσης προτεραιότητα, έτσι ώστε οι NEETs να μπορούν να οπτικοποιήσουν αυτό που μαθαίνουν και αισθάνονται και να συγκρίνουν τις ιδέες τους με επαγγελματίες που έχουν πάρει ρίσκα για μια πιο βιώσιμη κοινωνία.

Έχοντας ως πυξίδα την παρούσα έκθεση για τη διασφάλιση της ποιότητας του έργου, η κοινοπραξία EcopreneNEETs ξεκινά την περιπέτεια με πολύ υψηλές προσδοκίες και τη δέσμευση να παράγει πακέτα εργασίας που είναι συναφή, προσιτά, καινοτόμα και μεταβιβάσιμα.

Βιβλιογραφία

Εισαγωγή

- Eurofound - European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (15.09.2022) [NEETs](#)
- European Commission (22.05.2018) [Situation of young people in the European Union](#)
- International Labour Organisation – ILO Monitor (27.05.2020) [COVID-19 and the World of Work, Fourth edition – Updated Estimates and Analysis](#)
- Eurostat - Statistics explained (26.05.2023) [Statistics on young people neither in employment nor in education or training](#)
- EU - CoE youth partnership (2021) [Young people in rural areas: diverse, ignored and unfulfilled](#)
- Eurostat - Statistics explained (26.05.2023) [Statistics on young people neither in employment nor in education or training](#)
- Eurofound (2021) – Research report - [Impact of COVID-19 in young people in the EU](#)
- Marks E., Hickman C., Pihkala P., Clayton S., Lewandowski E. R., Mayall, E.E., Wray B., Mellor C., van Susteren, L. (The Lancet, 2021) [Young People's Voices on Climate Anxiety, Government Betrayal and Moral Injury: A Global Phenomenon](#)
- European Union (March 2023) [Social entrepreneurship and youth - Eurobarometer survey](#)
- The [Sustainable Development Goals](#) / [2030 Agenda for Sustainable Development](#)

Γλωσσάριο

- Eurofound - European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (15.09.2022) [NEETs](#)
- EU (European Union) and COE (Council of Europe) (October 2019, revised 2021) [Youth policy essentials](#)
- Eurostat [Glossary: Rural area - Statistics Explained](#)
- Publications Office of European Union (2022) [The structure of the European education systems 2022/2023](#)
- OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) [OECD Data Labour force](#)
- Eurostat [Glossary: Employment - Statistics Explained](#)
- Eurostat [Glossary: Unemployment - Statistics Explained](#)
- Eurostat [Glossary: Unemployment - Statistics Explained](#)
- OECD - Ahmad et Seymour (2008) [Definitions of the entrepreneur, entrepreneurship and entrepreneurial activity](#)
- Eurostat [Small and medium-sized enterprises \(SMEs\) - Structural business statistics](#)
- OECD [Inclusive Entrepreneurship](#)
- European Commission [Social economy and inclusive entrepreneurship](#)
- OECD [Social Entrepreneurship in Europe](#)
- OECD [Social entrepreneurship & Social Enterprises](#)
- European Commission [Social enterprises](#)
- OECD [Social entrepreneurship & Social Enterprises](#)
- European Commission [Social economy and inclusive entrepreneurship - Employment, Social Affairs & Inclusion](#)
- Eurofound [Social economy](#)
- OECD [Measuring Green Entrepreneurship | Entrepreneurship at a Glance 2011](#)
- ENI (European Neighbourhood Instrument) CBC (Cross-Border Cooperation) Med(iterranean) - [Eco-entrepreneurship: do you know what it is?](#)
- UNEP (United Nations Environment Programme) [Eco-Entrepreneurship Guide](#)
- OECD iLibrary [Measuring Green Entrepreneurship | Entrepreneurship at a Glance 2011](#)
- European commission [Sustainable development](#)
- RELX – SDG Resource Centre (01.08.21) [Sustainable development—definition and application at European Union \(EU\) level — practice note](#)
- UNDP (United Nations Development Programme) [Sustainable goals - goals by 2030](#)
- European Parliament (Updated: 22.02.2023) [Circular economy: definition, importance and benefits](#)
- Eurostat [Circular economy](#)

- UNEP [Green economy](#)
- European Union – Central Asia Water, Environment and Climate Change Cooperation (WECCOP) [EU Green Deal](#)
- OECD [Green growth and sustainable development](#)

Ευρώπη

- EU - CoE youth partnership (2021) - [Young people in rural areas: diverse, ignored and unfulfilled](#)
- Eurostat - Statistics explained (26.05.2023) [Statistics on young people neither in employment nor in education or training](#)
- Eurostat - Statistics explained (23.05.2023) [Early leavers from education and training](#)
- Eurostat (2021) [Young people aged 15-29 % neither in employment nor in education and training 2011 – 2021](#)
- INSEE (National Institute for Statistics and Economic Studies) FOCUS - n°285 (10.01.2023) [After a peak due to health crisis, the proportion of young neither in employment, nor in education and training is falling again](#)
- Eurostat (Last update: 26.04.2023) [Young people neither in employment nor in education and training by sex, age and labour status \(NEET rates\)](#)
- Eurostat (Last update: 26.04.2023) [Youth employment by sex, age and educational attainment level](#)
- Eurostat (Last update: 26.04.2023) [Early leavers from education and training by sex and degree of urbanisation](#)
- Eurostat (Last update: 26.04.2023) [Early leavers from education and training by sex and labour status](#)
- Eurostat - Statistics explained (August 2023) [Youth unemployment](#)
- Eurostat - Leaflet and other brochures (September 2022) [2022 edition Young people in Europe - A statistical summary](#)
- Eurostat - Statistics explained (August 2023) [Participation of young people in education and the labour market](#)
- Eurostat - Statistics explained (26.05.2023) [Statistics on young people neither in employment nor in education or training](#)
- Eurostat - Statistics explained (23.05.2023) [Early leavers from education and training](#)
- European Commission - Youth Wiki (September 2020) [Comparative overviews - Employment and entrepreneurship - Integration in the labour market](#)
- European Commission - Employment, Social Affairs & Inclusion - Policies and activities - European employment strategy - [Youth employment support](#)
- European Commission - European Education Area - Quality education and training for all - [Vocational education and training initiatives](#)
- European Commission - Employment, Social Affairs & Inclusion - Skills and qualifications - [European Alliance for Apprenticeships](#)
- European Commission - Employment, Social Affairs & Inclusion - Policies and activities - European employment strategy - [European network of Public Employment Services](#)
- Eurostat regional yearbook 2022 [Youth unemployment rate, 2021 \(% of labour force, people aged 15–29\)](#)
- European Union and OECD- OECD iLibrary (10.12.2019) [Youth self-employment and entrepreneurship activities | The Missing Entrepreneurs 2019: Policies for Inclusive Entrepreneurship](#)
- Eurostat - Statistics explained (July 2023) [Entrepreneurship - Statistical indicators](#)
- European Commission - Employment, Social Affairs & Inclusion - Priorities and Activities - European employment strategy - [Social economy and inclusive entrepreneurship](#)
- European Commission - Employment, Social Affairs & Inclusion - Policies and Activities - [Delivering on the European Pillar of Social Rights](#)
- European Commission - Employment, Social Affairs & Inclusion - Priorities and activities - European employment strategy - [Inclusive entrepreneurship and microfinance](#)
- European Union - EU Youth Strategy - [European Youth Portal - Employment and entrepreneurship](#)
- European Commission - Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs - Entrepreneurship and SMEs - Supporting entrepreneurship - [Erasmus for Young Entrepreneurs](#)

- European Commission - Employment, Social Affairs & Inclusion - Policies and Activities - European Employment Strategy - [Entrepreneurship and SMEs Youth employment support](#)
- European Commission - Youth Wiki (September 2020) [Comparative overviews - Employment and entrepreneurship - Measures furthering entrepreneurial competences through non-formal learning](#)
- European Commission - Employment, Social Affairs & Inclusion - Policies and Activities - Skills and qualifications - [ALMA \(Aim, Learn, Master, Achieve\)](#)
- European Commission - Employment, Social Affairs & Inclusion - Policies and Activities - Skills and qualifications - [The European Entrepreneurship Competence Framework \(EntreComp\)](#)
- [Europe Sustainable Development Report 2022 - Achieving the SDGs: Europe's Compass in a Multipolar World](#)
- European Commission - Strategy and policy - Priorities - [A European Green Deal - Finance and the Green Deal](#)
- European Commission and OECD - [The Better Entrepreneurship Policy Tool](#)
- EBN (European Business & Innovation Centre Network) [Better Incubation](#)

Γαλλία

- INSEE (National Institute for Statistics and Economic Studies) FOCUS - n°285 (10.01.2023) [After a peak due to health crisis, the proportion of young neither in employment, nor in education and training is falling again](#)
- DARES (Directorate for the animation of research, studies and statistics) Analyses - n°006 (February 2020) [Young people who are neither in education, employment nor training \(NEET\): which profiles and which pathways?](#)
- European Commission – Youth Wiki (Last update: 17.03.2023) [France- General context](#)
- European Commission – Youth Wiki (Last update: 17.03.2023) [France - Employment and entrepreneurship](#)
- Ministry of Labour, Employment and Integration – [Youth measures](#)
- INSEE Première - n°1892 (02.02.2022) [Boom in the creation of companies and micro-entrepreneurs in 2021](#)
- INSEE Première - n°1922 (15.09.2022) [Four of ten entrepreneurs were employees before starting their business](#)
- European Commission Youth Wiki (Last update: 17 March 2023) [France - Overview - Employment & Entrepreneurship - Start-up funding for young entrepreneurs](#)
- Bpifrance Création (August 2021) [Networks dedicated to raising awareness of entrepreneurship among young people](#)
- Bpifrance Création (August 2021) [Networks dedicated to support young people](#)
- Bpifrance Création (October 2021) [Support for young people](#)
- Convergences (July 2021) [Social Entrepreneurship – Barometer 2021](#)
- France Active - Survey OpinionWay for France Active (17.02.2022) [1 in 2 young people want to become entrepreneur, and many of them want to start a committed business](#)
- CIDJ#InfoJeunesse (2020) [Green economy environment – Sectors that are recruiting 2019-2020](#)
- Ministry of Labour, Employment and Inclusion (14.05.2018) [Launch of 10,000 training courses for green and greening professions](#)

Ουγγαρία

- Eurostat - Statistics explained (26.05.2023) [Statistics on young people neither in employment nor in education or training](#)
- M.O.T.H.E.R. Project (27.01.2022) [The situation of NEET youth in Hungary](#)
- COST European Cooperation in science and technology - COST Action 18213 (December 2020) [Rural NEETs in Hungary – 2009-2019 overview](#)
- European Commission - Youth Wiki (Last update: 02.04.2023) [Hungary – Employment and entrepreneurship](#)
- European Commission - Youth Wiki (Last update: 02.04.2023) [Hungary - General Context](#)
- European Commission - Youth Wiki (Last update: 02.04.2023) [Hungary - Integration of young people in the labour market](#)
- OECD - [Inclusive Entrepreneurship Policies, Country Assessment Notes \(2020\)](#)
- GEM - Global Entrepreneurship Monitor (13.07.2022) [GEM Hungary 2021-2022 National Report](#)

- European Commission - Youth Wiki (Last update: 02.04.2023) [Hungary – Employment and Entrepreneurship](#)
- European Commission - Youth Wiki (Last update: 02.04.2023) [Hungary – Start-up funding for young entrepreneurs](#)
- OECD [Inclusive Entrepreneurship Policies, Country Assessment Notes – Hungary - 2020](#)

Πολωνία

- Eurostat - Statistics explained (26.05.2023) [Statistics on young people neither in employment nor in education or training](#)
- OECD (2020) [Education at a Glance 2021: OECD Indicators - Poland](#)
- Instytut Badan Strukturalnych - Smoter, M. (March 2019) [Not studying or working. A challenge for public policy?](#)
- COST European Cooperation in science and technology - COST Action CA18213 (December 2020) [Rural NEETs in Poland – 2009-2019 overview](#)
- European Commission – Youth Wiki (Last update: 30.03.2021) [Poland – Employment and entrepreneurship](#)
- OECD (2020) [Inclusive Entrepreneurship Policies, Country Assessment Notes, Poland - 2020](#)
- European Commission – Youth Wiki (Last update: 31.03.2021) [Poland – Integration of young people in the labour market](#)
- GEM Consortium – PARP (2022) [Global Entrepreneurship Monitor Poland 2022](#)
- Start-up Poland (2022) [Polish Start-ups 2022](#)
- European Commission – Youth Wiki (Last update: 31.03.2021) [Poland – Development of entrepreneurship competence](#)
- European Commission – Youth Wiki (Last update: 12.01.2021) [Poland - Start-up funding for young entrepreneurs](#)
- European Commission – Youth Wiki (Last update: 12.01.2021) [Poland – Promotion of entrepreneurship culture](#)
- Ciepielewska-Kowalik, A - Publications Office of the European Union (2020) [Social Enterprises and their ecosystems in Europe, Poland Country Report](#)
- OECD (2020) [Inclusive Entrepreneurship Policies, Country Assessment Notes, Poland - 2020](#)
- Statistics Poland (16.01.2023) [Green economy indicators in Poland 2022](#)

Ολλανδία

- Eurostat - Statistics explained (26.05.2023) [Statistics on young people neither in employment nor in education or training](#)
- OECD [Education at a Glance 2021 : OECD Indicators - Netherlands](#)
- European Commission – Youth Wiki (Last update: 15.07.2021) [Netherlands - General-context](#)
- European Commission – Youth Wiki (Last update: 20.11.2020) [Netherlands – Employment and entrepreneurship](#)
- European Commission – Youth Wiki (Last update: 31.03.2022) [Netherlands – Integration of young people in the labour market](#)
- European Commission – EURES (11.07.2022) [Labour market information - Netherlands](#)
- OECD (2020) [Inclusive Entrepreneurship Policies, Country Assessment Notes - The Netherlands 2020](#)
- European Commission – Youth Wiki (Last update: 20.11.2020) [Netherlands - Development of entrepreneurship competence](#)
- European Commission – Youth Wiki (Last update: 20.11.2020) [Netherlands - Start-up funding for young entrepreneurs](#)
- European Commission – Youth Wiki (Last update: 31.03.2022) [Netherlands – Promotion of entrepreneurship culture](#)
- OECD [Green growth in action: The Netherlands](#)

Ελλάδα

- Eurostat - Statistics explained (26.05.2023) [Statistics on young people neither in employment nor in education or training](#)
- University of Crete – Department of Political Science – KEPET & KEADIK (2007-2013) [Project Absents Barometer: Detection, categorization and empirical grounding of policy proposals for](#)

tackling a new form of social vulnerability: The NEETs (Young People Not in Education, Employment or Training)

- International Journal of Humanities and Social Science, Drakaki, M., Papadakis, V., Kyridis, A., & Papargyris, A. (2014) Young people not in employment, education or training (NEETs) in Greece: The impact of the financial crisis and austerity policies. International Journal of Humanities and Social Science
- European Commission – Youth Wiki (Last update: 17.03.2023) Greece – Employment & entrepreneurship
- EURES – Labour Market information - Greece
- European Student Think Tank (07.04.2023) Youth Unemployment in Greece and the integration of NGEU funds into the new National Strategy
- European Commission – Youth Wiki (Last update: 23.03.2023) Greece- Integration of young people in the labour market
- KnE Social Sciences Athanasios Vasilopoulos, Christos A. Tsitsakis (November 2021) The Development of Entrepreneurship in Greece – The Aftermath of an Economic Crisis (Conference paper)
- IED - Institute of Entrepreneurship Development (18.02.2021) The Transformation of Greek Entrepreneurship
- AthensLive (22.03.2019) What about Social Entrepreneurship in Greece?
- OECD - Inclusive Entrepreneurship Policies, Country Assessment Notes, Greece (2020)
- CNN Greece (12.04.2021) Youth Entrepreneurship: 14,800 euro grants - What you need to know
- European Commission – Youth Wiki (Last Update: 01.09.2022) Greece - Inclusive programmes for young people
- European Commission – Youth Wiki (Last Update: 23.03.2023) Greece - Start-up funding for young entrepreneurs
- Institute of Economic and Industrial Research - IOBE (2021) Factsheet on Green Policies

Annexes

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

NEETs

Profile	- Profile of the accompanying person for NEETs - Age - Gender: female, male, agender, bigender, no binary, other, prefer not to say) - Place / country of residency - Profession - mentor, coach, social worker, employee of a support / guidance structure / incubator, ... - Experience (number of the years worked in the profession - make proposals for year ranges) - Structure represented - object / thematic field - Other?																																													
NEETs and Eco-entrepreneurship	Tell us about your work context (rural, urban, social and economic context)																																													
	What is your exact affiliation with NEETs? (Explain your work and link to NEETs)?																																													
	Why do you think NEETs are left out of the labour market?																																													
	- According to your experience, can you describe the weaknesses that most NEETs have in common? - According to your experience, can you describe the skills that most NEETs lack today? Do you think he/she would benefit from a training program in hard or soft skills?																																													
	In your opinion, what are the opportunities for eco-based skills? Do you know what eco-business is?																																													
	- Do you have requests from NEETs for training in eco-entrepreneurship or creation of an eco-entreprise (or related fields: ecology, SD ...)? - Do you think this field of training and/or work can be attractive for young people? If yes, in what (precise) - Do you know of any support schemes for a NEET who wants to become an eco-entrepreneur? If yes, which ones (precise)																																													
	Do you think NEETs would be interested in joining an ecopreneurial training program? If yes, could you please give your suggestion for a training program that would be beneficial for NEET individuals in each of the following sectors:																																													
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>Not interested</th><th>Not very interested</th><th>Quite Interested</th><th>Very Interested</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Financial literacy for viability</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Digital literacy</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Mapping new opportunities</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Creative thinking</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Experiential learning & social skills</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Eco-business management</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Taking initiatives</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Other?</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>		Not interested	Not very interested	Quite Interested	Very Interested	Financial literacy for viability					Digital literacy					Mapping new opportunities					Creative thinking					Experiential learning & social skills					Eco-business management					Taking initiatives					Other?				
		Not interested	Not very interested	Quite Interested	Very Interested																																									
	Financial literacy for viability																																													
Digital literacy																																														
Mapping new opportunities																																														
Creative thinking																																														
Experiential learning & social skills																																														
Eco-business management																																														
Taking initiatives																																														
Other?																																														
Participation and follow-up	<i>Not mandatory</i> Could you assess your NEET's digital skills? Please rate from 1 to 6. (1 = no knowledge and 6 = expert level)																																													
	Do you wish to be a tester/participant of EcopreNEETs project (incubator, testing the MOOCS and training)?																																													
Thank you for your time and support to our project																																														

Άτομα που υποστηρίζουν τους NEETs

Profile	Profile of the accompanying person for NEETs - Age - Gender: female, male, agender, bigender, no binary, other, prefer not to say) - Place / country of residency - Profession - mentor, coach, social worker, employee of a support / guidance structure / incubator, ... - Experience (number of the years worked in the profession - make proposals for year ranges)) - Structure represented - object / thematic field - Other?																																													
NEETs and eco-entrepreneurship	Tell us about your work context (rural, urban, social and economic context) What is your exact affiliation with NEETs? (Explain your work and link to NEETs)? Why do you think NEETs are left out of the labour market? - According to your experience, can you describe the weaknesses that most NEETs have in common? - According to your experience, can you describe the skills that most NEETs lack today? Do you think he/she would benefit from a training program in hard or soft skills? In your opinion, what are the opportunities for eco-based skills? Do you know what eco-business is? - Do you have requests from NEETs for training in eco-entrepreneurship or creation of an eco-entreprise (or related fields - ecology, SD...)? - Do you think this field of training and/or work can be attractive for young people? If yes, in what (precise) - Do you know of any support schemes for a NEET who wants to become an eco-entrepreneur? If yes, which ones (precise) Do you think NEETs would be interested in joining an ecopreneurial training program? If yes, could you please give your suggestion for a training program that would be beneficial for NEET individuals in each of the following sectors: <table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>Not interested</th><th>Not very interested</th><th>Quite Interested</th><th>Very Interested</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Financial literacy for viability</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Digital literacy</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Mapping new opportunities</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Creative thinking</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Experiential learning & social skills</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Eco-business management</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Taking initiatives</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Other?</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>		Not interested	Not very interested	Quite Interested	Very Interested	Financial literacy for viability					Digital literacy					Mapping new opportunities					Creative thinking					Experiential learning & social skills					Eco-business management					Taking initiatives					Other?				
	Not interested	Not very interested	Quite Interested	Very Interested																																										
Financial literacy for viability																																														
Digital literacy																																														
Mapping new opportunities																																														
Creative thinking																																														
Experiential learning & social skills																																														
Eco-business management																																														
Taking initiatives																																														
Other?																																														
Participation and follow-up	<i>Not mandatory</i> Could you assess your NEET's digital skills? Please rate from 1 to 6. (1 = no knowledge and 6 = expert level) Do you wish to be a tester/participant of EcopreNEETs project (incubator, testing the MOOCS and training)?																																													
Thank you for your time and support to our project																																														

ΟΙΚΟ-ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ

Profile	Profile of the eco-entrepreneur - Age, - Gender: female, male, agender, bigender, no binary, other, prefer not to say - Place / country of residency - Experience (number of years worked in the field of the eco-entrepreneurship) - Professional experience before creating an eco-enterprise - Business Sector (object / thematic field) - Clean Technology, - Sustainable agriculture, - Eco-Tourism, - Green building and construction, - Waste management and recycling, - Sustainable fashion, - Food and beverage, - Education and Training, - Other																																													
Eco-entrepreneurship	What is your vision / definition of eco-entrepreneurship? - What are the most common challenges in pursuing an ecopreneurial career? - How did you overcome these challenges? Could you please specify your preferred qualifications for potential employees / colleagues in each of the following sectors (your business sector and overall ecoentrepreneurship): <table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>Not interested</th><th>Not very interested</th><th>Quite Interested</th><th>Very Interested</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Financial literacy for viability</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Digital literacy</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Mapping new opportunities</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Creative thinking</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Experiential learning & social skills</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Eco-business management</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Taking initiatives</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Other?</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> Other comments		Not interested	Not very interested	Quite Interested	Very Interested	Financial literacy for viability					Digital literacy					Mapping new opportunities					Creative thinking					Experiential learning & social skills					Eco-business management					Taking initiatives					Other?				
	Not interested	Not very interested	Quite Interested	Very Interested																																										
Financial literacy for viability																																														
Digital literacy																																														
Mapping new opportunities																																														
Creative thinking																																														
Experiential learning & social skills																																														
Eco-business management																																														
Taking initiatives																																														
Other?																																														
Training and support	About training or support - Have you been helped or accompanied in the creation of your eco-business? If yes, by whom and how? - What training / education have you completed? If not, how would you have liked to be accompanied? What are the gaps in ecoentrepreneurship, what are the needs in terms of - Support - Training - Laws - Support programs - Network What is your most important advice for a promising eco-entrepreneur?																																													
Participation and follow-up	Not mandatory but interesting to know Have you ever hired a NEET? If yes, please can you briefly evaluate his/her performance? If yes, do you think he/she would benefit from a training program? Do you wish to be a tester/participant of EcopreNEETs project (incubator, testing the MOOCS and training)?																																													

Thank you for your time and support to our project

Αρχείο συνεντεύξεων

	NEETs	Accompanying persons	Ecoentrepreneurs
	<u>FRANCE</u>	<u>FRANCE</u>	<u>FRANCE</u>
	<u>HUNGARY</u>	<u>HUNGARY</u>	<u>HUNGARY</u>
	<u>POLAND</u>	<u>POLAND</u>	<u>POLAND</u>
	<u>NETHERLANDS</u>	<u>NETHERLANDS</u>	<u>NETHERLANDS</u>
	<u>GREECE</u>	<u>GREECE</u>	<u>GREECE</u>

Εταίροι του προγράμματος

Συντονιστικός οργανισμός
Ligue de l'Enseignement Nouvelle Aquitaine (Γαλλία)

Η [Ligue de l'Enseignement Nouvelle-Aquitaine \(LENA\)](#) είναι η περιφερειακή ένωση των 12 ομοσπονδιών της Ligue de l'Enseignement. Ο στόχος της είναι να εκπαιδεύσει υπεύθυνους πολίτες, να αγωνιστεί ενάντια στις ανισότητες και να συμβάλει στην κατασκευή μιας πιο δίκαιης και ανεξάρτητης κοινωνίας. Η LENA είναι ενεργή σε πολλούς τομείς: εκπαίδευση, πολιτιστικές δράσεις, δραστηριότητες υπαίθρου και αθλητισμό, τουρισμός, κοινωνική αναψυχή, εκπαιδευτικές δράσεις στα σχολεία και τις οικογένειες, οικονομικές πληροφορίες, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και περιβάλλον.

Partners

Atermon B.V. (Ολλανδία)

Η [Atermon](#) είναι μια εταιρεία πληροφορικής που εμπλέκεται σε μεγάλο βαθμό στην παροχή λύσεων ηλεκτρονικής μάθησης για διαφορετικά πεδία και ομάδες στόχου. Η εταιρεία διαμορφώνει έξυπνες λύσεις για την Εκπαίδευση και Κατάρτιση βασισμένες σε μοντέλα και τεχνολογίες gamification και σχεδιάζει πρακτικές εφαρμογές και εργαλεία υποστήριξης της Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας Πληροφορικής.

Learning Seed (Ελλάδα)

Η [Learning Seed](#) είναι μια μη κερδοσκοπική οργάνωση που βάζει τον άνθρωπο στο επίκεντρο και στοχεύει να παρέχει πρακτική υποστήριξη σε κοινωνικά ευάλωτες και περιθωριοποιημένες ομάδες και άτομα που έχουν ανάγκη, προσφέροντας ελκυστικά προγράμματα εκπαίδευσης που εξασφαλίζουν ίση πρόσβαση σε ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ο στόχος της είναι η αποτροπή του κοινωνικού αποκλεισμού και να ενεργοποιήσει τις κοινωνίες μέσω προσεγγίσεων μη τυπικών προσεγγίσεων εκπαίδευσης βασισμένων σε εμπειρικές προσεγγίσεις.

Ecocenter Alapitvany (Ουγγαρία)

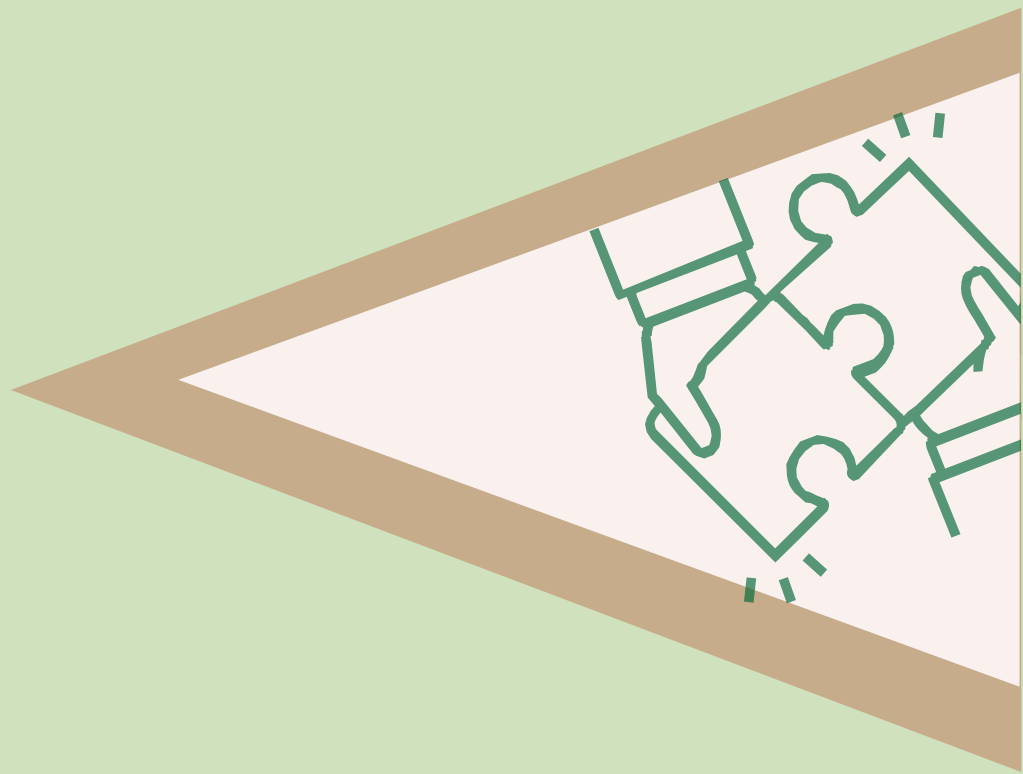
Η [Ecocenter Alapitvany](#) είναι ένα μη κερδοσκοπικό ίδρυμα που συνδέει την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, την υγεία και τα οικολογικά ζητήματα για μια βιώσιμη και ποιοτική ζωή και την προστασία του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος. Οι κύριες δραστηριότητες είναι η εκπαίδευση και η κατάρτιση σε διάφορους τομείς για ανθρώπους, σχολεία, μικρομεσαίες επιχειρήσεις και οργανισμούς, καθώς και η συμβουλευτική και η αναγνώριση των ικανοτήτων προκειμένου να συνδέσει την εκπαίδευση και τον πολιτισμό με μια βιώσιμη και ποιοτική ζωή.

Digicult (Πολωνία)

Η [Digicult](#) είναι μια οργάνωση πληροφορικής που επικεντρώνεται στην ανάπτυξη διαφορετικών μεθοδολογιών, τεχνικών και γνώσεων προκειμένου να σχεδιάσει καινοτόμες, αποτελεσματικές και πολιτισμικά ανταποκρινόμενες προσεγγίσεις. Η οργάνωση δημιουργεί ελκυστικές και βιώσιμες εμπειρίες ευαισθητοποίησης στον πολιτισμό.

**Funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them

“EcopreNEETs: Boosting the eco-preneurial skills of NEETs”

Project number: 2022-2-FR02-KA220-YOU-000098683